

การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครอง
จัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการขยายการบอกตนเองเป็นศูนย์กลาง

ปริญญานิพนธ์

ของ

ทรงพร สุทธิธรรม

๑-๑ ก.ย. ๒๕๓๕

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

เมษายน ๒๕๓๔

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒ ๑๑๔๙

180311

วันที่ 24 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เพราะได้รับการช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา ภาคบังทอง ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์
ดร.ส. วาสนา ประวาลพุกกะ และศาสตราจารย์ ดร.อารี สัมพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์พรพนิกา สันติพงษ์ อาจารย์วัฒนา ปุณณฤทธิ์ อาจารย์
รักทรรณ ศิริดาพร ที่ได้กรุณาตรวจและให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ชลธิสใจ กล้ายามมิตร ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม
คณะอาจารย์และท่านผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลสมุทรสงครามทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความสะดวกและ
ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยอย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์และเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัยทุกท่าน ที่กรุณา
ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมควรจะเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา
คุณตา คุณยาย คุณป้าสาธิต มินทศิริ ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยให้ง่ายต่อ
ความสำเร็จในการศึกษา

ทรงพร สุทธิธรรม

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางสังคมและการยึดตนเองเป็น ศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย	8
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกครอง	31
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานและการเล่านิทาน	56
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	72
3	วิธีดำเนินการวิจัย	73
	ประชากร	73
	กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	73
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	75
	การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	75
	แบบการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง	79
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
	สถิติทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	86
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87

5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	89
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	89
	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	89
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	92
	อภิปรายผล	92
	ข้อเสนอแนะ	96
	บรรณานุกรม	98
	ภาคผนวก	110
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	218

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	75
2 แบบแผนการทดลอง	80
3 เวลาการทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง	81
4 การดำเนินการทดลอง	82
5 เวลาการทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง	83
6 คะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง	87
7 เปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	88
8 คุณลักษณะของผู้ปกครอง	90

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา	17
2 ขบวนการตอบสนองที่เกิดขึ้นในสถานการณ์เรียนรู้	19
3 การจักษิกิจกรรมนิทานเพื่อคล้ายการฝึกตนเองเป็นศูนย์กลาง	69

ภูมิหลัง

มนุษย์ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มนุษย์จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันตามกฎเกณฑ์ และบรรทัดฐานของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ความสามารถในการปรับตัวและการมีพฤติกรรมอันเป็นที่พึงปรารถนา ของสังคม จึงเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข คุณสมบัติทั้งกล่าวนี้นักการศึกษา และนักจิตวิทยาเชื่อว่าพื้นฐานและเริ่มก่อตัวตั้งแต่วัยทารก ฟรอยด์ (Freud) ให้ความสำคัญกับการ ปลุกฝังบุคลิกภาพในวัยเด็กอันมากที่สุด โดยกล่าวว่าเมื่อผ่านพ้นวัยทารกบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของคน ใดพัฒนาขึ้นพื้นฐานและโครงสร้างเรียบร้อยแล้ว ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต จึงเป็นช่วงสำคัญที่สุดใน การพัฒนาบุคลิกภาพ (Freud อ้างอิงจาก ศรีวรรณ มาศกุล. 2521 : 12) ประมวลจึงเป็นช่วงวิกฤต ในการพัฒนาบุคลิกภาพ เพราะบุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่แม้จะมีความแตกต่างไปจากวัยเด็กบ้างก็ตาม อันมี กำเนิดมาจากฐานรากวัยเด็ก (Hurlock. 1964 : 230 - 237) พัฒนาการทางสังคมจึงเป็นสิ่งที่ ควรได้รับการส่งเสริมตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อเป็นการวางรากฐานในการพัฒนาบุคลิกภาพ ดังนั้นการอบรม เลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนาค่านิยมของเด็ก จึงเป็นภาระสำคัญของครอบครัว และสถาบันทางสังคม

ธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะมีลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism) กล่าวคือ เด็กจะยึดติดกับความนึกคิดของตนโดยคิดว่าผู้อื่นจะต้องเห็นตามที่ตนเห็นและไม่เข้าใจว่าผู้อื่นมีความนึกคิด และความรู้สึกแตกต่างไปจากตน (Shantz. 1975 : 6 - 10) ทำให้เด็กรับรู้เฉพาะสิ่งที่ตนสนใจ และถือว่าสิ่งที่ตนนึก หรือทำจะดีกว่าของผู้อื่นโดยเด็กจะแสดงออกในรูปของความก้าวร้าว ท้าโอ้อวด เอาแต่ใจตนเอง ไม่ให้ความร่วมมือและต้องการให้ผู้อื่นเห็นด้วยกับความนึกคิดและการกระทำของตน (Hurlock. 1978 : 546 - 548 ; citing Rabin. 1972) แม้ว่าการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จะเป็นธรรมชาติของเด็กและจะค่อยคลายลงเมื่อเด็กอายุมากขึ้น แต่ ฟอร์ด (Ford) มีความเห็นว่า บางคนอาจจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอยู่อย่างถาวรในบางสถานการณ์หรือคงอยู่ตลอดเวลาไม่เปลี่ยนแปลง (Ford. 1979 : 1171) ลักษณะดังกล่าวจึงอาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ การพัฒนาทางสังคม

ตลอดจนบุคลิกภาพของเด็ก (Elkind. 1970 : 50-51) การส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และการป้องกันพฤติกรรมที่อาจเป็นอันตรายของสังคมทั้งในระยะแรก โดยการจกประสบการณ์ที่เหมาะสม จะเป็นการช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคมที่ดีและสามารถปรับตัวได้ดีในอนาคต (Andrews. 1988) ซึ่ง คงเคียน ศาสตรภักดิ์ กล่าวว่า การให้เด็กมีประสบการณ์ทางกาย (Physical Experience) โดยการจกกระทำกับวัตถุและสิ่งเร้าต่าง ๆ เป็นวิธีการที่ช่วยให้เด็กกลายการนิเทศตนเองเป็นศูนย์กลางใจ (คงเคียน ศาสตรภักดิ์. 2522 : 20 - 21) ดังนั้น การจกประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเด็กเพื่อให้เด็กพัฒนาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นได้ดีขึ้น จึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคมอย่างเต็มศักยภาพทั้งแต่ยังเยาว์

ระยะปฐมวัยเป็นวัยที่เด็กเริ่มเข้าสู่โรงเรียน แม้ว่าเด็กจะได้รับการจกกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมจากโรงเรียน แต่ระยะเวลาส่วนใหญ่ของเด็กเป็นเวลาที่เด็กอยู่กับครอบครัว (อัมพร โอตระกูล. 2522 : 87) ดังนั้นการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมจึงควรเป็นงานที่พ่อแม่และครูต้องทำหน้าที่ร่วมกันเด็กจึงสามารถพัฒนาศักยภาพทาง ๆ ได้อย่างเต็มที่และไม่สับสน ดังที่ พิริ สุวนแก้ว กล่าวว่า ผู้ปกครองเป็นพลังที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็ก เพราะโคเคอร์รชาติและผู้ปกครองทุกคนยอมทวงใยและทองกาชใหญ่ทรหลานของตนให้โตขึ้นอย่างสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ (พิริ สุวนแก้ว. 2532 : 9 - 14) ถ้าผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กยอมรับที่จะทำสิ่งที่ถูกต้องเพื่อบุตรหลานของตน (Brim. 1959 ; citing Berger. 1981 : 150 - 151) ดังนั้นการร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียนในการส่งเสริมให้เด็กได้รับการประสบการณ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาทางสังคมจึงเป็นแนวทางที่ช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นโดยมีพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ได้

เพียเจท์ (Piaget) กล่าวว่า ส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กเกิดจากการเลียนแบบ (Piaget. 1972 ; อ้างอิงจาก สุวนา พรพัฒน์. 2521 : 1 - 5) ทิวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ที่มีลักษณะที่ถูกต้องและชักชวนให้เด็กสนใจจะทำให้เด็กยอมรับพฤติกรรมจากทิวแบบมาปรับปรุงบุคลิกภาพของตนได้เป็นอย่างดี (Bandura. 1969 : 40 - 51) การใช้ทิวแบบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ทำให้เด็กเรียนรู้ทางสังคมได้มากที่สุด และเป็นวิธีเดียวที่เด็กอาจกระทำตามโดยไม่รู้สึกตัวว่าถูกชักจูง (คงเคียน ศาสตรภักดิ์. 2522 : 46 - 48) นิทานนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของทิวแบบสัญลักษณ์ที่มีอิทธิพลต่อเด็กปฐมวัยมาก เพราะตัวละครในนิทานสามารถเร้าความสนใจของเด็ก และมีพลังโน้มน้าวทัศนคติตลอดจนเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ได้ (กึ่งแก้ว อัคราภร. 2513 : 8) นอกจากนั้นงานยังเป็นสื่อที่แสดงถึงความรัก ความเอาใจใส่ ของผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก (สมบุญ หิงขันธ์. 2522 : 26 - 32) และช่วยให้ผู้ใหญ่ได้ทราบความรู้สึก นึกคิดของเด็กจากการพูดคุยสนทนาระหว่างกัน (ฉวีวรรณ ถินาวงศ์. 2526 : 126) ทั้งที่ บิสกิน และฮอสกินสัน (Biskin and Hoskinson) พบว่าการเล่านิทานที่มีคุณค่า มีเนื้อหาเข้าใจง่ายและ เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก แล้วให้เด็กมีโอกาสนิยายเกี่ยวกับตัวละครโดยกระตุ้นด้วยคำถาม จะช่วยให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ (Krogh and Lamme. 1983 : 191 - 192 ; citing Biskin and Hoskinson. 1977) นอกจากนี้ รักธรรม ศิริภาพ ใคนำนิทานมา เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง พบว่า เด็กที่ได้รับการ จัดกิจกรรมดังกล่าวมีความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทัศนะผู้อื่นสูงขึ้น (รักธรรม ศิริภาพ. 2533 : 94 - 96) ดังนั้นการให้ผู้ปกครองเล่านิทานและพูดคุยสนทนาหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับ เด็ก นอกจากจะช่วยให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ได้แสดงความรัก ความเอาใจใส่ และไต่ถามถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็กจากการสนทนาหรือคำถาม ขณะฟังนิทาน ตลอดจนช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจเด็กได้ดียิ่งขึ้น การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ฟังนิทาน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้ใหญ่ จึงน่าจะเป็นแนวทางส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กปฐมวัย ได้เป็นอย่างดี

จากสภาพปัญหาและงานวิจัยต่าง ๆ ที่ปรากฏทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการ ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กปฐมวัย และมีความสนใจที่จะศึกษาว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัด กิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของ ผู้อื่นแตกต่างจากเด็กที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมนิทานหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ปกครองและ ครูในการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กอย่างเหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครอง จัดกิจกรรมนิทานและไม่ได้จัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้จะช่วยกระตุ้นให้ครู ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางสังคม อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการปรับตัวและพัฒนาบุคลิกภาพแก่เด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมนิทานเพื่อคล้ายการนิเทศตนเองเป็นศูนย์กลาง ตลอดจนเป็นการเสนอแนวทางการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยการร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนในการสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้านแก่เด็กปฐมวัยให้พัฒนาอย่างสมบูรณ์เต็มศักยภาพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 140 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 เครื่องมือวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น

3.2 กิจกรรมนิทานเพื่อคล้ายการนิเทศตนเองเป็นศูนย์กลาง

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 การที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทาน

4.1.2 การที่ผู้ปกครองไม่ได้จัดกิจกรรมนิทาน

4.4 ทัวแปรตาม โค้ดแก

ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ทำการทดลองระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2533 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โดยผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานสัปดาห์ละ 5 วัน เป็นเวลา 6 สัปดาห์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนที่อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. การยัดเยียดเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การที่เด็กคำนึงถึงความคิดและการรับรู้ของตนเป็นสำคัญ ทำให้ความจำกัในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น
3. ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น หมายถึง การที่เด็กเข้าใจว่าผู้อื่นมีความคิดและการรับรู้แตกต่างไปจากตน ซึ่งจะทำให้เด็กมีความสามารถในการเข้าใจความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนเองมองเห็นและสิ่งที่ผู้อื่นมองเห็นเมื่อผู้อื่นจะตำแหน่งการมองเห็น ซึ่งสามารถทดสอบได้จากแบบทดสอบการยัดเยียดเป็นศูนย์กลางของ ศรีสุภา พิณรุศักดิ์
4. กิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยัดเยียดเป็นศูนย์กลาง หมายถึง กิจกรรมการเล่านิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยให้ผู้ปกครองเป็นผู้เล่านิทานแล้วนำเสนอกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมในการพูดคุยสนทนาถึงตัวละครในนิทานโดยการซักถามกระตุ้นความคิด การให้ข้อประกอบการเล่านิทาน การให้เด็กนำตนเองเข้าไปสวมบทบาทตัวละครในนิทาน หรือการให้เด็กเล่นเกมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กพัฒนาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น โดยแบ่งกิจกรรมเป็น 3 ลักษณะ คือ

4.1 กิจกรรมการคิดและการสื่อความหมาย หมายถึง เนื้อหาเนื้อหาและกิจกรรมประกอบการเล่าเรื่องที่เน้นความสำคัญของการสนทนาโต้ตอบระหว่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งสามารถทำให้เด็กเข้าใจความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น ตลอดจนสามารถสื่อความหมายกับผู้อื่นได้เข้าใจ

4.2 กิจกรรมการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ หมายถึง เนื้อหาเนื้อหาและกิจกรรมประกอบการเล่าเรื่องที่เน้นการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุในมุมมองที่ต่างกัน ซึ่งสามารถทำให้เด็กเข้าใจความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนมองเห็นและสิ่งที่ผู้อื่นมองเห็น

4.3 กิจกรรมการรับรู้อารมณ์และความรู้สึก หมายถึง เนื้อหาเนื้อหาและกิจกรรมประกอบการเล่าเรื่องที่เน้นการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ซึ่งสามารถทำให้เด็กเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ได้แก่

4.3.1 การสวมบทบาท เป็นกิจกรรมประกอบการเล่าเรื่องที่เปิดโอกาสให้เด็กนำตนเองเข้าไปแทนที่บุคคลและสิ่งต่าง ๆ จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

4.3.2 การบอกความรู้สึก เป็นกิจกรรมประกอบการเล่าเรื่องที่เปิดโอกาสให้เด็กบอกความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นจากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

5. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดาหรือญาติที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่

5.1 ระดับการศึกษาต่ำ หมายถึง บิดามารดาหรือญาติที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา

5.2 ระดับศึกษาปานกลาง หมายถึง บิดามารดาหรือญาติที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา - อนุปริญญา

5.3 ระดับการศึกษาสูง หมายถึง บิดามารดาหรือญาติที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแยกตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางสังคมและการบ่มตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย

- 1.1 ความหมายและทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม
- 1.2 พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย
- 1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
- 1.4 ลักษณะการบ่มตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย
- 1.5 พฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะการบ่มตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย
- 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับผู้ปกครอง

- 2.1 ความหมายและความสำคัญของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 2.2 ความสำคัญในการร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 2.3 บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 2.4 ความหมายและความสำคัญของการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง
- 2.5 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง
- 2.6 รูปแบบการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง
- 2.7 วิธีการสื่อสารและแนวทางการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง
- 2.8 แนวทางในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง
- 2.9 โครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานและการเล่านิทาน

- 3.1 ความหมายของนิทาน
- 3.2 คุณค่าของนิทานและการเล่านิทาน

- 3.3 ประเภทของนิทาน
- 3.4 การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
- 3.5 เทคนิคการเล่านิทาน
- 3.6 การเล่านิทานเพื่อขยายการมีตัวตนเป็นศูนย์กลาง
- 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางสังคมและการมีตัวตนเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย

1. ความหมายและทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคม หมายถึง การพัฒนาความสามารถในการแสดงพฤติกรรมตามแบบแผนที่สังคมยอมรับ เพื่อสามารถเข้าสังคมได้ (Hurlock. 1978 : 228) เด็กที่มีชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข จำเป็นต้องปรับตัวเข้ากับสังคมได้ทั้งขึ้นอยู่กับพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูทั้งตัวเด็ก (จรรยา สุวรรณัทธ และคนอื่น ๆ. 2513 : 138) นักจิตวิทยามีความเห็นสอดคล้องกันว่าการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความอบอุ่นเหมาะสมจะช่วยให้เด็กเกิดความสมารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม และมีพัฒนาการทางสังคมที่เหมาะสมเมื่อเติบโตเป็นใหญ่ ดังที่ ฟรอยด์ (Frued) กล่าวว่าประสบการณ์ในวัยเด็กมีผลอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลิกภาพเมื่อเด็กโตขึ้น (ภรณี กุรุฑณะ. 2523 : 24) พัฒนาการทางสังคมของเด็กจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีแบบแผนตามลำดับขั้น ดังทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมต่อไปนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน (Erikson's Theory of Development)

อีริกสัน (Erikson) เน้นถึงความสำคัญของบุคลิกภาพมนุษย์ว่า จะพัฒนาได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในแต่ละช่วงอายุ การพัฒนาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของชีวิตได้รับการทดสอบจนเห็นที่บุคคลจะมีบุคลิกภาพดีและพร้อมที่จะพัฒนาขึ้นต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีริกสัน ได้แบ่งระยะพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะความรู้สึกเชื่อมั่น (The Sense of Trust) อายุของเด็กจะอยู่ในระหว่างหลังคลอดจนถึงอายุ 1 ปี ระยะนี้เด็กมีความสบายทางกายและได้รับความรักความอบอุ่นจากแม่ใน

ยามที่เขาต้องการ เด็กจะมีการปรับตัวที่ สามารถพัฒนาความรู้สึกไว้วางใจขึ้นได้ และในทางตรงข้าม ถ้าทารกขาดความรู้สึกทางกาย ขาดความรัก ความอบอุ่น ก็จะเป็นผู้ที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง มีความกลัวและขาดความไว้วางใจผู้อื่น

2. ระยะต้องการหาหรือค้นหาด้วยตนเอง (The Sense of Autonomy) อายุของเด็กจะอยู่ในระหว่าง 1 - 3 ปี เป็นระยะที่เด็กเริ่มฝึกหัดการขับถ่าย ถ้าเด็กปฏิบัติได้ก็จะสามารถขยับขั้นต่อไปได้ด้วย เด็กจะเรียนรู้ในการรักษาความตั้งใจของตนเอง และทำความเข้าใจให้เป็นจริงได้

3. ระยะการคิดริเริ่ม (The Sense of Initiative) อายุของเด็กจะอยู่ในระหว่าง 3 - 6 ปี เด็กจะพยายามสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง และสามารถแสดงความรู้สึกและพฤติกรรมที่เหมาะสมในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ เด็กสามารถพัฒนาความริเริ่มและการเป็นผู้นำผู้อื่นที่ได้ เด็กชายมีพฤติกรรมอยากรื้อซากเห็น มีการทะเลาะวิวาทกับผู้อื่นมากขึ้น ส่วนเด็กหญิงพยายามทำตัวเองให้เป็นที่น่าสนใจ เจ้าอูยาย และช่างล้อเลียน ระยะนี้หากเด็กเกิดความกลัว เด็กจะมีปัญหาเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้ความคิดจินตนาการและการพัฒนาทักษะทางสังคมถูกจำกัดลงไป (Maier. 1969 : 32 - 35)

ตามทฤษฎีของ อิริคสัน (Erickson) เด็กจะมีพัฒนาการทางสังคมที่ขึ้นอยู่กับ การได้รับการตอบสนองความต้องการด้านการยอมรับเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอาใจใส่ และการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมตามลำดับขั้นพัฒนาการในแต่ละช่วงอายุ

ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของฮาวิกเฮอรัท (Havighurst)

ฮาวิกเฮอรัท (Havighurst) ได้รับอิทธิพลแนวความคิดจาก อิริคสัน เกี่ยวกับลักษณะของพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยของบุคคล โดยเขาได้อธิบายว่า ในแต่ละช่วงวัยของชีวิตนั้น มีงานประจำวันซึ่งเป็นงานที่เด็กแต่ละคนควรจะทำได้ในช่วงนั้น ๆ ซึ่งถ้าบุคคลใดไม่ประสบความสำเร็จในงานนั้นจะมีผลต่อการปรับตัว ฮาวิกเฮอรัท ได้เสนองานตามขั้นพัฒนาการทางสังคมในวัยปฐมวัยคือ

1. เด็กสามารถมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความจริงทางสังคมและทางกายภาพ ซึ่งหมายถึง การที่เด็กมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น พ่อ แม่ โรงเรียน ครู และสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องกับ

2. เด็กสามารถที่จะเรียนรู้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนและบุคคลอื่น รวมทั้งชอบเลียนแบบบุคคลอื่น

3. เด็กสามารถที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ถูกกับสิ่งที่ผิด และเริ่มมีพัฒนาการทางจริยธรรม (พรหม ชูชัย เจนจิต. 2528 : 77 - 78)

นอกจากนี้ เพียเจท์ (Piaget) ได้กล่าวถึงพัฒนาการเด็กในระยะปฐมวัยว่า เป็นวัยที่เด็กจะเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม โดยเด็กยังไม่เข้าใจว่า ความดี ความไม่ดีเป็นอย่างไร จึงนึกถึงความพึงพอใจของตนเองเป็นใหญ่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 8) การจัดสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้านและโรงเรียนให้แก่เด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการในแต่ละช่วงอายุ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคมที่ดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม สามารถปรับตัวในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

2.1 ความหมายของพฤติกรรมทางสังคม

กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง การแสดงออกที่แตกต่างกันไป ของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคม (Good. 1964 : 44)

อิงลิช (English) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกโดยได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมของบุคคลหรือองค์กรทางสังคม อาทิ ครอบครัว โรงเรียน (English. 1958 : 506)

เพจ (Page) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากบุคคลอื่น โดยได้รับภาวควบคุมจากสถาบันทางสังคม หรือเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเพื่อพยายามมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น (Page. 1977 : 314)

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมทางสังคม เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัวและสมาชิกอื่น ๆ ในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ดังนั้น พฤติกรรมของบุคคลทั้งที่เป็นลักษณะเฉพาะตน และลักษณะที่สัมพันธ์กับผู้อื่น จะเป็นลักษณะใดจึงขึ้นอยู่กับค่านิยมและเจตคติของสังคมนั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 200)

ด้วยเหตุนี้พฤติกรรมของบุคคลในสังคมจึงขึ้นอยู่กับ การได้รับอิทธิพลจากครอบครัวและสถาบันทางสังคมใน การถ่ายทอดคุณสมบัติที่พึงประสงค์แกสมาชิกในสังคมตั้งแต่ชั้นเยาว์

2.2 ลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

มูสเซน (Mussen) กล่าวว่า เด็กวัย 3 - 6 ปี เป็นวัยที่เริ่มพัฒนาความสามารถ ในการเข้าสังคม ซึ่งจะขยายจากสังคมภายในครอบครัวออกสู่สังคมภายนอก เด็กจะเพิ่มความสามารถใน การช่วยเหลือตนเอง และเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น (Mussen. 1956 : 383)

ซีเฟลด์ (Seefeldt) ได้อธิบายถึงลักษณะทางสังคมของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

ลักษณะทางสังคมของเด็กวัย 3 ปี กล่าวได้ว่าเป็นวัยแห่งการยึดตนเองเป็น ศูนย์กลาง เด็กจะเห็นว่าตนเป็นคนที่สำคัญที่สุด มีความสุขที่จะเล่นคนเดียว แต่เริ่มสนใจผู้อื่นบ้าง แม้ว่าเด็กจะเล่นกับตนเองแต่ก็ชอบที่จะไปนั่งเล่นอยู่ข้าง ๆ ผู้อื่น แต่ไม่เล่นเป็นกลุ่มหรือเล่นร่วมกับผู้อื่น ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่แบ่งปัน ยังต้องการความเอาใจใส่ ความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ เด็กวัยนี้ยังไม่มีเพื่อน ที่ชอบเป็นพิเศษ และจะเล่นกับเด็กคนอื่นมาอยู่ด้วยใกล้ ๆ เท่านั้น

ลักษณะทางสังคมของเด็กวัย 4 ปี เด็กวัยนี้เริ่มสนใจผู้อื่นมากกว่าเดิม ฉะนั้น เด็กจะเริ่มเล่นกับผู้อื่นบ้างในบางสถานการณ์ ชอบเล่นบทบาทสมมุติ เล่นเลียนแบบชีวิตครอบครัวซึ่ง พบเห็นในชีวิตประจำวัน แต่โดยทั่วไปเด็กยังมีลักษณะที่แสดงถึงความก้าวร้าวทางกาย เอะอะ โมโห รักระวัง เกเร ยังมีลักษณะของการเป็นนาย ขณะที่เด็กจะเริ่มเป็นผู้ช่วยที่ดี มีหน้าที่แสดง ความเป็นมิตร เริ่มรู้จักการแลกเปลี่ยนและการรอคอยให้ถึงรอบของตน เริ่มการแบ่งปันบ้าง

ลักษณะทางสังคมของเด็กวัย 5 ปี เด็กวัยนี้มีความเป็นมิตรมากขึ้น มีความ กระตือรือร้นที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เริ่มเข้ากลุ่มใหญ่ขึ้น จาก 2 คน เป็น 5 คน เริ่มมีเพื่อนที่ ถูกใจเป็นพิเศษ ชอบเล่นละครสมมุติ เล่นเลียนแบบ เล่นละครใบ้ การทะเลาะกับเพื่อนเล็กน้อยลง เพราะเริ่มเข้าใจและยอมรับความสำคัญของผู้อื่น เป็นระยะที่เริ่มจะมีความเห็นคล้อยตามผู้อื่น และมีความรู้สึกไม่พอใจถ้าเพื่อนในกลุ่มไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่ม

สำหรับลักษณะทางสังคมของเด็กวัย 6 ปีนั้น กล่าวได้ว่า เป็นวัยที่เริ่มมีการ ประสานสัมพันธ์กับผู้อื่น ดังจะเห็นได้จากลักษณะการเล่นที่เปลี่ยนไป คือ เล่นเป็นกลุ่มและมักจะเป็น เพื่อนเพศเดียวกัน เริ่มรู้จักกังวลเกี่ยวกับสังคมภายในกลุ่มของตน มีเพื่อนรักเป็นพิเศษเพียงคนเดียว ในการ เล่นยังชอบแสดงเป็นตัวเด่น เล่นรุนแรง พยายามจะเป็นที่หนึ่งในการเล่น ต้องการชนะ และ

ถ้าหากการเล่นนี้มีกฎเกณฑ์ยากเกินกว่าความสามารถของตน ก็จะพยายามปรับกฎนั้นใหม่เป็นประโยชน์กับตน (Seefeldt. 1980 : 7 - 11)

กิเซล และอีลล์ (Gesell and Ilg) ได้กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

อายุ 4 ปี เด็กจะร่วมมือกันเล่นกับเพื่อนสนิท สันทนาการกับเพื่อน มีการเล่นแบบจินตนาการ แต่มักจะมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้คือ ถึกกันเพื่อน ทุกไม่มีสาระ โตเถียง ทะเลาะวิวาท สนใจเพื่อนในวัยเดียวกันมากกว่าผู้ใหญ่ คุณแม่เด็กที่อายุน้อยกว่าหรือช้อย มีเพื่อนสนิทเป็นเพศเดียวกันกับตน

อายุ 5 ปี เล่นกับเด็กอื่นได้โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีขนาดเล็ก ไม่ยินยอมที่จะเล่นวิธีที่ตัวชอบ และไม่วิตกกังวลเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนอื่น ชอบเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกัน หากไม่มีผู้ใหญ่ คุณแม่เด็กบางคนจะมีพฤติกรรมเกรงมากทำตัวเป็นนาย และร้องไห้รุนแรงแต่ก็พร้อมที่จะหยุกได้โดยง่าย เล่นกับเพื่อนนอกบ้านมากขึ้น และความสัมพันธ์กับเพื่อนนอกบ้านดีกว่าภายในบ้าน

อายุ 6 ปี เด็กสนใจที่จะคบเพื่อนและอยู่กับเพื่อน มักใช้คำว่า "เพื่อนที่โรงเรียน" หรือ "เพื่อนเล่น" อยู่กับเพื่อนได้นานแต่ในการเล่นหากไม่มีคนดูและเล่นได้ไม่นาน อาจจะทะเลาะกันหรือตีกัน เพราะทางฝ่ายทางจะไม่ยอมกัน มีพฤติกรรมการเล่นเรื่องไม่เป็นสาระมากขึ้น มีการทำตัวเป็นคนเด่นและเป็นนายของกลุ่ม บางคนจะไม่ยอมให้บุคคลที่สามารถเล่นด้วยโดยมักจะถามว่า "เธอจะเล่นกับคนนั้นหรือคนนั้น ฉันจะเล่นกับเธอ" เด็กจะไม่ยอมแพ้ในการเล่น และพยายามโกงเพื่อที่จะให้ตัวเองชนะ เด็กมักคิดว่าเพื่อนเล่นโกงหรือทำไม่ถูก (Gesell and Ilg. 1964 : 354 - 355)

ประมท เคาฉิม ใคจำแนกพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. การปฏิเสธ (Negativism) คือการต่อต้านผู้ใหญ่และสิ่งที่ไม่พอใจ พฤติกรรมนี้จะเกิดมากที่สุดในช่วงอายุ 3 - 4 ขวบ ลักษณะการแสดงออกจะแสดงทางคำพูด ปฏิเสธ ขวาทายและการเงี้ยวเฉย การแก่งหัวไม่ได้ยินหรือไม่เข้าใจคำขอรอง ไม่เอาใจใส่ต่อกิจวัตรประจำวัน เมื่ออายุ 4 - 6 ปี เด็กจะลดการต่อต้านทางกายลง และเพิ่มการต่อต้านทางคำพูด

2. การเลียนแบบ (Imitation) เด็กจะเริ่มใช้พ่อแม่เป็นตัวอย่างแล้วจึงเริ่มสนใจคนอื่น โดยเด็กจะเลียนแบบคำพูดและการกระทำต่าง ๆ จากบุคคลที่เด็กใกล้ชิดและฟังพอใจ เช่น มารดา พี่น้อง เพื่อน ฯลฯ

3. การแข่งขัน (Rivalry) เด็กจะมีความต้องการ เก่งและดีเหมือนคนอื่น ๆ โดยจะแข่งขันในรูปของการคุ้ยโม้เกี่ยวกับการ เป็นเจ้าของสิ่งต่าง ๆ ต่อหน้าคนอื่น
4. การก้าวร้าว (Aggression) การก้าวร้าวของเด็กเกิดจากความคับข้องใจ การต้องการมีอำนาจและความเด่น โดยจะเปลี่ยนแปลงไปตามอายุ เด็กอายุ 2 - 4 ขวบ จะมี ความก้าวร้าวเพิ่มขึ้น ในระยะนี้เด็กจะแสดงออกด้วยการร้องไห้ หรือปะทะต่อสู้ เมื่อโตขึ้นจะเปลี่ยน เป็นการใช้วาจาในการกล่าวโทษ ล้อเลียน
5. การทะเลาะวิวาท (Quarreling) เกิดจากการที่เด็กยังขาดประสบการณ์ ทางสังคม เด็กจะแสดงออกด้วยการแย่งของเล่น ทำลายสิ่งของ แมดเสียงร้องไห้ ทำร้ายผู้อื่น แต่จะเกิด พฤติกรรมในช่วงสั้น ๆ แล้วจะกลับมาเล่นกันใหม่
6. การร่วมมือ (Cooperation) เด็กจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจึงมีการ ร่วมมือกันน้อย เมื่อเด็กได้รับการฝึกหัดที่ละน้อยจะช่วยให้เด็กเรียนรู้การร่วมมือได้มากขึ้น
7. พฤติกรรมวางอำนาจ (Ascendent Behavior) เด็กชอบแสดงตัวเป็นนาย และชักจูงให้ผู้อื่นทำตามตนเอง การวางอำนาจจะเพิ่มสูงสุดเมื่ออายุ 5 ขวบ ทั้งนี้ขึ้นกับสิ่งแวดล้อมของเด็ก
8. การเห็นแก่ตัว (Selfishness) เด็กจะเอาแต่ใจตนเองโดยไม่คำนึงว่า คนอื่นจะพอใจหรือไม่ พฤติกรรมนี้จะถึงจุดสูงสุดระหว่างอายุ 4 - 6 ขวบ
9. ความเห็นอกเห็นใจ (Sympathy) เด็กจะมีพฤติกรรมนี้ต่ออาศัยความ เข้าใจในความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น โดยพยายามช่วยเหลือ เห็นใจ และเสนอแนะการแก้ปัญหา
10. การยอมรับจากสังคม (Social Approval) เด็กจะเริ่มเห็นความสำคัญ ของการยอมรับจากผู้ใหญ่และจากกลุ่มเพื่อน
11. การแตกแยกทางเพศ (Sex Cleavages) เด็กจะเริ่มแบ่งแยกเพศเมื่อ อายุ 4 ขวบขึ้นไป
12. อคติ (Prejudice) ได้แก่ อคติทางเชื้อชาติ ศาสนา สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม เพศ (ประจักษ์ เคาณิม. 2526 : 198 - 201)
ภพวิ สุวัทนา ได้จำแนกพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 3 - 6 ปี ไว้ดังนี้

อายุ 3 ปี พฤติกรรมของเด็กจะมีลักษณะสนุกที่ได้เล่นกับเด็กคนอื่น ต้องการมีเพื่อน ต้องการความรัก และการยอมรับจากผู้ใหญ่ มีความเป็นอิสระในการเล่น

อายุ 4 ปี เล่นกับเพื่อนเป็นกลุ่มและกลุ่มที่เล่นนั้นขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่เขาสนใจ เริ่มเลือกคบเพื่อนบางคนที่ถูกใจ การ เล่นจะเล่นเป็นแบบสมมุติและใช้จินตนาการที่มีความหมายมากขึ้นเรื่อย ๆ มีความกังวลห่วงใยต่อเด็กที่อ่อนแอกว่า ไม่มีความแน่นอนในการรอคอย ต้องการให้ผู้ใหญ่ปล่อยปละใยในบางครั้ง

อายุ 5 ปี มีความพอใจที่จะเล่นคนเดียวเป็นเวลานาน ๆ ชอบเล่นกับเพื่อน ชอบแข่งขันและมีการร่วมมือกัน ในการแข่งขันต้องการผู้ใหญ่ที่ตัดสิน บางครั้งไม่พอใจเมื่อเห็นเด็กโตกว่า เล่นรุนแรง

อายุ 6 ปี เริ่มห่างจากผู้ใหญ่ แต่ต้องการความช่วยเหลือและเรียกร้องคำชมเชยมักทะเลาะกับเพื่อนแต่ต้องการเพื่อนเล่น อาจจะรักเพื่อนบางคนเป็นพิเศษ ห่วงของเล่น (ภรณี กุรุรัตน์. 2523 : 7 - 13)

✕ เมื่อพิจารณาจากลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยจะสามารถ จำแนก พฤติกรรมทางสังคมของเด็กดังนี้

(1.) รูปแบบพฤติกรรมที่เข้ากับสังคม (Social Behavior Patterns)
ได้แก่ การร่วมมือกัน การแข่งขัน ความมีใจกว้าง ความต้องการให้เป็นที่ยอมรับของสังคม การยอมตามผู้อื่น การเห็นใจผู้อื่น การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การพึ่งพาผู้อื่น ความเป็นเพื่อน ความไม่เห็นแก่ตัว การเลียนแบบ และการติดต่อกับคนอื่น

(2.) รูปแบบพฤติกรรมที่ไม่เข้ากับสังคม (Nonsocial Behavior Patterns)
ได้แก่ การต่อต้าน ความก้าวร้าว การทะเลาะวิวาท การล้อเลียนและขมขู่ ความมีอำนาจ เห็นผู้อื่น การถือตนเองเป็นใหญ่ ความลำเอียง การแบ่งเพศ (Hurlock. 1978 : 239)

รูปแบบของพฤติกรรมทางสังคม 2 ลักษณะนี้ ล้วนมีรากฐานมาจากการอบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่วัยต้นชีวิต การได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมและมีตัวแบบที่ดีสำหรับเด็กจะทำให้เด็กมีโอกาสในการพัฒนาและสร้างรูปแบบพฤติกรรมที่สังคมต้องการ ขึ้นเป็นบุคลิกภาพของตนเองต่อไป บ้านเป็นสิ่งแวดล้อมอันดับแรกที่จะส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก หลังจากนั้นโรงเรียนจะเป็นสิ่งแวดล้อมอีกแห่งหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (ถวิล รัชสิทธิ์).

2526 : 3) อย่างไรก็ตามการที่เด็กจะสามารถแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับแบบแผนของสังคม เพื่อให้สังคมยอมรับและเข้าสังคมได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ลักษณะพฤติกรรมที่เหมาะสม เด็กจะเข้าสังคมได้ก็ต่อเมื่อต้องมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับตามบรรทัดฐานของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ และต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสังคมนั้น

2. บทบาทในสังคม ได้แก่ บทบาทของพ่อแม่ เด็ก ครู ฯลฯ ในการปฏิบัติแบบแผนพฤติกรรมที่ยึดถือปฏิบัติในสังคม บทบาทเหล่านี้กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐานสำหรับสมาชิกในสังคม

3. ทักษะที่ต่อสังคม เด็กจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีหน้าที่ในการร่วมมือกับสถาบันทางสังคม ความรู้สึกของเด็กจะต้องรู้สึกพอใจในกิจกรรมของสังคม (Hurlock.

1978 : 228)

ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กแสดงพฤติกรรมทางสังคมให้สอดคล้องกับแบบแผนของสังคม จึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบันหลักของสังคมในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู โดยการจักสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรมพึงประสงค์ของเด็กในระยะวัยต้นชีวิต

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

นักจิตวิทยาและนักการศึกษายอมรับว่า ระยะ 6 ปีแรกของชีวิตเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้ทางสังคมของเด็กเป็นการ เปิดตนเองและปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อสนองตอบต่อสถานการณ์ที่ได้รับ มนุษย์มีความสามารถในการสร้างรูปแบบพฤติกรรมใหม่ ๆ และแสดงการตอบสนองทางพฤติกรรมหลายแบบต่อสถานการณ์ที่ประสบอยู่โดยการ สังเกตและเรียนรู้ซึ่งห่อหุ้มรอบตัว โดยเฉพาะบุคคลที่ใกล้ชิด ซึ่งมีผลทำให้มนุษย์มีการปรับตัวทั้งทางส่วนตัวและทางสังคม (สุภาวดี ไยทิมธ. 2532 : 7)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดورا (Bandura)

แบนดورا (Bandura) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง (Direct Experience) และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นหรือตัวแบบ (Indirect Experience) ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการสังเกต (Observational Learning Process) โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. กระบวนการสนใจ (Attentional Process) เป็นกระบวนการเลือกและรับรู้ลักษณะของพฤติกรรมที่สำคัญของตัวแบบ โดยผู้สังเกตจะต้องให้ความสนใจและรับรู้ลักษณะที่สำคัญใหญ่หลวง แล้วนำสิ่งที่ได้จากการสังเกตมาสรุปรวบรวมไว้เป็นขั้นตอนเพื่อให้ง่ายต่อการจำ ซึ่งความสนใจนี้จะทำให้สามารถจำแนกพฤติกรรมที่สำคัญออกจากพฤติกรรมอื่นของตัวแบบได้ การรับรู้จะเกิดขึ้นได้มากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการบวนการสนใจจากตัวผู้สังเกต ได้แก่ ความสามารถในการสังเกต การรับรู้ การแปลความ การรวบรวมสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกต หรือจากโครงสร้างและลักษณะของตัวแบบ ได้แก่ ความชัดเจน ความซับซ้อน ความน่าสนใจของตัวแบบ รวมทั้งองค์ประกอบด้านสัมพันธภาพระหว่างตัวแบบกับผู้สังเกต

2. กระบวนการคงไว้ (Retention Process) เป็นกระบวนการของการจำ เป็นการรวบรวมลักษณะพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตไว้ในระบบความจำในรูปของสัญลักษณ์ (Symbolic Forms) อันได้แก่ จินตภาพ (Image) และภาษา (Verbal) เมื่อบุคคลได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบที่ตนสนใจ การรับรู้จะเกิดขึ้นและเมื่อพฤติกรรมสิ้นสุดลง มโนภาพของพฤติกรรมดังกล่าวจะยังคงอยู่ในความจำและจะถูกดัดแปลงเป็นสัญลักษณ์ทางภาษา ซึ่งสามารถจดจำได้ง่ายและนานกว่า

3. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) เป็นกระบวนการแปลงสัญลักษณ์ในระบบความจำออกมาเป็นพฤติกรรม พฤติกรรมที่เกิดขึ้นนี้จะถูกท่วงหรือใกล้เคียงกับตัวแบบหรือไม่ขึ้นอยู่กับปริมาณการเรียนรู้ที่ได้จากการสังเกต และความสามารถที่มีอยู่ในบุคคลนั้น

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) การเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคมนั้น มนุษย์ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมที่ตนใคร่ปรารถนาทั้งหมด แต่จะเลือกพฤติกรรมของตัวแบบที่ก่อให้เกิดผลตอบแทนมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสีย การประเมินพฤติกรรมของตัวแบบจึงเป็นไปในรูปของการรับเอาสิ่งที่ทำให้ตนพึงพอใจ และปฏิเสธสิ่งที่ไม่เห็นด้วยหรือไม่พึงพอใจ

(Bandura. 1977 : 22 - 27)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของมิลเลอร์และคอลลาร์ด (Miller and Dollard)

มิลเลอร์ และคอลลาร์ด (Miller and Dollard) ได้ทำการศึกษาถึงการเรียนรู้ทางสังคม และการเลียนแบบในลักษณะของความซ้ำซ้อนแห่งพฤติกรรมของมนุษย์ อันเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางจิตวิทยาในการเรียนรู้ และเงื่อนไขของสังคมซึ่งมีอิทธิพลต่อสถานการณ์ในการเรียนรู้เหล่านั้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม มีองค์ประกอบของการเรียนรู้ไว้ 4 ประการ คือ

1. แรงขับ (Drive) หมายถึง สิ่งกระตุ้นให้อินทรีย์เกิดการตอบสนอง อาจเป็นแรงขับที่เกิดจากความหิวหรือความทรมานทางกาย และแรงขับเหล่านี้จะมีลักษณะในมนุษย์เราแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาได้ ในกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมของมนุษย์ จึงมีแรงขับประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อพฤติกรรมมนุษย์แสดงออก คือแรงขับเพื่อการเลียนแบบ (Drive to Imitate) อันประกอบควยขึ้นตอนดังนี้

1.1 พฤติกรรมของบุคคลอื่นจะเป็นเหมือนเครื่องขับออก (Cue)

1.2 เครื่องขับออกก่อให้เกิดการตอบสนองขึ้นภายในตัวบุคคล (Internal Response)

1.3 การตอบสนองภายในตัวบุคคลก่อให้เกิดแรงขับเพื่อการเลียนแบบ (Drive to Imitate)

1.4 แรงขับเพื่อการเลียนแบบก่อให้เกิดการเลียนแบบ (Imitation)

1.5 การเลียนแบบ จะนำไปสู่การได้รับรางวัล (Reward) ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสามารถลดแรงขับที่เกิดขึ้น และกระตุ้นให้บุคคลมีการเลียนแบบในพฤติกรรมอื่น ๆ อีก

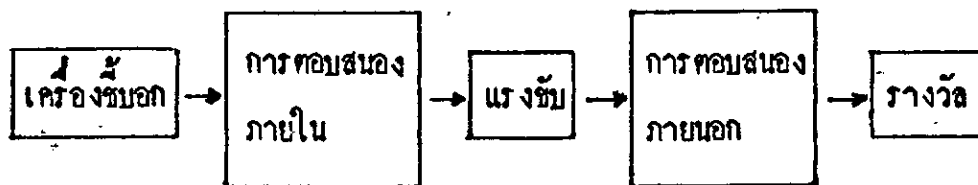
2. เครื่องขับออก (Cues) หมายถึง สิ่งเร้าที่ทำหน้าที่กำหนดว่าการตอบสนองที่อินทรีย์จะกระทำนั้นจะเกิดขึ้นเมื่อไร ที่ไหน และกระทำอย่างไรบ้าง เครื่องขับออกกำหนดขอบข่ายอันเฉพาะเจาะจงสำหรับกระบวนการตอบสนอง สถานที่และเวลา ซึ่งแตกต่างกับลักษณะของแรงขับ เพราะแรงขับนั้นเป็นเพียงสิ่งกระตุ้นให้อินทรีย์กระทำในบางสิ่งบางอย่างเท่านั้น แต่เครื่องขับออกมีแนวทางในการตอบสนองที่แน่ชัดและเฉพาะเจาะจงกว่า อย่างไรก็ตาม เครื่องขับออกและแรงขับต่าง ๆ ก็มีหน้าที่เช่นเดียวกันคือ เป็นสิ่งเร้า (Stimuli)

การ เรียนรู้ด้วยการ เลียนแบบถือว่า พฤติกรรมของตัวแบบจะเป็นเสมือนเครื่องขับอก ในทุกแง่ทุกมุมสำหรับผู้สังเกต เครื่องขับอกนั้นอาจนำไปสู่การได้รับรางวัลหรือไม่ก็ตาม ผู้สังเกตจะเป็นผู้ประเมินคุณค่าของเครื่องขับอกตามแนวทางของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ลักษณะที่แตกต่างกันของ เครื่องขับอกแต่ละอย่างมีบทบาทต่อกระบวนการ เรียนรู้ด้วยการ สังเกตในสองแง่ คือ

1. ท่อการ ตอบสนองของตัวแบบ
2. คุณลักษณะของเครื่องขับอกตามแนวทางของพฤติกรรม

คุณค่าของเครื่องขับอกขึ้นอยู่กับความชัดเจนและความเหมาะสมตามลักษณะของพฤติกรรม ของตัวแบบ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแบบและผู้สังเกตด้วย

3. การตอบสนอง (Responses) หมายถึง การที่บุคคลตอบสนองต่อเครื่องขับอก อย่างใดอย่างหนึ่ง ขบวนการของการตอบสนองเริ่มจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลอื่นเป็น การตอบสนองภายในซึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องกับเครื่องขับอกนั้นเลยก็ได้ การ เรียนรู้ที่แท้จริงเกิดขึ้นเมื่อ การตอบสนองที่แสดงออกมาแล้วนั้นได้รับรางวัลตอบแทน ดังนั้นรางวัลมีส่วนกระตุ้นให้เกิดการตอบสนอง ขึ้นในตัวผู้เรียนและก่อให้เกิดแบบแผนการ ตอบสนองใหม่ๆ ขึ้น



ภาพประกอบ 2 ขบวนการตอบสนองที่เกิดขึ้นในสถานการณ์เรียนรู้

4. รางวัล (Reward) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นว่าการตอบสนองที่เกิดขึ้นมาแล้วนั้นเหมาะสม หรือได้รับผลสำเร็จเพียงไร ซึ่งหากการตอบสนองนั้นไม่ได้รับรางวัลตอบแทน แล้วแนวโน้มของการเกิด การตอบสนองเช่นเดิมก็ลดลง มนุษย์เราพยายามหาวิธีการตอบสนองที่ทำให้ได้รับรางวัล ตอบแทน เพราะรางวัลมีบทบาทในการลดความเครียด อันเกิดจากแรงขับ (Drive Reduction) ดังนั้นคุณค่าของรางวัลจึงขึ้นอยู่กับระดับของแรงขับที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลอื่นเป็นผลสืบเนื่องมาจากความ ต้องการทางสังคมนั่นเอง (Miller and Dollard. 1967 : 16 - 36)

การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้พัฒนาการทางสังคมที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของ
 สมาชิกในสังคมจึงต้องอาศัยการจัดสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ทางสังคม
 แก่เด็ก โดยการกระตุ้นให้เด็กสนใจและเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์จากบุคคลที่ใกล้ชิดและสิ่งเร้า
 ที่เด็กสนใจ เพื่อให้เด็กนำพฤติกรรมนั้นมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาคุณภาพของเด็กให้เหมาะสม
 เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

4. ลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย

ความหมายของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

กินสเบิร์ก และออปเพอร์ ได้ให้ความหมายว่าการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือคุณสมบัติ
 ของการคิดที่ปรากฏในเด็กเล็ก ซึ่งเด็กไม่มีโอกาสจะหลีกเลี่ยงการคิดแบบนี้ได้จนกว่าเด็กจะเข้าสู่
 ระดับวุฒิภาวะของการทำงานทางสมอง (Ginsburg and Oppen. 1979 : 108)

ซานทซ์ กล่าวว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เป็นลักษณะที่เด็กไม่สามารถนำตนเอง
 เข้าไปแทนที่ผู้อื่นทั้งในด้านการคิด การรับรู้ทางสายตา อารมณ์และความรู้สึก โดยเด็กจะไม่เข้าใจว่า
 ความคิดและความรู้สึกของตนแตกต่างจากผู้อื่น (Shantz. 1975 : 6 - 10)

วัตส์เวิร์ท กล่าวว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเป็นลักษณะที่เด็กไม่สามารถเข้าใจผู้อื่น
 ในบทบาทและเข้าใจในความคิดของบุคคลอื่น (Wadsworth. 1971 : 71)

รูบิน กล่าวว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเป็นลักษณะที่เด็กจะนึกถึงตนเองมากกว่า
 คนอื่น โดยจะรับรู้เฉพาะสิ่งที่ตนสนใจและถือว่าสิ่งที่ตนคิดหรือทำจะดีกว่าผู้อื่น ทำให้เด็กแสดงออกใน
 รูปของความก้าวร้าว หูอื้ออวก เอาแต่ใจตนเอง ไม่ให้ความร่วมมือ และต้องการให้ผู้อื่นเห็นด้วยกับ
 ความคิดและการกระทำของตน ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเข้าสังคมของเด็ก (วัฒนา ปุณณฤทธิ์.
 2531 : 12 ; อ้างอิงมาจาก Rubin. 1972)

ทวงเทียน ศาสตราจารย์ กล่าวว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเป็นลักษณะที่ทำให้เด็ก
 ไม่สามารถเข้าใจความคิดของผู้อื่นโดยคิดว่าทุกคนคิดเหมือนตนเอง ซึ่งเด็กจะแสดงออกในรูปของการใช้
 ภาษาและพฤติกรรมทางสังคม (ทวงเทียน ศาสตราจารย์. น.ป.ป. : 49 - 50)

ธีราพร อูรรวชไพบ กล่าวว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเป็นลักษณะที่ทำให้เด็ก
 ไม่เข้าใจว่าโลกนี้มีความจริงและความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่ต่างไปจากทัศนะของตน เด็กที่ยึดตนเอง

เป็นศูนย์กลางจะขาดความสามารถในการรับรู้ทักษะ ความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้อื่น (ธีราพร อูวรรณโณ. 2525 : 323)

ลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย

เอลด์ไค์ (Elkind) ได้กล่าวถึงลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Period) อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิด - 2 ปี เด็กวัยนี้จะรับรู้เฉพาะวัตถุที่ปรากฏอยู่เท่านั้น การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กวัยนี้มีลักษณะที่เด็กไม่สามารถจินตนาการถึงภาพของวัตถุที่มองไม่เห็น ต่อมาเด็กจะเริ่มรับรู้ว่าจะมองไม่เห็นวัตถุแต่มีไทม์หมายความว่วัตถุนั้นไม่มีในโลก เด็กจะเริ่มรู้จักติดตามคนหาวัตถุที่หายไปจากสายตา แสดงถึงการมีจินตนาการถึงภาพของวัตถุที่มองไม่เห็นเกิดขึ้นในสมอง

ขั้นที่ 2 ขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Period) อยู่ในช่วงอายุ 2 - 7 ปี การรับรู้ทางประสาทสัมผัสเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้เด็กเข้าใจสิ่งที่หายไปจากสายตาได้ จึงจำเป็นต้องมีภาพและสัญลักษณ์เข้ามาแทนที่ เด็กวัยนี้ไม่สามารถคิดในแง่มน่อนที่แตกต่างจากไปจากตำแหน่งที่ตนมองเห็น เด็กไม่สามารถยอมรับความคิดของผู้อื่น แพทย์ยามจะขยายความคิดของตนให้ผู้อื่นรับฟัง โดยคิดว่าตนเองรับรู้อย่างไร ผู้อื่นจะรับรู้เช่นเดียวกับตน

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรม (Concrete Period) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 7 - 11 ปี เด็กวัยนี้มีความสามารถทางสติปัญญาเพิ่มขึ้น อาทิ ความสามารถในการจัดอันดับ (Seriation) การจำแนกสิ่งของเป็นประเภทต่าง ๆ (Classification) การคิดหาเหตุผล (Causality) ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพื้นที่ (Space) เวลา (Time) และความเร็ว (Speed) ความสามารถกับการอนุรักษ์ปริมาณและการอ้างอิงด้วยเหตุผล ซึ่งเด็กจะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ หรือเหตุการณ์ที่พบเห็น

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (Formal Operation) อยู่ในช่วงอายุ 11 - 15 ปี เป็นวัยที่จะมีความคิดเป็นของตนเองและยังไม่เข้าใจความคิดของผู้อื่น เด็กสามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าถึงปฏิกิริยาของผู้อื่นที่มีต่อตนในรูปของการวิพากษ์วิจารณ์ได้ (Elkind. 1967 : 1024 - 1033)

✓ เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กปฐมวัยจะอยู่ในขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Period) กล่าวคือ เด็กจะมองโลกโดยใช้ความคิดของตนเองเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงผู้อื่นว่าจะคิดหรือรู้สึกอย่างไร และคิดว่าความคิดของตนถูกต้องเสมอ การคิดเช่นนั้น ทำให้ขอบข่ายการรับรู้ของเด็กแคบและไม่เป็นตามความจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (รักตัวรุม ศิลาพร. 2532 : 12)

ลักษณะการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กในพัฒนาการขั้นก่อนปฏิบัติการมี

3 ลักษณะ คือ

1. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการคิดและการสื่อสาร (Cognitive / Communicative Egocentrism) คือการที่เด็กไม่สามารถที่จะแยกแยะความแตกต่างระหว่างความคิดของตนเอง และความคิดของผู้อื่น ซึ่งจะปรากฏใน 2 ลักษณะ คือ

1.1 ทางด้านการแสดงบทบาท (Role - Taking) การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านนี้คือ การที่เด็กไม่สามารถที่จะเข้าใจถึงประสบการณ์ของบุคคล จากการรับรู้ของผู้อื่นได้ การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านนี้จะให้รู้กับการทดลองที่มีการรับรู้ตามเรื่องราวที่สมบูรณ์ในช่วงแรก ต่อมาในการทดลองและบุคคลอื่นรับรู้เรื่องราวเป็นบางส่วน จากนั้นในการทดลองเล่าเรื่องที่ผู้อื่นรับรู้ เด็กที่มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านนี้จะเล่าเรื่องที่ตนเองรับรู้ เพราะคิดว่าคนอื่นก็รับรู้เหมือนตน

1.2 ทางด้านการสื่อสาร (Communicative) การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางทางด้านนี้จะแสดงออกโดยเด็กไม่สามารถใส่ใจกับคนที่เขาพูดคุย เช่น เด็กไม่ใส่ใจว่าเขากำลังคุยกับคนลักษณะเช่นไร เขาจะไม่ปรับคำพูดให้เหมาะสมกับผู้ฟัง ลักษณะของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กแบบนี้จะอยู่ในรูปของการคุยกับตนเอง หรือคุยกับคนอื่นเหมือนกับว่าฟังถึงความคิดของตนเองออกมาดัง ๆ เช่น ในการพูดโทรศัพท์ของเด็กกับพ่อซึ่งอยู่ห่างกันว่า "พ่อ หนูเก่งสุดคนสวยไหม" เด็กไม่รับรู้ว่าพ่อมองไม่เห็นเขา เขาจึงคิดหรือพูดราวกับว่าพอมองเห็นเขาด้วย

2. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Affective Egocentrism) คือการที่เด็กไม่สามารถแยกแยะระหว่างอารมณ์ความรู้สึกของตนเองกับอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นได้ เด็กจะคิดว่าคนอื่นมีความรู้สึกเหมือนกับตน ถึงแม้จะอยู่ในสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน โดยไม่ใส่ใจกับความรู้สึกแท้จริงของผู้อื่น เขาจะไม่สามารถที่จะเข้าใจในเรื่องความสามารถ การคาดหวังและปฏิกิริยาของผู้อื่นที่เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมได้ว่า เมื่อคน ๆ หนึ่งแสดงพฤติกรรม

อย่างหนึ่ง คนอื่น ๆ จะได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมนั้น ๆ ด้วย ความไม่ใส่ใจต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นทำให้เด็กวัยนี้ไม่ชอบเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกันในบางเวลา เช่น เด็ก 2 คน ได้รับพองสบู่จากผู้ใหญ่ เด็กคนหนึ่งเล่นพองสบู่อย่างสนุกสนาน แต่เด็กอีกคนหนึ่งไม่เล่น และแสดงออกถึงความไม่พอใจในใจจึงนำบอลลูมาโยนเล่นแทน เขาก็สนุกกับการเล่นบอลลู ถามเด็กคนที่เล่นพองสบู่ว่า "เพื่อนชอบเล่นอะไร" เด็กจะตอบว่า "ชอบเล่นพองสบู่" ทั้งนี้เพราะเด็กไม่ใส่ใจในความรู้สึกของเพื่อนที่เล่นพองสบู่อย่างมีความสุขอย่าง เขาคิดว่าเพื่อนชอบเล่นพองสบู่เหมือนกับตน (Simth and others. 1977 : 87)

3. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ (Visual / Spatial Egocentrism) คือการที่เด็กไม่สามารถที่จะแยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนเองมองเห็นกับสิ่งที่คนอื่นมองเห็น โดยเด็กจะรับ (Assimilate) การรับรู้ทางสายตาของผู้มาสู่การรับรู้ทางสายตาของตนเอง และเขาจะคิดว่าการรับรู้ของเขาเป็นกฎเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เขาจะติดแน่นอยู่เฉพาะสิ่งที่เขามองเห็น สำหรับผู้มองถึงแม่จะอยู่ในตำแหน่งที่ต่างกันก็ต้องเห็นสิ่งเดียวกับที่เขาเห็น เช่น เด็กจะรับรู้ทิศทางซ้าย-ขวา หน้า-หลัง ของคนที่นั่งอยู่ตรงข้ามไม่ได้ เขายังมีอคติใจว่าวัตถุชิ้นเดียวกันจะปรากฏแก่สายตาของผู้มองใดหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับตำแหน่งของผู้มองวัตถุนั้น มีไรลักษณะที่เขาจะมองเห็นเพียงลักษณะเดียว (Ford. 1979 : 1169)

การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย ทั้งด้านการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ ด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านการคิด และการสื่อความหมายเป็นธรรมชาติของเด็กปฐมวัย ลักษณะดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางสังคมของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสติปัญญาและบุคลิกภาพของเด็ก (Elkind. 1970 : 50 - 51) ตามทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) กล่าวว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเป็นธรรมชาติของเด็กวัยนี้และจะคลายลงเมื่อเด็กอายุประมาณ 7 ปี แต่ ฟอร์ด (Ford) ได้ยืนยันว่าการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนี้บางคนอาจคงอยู่อย่างถาวรในบางสถานการณ์ และบางคนอาจปรากฏอยู่ตลอดเวลา (Ford. 1979 : 1171) เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และสังคมนิสัย จึงยากที่จะแก้ไขได้ไฉนระยะหลังเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่ถึงประสพความสำเร็จ (สวัสดี สุวรรณอักษร. 2527 : 15) ดังนั้นการจัดสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการลดลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจึงเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กมีบุคลิกภาพที่ดีและพัฒนาการทุกด้านเหมาะสมกับวัย

5. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย

ประเด็นที่ อุนัย (2525 : 28 - 29) ได้จำแนกพฤติกรรมทั่ว ๆ ไป ที่แสดงถึงลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. เล่าเรื่องของตนให้เพื่อนฟังในลักษณะคุยกัน แต่ต่างคนต่างเล่าเรื่องของตน โดยไม่สนใจว่าอีกฝ่ายหนึ่งว่าเธออะไร และเธออย่างไร

2. คุยโอ้อวดว่าตนเก่งที่สุด ดีที่สุด มีพลังมากที่สุด หรือแข็งแรงที่สุด

3. พยายามเป็นผู้นำในทุก ๆ วิถีทาง ทั้งช่วยการกระทำและคำพูด

4. บอกความเท่า ไม่เท่าของน้ำหนักหรือปริมาตร จากการรับรู้ของตนมากกว่า จะคิดถึงหลักความจริง

5. ตัดสินใจว่าคนใดคนหนึ่งดีจากการที่รับรู้ว่าเขาให้ของแก่ตนหรือเขาใจดีกับตน โดยไม่สนใจเจตนาที่แท้จริง หรือผลเสียอื่นที่อาจเกิดขึ้น

6. ต้องการให้คนอื่นเล่นตามวิธีหรือความต้องการของตน โดยไม่สนใจว่าคนอื่นมีวิธีการและความต้องการในการเล่นต่างไปจากตน และถ้าไม่ยอมทำตามก็จะไม่มีการประนีประนอม มักจะทะเลาะกันเพื่อเอาชนะคนอื่น

7. สนใจคำถามเกี่ยวกับความเป็นมาของตน

8. พยายามเอาชนะเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการด้วยการแกล้งดูดีต่าง ๆ เพราะถือว่าพ่อแม่รักตนก็ควรจะต้องตามใจตน

9. ทำในสิ่งตรงกันข้ามกับที่พ่อแม่บอก เพื่อความระหว่างพ่อแม่กับตนนั้นใครจะมีอำนาจมากกว่ากัน หรือเมื่อยิ่งห้ามจะยิ่งทำ

10. เห็นว่าการกระทำหรือผลงานของตนเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

ทองเกื้อน ศาสตราจารย์ กล่าวว่าสิ่งที่จะทำให้การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง มี 4 ประการ คือ

1. วุฒิภาวะ (Maturation) ส่วนสำคัญของวุฒิภาวะที่มีย่อพัฒนาการทางด้านความคิด อยู่กับการเจริญเติบโตของระบบประสาท และพัฒนาการของระบบสมอง

2. ประสบการณ์ทางกาย (Physical Experience) เด็กต้องมียประสบการณ์ในการกระทำต่อวัตถุและสิ่งเร้าต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมซึ่งจะเกิดกระบวนการรับ (Assimilation) และกระบวนการปรับให้เหมาะสม (Accommodation)

3. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) คือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุคคล

4. ความก้าวหน้าทั่ว ๆ ไปทางความสมดุล (General Progression of Equilibrium) ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างวิชาการประสบการณ์ทางกายและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเหมาะสม (คางเคียน ศาสตราจารย์. 2522 : 20 - 21)

ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวิชาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุ จึงเป็นวิธีการที่สามารถส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลงน้อยลง เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นจากสาเหตุการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็ก ดังที่ แอนดรูว์ (Andrews) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมแก่เด็กจะช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากขึ้น (Andrews. 1988)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย

6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

นีล (Neale) ได้ศึกษาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กอายุ 8 - 11 ปี จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นเด็กที่มีความผิดปกติทางอารมณ์จากโรงพยาบาลกับเด็กปกติโดยใช้เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเพียเจต์ และอินเฮลเดอร์ (Piaget and Inhelder) พบว่า เด็กที่มีความผิดปกติทางอารมณ์มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่าเด็กปกติ (Neale. 1966 : 97 - 101)

เซลแมน (Selman) ได้ศึกษาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการแสดงบทบาทของเด็กอายุ 8 - 10 ปี จำนวน 60 คน โดยคัดแบ่งเครื่องมือของฟลาวเวลและคนอื่น ๆ (Fravell and others) มาใช้ในการทดสอบทัศนวิสัยธรรมโดยใช้เครื่องมือของ คอลเบิร์ก (Kolhberg) และแบบทดสอบสติปัญญาโดยแบบทดสอบพิกเชอรี (Peabody Picture Vocabulary Test) พบว่าการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการแสดงบทบาท มีความสัมพันธ์กับการทัศนวิสัยธรรม (Selman. 1971 : 79 - 91)

บอร์ค (Borke) ได้ทำการศึกษาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์และความรู้สึกกับเด็กอายุ 3 - 8 ปี จำนวน 200 คน โดยใช้เครื่องมือที่เขาสร้างขึ้นเป็นเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ทาง ๆ เมื่อให้เด็กฟังเรื่องแล้วให้เด็กบอกความรู้สึกในสถานการณ์นั้น จากนั้นให้เด็กนำภาพส่วนใบหน้าซึ่งแสดงความรู้สึกต่าง ๆ ไปวางประกอบภาพให้สมบูรณ์และตรงกับเรื่อง ผลปรากฏสอดคล้องกับแนวคิดของเพียเจต์ว่า เด็กจะเริ่มมีการเรียนรู้ทางสังคมเพิ่มขึ้นตามอายุ และบอร์ค (Borke) พบว่า เด็กอายุ 3 ปี สามารถรับรู้อารมณ์และความรู้สึกผู้อื่น และสามารถบอกสถานการณ์บุคคลเกิดความรู้สึกต่าง ๆ ได้ แสดงว่าเด็กมีการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น โดยมีแนวโน้มลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลางทั้งหมด (Borke. 1971 : 263 - 269)

รูบิน (Rubin) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับการยอมรับของเพื่อนกับเด็กอนุบาลและเด็กชั้นประถมปีที่ 2, 4 และ 6 โดยให้เด็กทำสังคมมิติ และแบ่งเด็กออกเป็นคู่ ๆ ในเด็กคนหนึ่งอธิบายภาพ จำนวน 10 ภาพ แล้วให้เด็กอีกคนหนึ่งดูภาพที่ตนมีอยู่เพื่อจับคู่ภาพที่เพื่อนอธิบายให้ไ้มากที่สุด ผลปรากฏว่า เด็กอายุน้อยใช้วิธีการสื่อความหมายด้วยการชี้มากกว่าการพูด ส่วนเด็กที่มีอายุมากจะสามารถสื่อความหมายด้วยการใช้คำพูดได้ดีกว่า และยังพบว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์กับการยอมรับของเพื่อน (Rubin. 1972 : 364) ซึ่งสอดคล้องกับ มาเรทซอส (Maratsos) ได้ทำการศึกษาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการสื่อสารกับเด็กอายุ 3 - 5 ปี จำนวน 24 คน โดยสร้างสถานการณ์ให้เด็กเลือกของเล่นแก่เด็กที่มองเห็นได้ และเด็กที่มองไม่เห็น จำนวน 12 ชุด แล้วสังเกตพฤติกรรมเด็ก พบว่า เด็กมีความสามารถในการสื่อสารโดยใช้คำพูดเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ เด็กอายุน้อยจะใช้การชี้เป็นการสื่อความหมายมากกว่าคำพูด (Maratsos. 1973 : 693 - 700)

เคอร์เดค และรอดกอน (Kurdek and Rodgon) ได้ศึกษาพัฒนาการด้านการรับรู้ทางสายตา การคิด อารมณ์และความรู้สึก กับเด็กชั้นอนุบาลถึงประถมปีที่ 6 จำนวน 167 คน โดยใช้แบบทดสอบของ ฟิชเบิน (Fishbein) ฟราเวล (Fravell) และบอร์ค (Borke) พบว่า เด็กมีความสามารถในการรับรู้ทางสายตา การคิด อารมณ์ และความรู้สึกเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ แต่ความสามารถในการรับรู้ทางอารมณ์และความรู้สึก แม้จะเพิ่มขึ้นในทุกระดับชั้นเรียน แต่ไม่สามารถบอกไ้ว่ามีการเพิ่มในระดับชั้นใดมากที่สุด และพบว่าเด็กชายมีความสามารถในการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกสูงกว่าเด็กหญิง (Kurdek and Rodgon. 1973 : 643 - 650)

รูบิน และชไนเดอร์ (Rubin and Schnider) ได้ศึกษาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการสื่อสารกับพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือ โดยศึกษากับเด็กที่มีระดับสติปัญญา (I.Q.) ตั้งแต่ 78 - 127 ทวียเครื่องมือ ครอส และกลücksเบอร์ก (Krauss and Gluckberg) ทวียวิธีการสังเกตพฤติกรรม พบว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือ การบริจาค และการชักชวนจริยธรรม (Rubin and Schnider. 1973 : 661 - 665)

ฮอย (Hoy) ได้ศึกษาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุกับเด็กอายุ 6, 8 และ 10 ปี โดยใช้เครื่องมือรูปทรงเรขาคณิต รูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมผืนผ้า และสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ แล้วจัดลักษณะการมองเห็นวัตถุเป็น ชาย ขวา หน้า หลัง โดยให้กลุ่มตัวอย่างจินตนาการถึงการมองเห็นของผู้อื่นเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่ต่างกัน โดยเลือกจากภาพถ่าย หรือสร้างจากแบบจำลอง ผลปรากฏว่าเด็กมีความสามารถในการเลือกรับรู้ ตำแหน่งของวัตถุที่ผู้อื่นมองเห็นจากภาพถ่ายได้มากกว่าจากการสร้างแบบจำลอง (Hoy. 1974 : 398)

บัคเคย์ ซิเกล และเนส (Buckley, Siegel and Ness) ได้ศึกษาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ความเห็นอกเห็นใจและพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือของเด็กอายุ 3 ปี 6 เดือน ถึง 8 ปี 11 เดือน จำนวน 4 คน โดยพัฒนาแบบวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเพียเจต์ (Piaget) ให้เด็กหมุนตุ๊กตาพลาสติกให้ผู้อื่นเห็นเหมือนกับที่ตนเองเห็นตามแบบ และพัฒนาแบบวัดความเห็นอกเห็นใจของ บอร์ค (Borke) จากนั้นสร้างสถานการณ์วัดพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือแบบนั้น ผลปรากฏว่าการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือ โดยที่เด็กที่มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยจะเป็นเด็กที่ความเห็นอกเห็นใจและมีพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือมาก (Buckley, Siegel and Ness. 1977 : 329 - 330)

แวกซ์เลอร์ ยาร์โร และสมิท (Waxler, Yarros and Smith) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคมกับเด็กอายุ 3 - 7 ปี จำนวน 107 คน โดยปรับปรุงแบบทดสอบของฟลาวเวลล์และคนอื่น ๆ (Flevell and others. 1968) และพัฒนาแบบวัดการเข้าสังคมของ ยาร์โร และแวกซ์เลอร์ (Yarrow and Waxler. 1976) ผลปรากฏว่า พฤติกรรมการเข้าสังคมและการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์กัน และบุคคลจะเข้าสังคมได้ก็จะต้องมีพฤติกรรมอันเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม อาทิ พฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจและการช่วยเหลือ (Waxler, Yarrow and Smith. 1977 : 87 - 88)

เพียเจต์ และอินเฮลเดอร์ (Piaget and Inhelder) ได้ทำการศึกษาดังการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุกับกลุ่มตัวอย่างอายุ 4 - 12 ปี โดยทำการทดลองด้วยเครื่องมือหุ่นจำลองภูเขา 3 ลูก ที่มีลักษณะ ขนาดและตำแหน่งที่วางต่างกัน และใช้คำถามเกี่ยวกับการมองเห็นของผู้อื่นในตำแหน่งที่ต่างกัน ผลปรากฏว่า เด็กอายุ 2 - 7 ปี ไม่สามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจนว่า คนที่อยู่ในตำแหน่งอื่นมองเห็นอะไร (ศรีสุภา พิสิษฐ์ศักดิ์).

2527 : 12 ; อ้างอิงมาจาก Piaget and Inhelder. 1956)

ซอลต์แมน และทาวน์เซนด์ (Saltman and Townsend) ได้ทำการศึกษาดังการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับความสามารถในการสื่อสารกับกลุ่มตัวอย่างชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษา 4 จำนวน 48 คน โดยให้เด็กในกลุ่มทดลองหาวิธีการที่เหมาะสมทำให้ผู้อื่นทราบคำศัพท์ที่กำหนดให้ และเด็กในกลุ่มควบคุมได้เล่นเกมโกมิโน ใช้เวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ ผลปรากฏในการสอบครั้งหลังพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกมีความสามารถในการสื่อสารสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ .01

(Saltman and Townsend. 1980 : 83 - 84)

สเตรย์เบอร์ (Strayer) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะทางอารมณ์และความรู้สึกกับทักษะการรับรู้ทางสายตา และพฤติกรรมการเอาใจเขามาใส่ใจเรากับเด็กอายุเฉลี่ย 4 ปี 11 เดือน จำนวน 14 คน โดยทำการสังเกตและบันทึกความถี่ของพฤติกรรมการเอาใจเขามาใส่ใจเราของเด็กขณะเล่นเป็นเวลา 30 ชั่วโมง ใน 8 สัปดาห์ และทดสอบการรับรู้ทางสายตา โดยให้เด็กจินตนาการถึงการมองเห็นของบุคคลอื่นที่อยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นภาพในแต่ละสถานที่ไม่เหมือนกันของรูปทรงสี่เหลี่ยม จากนั้นการวัดการรับรู้ทางอารมณ์และความรู้สึกด้วยเครื่องมือที่ประกอบด้วยภาพและเรื่องราวสั้น ๆ ที่แสดงถึงอารมณ์ของตัวละครในเรื่องแล้วถามว่าตัวละครรู้สึกอย่างไร ผลปรากฏว่าการเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ทางอารมณ์และความรู้สึก รวมถึงสัมพันธ์กับการรับรู้ทางสายตาของเด็กปฐมวัย (Strayer. 1980 : 815 - 822)

ซีเคอร์โร (Securro) ได้ศึกษาเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 2 - 7 ปี ที่มีลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง พบว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กทำให้เด็กมีทัศนคติในการคิดและการตัดสินใจคับแคบ ขาดความสามารถในการคาดคะเนขนาดของสิ่งต่าง ๆ และเหตุการณ์ เรื่องราวคนที่เป็นจริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริง โดยเด็กจะชอบพูดและแสดงออกถึงสิ่งที่ตนเอง

คิดเป็นเกณฑ์และส่งผลต่อปัญหาความประหลาดซึ่งจะเป็นภาระหนักแก่ผู้ให้การอบรมเลี้ยงดู การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้มีปัญหาคำถามและการแสดงออกซึ่ง ส่งผลต่อการรับรู้และการเข้าใจความผิดและจำนวน (Securro. 1985 : 17)

ปีเตอร์สันและกัสตาฟเซน (Peterson and Gustavsen) ได้ศึกษาถึง อิทธิพลของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางต่อความสามารถในการเห็นใจและเข้าใจผู้อื่นของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นได้ โดยเสนอแนะว่า ความสามารถในการเห็นใจและเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยในสภาพที่เด็กอยู่ใน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับสถานการณ์จำลองเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน (Peterson and Gustavsen. 1986 : 25)

6.2 งานวิจัยในประเทศ

กวิณทร์ ขรรณนุก ทำการศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางความคิดโดยยึดตนเอง เป็นศูนย์กลางของเด็กอายุ 4 - 9 ปี ที่มีความแตกต่างกันในด้านการอบรมเลี้ยงดู และการยอมรับใน กลุ่มเพื่อน จำนวน 100 คน โดยวิธีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภท การมอง วัตถุในเนื้อที่และจำนวน พร้อมทั้งใช้แบบสอบถามการยอมรับของเพื่อน ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ เพื่อนยอมรับและไม่ยอมรับมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 แสดงว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเป็นอุปสรรคต่อการเข้าใจของของเด็ก (กวิณทร์ ขรรณนุก. 2522 : 67 - 68)

ศรีสุภา พิสิษฐศักดิ์ ทำการศึกษาลงของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อการยึด ตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของเด็กอายุ 5 - 6 ปี จำนวน 96 คน โดย วิธีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุที่คัดแปลงมาจากแบบทดสอบของ เพียเจต์ (Piaget) และเครื่องมือของฮอย (Hoy) แล้วสุ่มเด็กที่มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำนวน 32 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 16 คน กลุ่มควบคุม 16 คน จากนั้นทำการทดลองโดยใช้กลุ่มทดลอง จับคู่กับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง 16 คน และจัดให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยใช้เครื่องมือชุด ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 4 ชุด ซึ่งคัดแปลงมาจากเครื่องมือของ สมิท ฮิวส์ บอร์ค ชานท์ซ และ วัตสัน (Smith, Hughes, Borke, Shantz and Watson) ทำการทดลอง 1 สัปดาห์แล้ววัดผล ผลการทดลองพบว่า การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีผลต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็น ตำแหน่งวัตถุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 (ศรีสุภา พิสิษฐศักดิ์. 2527 : 40 - 43)

วัฒนา ปุณณฤทธิย์ ทำการศึกษาถึงการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางค่านิยมและความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต่างกัน โดยศึกษากับเด็กอายุ 5 - 6 ปี จำนวน 120 คน และใช้แบบทดสอบวัดการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางค่านิยมและความรู้สึกของ บอร์ค (Broke) ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ให้โอกาสเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนมาก มีการลดลักษณะการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางค่านิยมและความรู้สึกมากกว่าเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ให้โอกาสเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (วัฒนา ปุณณฤทธิย์. 2531 : 61)

รักธรรม หิรัณพ ทำการศึกษาถึงความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ได้เล่นกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยัดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยศึกษากับเด็กอายุ 5 - 6 ปี จำนวน 65 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 34 คน และกลุ่มควบคุม 31 คน จากนั้นทำการทดลองโดยให้กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดลอมทางวัตถุและบุคคล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 กิจกรรม ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (รักธรรม หิรัณพ. 2532 : 56)

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การยัดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัยเป็นลักษณะธรรมชาติของเด็ก และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคม และการปรับตัวของเด็ก อาทิ พฤติกรรมการช่วยเหลือ การเข้าสังคม การควบคุมอารมณ์ การตัดสินใจ ขี้อาย ขี้อึด การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การเห็นอกเห็นใจ แม้ว่าลักษณะการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กจะลดลงเมื่ออายุมากขึ้น แต่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านลงความเห็นว่า การยัดตนเองเป็นศูนย์กลางนี้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการทางสังคมของเด็ก และบางคนอาจคงอยู่อย่างถาวรซึ่งเป็นปัญหาต่อบุคลิกภาพและการดำรงชีวิตในอนาคต ดังนั้นการจัดประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นวิธีการที่สามารถป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางสังคมและส่งเสริมให้เด็กลดลักษณะการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางลงได้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง

1. ความหมายและความสำคัญของผู้ปกครองต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายของผู้ปกครอง

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่ หรือบุคคลอื่น อาจจะเป็นญาติมิตร หรือผู้อยู่ในขณะพ่อแม่ ว่างใจพินิจหาอบรมเลี้ยงดูตลอดจนในการศึกษาแก่เด็ก (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525)

ผู้ปกครอง หมายถึง บุคคลที่รับเด็กไว้ในปกครองหรืออุปการะเลี้ยงดู หรือบุคคลที่รับเด็กนั้นอาศัยอยู่ (เชอ สาริมาน. 2524 : 19)

ผู้ปกครอง หมายถึง บุคคลที่มีความสัมพันธ์กับเด็ก โดยอยู่รวมในครอบครัวเดียวกัน และมีส่วนในการอบรมสั่งสอนและเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก (พรหมนิภา สันติพงษ์. 2526 : 8)

อาจกล่าวสรุปได้ว่า ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลที่รับเด็กไว้ในความดูแลโดยทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนด้วยความรักและเอาใจใส่ตลอดจนในการศึกษาแก่เด็ก

1.2 ความสำคัญของผู้ปกครองต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

นักจิตวิทยาและนักการศึกษากล่าวว่า ระยะ 6 ปีแรกของชีวิตเป็นวัยที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาบุคลิกให้คุณภาพ การวางรากฐานที่ดีทางด้านกายภาพ สติปัญญา อารมณ์ สังคม รวมถึงบุคลิกภาพทั้งกายใจจะช่วยให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองดี สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างรวดเร็วและมีส่วนร่วมรับผิดชอบสังคมมากขึ้น ดังนั้นบุคคลที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อคุณภาพของประชากรมากที่สุด คือพ่อแม่ ดังที่ มอนเตสซอรี (Montessori) กล่าวว่าพ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญในการ เตรียมเด็กให้พร้อมที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะพ่อแม่เป็นบุคคลแรกที่เด็กรู้จัก เป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิตและให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก เด็กจะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพเช่นไร ย่อมขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูทางบ้านเป็นสำคัญ (ฉันทนา ภาคพงษ์. 2531 : 4 - 5) นักจิตวิทยาหลายคนได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ว่ามีผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ฟรอยด์ (Freud) เชื่อว่า ประสบการณ์บุคคลได้รับในวัยเด็กโดยเฉพาะวัยก่อนเข้าเรียนจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยฟรอยด์ได้แบ่งขั้นพัฒนาการระยะปฐมวัย 3 ขั้น คือ

1. ขั้นความพอใจอุบริเวมปาก (Oral Stage) ในช่วงอายุ 0 - 1 ปี

เป็นระยะที่ทารกมีความสนใจอุบริเวมปาก การดูด การกัด หรือการไต่สัมผัสอุบริเวมปาก จะนำความสุขมาให้ทารก พ่อแม่จึงควรสนองความต้องการขั้นนี้โดยการให้อาหารในเวลาที่เหมาะสมของการ เพราะนอกจากจะสนองความต้องการทางกายแล้วยังทำให้ทารกได้ผ่อนคลายความตึงเครียดทางร่างกายด้วย

2. ขั้นความพอใจอุบริเวมทวารหนัก (Anal Stage) ในช่วงอายุ 1 - 2 ปี

เด็กจะเรียนรู้เรื่องการขับถ่าย การขับถ่ายจึงควรเป็นไปตามที่เด็กต้องการ โดยไม่ให้เด็กรู้สึกอึดอัดคับ เมื่อเด็กเรียนรู้การขับถ่ายด้วยตนเองแล้ว พ่อแม่สามารถจะอบรมลูกเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของครอบครัวและสังคมได้

3. ขั้นความพอใจอุบริเวมอวัยวะเพศ (Phallic Stage) ในช่วงอายุ

3 - 5 ปี เด็กจะมีความสนใจและอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสภาพร่างกายซึ่งแตกต่างไปตามเพศ เด็กจะเรียนรู้บทบาทตนเอง การได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่จะทำให้เด็กผ่านขั้นนี้ไปโดยไม่หยุดชะงัก พ่อแม่จะต้องมีพฤติกรรมที่ดี เพราะเด็กวัยนี้จะเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่ (นิภา แก้วชิงาม. 2528 : 42 ; อ้างอิงมาจาก Freud. n.d.)

จากทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของ ฟรอยด์ (Freud) พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญที่จะหล่อหลอมบุคลิกภาพของเด็ก การปฏิบัติตนของพ่อแม่และการอบรมเลี้ยงดูลูกมีส่วนช่วยสร้างเสริมหรือทำลายอนาคตของเด็กได้ทั้งสิ้น (พิทยา ชวชรพิรุณหกุล. 2529 : 5)

เซียร์ (Sear). กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นเครื่องตัดสินถึง

พัฒนาการของเด็กโดยเฉพาะพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ความแตกต่างของบุคลิกภาพแต่ละบุคคลมักเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของพ่อแม่ และพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกเป็นผลมาจากวิธีการที่เด็กได้รับจากการอบรมเลี้ยงดู (กรมสามัญศึกษา. 2523 : 31 - 33 ; อ้างอิงมาจาก Sear. n.d.) วิลล์ และสเทกแมน (Wills and Stegeman) กล่าวถึงความเชื่อของฟรีเบล (Froebel) ว่า เด็กทุกคนเกิดมาดี แต่สิ่งที่ทำให้เด็กไม่ดีคือ การขาดการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ (Wills and

Stegeman. 1957 : 62)

มูสเซน (Mussen) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูในระยะต้นของชีวิต ควรมีพื้นฐานในการให้ความรักและความอบอุ่นเป็นสำคัญ และเมื่อเด็กโตขึ้นเขาจำเป็นที่จะต้องไ้รับสิ่งแวดล้อมที่จะสร้างเสริมพัฒนาการของเขาให้กว้างออกไป ซึ่งสภาพแวดล้อมเด็กและทัศนคติของพ่อแม่จะเข้านมมือหรือหือพ่อแม่ โดยเฉพาะแบบแผนของครอบครัวและวิธีการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งพฤติกรรมที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาของเด็กโดยทงทั้งสิ้น การเรียนรู้ทางสังคมครั้งแรกของเด็กจะเกิดขึ้นที่บ้าน จากการที่เด็กได้มีความสัมพันธ์กับสมาชิกภายในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากแม่ที่เป็นแม่ของเขา ดังนั้น วิธีการอบรมเลี้ยงดูทางของแม่จึงมีผลต่อพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจของทารกทั้งในปัจจุบันและในอนาคต (Mussen, Conger and Kagan. 1965 : 193)

เฮิร์ลอค (Hurlock) กล่าวถึง ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูพ่อแม่ต่อเด็กไว้ว่า เด็กเล็กจะเลียนแบบอย่างของพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ในครอบครัว ซึ่งพ่อแม่จะเป็นตัวแบบที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกตอง ดังนั้น ครอบครัวจึงเป็นต้นกำเนิดในการอบรมสั่งสอนเด็กให้มพฤติกรรมยอมรับตนเองหรือไม่ยอมรับตนเองจากการไ้รับสิ่งเสริมแรงจากครอบครัว (Hurlock. 1965 : 534)

โฮสต์เลอร์ (Hostler) กล่าวว่า การเลี้ยงดูของพ่อแม่มีผลต่อลูก หากเกิดเด็กคนใดไม่มีแม่ให้การอบรมเลี้ยงดู เด็กคนนั้นจะเจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ในด้านที่เกี่ยวกับอารมณ์ สังคม และการติดต่อกับผู้อื่น เพราะแม่เป็นเสมือนศูนย์กลางให้แกเด็ก โดยเด็กจะไ้รับการเรียนรู้ที่จะรักจากการพูดและการกระทำของแม่ ซึ่งถึงแม้ว่าเด็กขาดแม่จะมีความสำเร็จในตนเองเท่ากับเด็กอื่น ๆ ที่มีแม่อยู่ก็ตาม แต่แม่ยอมเป็นสิ่งที่เด็กต้องการและสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กมาก (นิภา ทองไทย. 2525 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Hostler. 1969)

ชัยนาถ นาคบุปผา กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่มีความหมายและสำคัญที่สุดที่จะสร้างเด็กให้เป็นบุคคลที่ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข เด็กจะเจริญเติบโตและมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ก็เพียงไ้ขึ้นอยู่กับบทบาทของพ่อแม่เป็นสำคัญ พ่อแม่เป็นครูคนแรกและคนสุดท้ายของเด็ก และเป็นบุคคลสำคัญในการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะอยู่ในสังคมไ้ได้อย่างมีความสุข (ชัยนาถ นาคบุปผา. 2515 : 331)

ศรีสมร โทวระ กล่าวว่า ผู้ใหญ่หรือแม่แต่เด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น ประกอบอาชญากรรม เป็นฆาตรกร คติยาเสพติด มักมีประวัติว่า เขาไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควรในวัยเด็ก เนื่องจากบิดามารดาไม่ได้เอาใจใส่อย่างเพียงพอ และไม่เข้าใจถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็ก จึงไม่ได้ฝึกฝนให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม (ศรีสมร โทวระ.

2520 : 1)

ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดูเด็กจึงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของพ่อแม่เป็นอันดับแรก ถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูโดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจแล้ว เด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีร่างกายแข็งแรง อารมณ์ดี สติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น และสามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ด้วยความเชื่อมั่นได้เป็นอย่างดี (ภรณ์ คุรุวัธนะ. 2523 : 67 - 76) นักการศึกษาจำนวนมากเชื่อว่าพัฒนาการ เรียนรู้ของเด็กช่วงสำคัญที่สุดคือ ช่วงที่อยู่ในวัย เพราะเด็กจะเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่รอบตัว อันเป็นการ เรียนรู้ โลกทั้งหมดของเด็ก (วัฒนา เทาทอง. 2531 : 13) ครอบครัวจึงมีความสำคัญต่อพัฒนาการทุกด้านของเด็ก กล่าวคือ เป็นทั้งแหล่งปลูกฝัง ลักษณะนิสัยและก่อพื้นฐานบุคลิกภาพแก่เด็กนับตั้งแต่แรกเกิด รวมถึงเป็นแหล่งสำคัญในการถ่ายทอดพลังจิตใจ คุณธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ของสังคมแก่เด็ก การเรียนรู้และประสบการณ์ที่เด็กได้รับตลอดวัยต้นชีวิต มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ (สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก. 2518 : 199)

2. ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในปัจจุบันบ้านและโรงเรียนจะต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก การมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง เพราะโดยธรรมชาติแล้ว ผู้ปกครองทุกคนย่อมห่วงใยและต้องการให้บุตรหลานของตนเติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ (พัชรีย์ ส่วนแก้ว. 2532 . 9 - 14) นักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครู ในการพัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

ซาราห์ และคนอื่น ๆ (Sarah and others) กล่าวว่า บ้านและโรงเรียนมีหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็ก ถ้าขาดความร่วมมือและการช่วยเหลือจากทางบ้านในการพัฒนาเด็ก โรงเรียนจะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองและครูจะต้องพยายามทำหน้าที่ร่วมกัน

เพื่อจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุปผกรรของเด็กล้วนมีตั้งแต่ระยะแรกจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กในอนาคต (Sarah and others. 1971 : 373)

ลีเปอร์และคนอื่น ๆ (Leeper and others) กล่าวว่า บ้านและโรงเรียนมีภาระหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็ก และไม่สามารถจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าปราศจากความเข้าใจ การสนับสนุนและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บุปผกรรและครูจะต้องรู้จักเด็กทุกคน ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน เพื่อจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างบุปผกรรและครูที่มีคุณภาพในขณะที่เด็กอยู่ในระยะแรกของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในอนาคต (Leeper and others. 1979 : 373)

พจน ธิญญัตติ กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันและเข้าใจตรงกัน อันนำมาซึ่งความร่วมมือในการสร้างเด็กให้เจริญงอกงามขึ้นในแนวทางที่พึงประสงค์ (พจน ธิญญัตติ. 2506 : 12 - 16)

ละเมียด ลิมอักษร กล่าวว่า การทอดทิ้งเด็กโคเปโลยให้เด็กทำอะไรได้ตามชอบใจ เป็นการส่งเสริมให้เด็กขาดความสำนึกถึง ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากความเข้าใจผิดของบ้านและโรงเรียน ซึ่งทางคิดว่าเป็นหน้าที่รับผิดชอบของอีกฝ่ายหนึ่ง กล่าวคือ ทางบ้านคิดว่าเมื่อเด็กเข้าโรงเรียนก็เป็นหน้าที่ของโรงเรียน ทางโรงเรียนก็คิดว่าเด็กอยู่โรงเรียนชั่วระยะเวลานั้น หน้าที่รับผิดชอบควร เป็นของทางบ้าน ทั้งนั้นบ้านและโรงเรียนควรร่วมมือกัน โดยไม่ปล่อยให้บุตรของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างเด็ดขาด เด็กยังต้องการความรัก ความเอาใจใส่ของทางบ้านและโรงเรียนอยู่ตลอดเวลา (ละเมียด ลิมอักษร. 2520 : 29)

เชอ สาริมาณ กล่าวว่า ควรมีการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างบุปผกรรและครูให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเด็กต้องอยู่กับบ้านและโรงเรียนทุกวัน จึงควรได้รับการดูแลและเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดทั้งสองฝ่าย (เชอ สาริมาณ. 2524 : 22)

พิมพ์พรหม เทพสุเมธานนท์ กล่าวว่า การมีความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุปผกรร นอกจากเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแล้ว ยังทำให้บุปผกรรใกล้ชิดโรงเรียนมากขึ้น และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ของเด็ก (พิมพ์พรหม เทพสุเมธานนท์. 2525 : 61)

จิรา ทงเกศ กล่าวว่าการปลูกต้นไม้ให้เจริญงอกงามนั้นทำได้ไม่ยาก แต่การปลูกคนจะทองรวมมือกันอย่างจริงจังทั้งพ่อแม่ ญาติพี่น้องในบ้าน ครู อาจารย์ บุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อนบ้าน รวมถึงประชากรในชุมชน จึงจะทำได้สำเร็จ (จิรา ทงเกศ, 2526 : 24)

ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านแก่เด็กจะมีส่วนช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและเป็นทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เพราะพ่อแม่และครูต่างเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็กและเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะหล่อหลอมให้เด็กเติบโตขึ้นตามทิศทางที่ต้องการของสังคมและประเทศชาติ

3. บทบาทหน้าที่ของปู่ย่าตายายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสม บทบาทหน้าที่ของปู่ย่าตายายจึงมีความสำคัญต่อเด็ก ต่อสังคมและประเทศชาติ (วัฒนา เทาทอง, 2531 : 13)

นิภา ทองไทย ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของปู่ย่าตายายในการพัฒนาเด็กไว้ดังนี้

1. บทบาทของพ่อแม่ตามหลักพุทธศาสนา ระเบียบปฏิบัติของชาวพุทธได้กำหนดให้พ่อแม่เป็นผู้ปรึกษาและให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิตให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีความประพฤติดี และไม่ก่อปัญหาแก่สังคม
2. บทบาทของพ่อแม่ตามหลักของกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1564 บัญญัติไว้ว่า พ่อแม่จะทองอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามควรแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 20 ปี
3. บทบาทของพ่อแม่ตามหลักสังคมวิทยา ได้แก่ การดูแลฝึกหัดลูกของตนจนกว่าลูกจะสามารถพึ่งตนเองได้ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและบทบาทที่จะต้องให้การศึกษาคูณส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านแก่เด็ก (นิภา ทองไทย, 2525 : 26 - 28)

ดวงเดือน หันขุนนางวิน ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของปู่ย่าตายายว่า พ่อแม่ควรเอาใจใส่ในผลงานของเด็ก สนใจกิจกรรมต่าง ๆ ของเด็ก ปฏิบัติตนต่อเด็กอย่างสมเหตุสมผล แสดงความรักและความ

อบอุ่นแก่เด็ก ตลอดจนมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านแก่เด็กอย่างสมบูรณ์ (ทองเดือน
พันธุ์มานวิน. 2527 : 30 - 36)

พิริยา ชราธรพิสุทธิกุล ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของปู่ย่าตายายดังนี้

1. ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับวัย
2. สร้างสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก อาทิ ให้อาหารแก่เด็ก
ช่วยตนเอง มีความคิดริเริ่มเอง เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเชื่อมั่นในตนเอง
3. ช่วยหยุดยั้งพฤติกรรมที่ไม่ดี และส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีให้แก่เด็ก
4. เป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กเลียนแบบ เพื่อนำไปสร้างเป็นแนวทางและค่านิยมใน
ชีวิตของตนเอง การกระทำของพ่อแม่จะสอนลูกได้มากกว่าคำพูด
5. ยอมรับในสิทธิของเด็ก โดยให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ให้อ่านหนังสือ
สิ่งคำสั่งสอนด้วยความสนใจ และใช้เวลาในการฟังลูกพูด

6. อบรมและสอนให้เด็กประพฤติดี ไม่มีเด็กคนใดที่เติบโตขึ้นมาด้วยความดีพร้อม
ทางของอาศัยพ่อแม่เป็นผู้สอนหรืออบรมให้ประพฤติอยู่ในแนวทางที่เหมาะสม

เด็กจำเป็นต้องอาศัยการเลี้ยงดูและการอบรมสั่งสอนที่ถูกต้องจากพ่อแม่ เพื่อให้
พัฒนาการไปในทางที่ถูกต้อง ถ้าพ่อแม่วางรากฐานที่ดีให้กับเด็กตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ เท่ากับได้สร้าง
อนาคตให้กับเด็กไปแล้วครึ่งหนึ่ง (พิริยา ชราธรพิสุทธิกุล. 2529 : 14 - 16)

แม่วายปู่ย่าตายายส่วนใหญ่จะตระหนักถึงการกระทำที่สำคัญของตนในการอบรมเลี้ยงดู
เด็กให้พร้อมที่จะเจริญเติบโตขึ้นในสังคม แต่ก็น้อยคนที่จะทราบว่าตนควรทำอย่างไรจึงจะอบรม
เลี้ยงดูและเสริมความพร้อมให้แก่เด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก (เขาวงกต เกษะคุปต์.
2525 : 81) ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเน้นให้เด็กอ่านเขียนได้โดยไม่เข้าใจในธรรมชาติของเด็ก
(จินตนา เทริเยคำรง. 2523 : 64) และมีคำยืนยันถึงว่าลูกเป็นเพียงเด็กเล็ก ๆ ซึ่งต้องการ
ความพร้อมและเวลาในการพัฒนาร่างกายและจิตใจ (เบญจมา แสงมลิ. 2520 : 18 - 19)
จึงมีพ่อแม่จำนวนไม่น้อยที่ทำลายลูกของตนโดยอาศัยความรักเป็นมูลฐาน การทำลายแบบนี้เป็นแบบที่
เป็นไปได้โดยเจ้าตัวไม่รู้ (ปัญญานันทะภักขุ. 2530 : 4) ด้วยเหตุนี้การส่งเสริมให้ผู้ปกครอง
ทราบถึงความสำคัญของตนและตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู โดยจัด

ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในระยะปฐมวัย จึงเป็นวิธีการที่ช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นประชากรที่มีคุณภาพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม และเป็นกำลังสำคัญของประเทศ

4. ความหมายและความสำคัญของการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

4.1 ความหมายของการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง (Parent Education)

นิภา ทองไทย ได้ให้ความหมายของการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองว่า หมายถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพราะสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แก่บุคคลให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเป็นการส่งเสริมการดำรงชีวิตที่ดีของบุคคลและพัฒนาบุคคลให้เป็นไปตามความต้องการของสังคม (นิภา ทองไทย. 2525 : 3)

สุกฤดี เกียรติสุนทร ได้ให้ความหมายของการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองว่า หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนวัยเรียน ตลอดจนการดำเนินชีวิตครอบครัวในวิถีทางที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาการทุกด้านของเด็กก่อนวัยเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก
2. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก
3. เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจในบทบาทของตนเองและของเด็กภายในครอบครัวและชุมชน (สุกฤดี เกียรติสุนทร. 2529 : 133 - 134)

ฉันทนา ภาคบังทศ ได้ให้ความหมายของการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองว่า หมายถึง การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา เป็นการทำความเข้าใจและสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการร่วมมือกันพัฒนาเด็กโดยใช้สื่อต่าง ๆ และสื่อมวลชนโดยมีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษากับผู้ปกครองที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็กโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ และทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก (Child Psychology)

2. เพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ แก่เด็กอย่างถูกต้องและ สอดคล้องกับทางโรงเรียน (ฉันทนา ภาคบังษ. 2531 : 1)

กานต์ รัตนพันธุ์ ได้กล่าวถึงการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองว่า เป็นกระบวนการที่ ช่วยให้ผู้ปกครองเพิ่มทักษะ ความรู้ ความสามารถ ในเรื่องเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยให้เห็น ความสำคัญของเด็ก รู้ว่าเขามีอิทธิพลต่อเด็ก และบทบาทหน้าที่ของตนในการพัฒนาเด็ก เพื่อช่วย ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัยให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีคุณภาพของสังคม (กานต์ รัตนพันธุ์. 2532 : 20)

กล่าวโดยสรุป การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเป็นการใช้วิธีการตลอดจนสื่อประเภท ต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้พัฒนาการทั้งทางกาย ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งบทบาทหน้าที่และเห็นความสำคัญของตนใน การพัฒนาเด็กโดยให้ความร่วมมือในการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับทาง โรงเรียน

4.2 ความสำคัญของการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

เมื่อพิจารณาถึงบทบาทของผู้ปกครองในสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ จำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้านเนื่องจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่าผู้ปกครองจะตระหนักถึง ภาระหน้าที่ของตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้พร้อมที่จะเจริญเติบโตขึ้นในสังคม แต่น้อยคนที่จะทราบว่า ตนควรทำอย่างไรจึงจะอบรมเลี้ยงดู และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม (สุกฤษ เกียรติสุนทร. 2529 : 133) จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้ปกครองมีแนวโน้มที่จะส่งเด็กเข้ามา อยู่ในศูนย์เด็กหรือโรงเรียนอนุบาลมากขึ้นตั้งแต่เด็กอายุยังน้อย ทำให้ผู้ปกครองลดบทบาทของตนใน การอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยคิดว่าโรงเรียนทำหน้าที่แทนตนแล้ว ปัญหาเหล่านี้จึงเป็นแรงผลักดันถึง ความจำเป็นที่ผู้ปกครองและครูต้องหันหน้าเข้าหากัน เพื่อทำงานร่วมกัน ในการช่วยเหลือเด็กโดย ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสม และเป็นแนวทางเดียวกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน

ด้วยเหตุนี้การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองจึงเป็นวิธีการที่สามารถช่วยผู้ปกครอง เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนและเห็นความสำคัญของตนในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ

งานต่าง ๆ แก่เด็กอย่างเหมาะสม ความรู้และความเข้าใจของครูปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของเด็กในอนาคต ทั้งที่ ฉันทนา ภาคยงข กุลาวรา การให้ความรู้แก่ครูปกครองจะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก ทั้งนี้เพราะครูปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด (ฉันทนา ภาคยงข. 2531 : 4 - 5) หากครูปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กก็จะสามารถส่งเสริมเด็กให้พัฒนาการต่าง ๆ ตลอดจนสามารถหล่อหลอมให้เด็กเติบโตขึ้นมีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของสังคม (กานต์ รัตนพันธ์. 2532 : 21)

นอกจากนี้การให้ความรู้แก่ครูปกครองยังเป็นการสร้างเสริมความเข้าใจอันดีทอกันระหว่างครูกับครูปกครอง ทั้งที่ เวอร์นา (Verna) กุลาวรา ความคุ้นเคยระหว่างครูกับครูปกครองจะช่วยให้เกิดการ เรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางการ ศึกษาซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งทอกันอันเป็นสาเหตุที่อาจทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสับสน (Verna. 1972 : 322)

บริม (Brim) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการให้ความรู้แก่ครูปกครองไว้ดังนี้

1. ครูปกครองมีแหล่งความรู้และความคิดในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และจะได้รับการฝึกฝนให้ทอความรู้อและความคิดนั้น ๆ
2. ครูปกครองที่รักและยอมรับเด็กจะทอตามคำแนะนำของครู โดยเนาะการยอมรับลูกหลานของทออย่างไม่มีเงื่อนไข
3. ครูปกครองที่มีความรู้ เรื่องการพัฒนาเด็ก สามารถเข้าใจและแนวพฤติกรรมของเด็กได้ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติทอเด็กได้เหมาะสมมากขึ้น
4. ครูปกครองมีความเข้าใจถึงผลของพฤติกรรมของทอที่มีทอเด็กและจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของทอให้เหมาะสม
5. ครูปกครองสามารถวิเคราะห์ปัญหาของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก สามารถหาความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถประยุกต์ความรู้นั้นไปใช้แก้ปัญหาดได้
6. ครูปกครองมีเทคนิคและทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมในน้า เพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กและการดำเนินชีวิตในครอบครัวเป็นไปอย่างราบรื่น
7. ครูปกครองจะมีความรู้สัณนคังและสยายใจที่จะคิดทอสิ่งที่ดีที่สุดเพื่อลูกหลานของทอเอง (Berger. 1981 : 150 - 151 ; citing Brim. 1959)

จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมีความต้องการที่จะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บุตรหลานของตนเติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ทั้งกายและใจซึ่งเป็นการแสดงว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญของตนได้อย่างสมบูรณ์ การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองจึงเป็นการแนะแนวทางที่เหมาะสมกับผู้ปกครอง สามารถทำหน้าที่ของตนได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับโรงเรียน เพื่อช่วยกันสร้างประชากรที่มีคุณภาพและมีคุณสมบัติพึงประสงค์ตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

5. หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมีบทบาทและหน้าที่โดยตรงในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก อันได้แก่ ความต้องการในการดำรงชีวิต ความต้องการด้านความรักและความอบอุ่น เด็กจะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพเช่นไร ย่อมขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูทางบ้านเป็นสำคัญ (ฉันทนา ภาควงกร. 2531 : 4 - 5) ผู้ปกครองจึงมีความจำเป็นต่อมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นการนำไปสู่ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของเด็ก การส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ อย่างเต็มศักยภาพ การเข้าใจถึงความแตกต่างและธรรมชาติของเด็ก เพราะการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กจะเป็นแนวทางที่สามารถส่งเสริมและช่วยเหลือเด็กได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาถึงคุณลักษณะของผู้ใหญ่จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ พยอ มิ่งคงตาบู้ซัน ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. ผู้ใหญ่สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์และภาวะแวดล้อมได้ถูกต้อง โดยอาศัยสติปัญญา การเรียนรู้ และประสบการณ์ในอดีต
2. ผู้ใหญ่มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
3. ผู้ใหญ่สามารถรวมกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ
4. ผู้ใหญ่สามารถมองเห็นผลที่เกิดจากการวางแผน โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมา ทำให้สามารถวางแผนให้บรรลุผลตามที่คาดการณ์ไว้
5. ผู้ใหญ่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้
6. ผู้ใหญ่มีความคำนึงถึงความต้องการผู้อื่น

7. ผู้ใหญ่สามารถแก้ไขปัญหาและทนต่อความผิดหวังได้
 8. ผู้ใหญ่สามารถควบคุมการแสดงออกของอารมณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ ได้
 9. ผู้ใหญ่มีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตัวเอง โดยอาศัยสติปัญญาและการฝึกฝน
ทำให้สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจและภูมิใจ
 10. ผู้ใหญ่มีความสนใจในการ เสียสละและรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยคำนึงถึงหน้าที่
และความสามารถของตน
 11. ผู้ใหญ่มีลักษณะประจำตัวที่เหมาะสม โดยอาศัยการอบรมตามขนบธรรมเนียมของ
แต่ละครอบครัว การได้รับการศึกษาและประสบการณ์ทางสังคมที่นำมาทำให้สามารถควบคุมพฤติกรรม
อารมณ์ และความทองการของตนให้สอดคล้องกับระเบียบสังคมที่ตนอาศัยอยู่ (พยอม อึ้งคานวณิช.
2523 : 2 - 4)
- อเออร์บัค (Auerbach) ได้กล่าวถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ปกครองไว้ดังนี้
1. ผู้ปกครองสามารถเรียนรู้ได้
 2. ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะเรียนรู้
 3. ผู้ปกครองเรียนรู้ได้ดีที่สุดในสิ่งที่เขาสนใจ
 4. การ เรียนรู้จะมีความหมายมากที่สุดถ้าเนื้อหาสาระที่เรียนรู้นั้นเป็นประสบการณ์
ใกล้ตัวของผู้ปกครอง
 5. ผู้ปกครองจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด ถ้าเขามีอิสระที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์ด้วยตัว
ของเขาเอง
 6. การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเป็นการให้ประสบการณ์ทางอารมณ์มากเข้า ๆ กับการให้
ประสบการณ์ทางสติปัญญา
 7. ผู้ปกครองสามารถเรียนรู้จากกันและกันได้
 8. การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเป็นการให้พื้นฐานของประสบการณ์ใหม่แก่ผู้ปกครอง
 9. ผู้ปกครองแต่ละคนเรียนรู้ตามวิธีการของตนเอง (Auerbach. 1968 : 35-36)
- จากการพิจารณาคุณลักษณะและธรรมชาติของผู้ปกครอง จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมี
ความสามารถในการ เรียนรู้สิ่งที่ตนสนใจและเป็นประโยชน์แก่ตนเองได้ด้วยวิธีการหลายวิธี

การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองจึงจำเป็นจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะดังกล่าวนี้ การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองจึงประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการอย่างมีประสิทธิภาพ

6. รูปแบบการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

ฉันทนา ภาคบังกร ได้กล่าวถึงรูปแบบในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองไว้ดังนี้

1. ไซบ้านเป็นหลัก (Home Base)
2. ไซโรงเรียนเป็นหลัก (School Base)

นอกจากนี้ยังแบ่งรูปแบบการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองแบบผสมผสานเพื่อให้เหมาะกั

สังคมไทยเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. ระดับห้องเรียน เป็นการพบปะสนทนา หรือปรึกษาหารือระหว่างครูกับผู้ปกครองอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการติดต่อส่วนตัวโดยจดหมายหรือโทรศัพท์ และการประชุมอย่างไม่เป็นทางการในห้องเรียนบางโอกาส

2. ระดับโรงเรียน เป็นการจัประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองภายในโรงเรียนในลักษณะการบรรยาย อภิปราย หรือประชุมเชิงปฏิบัติการ

3. ระดับชุมชน เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในชุมชน หรือสังคหวางกว้าง ซึ่งอาจจะเป็นการเยี่ยมเยียนเพื่อศึกษาปัญหาหรือเผยแพร่ความรู้ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองภายนอกมีส่วนร่วมในการประชุม จัดนิทรรศการ อบรมผู้ปกครอง เพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอย่างถูกต้อง

4. ระดับมวลชน เป็นการเผยแพร่ความรู้แก่ผู้ปกครองโดยผ่านมวลชน เช่น วิทยุ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ นิตยสารและสิ่งพิมพ์ (ฉันทนา ภาคบังกร. 2531 : 6)

รูปแบบการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองอาจไซบ้านหรือโรงเรียนเป็นแหล่งในการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ นอกจากนี้ ศุภกุล เกียรติกุลนทร ได้เสนอแนะว่า การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองอาจไซงบประมาณและสรรพกำลังจากการช่วยเหลือของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก อาทิ กรมการพัฒนาชุมชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศาสนา เทศบาล ซึ่งการเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือจะเป็นไปในลักษณะใกล้ชิดอยู่กับการประสานงานของทุกฝ่าย (ศุภกุล เกียรติกุลนทร. 2529 : 135)

7. วิธีการสื่อสารและแนวทางการให้ความรู้แก่บุคคล

การสื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดความคิดข้อเท็จจริงต่าง ๆ ไปสู่ผู้รับ และเป็นกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมที่จำเป็นของมนุษย์ เพราะการพัฒนาคนต่าง ๆ จะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้ามนุษย์ไม่มีการสื่อสาร (เชิยศรี วิวัชร. 2527 : 177)

7.1 องค์ประกอบของการสื่อสาร

ฉันทนา ภาคบังษ ไก่กล่าวถึงองค์ประกอบของการสื่อสาร ดังนี้

1. แหล่งข่าวสาร (Source) ได้แก่ องค์การหรือสถาบันสื่อสาร อาทิ สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ สำนักพิมพ์
2. ข่าวสาร (Message) ได้แก่ เนื้อหาหรือความรู้ที่ถ่ายทอดออกไป
3. ผู้รับสาร (Receiver) ได้แก่ บุคคลที่อยู่ปลายทางของข่าวสาร อาทิ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ผู้ชมภาพยนตร์ ผู้ฟังรายการวิทยุ (ฉันทนา ภาคบังษ. 2531 : 10)

7.2 ลักษณะของการสื่อสาร

ลักษณะของการสื่อสารแบ่งเป็น 2 ลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. การสื่อสารทางเดียว (One - Way Communication) เป็นการสื่อสารที่ไม่มีผลย้อนกลับ ผู้ส่งสารไม่มีโอกาสได้รับสารตอบ ได้แก่ การสื่อสารมวลชน (Mass Communication)
2. การสื่อสารสองทาง (Two - Ways Communication) ผู้รับสารและผู้ส่งสารจะมีโอกาสแสดงปฏิริยาโต้ตอบกัน ทำให้เกิดผลย้อนกลับ (Feedback) ผู้ส่งสารจะทราบจากผู้รับสารเข้าใจสารที่ส่งไปมากน้อยและถูกต้องเพียงใด ทำให้ทราบข้อมูลสำหรับการแก้ไขปรับปรุงขอบเขตของทาง ๆ ในการส่งสารครั้งใหม่ได้ การสื่อสารจึงมักให้ผลสมบูรณ์ การสื่อสารสองทางนี้จะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลต่อบุคคล หรือในสถานการณ์ของการสื่อสารเป็นกลุ่ม คือระหว่างบุคคลกับกลุ่ม หรือกลุ่มกับกลุ่ม (เชิยศรี วิวัชร. 2527 : 177 - 178)

พัชรีย์ ส่วนแก้ว ได้เสนอวิธีการในการสื่อสารถึงผู้ปกครองดังนี้

1. การสื่อสารแบบเปิด

เป็นการส่งข่าวสั้น ๆ ถึงผู้ปกครองโดยใช้สื่อต่าง ๆ อาทิ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองทราบถึงความเคลื่อนไหวของโรงเรียน กิจกรรมที่น่าสนใจ ตลอดจนแนวพัฒนาหลักสูตร ของโรงเรียน

2. การสื่อสารแบบทางเดียว

เป็นการส่งข่าวหรือแจ้งข่าวเรื่องราวที่เกิดขึ้นในโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบ เป็นวิธีการง่าย ๆ อาทิ จดหมายข่าว จุลสารของโรงเรียน วิทยุหรือหนังสือพิมพ์ในท้องถิ่น หนังสือคู่มือ

3. การสื่อสารแบบสองทาง

การสื่อสารแบบนี้เป็นวิธีการที่ครูจะโต้ตอบกับผู้ปกครองโดยตรง อาทิ การเยี่ยมชมโรงเรียน การประชุมพิเศษผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้าน การไปทัศนศึกษา การสนทนาทางโทรศัพท์ การรับประทานอาหารร่วมกัน

4. การเยี่ยมเยียนระหว่างปีการศึกษา

เป็นวิธีการสร้างความรู้สึกที่ติดต่อกันระหว่างบ้านและโรงเรียน อาทิ การเชิญมาเยี่ยมห้องเรียน การทบทวนสั่งสอน การแสดงผลงานของเด็ก การขออาสาสมัครช่วย เวลาพิเศษ การขอพบ การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

5. การประชุมผู้ปกครองและครู

เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้ปกครองและครูร่วมมือกันวางแผนนโยบายการดำเนินงานต่าง ๆ การพูดคุยถึงปัญหาของเด็ก การวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยอาจมีการจัดประชุมประมาณ 2 - 3 ครั้งต่อปี (พัชรีย์ ส่วนแก้ว. 2532 : 27 - 43)

8. แนวทางในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

ราชี ทองสวัสดิ์ กล่าวว่า คุณภาพของเด็กมีผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง การให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก ตลอดจนวิธีการส่งเสริมพัฒนาการ จึงควรให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยวิธีการดังต่อไปนี้

1. สำรวจความต้องการและความสนใจ รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยการสัมภาษณ์ หรือใช้แบบสอบถามเมื่อไปเยี่ยมบ้านอย่างไม่เป็นทางการ หรืออย่างเป็นทางการ
2. จัดบริการ เผยแพร่ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อช่วยให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการอบรมเลี้ยงดู โดยการเชิญวิทยากรหรือผู้มีประสบการณ์มาบรรยาย อภิปราย จัดนิทรรศการ ฉายภาพยนตร์ สไลด์ รวมทั้งแจกเอกสาร จัดหมายข่าว และให้ความรู้ทางวิทยุ โทรทัศน์
3. จัดห้องสมุด ศูนย์ของเล่นเด็ก ศูนย์แนะแนว เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมาใช้บริการืมหนังสือไปอ่าน ืมของเล่นไปเล่นกับลูกที่บ้าน และให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก หรือแก้ปัญหาเด็ก
4. จัดตั้งชมรมหรือสมาคม เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการให้การศึกษาแก่เด็ก ร่วมกันหาสิ่งของและทุนมาใช้ในการเผยแพร่ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง (ราชี ทองสวัสดิ์. ม.ป.ป. : 1 - 4)

เชิษศรี วิวัชรวิ โคกกล่าวว่า การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองมีแนวทางต่าง ๆ ซึ่งได้จัดประเภทของการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองดังนี้

1. การถ่ายทอดความรู้เป็นรายบุคคล ได้แก่ การเยี่ยมบ้าน การสอนแนะ การให้คำปรึกษา จิตหมาย การโทรศัพท์สอบถาม การสนทนาเปลี่ยนทัศนคติ การศึกษาทางไกล การเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
2. การถ่ายทอดความรู้เป็นกลุ่ม ได้แก่ การสนทนาแลกเปลี่ยนทัศนคติ การประชุม หัวหน้าหรือผู้นำ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม การฝึกอบรม การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การเล่นเกม บทเพลง นิทาน สถานการณ์จำลอง การระดมสมอง การศึกษาดูงานตัวอย่าง การเปิดอภิปรายทั่วไป

3. การถ่ายทอดความรู้ใหม่ลงชน ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้โดยอาศัยสื่อมวลชน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ประเภท ดังนี้

- 1) สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อาจจะเป็นสิ่งพิมพ์ที่กล่าวถึงเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ เช่น ตำรา ใบปลิว หรือบรรจุหลายเรื่องไว้ในสิ่งเดียวกัน อาทิ วารสาร หนังสือพิมพ์
- 2) ภาพยนตร์ให้ความรู้ ความบันเทิงโดยการสร้างเป็นเรื่องราวขึ้นมา อาจเป็นสารคดี หรือมุ่งให้ความบันเทิงด้วยก็ได้ รวมถึงภาพยนตร์โฆษณา หรือประชาสัมพันธ์ด้วย
- 3) วิทยุกระจายเสียง ได้แก่ รายการวิทยุซึ่งออกอากาศไปยังมวลชนทั่ว ๆ ไป ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ อาทิ บทความ ข่าว สารคดี นิยาย ละคร เพลง ถาม - ตอบ ปัญหา
- 4) วิทยุโทรทัศน์ เช่นเดียวกับวิทยุกระจายเสียง แต่เป็นการส่งทั้งภาพและเสียง ออกอากาศไปสู่มวลชน ซึ่งน่าสนใจกว่าและมีรายการต่าง ๆ อาทิ ข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ภาพยนตร์โทรทัศน์ การ์ตูน สารคดี ละครโทรทัศน์ เพลง การอภิปราย
- 5) สื่อทึบมาน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นมาเพื่อให้ความรู้ ความบันเทิงแก่กลุ่มเป็นจำนวนมาก จัดขึ้นมาเฉพาะสถานที่ อาทิ ลิเก หมอลำ หนังตะลุง โขน นิทรรศการสัญจร หองสมุด หรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (เจียรศรี วิวิธสิริ. 2527 : 115 - 120)

ฉันทนา ภาคบังกช ได้เสนอแนวทางในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ดังนี้

1. สืบหาความสนใจ ความต้องการ รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยการสัมภาษณ์หรือใช้แบบสอบถาม
2. จัดบริการต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่
 - 1) จัดรายการส่งเสริมความรู้ผู้ปกครองตามความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย โดยการเชิญวิทยากรมาบรรยาย อภิปราย สาธิต หรือจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ ฯลฯ
 - 2) จัดห้องสมุดและศูนย์ของเล่นสำหรับเด็ก เพื่อบริการให้ยืมหนังสือหรือของเล่นไปใช้กับลูกที่บ้าน
 - 3) จัดศูนย์แนะแนวผู้ปกครองเพื่อให้คำแนะนำต่าง ๆ
 - 4) จัดกิจกรรมหรือสมาคมครูผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแก่เด็ก รวมทั้งหาทุนและเผยแพร่ความรู้สู่มวลชน (ฉันทนา ภาคบังกช. 2531 : 6 - 8)

การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การวางแผนการทำงานร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การเลือกแนวทางการให้ความรู้ที่เหมาะสม กับผู้ปกครองแต่ละกลุ่ม รวมถึงการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ดังคำกล่าวที่ว่า "การเริ่มต้นที่ดีเป็นความสำเร็จแล้วครึ่งหนึ่ง"

9. โครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง

นักการศึกษาจำนวนมากเล็งเห็นถึงความสำคัญของผู้ปกครองที่มีต่อการให้การศึกษา แก่เด็กปฐมวัยจากแนวคิดพื้นฐานที่ว่า พ่อแม่คือครูคนแรกของลูก (Parent is An Educator) โดยให้ผู้ปกครองมีบทบาทฐานะเปรียบเสมือนผู้ร่วมงานในการเรียนรู้ของเด็ก (ราชั ทองสวัสดิ์. 2529 : 8) การจัดการศึกษาปฐมวัยให้บรรลุจุดหมายได้จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง ถ้าผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก และเข้าใจถึงบทบาทของพ่อแม่ต่อการ ส่งเสริมพัฒนาการ เด็กทุกด้าน ก็จะสามารถช่วยในการจัดการศึกษาแก่เด็กบรรลุจุดหมายได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

9.1 การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในต่างประเทศ

จากการเห็นความสำคัญของผู้ปกครองต่อความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก นักการศึกษาหลายประเทศต่างเสนอแนวคิดในการจัดโครงการต่าง ๆ ที่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กร่วมกัน ดังจะเห็นได้จากผลงานวิจัยและโครงการต่าง ๆ ดังนี้ (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป. : 168 - 193)

1. โครงการโฮมสตาร์ท

โครงการโฮมสตาร์ท เป็นโครงการสำคัญของสหรัฐอเมริกาโดยการนำพ่อแม่ เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กเล็กซึ่งอยู่ภายใต้โครงการใหญ่ชื่อ โฮมสตาร์ท (Head Start) เป้าหมายหลักของโครงการ เพื่อสร้างความสำนึกในผู้ปกครองเห็นความสำคัญของตนเองที่มีต่อเด็ก และทำให้ ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาแก่เด็กเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมของมารดาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ของเด็กโดยโอกาส โดยช่วยเหลือสนับสนุนให้ครอบครัวมีความสามารถดูแลเด็กอย่างถูกต้องและมี สมรรถภาพ ผลการทดลองโครงการพบว่า การมีส่วนร่วมของมารดาส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของ เด็กโดยโอกาสอย่างเด่นชัด

2. โครงการศึกษาสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ฟลอริดา (Florida

Parent Education Program)

โครงการนี้เป็นโครงการทดลองของโครงการเฮดสตาร์ท (Head Start) อีกโครงการหนึ่งที่บุคคลมีความเชื่อว่า พ่อแม่ยอมรับถูกและต้องการที่จะทำทุกสิ่งให้แกลูกของตนอยู่แล้ว รวมถึงสภาวะทางบ้านมือที่พัฒนาการของเด็กเสมอ จึงให้พ่อแม่เขามารวมในโครงการการศึกษาเด็กเล็กควบคู่ไปกับการให้ความรู้แก่พ่อแม่ นับว่าเป็นอีกโครงการหนึ่งที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า ประสบความสำเร็จมากที่สุด คงจะเห็นได้จากการศึกษาของ วิลมอน (Willmon) ทำการสำรวจโครงการนี้ พบว่า เด็กในโครงการที่ผู้ปกครองช่วยเตรียมความพร้อมให้ยาวนาน สามารถทำแบบทดสอบความพร้อมได้ดีกว่าเด็กในโครงการที่ผู้ปกครองไม่ได้ให้ความช่วยเหลือใด ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (พรวณิภา สันติพงษ์. 2526 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Willmon. 1969)

3. โครงการเพลย์เซนเตอร์ (Play Centers)

โครงการเพลย์เซนเตอร์ เป็นโครงการในประเทศสวีเดนที่เล่นที่พ่อแม่เขามามีส่วนร่วมในโครงการทั้งหมดยกเว้นการจัดตั้ง การบริหารและดำเนินงาน ซึ่งถือได้ว่ามีลักษณะพิเศษ โครงการหนึ่ง คือเป็นบริการที่จัดขึ้นโดยกลุ่มมารดาของเด็กเล่น ๆ ภายใต้การควบคุมดูแลและสนับสนุนด้านวิชาการจากสมาคมเพลย์ เซนเตอร์ (Play Centers) และได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาลกลางหรือท้องถิ่น มีการควบคุมมาตรฐานโดยการรับรองจากรัฐบาลโดยสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองประมาณร้อยละ 30 หรือหนึ่งในสามของจำนวนเด็กก่อนวัยเรียนทั่วประเทศ

โครงการนี้สรุปได้ว่า "พ่อแม่คือครูคนแรกและครูที่ดีที่สุดของลูก" ลักษณะของโครงการ เป็นการเชิญมารดาของเด็กมาพบกันและสนทนาเกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวกับลูกของตนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเด็ก รวมถึงการเชิญวิทยากร เพื่อกระตุ้นให้มารดามีกำลังใจในการรวมตัวกัน กล้าแสดงความคิดเห็น และยอมรับในคุณค่าของความคิดและประสบการณ์ของแต่ละคนว่ามีความหมายสำหรับลูกของตนเพียงใด

4. โครงการศูนย์การศึกษาสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง (The Family

Education Center)

โครงการนี้เป็นอีกโครงการหนึ่งของประเทศนิวซีแลนด์ที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมด้านการศึกษาของเด็กเล็กในชุมชนสำหรับกลุ่มชนเมารี นโยบายหลักที่สำคัญของโครงการนี้คือ การให้ทุกอย่างได้รับการกำหนดการดำเนินการและตัดสินใจโดยผู้ปกครองหรือชุมชนโดยถือนโยบายว่า "เคารพในความคิดเห็นของพ่อแม่และยอมรับภาษาและวัฒนธรรมที่เด็กใช้และคุ้นเคยมาที่บ้าน" (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 168 - 193)

5. โครงการเคดมา (KEDMA)

โครงการนี้เป็นการให้การศึกษาและความร่วมมือจากผู้ปกครองของประเทศอิสราเอล ซึ่งเป็นประเทศที่พลเมืองอพยพมาจากประเทศต่าง ๆ จึงประสบปัญหาด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคม การให้การศึกษาแก่เด็กเพียงอย่างเดียวจึงไม่ประสบความสำเร็จ โครงการ เคดมา (KEDMA) จึงจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือจากผู้ปกครองและให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองให้มีความสามารถในการช่วยเหลือลูกของตนที่บ้าน โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

5.1 จัดการสนทนาระหว่างผู้ปกครองและครู เดือนละครั้ง โดยมุ่งให้ครูเรียนรู้เกี่ยวกับเด็กจากผู้ปกครอง เข้าใจถึงวัฒนธรรม ทัศนคติและความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับเด็ก และให้ผู้ปกครองเรียนรู้บทบาทของโรงเรียนและวิธีการต่าง ๆ ในการช่วยเหลือลูกของตน

5.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียน เพื่อดูความเป็นอยู่เมื่อเด็กอยู่ที่โรงเรียน

5.3 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองที่มีเวลาว่างมาเป็นผู้ช่วยครูในการสอนและเล่นเกมส์กับเด็ก

5.4 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเก็บรวบรวมวัสดุเหลือใช้มาให้โรงเรียนทำอุปกรณ์

5.5 สอนวิธีเล่นเกมสำหรับผู้ปกครองเพื่อนำไปเล่นกับเด็กที่บ้าน

(เขาวพา เกษะคุปต์. 2525 : 84 - 85)

6. โครงการ Brookline Early Education (BEEP)

เป็นโครงการที่ฝึกให้ผู้ปกครองเป็นครูในการสอนลูกที่บ้าน ดำเนินงานโดย Brooklin Public Schools ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก Children's Hospital Medical Center, Boston ในการจัดการศึกษาแก่ผู้ปกครอง โดยจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพเด็กเบื้องต้นเพื่อให้สามารถให้การรักษาและความเจ็บป่วย ความพิการ หรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ในระยะต้นได้ นอกจากนี้ยังให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้อง และวิธีการจัดการศึกษาให้แก่เด็กอายุ 2 ขวบขึ้นไป ควบคู่การฝึกหัดให้เด็กเล่นรวมกลุ่ม (พัทธ์ สวณแก้ว. 2532 : 97 - 98 ; อ้างอิงมาจาก Brookline Early Education Project. 1979)

จะเห็นได้ว่าการช่วยผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการเสริมความพร้อมให้แก่เด็กเป็นวิธีการที่สามารถส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยต่อไปนี้

ไทรี (Tyree) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาทักษะของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุ 3 - 5 ปี ในด้านพัฒนาการทางภาษา อารมณ์ สังคม และการเคลื่อนไหวร่างกาย พบว่าผู้ปกครองที่ได้รับความรู้จะส่งผลต่อวิธีการในการแก้ปัญหาเด็กมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่ได้รับความรู้ การศึกษานี้ใช้วิธีการแบ่งประเภททักษะของผู้ปกครองด้วยวิธีการของ บลูม (Bloom) คือด้าน Cognitive Domain และ Affective Domain อันเป็นรากฐานในการกำหนดโครงการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองด้วย (Tyree. 1986 : 1182)

เมคไนท์ (McKnight) ได้ทำการศึกษาดังบทบาทของครูโรงเรียนอนุบาลในการสนับสนุน การให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ความร่วมมือของผู้ปกครองและความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กกับการช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างคือ ครูโรงเรียนอนุบาล 45 คน ผู้ปกครองเด็ก 191 คน และนักเรียน 191 คน ซึ่งได้รับการแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนโดยครูอนุบาล 4 คน ที่ได้รับการสนับสนุนและความร่วมมืออย่างสูงจากผู้ปกครอง กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนจากครูอนุบาล 4 คน ซึ่งได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากผู้ปกครองต่ำ ผลปรากฏว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กมีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนและความร่วมมือจากผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าวิธีการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการให้ความช่วยเหลือจากทางบ้านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก (McKnight. 1987 : 526)

สำหรับประเทศไทยให้มีโครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้แก่
ผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังต่อไปนี้

1. โครงการสอนลูกให้ฉลาด

เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นโดยกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ซึ่ง
เริ่มดำเนินการในปี 2527 โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์การยูนิเซฟ (UNICEF) และมี
วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความพร้อมแก่เด็กที่ไม่มีโอกาสเข้ารับการบริการจากศูนย์พัฒนาเด็กหรือโรงเรียน
อนุบาล โดยจัดทำคู่มือสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองในชนบทของพื้นที่เป้าหมายทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ภาคเหนือ และภาคใต้ เพื่อแนะนำพาทพ่อแม่ผู้ปกครองใช้คู่มือการสอนลูกให้ฉลาดและแบบฝึกหัด โดยใช้
วิทยากรอบรมผู้นำหมู่บ้านนำไปถ่ายทอดสู่พ่อแม่เพื่อสอนเด็ก ผลการทดลองสรุปได้ว่าพ่อแม่มีความสนใจ
และเข้าใจการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากขึ้น โดยสามารถช่วยพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่
พบโดยสรุปคือ ควรมีการปรับปรุงคู่มือสอนลูกให้ฉลาดและแบบฝึกหัด ตลอดจนกระบวนการถ่ายทอด
และติดตามผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (กระทรวงมหาดไทย กรมการพัฒนาชุมชน. 2530 : คำชี้แจง)

2. โครงการแม่สอนลูก

โครงการนี้ดำเนินงานโดยกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ เป็น
โครงการที่จัดทำสำหรับเด็กคอยโอกาสโดยให้มารดาเป็นผู้สอนเด็กที่บ้าน และใช้วิธีการแนะนำให้รู้จักใช้
ทักษะ ใหญ่ จักคิด และเรียนรู้ในทัศนคตต่าง ๆ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบของการ
ทดลองสอนแม่เพื่อสอนลูกที่บ้านโดยอาศัยรูปแบบโครงการ Home Visiting ของประเทศอิสราเอล
เพื่อพัฒนาให้เหมาะสมกับเด็กไทย ผลการทดลองสรุปได้ว่ามารดาส่วนใหญ่พอใจในกิจกรรม มีความรู้
ความเข้าใจและสามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โครงสร้างเนื้อหาของกิจกรรมใน
โปรแกรมการสอน กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่ - ลูก - ครู รวมถึงกระบวนการต่าง ๆ เป็นไป
ด้วยดีและสามารถนำไปเป็นรูปแบบแก่โครงการพัฒนาชุมชนอื่น ๆ ได้ (กรมการพัฒนาชุมชน. 2529 :

2 - 3)

3. โครงการแม่สอนลูก

โครงการนี้ดำเนินงานโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี
เป็นโครงการทดลองหารูปแบบการให้ความรู้แก่กลุ่มสตรีแม่บ้านในชนบทซึ่งได้นำแนวทางจาก Hippy

Program ของประเทศอิสราเอลเพื่อเน้นให้แม่รู้จักการเตรียมความพร้อมแก่ลูกก่อนเข้าเรียน โดยแม่จะสอนลูกให้ปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมเด็กด้านต่าง ๆ เช่น ภาษา การพัฒนากล้ามเนื้อและสติปัญญา โดยให้กลุ่มผู้นำสตรีอบรมแม่ให้ปฏิบัติกิจกรรม "แม่สอนลูก" และบันทึกผลการปฏิบัติรวมทั้งบันทึกการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของแม่และลูก ผลการดำเนินงานโครงการนี้พบว่าแม่มีประโยชน์ต่อการเตรียมความพร้อมเด็กเป็นอย่างดี และผู้ประกอบการให้การให้ค่าเงินโครงการนี้ต่อไป (กรมการพัฒนาชุมชน.

2529 : 3 - 5)

5. โครงการให้บริการตรวจสุขภาพเด็กแบบเบ็ดเสร็จ

โครงการนี้ดำเนินงานโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดยเน้นการประเมินพัฒนาการเด็กแรกเกิด - 5 ขวบ การให้คำแนะนำแก่แม่ในการเลี้ยงดูเด็ก และการใช้อุปกรณ์ของเล่นในการพัฒนาเด็ก จากการสัมภาษณ์พบว่า แม่ในโครงการมีความเข้าใจในการประเมินพัฒนาการ และใช้สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กมากขึ้น จึงทำให้มีการเพิ่มงบประมาณขยายโครงการออกไปอีก รวมถึงจัดทำหนังสือแนะนำวิธีการทำอุปกรณ์ของเล่นจากวัสดุท้องถิ่น วัสดุที่ใช้ในการฝึกอบรม และภาพพลิก

นอกจากโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว ได้มีผู้ให้ความสนใจในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้ประกอบการดังต่อไปนี้

รสสุคนธ์ มกรมณี ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กก่อนวัยเรียน โดยสร้างชุดการสอนสำหรับผู้ประกอบการให้เตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นชุดการสอนสำหรับผู้ประกอบการศึกษาด้วยตนเอง และชุดที่ 2 เป็นชุดการสอนสำหรับผู้ประกอบการช่วยสอนเด็กที่มาน ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดการสอนทั้ง 2 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สามารถนำไปใช้ได้ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 การสร้างชุดการสอนมีส่วนร่วมกระตุ้นให้ผู้ประกอบการสนใจและเห็นความสำคัญของตนในการช่วยเหลือบุตรหลานเตรียมความพร้อม (รสสุคนธ์ มกรมณี. 2521 : 76 - 84)

นิภา ทองไทย ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน สำหรับพ่อแม่ในชุมชนเกษตรกรรมในชนบท โดยได้นำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน

14 คน ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจ และมีการปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้ถูกต้องมากกว่าก่อนการอบรมและมากกว่ากลุ่มควบคุม (นิภา ทองไทย. 2525 : บทคัดย่อ)

พรรณนิภา สันติพงษ์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้ปกครอง และเด็ก โดยสร้างชุดการสอน เพื่อช่วยผู้ปกครองเสริมความพร้อมทางการอ่านแก่เด็กปฐมวัย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอน ขึ้น 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นชุดการสอนสำหรับผู้ปกครองใช้เสริมความพร้อมทางการอ่านแก่เด็ก แล้วทดลองหาประสิทธิภาพของชุดการสอนทั้ง 2 ชุดนี้ ผลการวิจัยสรุปว่า ชุดการสอนทั้ง 2 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งการทดลองใช้ชุดการสอนเพื่อช่วยผู้ปกครองเสริมความพร้อมทางการอ่านแก่เด็กปฐมวัยที่ยังไม่พร้อมทางการอ่านครั้งนี้ทดลองกับผู้ปกครอง จำนวน 15 คน และเด็กในความปกครองของผู้ปกครอง ทั้งกล่าวอีก 15 คน นอกจากพบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว ชุดการสอนยังทำให้ผลการเรียนภายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วย (พรรณนิภา สันติพงษ์. 2526 : 74 - 75)

บุญเรือน ประกอบแสง ได้ศึกษาถึงบทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเอง ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้ปกครอง จำนวน 205 คน โดยแบ่งเป็น เพศชาย 100 คน เพศหญิง 105 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 68 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายมากที่สุด ส่วนพัฒนาการด้านสังคม ได้รับความส่งเสริมจากผู้ปกครองค่อนข้างน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมแก่เด็ก (บุญเรือน ประกอบแสง. 2528 : 97 - 98)

กานต์ รัตนพันธุ์ ได้ศึกษาถึงความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองได้ใช้และไม่ได้ใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทางชุด "ช่วยกันพัฒนาเด็ก" กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ เด็กอายุ 4 - 5 ปี ที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 96 คน โดยเด็กในกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการเสริมความพร้อมทางภาษาจากกิจกรรมทางภาษาในจดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทางและกลุ่มควบคุมได้รับการเสริมความพร้อมทางภาษาจากผู้ปกครองตามปกติในชีวิตประจำวัน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า เด็กในกลุ่มทดลองมีความสามารถทางภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (กานต์ รัตนพันธุ์. 2532 : 67 - 71)

วรา กาญจนชาติ ได้ศึกษาถึงผลของการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองในการสอน
 ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยที่มี
 อายุ 2 ปี 6 เดือน - 4 ปี จำนวน 25 คู่ โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ผู้ปกครองได้รับการศึกษาร่วมกับ
 ผู้วิจัยในการช่วยกันคิดวิธีสอนและสื่อในการสอนเด็ก 6 สัปดาห์ คิดด้วยตนเอง 4 สัปดาห์ กลุ่มทดลอง
 ที่ 2 ได้รับการศึกษาวิธีสอนและการใช้สื่อที่ผู้วิจัยจัดให้ 6 สัปดาห์ และคิดด้วยตนเอง 4 สัปดาห์
 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยใน
 ชนบทที่สอนโดยผู้ปกครองที่ได้รับการศึกษาโดยวิธีสอนและการใช้สื่อร่วมกับผู้วิจัยและเรื่ยมวิธีสอน
 และการใช้สื่อในการสอนจากชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (วรา
 กาญจนชาติ. 2532 : 60)

จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในระยะปฐมวัย ซึ่ง
 เป็นวัยที่พัฒนาการทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว หากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก
 สามารถให้การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมให้เด็กพัฒนาได้เต็มศักยภาพในระยะปฐมวัยแล้ว จะเป็น
 การเตรียมเด็กให้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพได้ในอนาคต การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองจึงเป็น
 แนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพประชากรของประเทศ จากการพิจารณาถึงการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง
 ในทางประเทศ จะเห็นได้ว่าสามารถดำเนินโครงการต่าง ๆ ได้แพร่หลายและประสบความสำเร็จ
 ตามเป้าหมาย ด้านการดำเนินโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กโดยผู้ปกครองในประเทศนั้น
 นับว่าประสบความสำเร็จและความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี แต่รูปแบบการให้ความรู้แก่
 ผู้ปกครองโดยสถาบันการศึกษายังไม่เป็นที่แพร่หลายเท่าที่ควร (สุวัฒนา ภวภูตานนท์. 2515 : 67)
 ดังนั้นการสนับสนุนให้สถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยสนใจและ
 ดำเนินนโยบายในการนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กเป็นสิ่งสมควรให้ความสนใจและ
 สนับสนุนให้แพร่หลายมากขึ้น

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับนิทานและการเล่านิทาน

1. ความหมายของนิทาน

กิ่งแก้ว อัครถาวร ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องเล่าทั่วไปที่มีจุดประสงค์ของการเล่าเพื่อความสุขสนานแต่บางครั้งก็สอดแทรกคติเพื่อสอนใจ (กิ่งแก้ว อัครถาวร. 2513 : 444)

รัชณี ศรีไพรวรรณ ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสู่กันมาหรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อความสุขสนาน เนื้อเรื่องในนิทานอาจเป็นเรื่องเหลือเชื่อ เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ต่าง ๆ และอาจสอดแทรกคติเตือนใจหรือแนวทางปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตด้วย (รัชณี ศรีไพรวรรณ. 2516 : 37 - 41)

ฉวีวรรณ กิณาวงศ์ ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวที่แต่งขึ้นหรือเล่าต่อกันมาเพื่อความสุขสนานเพลิดเพลิน และให้ความรู้เพื่อให้เป็นคนดีในสังคม (ฉวีวรรณ กิณาวงศ์. 2526 : 124)

จิตรารมณ์ เหมียกุล ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวที่ผ่านชานานและเล่าต่อกันมาเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากความเป็นจริงหรือเกิดจากจินตนาการของผู้แต่งเพื่อให้อยู่ฟังสนุกสนานและได้รับความรู้จากเนื้อหาของนิทานเรื่องนั้น ๆ (จิตรารมณ์ เหมียกุล. 2531 : 17)

สุภาวดี ไยพิมล ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมาหรือมีผู้แต่งขึ้น เพื่อให้เกิดความสุขสนานเพลิดเพลินและสอดแทรกความคิด คุณธรรมอันดีงามเข้าสู่จิตใจเด็กและเป็นแนวทางปฏิบัติตนที่ถูกที่ควรในการดำรงชีวิตในสังคม (สุภาวดี ไยพิมล. 2532 : 24)

อาจกล่าวได้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาหรือแต่งขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อความสุขสนาน หรือสอดแทรกแนวคิด คุณธรรม ลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์แก่เด็ก เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคม

2. คุณค่าของนิทานและการเล่านิทาน

กิ่งแก้ว อัครถาวร ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่า นิทานมีความสำคัญต่อการสร้างเสริมบุคลิกภาพ มีพลังโน้มน้าวทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลและสังคมได้ (กิ่งแก้ว อัครถาวร. 2513 : 8)

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ ไก่กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่า นิทานช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีทิศทางใจ รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะเด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับพ่อ แม่ ครู หรือเพื่อน ๆ ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ไต่หัง รู้จักโลกในแง่มุมต่าง ๆ ทำให้สามารถตัดสินใจและสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง มองโลกในแง่ดี รวมถึงได้รับความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด และมีความรู้จากเรื่องที่ไต่หัง (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. 2520 : 37 - 39)

สุซสมร ประพัฒน์ทอง ไก่กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่า นิทานเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะของเด็ก ถ้าเด็กไต่หังนิทานที่เน้นความสำคัญของพฤติกรรม ตัวอย่างในเรื่อง (สุซสมร ประพัฒน์ทอง. 2522 : 31 - 36)

สมบุญ ศรีขมานันท์ ไก่กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่า นิทานเป็นสื่อที่แสดงถึงความรัก ความเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก และเป็นสิ่งช่วยพัฒนาอารมณ์และความรู้สึก อาทิ ความโกรธ ความกลัว ความอิจฉาริษยา ความเสียใจ ตามเนื้อเรื่องที่เล่า (สมบุญ ศรีขมานันท์. 2522 : 26 - 32)

ฉวีวรรณ กิณางค์ ไก่กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่า นิทานมีอิทธิพลต่อเด็กระดับปฐมวัย มาก เพราะนิทานช่วยเพิ่มประสบการณ์แก่เด็กและเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิด จินตนาการ ช่วยให้ผู้ใหญ่ไต่หังความรู้สึกรู้สึกของเด็กจากการสนทนาขณะฟังนิทาน ช่วยปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน รวมทั้งทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความรู้สึกอบอุ่น และใกล้ชิดกับผู้เล่า (ฉวีวรรณ กิณางค์. 2526 : 125 - 126)

สรุปได้ว่านิทานมีคุณค่าในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพราะตัวละครในนิทานสามารถกระตุ้นความสนใจแก่เด็ก ทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานและจดจำพฤติกรรมของตัวละครในนิทานมาเป็นแบบฉบับในการสร้างเสริมบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย คุณธรรม และประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้นิทานยังเป็นสื่อที่แสดงถึงความรัก ความเอาใจใส่ ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กอีกด้วย

3. ประเภทของนิทาน

การแบ่งประเภทของนิทานมีวิธีการแบ่งเป็นหลายลักษณะ ดังต่อไปนี้

อรรถิย จันทวิชาบุวณัษ โคแบงประภะนิทานไวกังนี้

1. นิทานปรัมปรา หมายถึง นิทานที่มีเรื่องราวสลับซับซ้อนเป็นเรื่องราวสมมติทั้งตัวบุคคล เวลา และสถานที่ เนื้อเรื่องประกอบด้วยอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ ตัวเอก มักมีคุณสมบัติพิเศษ เช่น มีเวทมนต์ กลาหาญ มีไหวพริบ ซื่อสัตย์ เป็นต้น
2. นิทานท้องถิ่น หมายถึง นิทานที่อาศัยเค้าโครงเรื่องจริงเป็นหลัก ตัวละครสำคัญ และสถานที่ที่กล่าวถึงเป็นเรื่องจริง หรือเป็นเรื่องเล่าแฝงความเชื่อเกี่ยวกับกำเนิดของสัตว์ ธรรมชาติ สถานที่และวีรบุรุษ แบ่งย่อยเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ทำไมพระราหูกับพระจันทร์จึงเป็นวงรีกัน ทำไมเสือจึงมีลาย ประวัติศาสตร์ตำบล เป็นต้น

2.2 นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวถึงคุณธรรม ความกล้าหาญ ความกล้าหาญของบุคคล ส่วนมากเป็นวีรบุรุษของบ้านเมือง กำหนดตัวบุคคล เวลา และสถานที่แน่นอนลงไป

3. นิทานเรื่องสัตว์ หมายถึง นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอก แต่สมมติว่ามีความคิดและการกระทำต่าง ๆ อย่างมนุษย์ แบ่งย่อยเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 นิทานคติธรรม เป็นเรื่องที่กล่าวถึงพฤติกรรมของสัตว์ เล่าเรื่องเปรียบเทียบกับชีวิตมนุษย์ เป็นเรื่องสั้น ๆ ที่แฝงคติสอนใจ เช่น นิทานอีสป นิทานชาดก นิทานปญจาตันตระ

3.2 นิทานไม้ม้วน เป็นเรื่องที่มีการเล่าซ้ำเป็นช่วง ๆ เหตุการณ์จะดำเนินไปอย่างซ้ำ ๆ เช่น เรื่องบายกะตา (อรรถิย จันทวิชาบุวณัษ. 2523 : 21)

จิระประภา บุญนิคัย โคแบงประภะนิทานไวกังนี้

1. นิทานปรัมปรา (Fairy Tale) เป็นนิทานที่มีเรื่องค่อนข้างยาว เป็นเรื่องสมมุติว่าเกิดขึ้นในที่ไหนที่หนึ่ง ไม่กำหนดชัดเจนว่าที่ไหน ตัวเอกของเรื่องเป็นพวกที่มีคุณสมบัติพิเศษประการใดประการหนึ่ง เช่น เป็นผู้มีอำนาจ มีบุญ มีฤทธิ์พิเศษ ทำให้ศัตรูทลายแพ้โค ถ้าเป็นหญิงมักได้แต่งงานกับชายสูงศักดิ์ เช่น ปลาบู่ทอง สโนไวท์ และซินเดอเรลลา

2. นิทานท้องถิ่น (Legend) เป็นนิทานที่มีเรื่องสั้นกว่านิทานปรัมปรา มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ใจกลาง หรือคตินิยม แต่เชื่อว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง หรือมีเค้าความจริง มีบุคคลจริง ๆ มีสถานที่จริง กำหนดแน่นอนกว่านิทานปรัมปรา

3. นิทานเทพนิยาย (Myth) เป็นนิทานที่มีเทพดา นางฟ้า เป็นตัวเอกของเรื่อง
เช่น เมขลา - รามสูร ท้าวหาสีกรรณ

4. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale) เป็นนิทานที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ และมีความคิด
และการกระทำต่าง ๆ ตลอดจนพูดจาอย่างคน หรืออาจมีคนเกี่ยวข้องกับอยู่ด้วย ทั้งคนทั้งสัตว์สามารถพูดจา
โต้ตอบ และปฏิบัติต่อกันได้ นิทานประเภทนี้อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

4.1 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทคติธรรม (Fable) ได้แก่ นิทานอีสปหลากหลายต่าง ๆ

4.2 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทเล่าซ้ำหรือเล่าไม่จบ (Cumulative Tale)

เช่น เรื่อง ขาหยก

5. นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นนิทานเรื่องสั้น ๆ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ไม่น่าจะ
เป็นไปได้ต่าง ๆ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ กลโง่ การแกแค้นแกล้ง การแสดงปฏิภาพ ไหวพริบ
ตลอดจนการกินทางและการขมขื่นที่ก่อเรื่องฉุนช้ำในแง่ขันต่าง ๆ (จิระประภา อนุพันธ์,

2526 : 15 - 19)

4. การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

ฮัค (Huck) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานไว้ดังนี้

1. เป็นเรื่องที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็ก

2. โครงเรื่อง (Plot) การดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง วางโครงเรื่อง
ไว้น่าติดตามโดยไม่เบื่อ

3. ฉากของเรื่อง สถานที่ เวลาที่เกิดของเรื่อง จุดเริ่มของเรื่อง เกิดที่ใด
เวลาใด การดำเนินเรื่องต่อไปต้องสอดคล้องกับจุดเริ่มต้น

4. แก่นของเรื่อง (Theme) มีจุดเน้นให้เด็กได้คิด

5. ลักษณะตัวละคร (Characterization) มีลักษณะและพฤติกรรมของบุคลิ
กภาพที่สร้างสรรค์ ตัวละครอยู่ในวัยใกล้เคียงกับเด็ก

6. สีสานของเรื่อง (Style) ภาษาและเรื่องท่องเที่ยวใจง่าย

7. ลักษณะอื่น ๆ ได้แก่ ให้ความรัก ความสนุกสนานแก่เด็ก ตรงกับความสนใจ

ความชอบของการของเด็ก (Huck. 1979 : 16 - 17)

ทิพย์สุภา นิลสินธุ โค้ชกล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานดังนี้

1. วัยของเด็ก พิจารณาว่าเด็กมีความสนใจชอบฟังนิทานประเภทใด ความยาวของนิทานควร เหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็กแต่ละวัย
2. เนื้อหาสาระ พิจารณานิทานมีเนื้อหาสาระ สอดแทรกข้อคิด ปลูกฝังคุณธรรม และมีคุณค่าเพียงใด
3. รูปภาพประกอบ พิจารณารูปภาพในนิทานควรมีขนาดเหมาะสม ภาพชัดเจน สีสวยงาม สื่อความหมายหรือสร้างอารมณ์ได้เหมาะสม มีลักษณะเป็นลายเส้นมากกว่าภาพเหมือนจริง (ทิพย์สุภา นิลสินธุ. 2523 : 80 - 81)

พรจันทร์ จันทิมล โค้ชหลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานดังนี้

1. เป็นเรื่องง่าย ๆ แต่สมบูรณ์ เน้นเหตุการณ์อย่างเดียวให้เด็กพอคาดคะเนเรื่อง
ไฉนบ้าง
2. มีการเดินเรื่องไต่อย่างรวดเร็ว
3. ตัวละครน้อย มีลักษณะเด่นที่จำได้ง่าย เด็กอาจสมมุติตัวแทนได้
4. มีบทสนทนาบ้าง ๆ เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องที่เป็นความเรียงได้ดี
5. ใ้ภาษาง่าย ๆ ประโยคสั้น การกล่าวคำซ้ำ หรือคำสัมผัสจะช่วยให้เด็กจดจำ
ไต่ง่ายและรวดเร็ว
6. สร้างความรู้สึก ความพอใจให้กับผู้ฟัง
7. เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก เช่น ครอบครัว ตัวตัวเอง หรือเรื่องที่เด็กจะจินตนาการ
ตามได้
8. ความยาวไม่เกิน 15 นาที (พรจันทร์ จันทิมล. 2529 : 104)

5. เทคนิคการ เล่านิทาน

เทคนิคการ เล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกสนุกสนาน ประทับใจ และมีอารมณ์คล้อยตามเนื้อหาในนิทานมากขึ้น ซึ่งมีผู้เสนอเทคนิคการ เล่านิทานไว้ดังต่อไปนี้

วิธีนี้ ศรีไพรวรรณ ได้เสนอแนะเทคนิคการเล่านิทาน ดังนี้

1. การเริ่มต้นเล่านิทานเป็นสิ่งสำคัญมาก ควรหาวิธีดึงดูดใจเด็กให้สนใจ เช่น เอยถึงตัวละครในนิทาน สนทนาเกี่ยวกับเรื่องนิทาน หายใจดูหาหรือให้ดูรูปภาพเกี่ยวกับนิทาน เพื่อให้เด็กพร้อมที่จะฟัง
2. ให้เด็กนั่งตามสบาย ขณะที่ฟังนิทาน
3. ผู้เล่าต้องรู้สึกสนุกกับเรื่องที่เล่า การเล่าจึงจะออกรส
4. ใช้เสียงดังพอเหมาะ เด็กได้ยินชัดเจน ทุกไม้อำหรือเร็วเกินไป มีจังหวะเป็นไป

ตามบท

5. ทำท่าทางประกอบให้เห็นจริงจัง และสนุกสนานตามท้องเรื่อง ถ้ามีภาพประกอบด้วยยิ่งดี เพราะจะทำให้เด็กสนุกและจำเรื่องได้
6. มองสบตาเด็กทุกคนขณะที่เล่า อย่าให้สายตาทิ้งอยู่ที่เด็กคนใดคนหนึ่งนานเกินควร
7. ลำดับเรื่องที่เล่าให้เด็กเข้าใจ ใช้ภาษาง่าย ๆ เหมาะสมกับเด็ก
8. แสดงจุดสำคัญของนิทานตามแนวที่ผู้เล่าต้องการ อย่าเน้นหรือสอนเด็กจนเด็กหมดสนุก
9. ทอนจบควรทำให้เด็กรู้สึกว่านิทานสนุกและเสียตาย อยากจะมีโอกาสฟังอีก

(วิธีนี้ ศรีไพรวรรณ. 2516 : 37 - 41)

ฉวีวรรณ กิณวงศ์ ได้เสนอแนะเทคนิคการเล่านิทาน ดังนี้

1. การอ่านจากหนังสือนิทาน
2. การใช้หน้ากาก หรือแสดงตัวละครในเรื่อง โดยคาดไว้บนศีรษะ คนเดียวอาจแสดงได้หลาย ๆ บท โดยเปลี่ยนหน้ากาก และเปลี่ยนเสียงไปตามตัวละครนั้น ๆ
3. การเล่าโดยใช้เสียงประกอบ ผู้เล่าจะใช้เสียงเพลงหรือเสียงดนตรีประกอบ จะช่วยให้เรื่องสนุกสนานหรือน่าสนใจยิ่งขึ้น
4. การเล่าโดยใช้เพนิทาน
5. การเล่าโดยฉายสไลด์ประกอบ
6. การเล่าโดยการเล่านิทาน ใช้สำหรับนิทานเรื่องสั้น ๆ หรือกลอนสั้น ๆ โดยเด็กได้มีโอกาสร่วม

7. การเล่าโดยการวาดภาพบนกระดานแข็งแล้วระบายสีติดเป็นตัว ๆ ด้านหลังปิดกระดานระบายสีกับแผ่นป้ายสไลด์ และสามารถเคลื่อนไหวภาพไปมาได้

8. การเล่านิทานประกอบหุ่นต่าง ๆ เช่น หุ่นมือ หุ่นเชิด หุ่นชัก ฯลฯ (ฉวีวรรณ
กนิยาวงศ์. 2526 : 131 - 132)

พรจันทร์ จันทวิมล ได้เสนอแนะเทคนิคการเล่านิทาน ดังนี้

1. เตรียมขั้นตอนเรื่องเป็นอย่างดี เพื่อเรียกร้องความสนใจจากเด็ก
2. พยายามหลีกเลี่ยงการบรรยายและการอธิบายที่ไม่จำเป็น
3. เมื่อตัวละครพูดกันให้ใช้บทสนทนา
4. การเล่าควรใช้น้ำเสียงชัดเจน มีหนักเบา เน้นเสียงควรเน้น ทอจังหวะหยุด
ในที่ควรหยุด

5. ผู้เล่าอาจใช้สีหน้า ท่าทางประกอบตามอารมณ์ตัวละคร

6. อาจมีอุปกรณ์การเล่าที่ดึงดูดความสนใจเด็ก อาทิ รูปภาพ หุ่นต่าง ๆ ภาพสไลด์

7. ผู้เล่าควรสบตาเด็ก และสามารถอธิบายต่อเติมเรื่องตามความเหมาะสม

8. ขณะเล่านิทานหรือหลังจากเล่านิทาน ควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่าหรือตอบ

คำถาม (พรจันทร์ จันทวิมล. 2529 : 104 - 105)

ศิริกาญจน์ โกศลภัก ไก่ลาวถึงเล่านิทานว่า การเล่านิทาน แม้ว่าจะต้องอาศัยทักษะ
ในการเล่าอย่าง แทพอแมและครู โดยทั่วไปก็สามารถที่จะเล่านิทานให้เด็กฟังได้โดยเสนอแนะการ
เล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยสรุปได้ดังนี้

1. เล่านิทานด้วยความตั้งใจจริงที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างตนเองกับเด็ก
ด้วยการฝึกทำเสียง สีหน้า ท่าทางให้เหมาะสม น่าสนใจ และอาจให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทานด้วย
2. บรรยายภาคนิทานการเล่านิทานควรเป็นธรรมชาติมากที่สุด โดยผู้เล่าควรทำสีหน้าให้
สนุกสนาน ท่าทางกระตือรือร้นเล่านิทานด้วยความตั้งใจ
3. เรื่องที่เล่าต้องสั้นง่าย ไม่มีความซับซ้อนและตัวละครไม่มากเกินไป
4. การเล่านิทานควรเลือกสถานที่เล่าให้สบาย เด็กสามารถฟังอย่างเป็นอิสระ เช่น
ใต้ต้นไม้ พื้นห้องเรียนหรือในยาน เช่น บนเตียงนอน ห้องนั่งเล่น ระเบียงบ้าน
5. ควรหาโอกาสเล่านิทานให้เด็กฟังเสมอ เพราะเด็กจะชอบฟังนิทานแม้แต่เรื่อง
เก่า ๆ ที่เขาจำได้จนขึ้นใจแล้ว (ศิริกาญจน์ โกศลภัก. 2520 : 37 - 39)

6. การเล่นหาค้นเพื่อคลายการยึกตนเองเป็นศูนย์กลาง

เพียเจต์ (Piaget) กล่าวว่า ส่วนหนึ่งของการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยเกิดจากการเลียนแบบ ซึ่งเพียเจต์ได้ทำการศึกษาพื้นฐานการพัฒนากล้ามเนื้อและขั้นของพัฒนาการไว้มาก

ขั้นที่ 1 เด็กยังไม่สามารถเลียนแบบได้ นักวิจัยบางท่านได้ให้ความคิดเห็นว่าเด็กทารกอาจจะถูกกระตุ้นให้ร้องไห้โดยการได้ยินเสียงการร้องของทารกคนอื่น ๆ

ขั้นที่ 2 เด็กอาจจะเลียนแบบการกระทำของบุคคลที่เขาเห็นได้ เช่น โมกมือไม่มา

ขั้นที่ 3 เด็กจะเริ่มเลียนแบบเสียงพูด และการเคลื่อนไหวของตัวแบบได้อย่างมีระบบระเบียบ เพียเจต์ (Piaget) ได้อธิบายการทดลองกับลูกสาวอายุ 4 เดือนของเขา โดยการชูมือมาที่ตรงหน้าเด็ก กำและแบมือซ้ำ ๆ ผลปรากฏว่าเด็กจะกำและแบมือตามทุกครั้งที่เขาทำให้อยู่

ขั้นที่ 4 เมื่อเด็กมีการติดต่อกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว จากการเห็น การได้ยิน การสัมผัส และการเคลื่อนไหวมากขึ้น เด็กก็จะสามารถเลียนแบบพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่เขาเรียนรู้และเพิ่มความชำนาญมากขึ้นในการเลียนแบบการกระทำใหม่ ๆ

ขั้นที่ 5 การเลียนแบบของเด็กจะดีขึ้น และมีจุดมุ่งหมายมากขึ้น เพียเจต์ (Piaget) ได้ทำการทดลองโดยแหว่งนาฬิกาที่ร้อยโซ่ตรงหน้าลูกสาววัย 1 ขวบให้ดู เป็นตัวอย่าง หลังจากนั้นวางนาฬิกาและโซ่ไว้ตรงหน้าเด็ก เด็กจะพยายามไขโซ่ร้อยนาฬิกาและแหว่งซึ่งตอนแรกทำไม่ได้ แต่สักครู่ต่อมาจะใช้ความระวังในการกระเษะระหว่างนิ้วมือและนาฬิกาเพื่อให้อา้งแหว่งนาฬิกาได้

ขั้นที่ 6 เด็กเริ่มเลียนแบบการกระทำของวัตถุและบุคคล และเด็กสามารถเลียนแบบการกระทำนั้นได้แม้ว่าตัวแบบจะไม่อยู่ (Munsinger. 1975 : 113 - 117)

จากการศึกษาของเพียเจต์ (Piaget) เด็กจะเรียนรู้และมีพฤติกรรมการเล่นแบบทั้งตัวทารกโดยวิธีการสังเกตจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เป็นวัตถุและบุคคลที่ใกล้ชิด การจับสิ่งแวดลอมที่เหมาะสม และการเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลที่ใกล้ชิดเด็ก จะเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ แบนดูรา (Bandura) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของตัวแบบไว้ว่า การเรียนรู้ด้วยการสังเกตจากตัวแบบ มีผลทำให้ผู้สังเกตเกิดการตอบสนอง 3 ประการ คือ

1. การได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบ ทำให้ผู้สังเกตสามารถแสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่ไม่เคยแสดงมาก่อนได้

2. พฤติกรรมของตัวแบบอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้สังเกตที่มีอยู่ก่อนให้เพิ่มขึ้น หรือลดลงได้ขึ้นอยู่กับผลของพฤติกรรมที่ตัวแบบได้รับ

3. การได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบ ช่วยให้ผู้สังเกตสามารถแสดงพฤติกรรมที่พหุแนวโน้มจะแสดงออกให้แสดงออกได้ง่ายขึ้น (Bandura. 1969 : 120)

บุคคลที่เด็กเลียนแบบ

บุคคลที่เด็กจะเลียนแบบนั้นจะเริ่มตนจากคนใกล้ชิดที่สุดแล้วค่อย ๆ ห่างออกไปจากตัวเด็กตามพัฒนาการทางสังคมของเขา ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. เลียนแบบจากพ่อแม่และครู ในช่วงที่เด็กเริ่มเลียนแบบไ้ นั้นจะไ้แก่ บุคคลใกล้ชิดที่สุดคือ พ่อแม่ ซึ่งมีความหมายถึงผู้ปกครองผู้เลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่ด้วยเมื่อเด็กเติบโตขึ้นเด็กจะไปโรงเรียนใช้เวลาสิ่งหนึ่งของชีวิตในแต่ละวันอยู่กับครู ดังนั้นความสำคัญของครูในการ เป็นตัวแบบจึงสำคัญพอ ๆ กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและครูจึงควร เป็นตัวแบบที่ดีไม่ควรไม่แสวง แสดงบทบาทของตัวแบบให้แก่เด็ก

2. เลียนแบบจากตัวแบบที่เด็กชอบ จะต้องเป็นตัวแบบที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่เด็ก อาจเป็นเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ที่แวดล้อมเขาอยู่

3. เลียนแบบจากตัวแบบที่ตรงกับความสนใจ การ เลียนแบบจะเกิดขึ้นเมื่อตัวแบบนั้นตรงตามความสนใจ เด็กหญิงจะเลียนแบบแตกต่างไปจากเด็กชาย เนื่องจากความสนใจแตกต่างกัน แม้ในเด็กหญิงหรือเด็กชายด้วยกัน ความสนใจก็จะแตกต่างกันไปอีก เช่น เด็กหญิงบางคนสนใจเลียนแบบการทำงานในบ้านของแม่ แต่บางคนอาจจะสนใจศิลปะการแสดงต่าง ๆ ที่ตนได้พบในรายการโทรทัศน์และพยายามเลียนแบบนั้นได้

4. เลียนแบบจากบุคคลสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเด็กหญิงหรือเด็กชาย ย่อมจะมีบุคคลสำคัญที่ตนยกย่อง และพอใจที่จะเลียนแบบตามบุคคลสำคัญของตน ตัวแบบอาจมาจากเรื่องจริงหรือไม่จริงก็ได้ ตัวแบบของเด็กมักได้แก่บุคคลที่อายุมากกว่า

5. เลียนแบบจากตัวละคร อาทิ ตัวละครในนิทาน นิยาย โทรทัศน์ ภาพยนตร์

(ชวนา พรทัศนกุล. 2525 : 2 - 8)

ทั้งนี้การฝึกนิสัยและการปลูกฝังพฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่เด็กสามารถทำได้โดยการให้เด็กเห็นแบบอย่าง เพราะการเลียนแบบลักษณะการกระทำของบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมเป็นข้อเกิดของการยอมรับลักษณะที่ดีได้โดยง่าย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันทน์. 2520 : 8 - 12) ตัวแบบที่เด็กจะเลียนแบบต้องเป็นแบบที่ใกล้เคียงกับเด็ก อาจเป็นแบบที่เป็นชีวิตจริง (Live Model) ซึ่งเด็กอาจจะเรียนรู้จากสังคมหรือชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นพฤติกรรมบางอย่างเด็กยังได้รับอิทธิพลจากตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ซึ่งอาจเป็นคำพูด เอกสาร หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ ที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจและมีแรงจูงใจที่จะยอมรับพฤติกรรมนั้น ๆ มาปรับปรุงบุคลิกภาพของตน (Bandura. 1977 : 40 - 51)

นิทานเป็นส่วนหนึ่งของตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ย่อมมีส่วนสำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดการเลียนแบบขึ้น ดังที่ กิ่งแก้ว อัครถาวร กล่าวว่า นิทานมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบุคลิกภาพ มีพลังโน้มน้าวทัศนคติและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลและของสังคมได้ แสดงบทบาทของตัวละครในนิทาน ย่อมมีสิ่งดึงดูดใจให้บุคคลเลียนแบบทัศนคติและพฤติกรรมของตัวละครนั้น ๆ (กิ่งแก้ว อัครถาวร. 2513 : 8) นอกจากนี้การเล่านิทานยังเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งแสดงออกถึงความรักและความเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก การเล่านิทานให้เด็กฟังเสมอ ๆ จึงเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ของพ่อแม่กับเด็ก ให้มีจินตนาการ ได้รับรู้อารมณ์ ทางด้านความรัก ความเอาใจใส่ ความภาคภูมิใจ ความอยากรู้อยากเห็น และช่วยพัฒนาอารมณ์ด้านลบ คือความโกรธ ความกลัว ความอิจฉาริษยา ความเสียใจ ความเนือร้อเรื่องที่พ่อแม่และครูเล่าให้ฟัง (ศิริกาญจน์ โกศลภัก. 2520 : 37 - 39) การเล่านิทานยังเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เล่าและผู้ฟังที่ดีที่สุด ดังที่ พลาโต (Plato) กล่าวว่า "ขอให้แม่และพี่เลี้ยงของเด็ก ๆ ทั้งหลายจงประทับใจใจความนิทานต่าง ๆ เพราะจะทำให้เด็กได้รับความรัก ความอบอุ่นยิ่งกว่าอ้อมแขน" (สมบุญวัน สิมขมานนท์. 2522 : 27) พ่อแม่ที่ทำงานนอกบ้านมักพบว่า ตอนเย็นเด็กมักให้อ่านนิทานเรื่องเดียวกันให้ฟังหลายเที่ยว บางทีเด็กอ่านได้เองแล้วก็ยังขอให้พ่อแม่อ่านให้ฟังอีก ตัวละครในนิทานเป็นสื่อช่วยโน้มน้าวทัศนคติ พฤติกรรมของเด็กให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม นอกจากจะเป็นการแนะทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบในชีวิตประจำวัน

นอกจากช่วยฟื้นฟูพื้นฐานชีวิตสังคมแล้ว นิทานยังช่วยให้เด็กเข้าใจลักษณะและคตินิยมของสังคมซึ่งเด็กจะซึมซับไว้โดยปริยาย

การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กมีความสำคัญต่อพัฒนาการทางสังคมของเด็กมาก ในขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Period) ซึ่งอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 2 - 7 ปี (ศรีสุภา พิสิษฐศักดิ์. 2527 : 5) เพราะเด็กจะมองโลกโดยใช้ความคิดของตนเองเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงว่าผู้อื่นจะคิดอย่างไรและคิดว่าความคิดของตนเองนั้นถูกต้องเสมอ ขบวนการคิดของเด็กจะไม่ยืดหยุ่นพอที่จะพิจารณาถึงประสบการณ์และการรับรู้ของผู้อื่น แม่เด็กจะทราบวาทะสภาพร่างกายของเขาแยกออกจากของผู้อื่นโดยสิ้นเชิงก็ตาม (Cowan. 1978 : 12) แสดงว่าเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะมองโลกเพียงด้านเดียวคือ ใช้ตนเองมอง แต่จะไม่มีความรู้ในแง่มุมต่าง ๆ และปราศจากการเอาใจใส่ในแง่มุมเหล่านั้น ซึ่งเปรียบเสมือนการจำกัดขอบเขตการรับรู้ของตนเอง (Flavell. 1963 : 60) เด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ ตามที่เขารับรู้และเข้าใจ โดยไม่คิดว่าผู้อื่นไม่ได้มีการรับรู้เหมือนตนทั้งด้านความคิดและการสื่อสาร ด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุและตำแหน่งอารมณ์และความรู้สึก (Jerome. 1971 : 154) แม้ว่าเด็กปฐมวัยจะมีลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง แต่จากการศึกษาของ บอร์ค (Broke) พบว่า เด็กอายุประมาณ 3 ปี สามารถรับรู้อารมณ์และความรู้สึกผู้อื่นได้ (Broke. 1971 : 263) จะเห็นได้จากการศึกษาของ ศรีสุภา พิสิษฐศักดิ์ และวัฒนา ปุณณฤทธิย์ พบว่าการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการจัดสภาพแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนมากส่งผลต่อการลดลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ศรีสุภา พิสิษฐศักดิ์. 2527 : 40 - 43 และวัฒนา ปุณณฤทธิย์. 2531 : 61) นอกจากนี้ รักตวรพ พิริดาพร พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อลดอาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (รักตวรพ พิริดาพร. 2532 : 56) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ แอนดรูว์ (Andrews) ว่า การป้องกันมิให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของสังคมตั้งแต่ระยะแรกสามารถทำได้โดยการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และรับรู้ถึงความเข้าใจในความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมโดยการจัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่เหมาะสมเพื่อเป็นการวางรากฐานทางบุคลิกภาพให้กับเด็ก (Andrews. 1988) เพราะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในบางคนอาจคงอยู่อย่างถาวรในบางสถานการณ์ไม่เปลี่ยนแปลงและบางคนอาจจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

อยู่ตลอดเวลาก็เป็นได้ (Ford. 1979 : 1171) ดังนั้นการป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่อาจเกิดจากลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กด้วยการจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจึงเป็นวิธีการที่สามารถลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลงได้ ซึ่งอาจกระทำได้โดยการใช้นิทานเป็นสื่อ ดังที่ ภิรมย์ อนุวัชศิริวงศ์ กล่าวว่า เด็ก ๆ ไม่ว่าจะมีความฉลาดแค่ไหน มีความสามารถระดับไหน ทางทิศทางการพัฒนาและรักการพัฒนานิทาน การเล่านิทานเป็นสื่อช่วยให้เด็กรู้จักแง่มุมต่าง ๆ ของอารมณ์และความคิด เด็ก ๆ จะเข้าถึงเรื่องราวอันน่าตื่นเต้น สนุกสนาน และบันเทิงใจ (ภิรมย์ อนุวัชศิริวงศ์. 2528 : 52)

ทองเคื่อน ศาสตราจารย์ กล่าวว่า สิ่งที่จะทำให้เด็กลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลงได้วิธีหนึ่งคือ การที่เด็กได้มีประสบการณ์ทางกาย (Physical Experience) หรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ซึ่งเด็กต้องมีส่วนร่วมในการกระทำวัตถุและสิ่งเร้าต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อม (ทองเคื่อน ศาสตราจารย์. 2522 : 20 - 21) ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ บิสกิน และฮอสกินสัน (Biskin and Hoskinson. 1977) พบว่า การเล่านิทานที่มุ่งเน้นเนื้อหาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก ให้เด็กฟังแล้วให้เด็กเล่านิทานตามแบบที่ตนชอบ เพื่ออธิบายเกี่ยวกับตัวละคร โดยกระตุ้นด้วยคำถามจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Krogh and Lamme. 1983 : 191 - 192 ; citing Biskin and Hoskinson. 1977)

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยดังกล่าว จะเห็นว่าการเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่เด็กสนใจและแสดงถึงความรัก ความเอาใจใส่ที่มีต่อครูและครูมีต่อเด็ก การเล่านิทานจึงเป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับเด็กโดยที่เด็กไม่รู้สึกรำคาญ เพราะเด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินได้ฟังนิทาน เพื่อช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีขึ้น ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมนิทานโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย ซึ่งมี 3 ลักษณะ คือ การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการคิดและการสื่อสาร ความอารมณ์ และความรู้สึก และด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ

2. สร้างและคัดเลือกนิทานที่เน้นเนื้อหาและตัวละครซึ่งสามารถช่วยให้เด็กลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางโดยมี 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1 นิทานที่เน้นการมองเห็นตำแหน่งวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ในมุมมองต่างกัน ซึ่งสามารถทำให้เด็กเข้าใจลักษณะความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนเองมองเห็นกับสิ่งที่ผู้อื่นมองเห็น

2.2 นิทานที่เน้นความสำคัญของการสื่อสารอย่างชัดเจน เช่น การพูด การฟัง ซึ่งสามารถทำให้เด็กเข้าใจความรู้สึกและความต้องการ ของผู้อื่น รวมถึงสามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้เข้าใจ

2.3 นิทานที่เน้นให้เด็กมีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ซึ่งสามารถทำให้เด็กเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตน

3. กำหนดกิจกรรมประกอบการเล่านิทานเพื่อให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลินและส่งเสริมความเข้าใจของเด็กเกี่ยวกับการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ การสื่อความหมาย การรับรู้ อารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น ได้แก่

3.1 การให้เด็กสวมบทบาทตัวละครในนิทาน การบอกความรู้สึกของตัวละคร และความรู้สึกของตนเองจากสถานการณ์ต่าง ๆ

3.2 การกระตุ้นความคิดและประสบการณ์ของเด็กด้วยคำถาม

3.3 การพูดคุยสนทนาและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของตัวละครในนิทาน

3.4 การเล่านิทานโดยเว้นเรื่องตอนจบเพื่อให้เด็กแต่งเรื่องต่อตามความคิด และความรู้สึกของเด็ก

3.5 การใช้สื่อประกอบการเล่านิทาน อาทิ หุ่นมือ หุ่นนิ้ว หน้ากาก ของจริง ของจำลอง

3.6 การเล่นเกมที่ส่งเสริมให้เด็กเข้าใจถึงการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ การสื่อความหมายที่ชัดเจน ตลอดจนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น

การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism)
1. การคิดและการสื่อสาร (Cognitive/Communicative Egocentrism) 2. อารมณ์และความรู้สึก (Affective Egocentrism) 3. "การมองเห็นตำแหน่งของ วัตถุ (Visual/Spatial Egocentrism)



เนื้อหาบ้าน
- การสื่อสาร โดยการฟังและพูดคุยอย่างชัดเจน - การเอาใจเขามาใส่ใจเรา - การมองวัตถุในตำแหน่งหรือมุมมองต่างกัน



กิจกรรมบ้าน
- การสวมบทบาทตัวละครในนิทาน - การบอกความรู้สึก - การกระแหย่แกล้งตาม - การพูดคุยสนทนา - การเฝ้าระวังว่าตามความคิด - การใส่ข้อประกอบเกมต่าง ๆ



ผลจากการยึด
ตนเองเป็น
ศูนย์กลาง

ภาพประกอบ 3 การจัดกิจกรรมนิทานเพื่อลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แมคเควิด (McDavid) ทำการศึกษาลักษณะของตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนแบบของเด็กอนุบาล จำนวน 31 คน โดยให้แม่แบบแสดงวิธีเล่นเครื่องเล่น ผลปรากฏว่าลักษณะแม่แบบมีผลต่อความสามารถของเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า กลุ่มทดลองใช้แม่แบบ มีความสามารถในการเล่นเครื่องเล่นสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (McDavid. 1964 : 164 - 174)

ดิกสัน จอห์นสัน และซอลต์ (Dixon, Johnson and Salt) ได้ศึกษากับเด็กอนุบาล อายุระหว่าง 3 - 4½ ปี ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งในเมืองซีทรอยด์ เด็กในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 146 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มแรกเจ้านิทานให้เด็กฟังแล้วให้เด็กแสดงบทบาทประกอบตามเนื้อเรื่อง กลุ่มที่สองเจ้านิทานให้ฟังพร้อมกับพาไปดูของจริงนอกสถานที่ เช่น ไปเยี่ยมหมอ ไปซื้อของ ไปสวนสัตว์ กลุ่มที่สามสนทนากับเด็กเกี่ยวกับนิทานที่ได้เล่าให้ฟัง ส่วนกลุ่มที่สี่เป็นกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกก่อนฝึก และหลังฝึกให้ทำการทดสอบพัฒนาการทางการเรียนรู้และความสามารถในการควบคุมความต้องการ ผลพบว่า ในการฟังนิทานนั้น ถ้าเด็กได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วย จะพัฒนาจิตลักษณะต่าง ๆ ได้ดีที่สุด แสดงว่าเมื่อเด็กได้ฟังนิทานแล้ว เด็กย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตนชอบหรือตัวละครที่ได้รับความสำเร็จจากการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ (Dixon, Johnson and Salts. 1977 : 367 - 379)

คลอร์ และเบรย์ (Clore and Bray) ได้ศึกษาผลของการใช้นิทานที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้หุ่นจำลองและการแสดงบทบาทสมมุติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายระดับ 3 จำนวน 62 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาสองแห่ง โดยให้นักเรียนแสดงอุปนิสัยท่าทางให้เหมือนกับตัวละครในนิทานนั้น เมื่อเรียนจบแล้ววัดทัศนคติทันที พบว่าเด็กชายเหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ และหลังจากนั้นอีกหกสัปดาห์ ก็ทำการวัดอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่า การวัดทัศนคติของเด็กชายทั้งสองโรงเรียนมีความมั่นคง เด็กชายที่เคยล่าสัตว์ก็เลิกล่าสัตว์โดยแน่นอน ผลการศึกษานี้แสดงว่านิทานมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและทัศนคติที่มั่นคงของเด็ก (Clore and Bray. 1978 : 156)

7.2 งานวิจัยในประเทศ

สุขสมร ประพัฒน์ทอง ได้ทำการศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 อายุ 7 - 10 ปี จำนวน 80 คน โดยใช้วิธีการเล่านิทานที่มีเนื้อเรื่องกระตุ้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กให้ฟัง จำนวน 10 เรื่อง เป็นเวลา 3 วัน วันละ 3 - 4 เรื่อง ให้ฟังนิทานครั้งละ 5 คน การเล่านิทานผู้วิจัยให้ผู้เล่า 4 คน และใช้วิธีการเล่านิทานที่ผู้เล่าจะทำท่าทางสมมติประกอบการเล่น และมีการแสดงบทบาทประกอบให้เด็กได้แสดงท่าทางในนิทาน (Role - Play) แต่ละเรื่อง แล้ววัดพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก โดยให้เล่นเกมที่ยาก 3 ชิ้น ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบมีความเพียรพยายามฝ่าฟันอุปสรรคจนบรรลุความสำเร็จ จะมีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็ก ซึ่งฟังนิทานไม่มีคุณค่า และยังพบว่าเด็กที่ได้รับการชมรมเล่านิทานให้ฟังตนเอง มีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่ได้รับการชมรมเล่านิทานให้ฟังตนเองซ้ำ (สุขสมร ประพัฒน์ทอง. 2531 : 68 - 78)

กรรณิการ สนิทศักดิ์ ได้ศึกษาถึงผลของลักษณะตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นแบบของเด็กอนุบาล 2 จำนวน 80 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมอย่างละเอียดและเป็นไปอย่างมีลำดับขั้น สามารถส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมเลียนแบบได้ดีกว่าตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมอย่างหยาบและไม่เป็นขั้นตอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (กรรณิการ สนิทศักดิ์. 2522 : 44 - 45)

สวณา พรพัฒน์กุล ได้ศึกษาอิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านความคิดและการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กอายุระหว่าง 5 - 10 ปี จำนวน 150 คน ผลการศึกษพบว่า อิทธิพลของตัวแบบมีผลต่อการคิดและการเรียนรู้ทางสังคมในกลุ่มเด็กซึ่งได้รับตัวแบบที่แสดงแบบนิค ๆ ถูก ๆ และตัวแบบที่แสดงแบบนิคหมกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะในเด็กวัย 5 - 8 ขวบ จะมีพฤติกรรมการเล่นแบบมากกว่าเด็กอายุ 9 - 10 ขวบ (สวณา พรพัฒน์กุล. 2525 : 5 - 8)

สุทวาทิ ไพบูลย์ ได้ศึกษาความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน กลุ่มทดลองใช้วิธีการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ และกลุ่มควบคุมใช้วิธีการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ ผลการทดลองพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติ

ประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมตามความซื่อสัตย์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าเด็กที่ไ้ฟังการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมุติ และใช้หุ่นมือประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมซื่อสัตย์ได้ใกล้เคียงกัน (สุทวดี ไพบูลย์. 2532 : 60 - 66)

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย เพราะนิทานเป็นสื่อที่เด็กสนใจและช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่เด็กปฐมวัยอย่างเด่นชัด จึงควรมีการศึกษาวาดภาพ จดกิจกรรมโดยให้ผู้ปกครองเล่านิทานเพื่อคลายลักษณะการบิ่คตนเองเป็นศูนย์กลางจะมีผลต่อความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยอย่างไร

× สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการบิ่คตนเองเป็นศูนย์กลางและเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองไม่ได้จดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการบิ่คตนเองเป็นศูนย์กลาง มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. แบบการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม อำเภอมือเือง จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม อำเภอมือเือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 30 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. สํารวจและคัดเลือกห้องเรียนที่ครูสอนดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอกห้องเรียน และมีการจัดกิจกรรมตามตารางประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อคัดเลือกห้องเรียนที่มีสภาพใกล้เคียงกัน โดยผู้วิจัยทำการสังเกตการสอนของครูสอนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ทุกห้องเรียนด้วยตนเอง โดยทำการสังเกตทั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันศุกร์ วันละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 2 สัปดาห์

ปรากฏผลว่า ห้องเรียนที่มีการจัดสภาพแวดล้อมภายใน - ภายนอกห้องเรียน และมีการจัดกิจกรรมตามตารางประจำวันใกล้เคียงกัน จำนวนทั้งสิ้น 4 ห้องเรียน

2. พิจารณาคูสมบัตินี้ของครูประจำชั้น แต่ละห้องเรียนที่ผ่านเกณฑ์ตามข้อที่ 1 เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการคัดเลือกห้องเรียนที่ครูประจำชั้น มีอายุ เพศ คุณวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนใกล้เคียงกัน จำนวน 2 ห้องเรียน ได้แก่ ชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 และชั้นอนุบาลปีที่ 1/4

3. ส่งจดหมายเชิญผู้ปกครองนักเรียนทุกคนเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคมและแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กปฐมวัย

4. ส่งแบบสำรวจความสนใจให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 และชั้นอนุบาลปีที่ 1/4 จำนวน 70 คน เพื่อสำรวจจำนวนผู้ปกครองที่สนใจและยินดีให้ความร่วมมือในการทดลอง

5. สํารวจและจัดกลุ่มระดับการศึกษาของผู้ปกครองตามข้อ 4 จากข้อมูลของโรงเรียน สุ่มนักเรียนผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกลุ่มละ 5 คน จำนวน 2 กลุ่ม ระดับการศึกษานานกลางกลุ่มละ 5 คน จำนวน 2 กลุ่ม และระดับการศึกษาต่ำกลุ่มละ 5 คน จำนวน 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังตาราง 1

ตาราง 1 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระดับการศึกษา	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	รวม
ประถมศึกษา	5	5	10
มัธยมศึกษา - ออนุปริญา	5	5	10
ปริญาตรีขึ้นไป	5	5	10
รวม	15	15	30

6. ส่งจดหมายถึงผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มทดลอง เพื่อนัดหมายและประชุมชี้แจง
ขั้นตอนการทำงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย

1. เครื่องมือวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น
2. พิจารณานิทานเพื่อขยายการฝึกตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัยยุค "สื่อเพื่อพัฒนาลูกรัก"

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. เครื่องมือวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น

เครื่องมือวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นเป็นเครื่องมือ
ที่ผู้วิจัยได้นำมาจากเครื่องมือวัดการฝึกตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของ
ศรีสุภา พิสิษฐ์ศักดิ์ (2527 : 51 - 58) ซึ่งคัดแปลงมาจากเครื่องมือวัดการฝึกตนเองเป็น
ศูนย์กลางของเพียเจต์และฮอย (Piaget and Hoy)

1.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น เป็นเครื่องมือแบบการสร้างสถานการณ์จำลอง ครอบคลุมด้วย

1.1.1 ของจริงที่เป็นรูปทรงเรขาคณิตที่มีขนาด สี และวางอยู่ในตำแหน่งที่ต่างกัน

1.1.2 ภาพถ่ายแสดงการมองเห็นของตุ๊กตาที่นั่งอยู่ทางด้านหน้า ด้านหลัง ด้านซ้าย และด้านขวา ของรูปทรงเรขาคณิต

1.1.3 ตุ๊กตา 3 ตัว

1.1.4 แผนป้ายส่ว

1.2 วิธีการดำเนินการทดสอบ

1.2.1 ขั้นตอนการทดสอบ

1.2.1.1 จัดเตรียมสถานที่ในการทดสอบสำหรับการทดสอบ

รายบุคคล

1.2.1.2 จัดเตรียมรายชื่อเด็กที่จะทำการทดสอบ

1.2.1.3 จัดเตรียมเครื่องมือการทดสอบให้พร้อม

1.2.1.4 สนทนากับเด็กก่อนการทดสอบ เพื่อสร้างความ

คุ้นเคยระหว่างผู้ทดสอบและผู้ได้รับการทดสอบ

1.2.2 ขั้นตอนทดสอบ

1.2.2.1 ผู้ทดสอบสนทนากับเด็กเกี่ยวกับชื่อ - สกุลของเด็ก

และครูประจำชั้น

1.2.2.2 ให้เด็กเดินสำรวจตามตำแหน่งต่าง ๆ ของรูปทรงเรขาคณิตที่กำหนดให้ (ด้านหน้า ด้านซ้าย ด้านขวา ด้านหลัง)

1.2.2.3 ผู้ทดสอบนำภาพที่แสดง การมองเห็นของคนในตำแหน่งต่าง ๆ ทั้ง 4 ตำแหน่งให้เด็กดู และให้เลือกภาพที่ตรงกับภาพที่เด็กมองเห็น

1.2.2.4 สนทนาเกี่ยวกับการมองเห็นของตุ๊กตาหมี

3 ตัว และให้เด็กตอบคำถามซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อ

1.3 เกณฑ์การให้คะแนนการบีคตนเองเป็นศูนย์กลาง

เด็กตอบถูก จะได้ 0 คะแนน

เด็กตอบผิด จะได้ 1 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน

เด็กที่ได้คะแนนมาก แสดงว่า มีการบีคตนเองเป็นศูนย์กลางสูง
มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นต่ำ

เด็กที่ได้คะแนนน้อย แสดงว่า มีการบีคตนเองเป็นศูนย์กลางต่ำ
มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นสูง

1.4 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

นำเครื่องมือไปทดสอบกับนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยวิธีการสอบซ้ำ (Test - Retest) โดยทดสอบครั้งแรกและทดสอบครั้งหลังด้วยเครื่องมือชุดเดียวกันและทดสอบกับเด็กกลุ่มเดียวกัน ใช้ระยะเวลาในการทดสอบห่างกัน 2 สัปดาห์ แล้วนำผลที่ได้จากการทดสอบ 2 ครั้ง มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเชื่อมั่นแบบ Pearson Product-Moment Correlation Coefficient (ชุตี วงศ์รัตน. 2530 : 321 - 326) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.781

2. กิจกรรมนิทานเพื่อคลายการบีคตนเองเป็นศูนย์กลาง

2.1 ลักษณะของกิจกรรมนิทาน

กิจกรรมนิทานเพื่อคลายการบีคตนเองเป็นศูนย์กลางชุด "สื่อเพื่อพัฒนาลูกรัก" เป็นกิจกรรมนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับผู้ปกครองใช้จัดกิจกรรมกับเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กมี

ความสามารถในการเรียนรู้และเข้าใจทักษะของผู้เรียน จำนวน 30 กิจกรรม มีลักษณะเป็นรูปเล่ม ขนาด 8 x 6 นิ้ว ประกอบด้วย

2.1.1 ความรู้สำหรับผู้ปกครองเกี่ยวกับการฝึกตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย การส่งเสริมการคลาการฝึกตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย และคำแนะนำในการจัดกิจกรรมนิทาน

2.1.2 นิทานที่มีลักษณะเนื้อหาเกี่ยวกับการคิดและการสื่อความหมาย การมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ และการรับรู้อารมณ์และความรู้สึก

2.1.3 กิจกรรมประกอบการเล่นนิทาน อาทิ การพูดคุยสนทนา การใช้คำถาม กระตุ้นความคิด การสนทนาเกี่ยวกับตัวละครในนิทาน การสวมบทบาทตัวละครในนิทาน การเล่นเกมต่าง ๆ ตลอดจนการใช้สื่อประกอบการเล่นนิทาน (หุ่น ของจริง ของจำลอง ฯลฯ)

2.1.4 แบบบันทึกท้ายกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง

2.2 ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมนิทาน

2.2.1 ศึกษาพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยจากเอกสารและงานวิจัย

2.2.2 ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับ การฝึกตนเองเป็นศูนย์กลาง เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกและแต่งนิทาน ตลอดจนการสร้างกิจกรรม นิทานเพื่อคลาการฝึกตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย

2.2.3 วางแผนการจัดกิจกรรมนิทานโดยกำหนดกิจกรรม อุปกรณ์ และ แนวทางการดำเนินกิจกรรมของผู้ปกครอง

2.2.4 ออกแบบสร้างกิจกรรมนิทานตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยแบ่งกิจกรรม นิทานออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

2.2.4.1 การคิดและการสื่อความหมาย

2.2.4.2 การมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ

2.2.4.3 การรับรู้อารมณ์และความรู้สึก

2.2.5 นำกิจกรรมนิทานที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับเด็กอายุ 4 - 5 ปี จำนวน 10 คน (Ministry Out) แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

2.2.6 นำกิจกรรมนิทานไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงและให้ข้อเสนอแนะในคำานเนื้อหาิทาน ความเหมาะสมของกิจกรรมประกอบนิทาน และภาษาที่ใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. อาจารย์พรณิภา สันติพงษ์ อาจารย์ประจำโรงเรียน
ประถมศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์วัฒนา บุญฤทธิ์ อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิต
อนุบาลละอออุทิศ ภาควิชา
อนุบาลศึกษา มหาวิทยาลัย
รัตนโกสินทร์ สวนกุหลาบ
3. อาจารย์ภัทรวรรณ ศิริธาท อาจารย์ประจำโรงเรียน
บ้านโคกสูง อำเภอหนองเรือ
จังหวัดขอนแก่น

2.2.7 นำกิจกรรมนิทานมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ไม่ใช่อุปกรณ์ตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบภาษา ความยากง่าย ความเหมาะสมของระยะเวลาทำกิจกรรม ตลอดจนความน่าสนใจของกิจกรรม

แบบการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ตามแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design (สุทธิ วงศ์ทัศนะ, 2530 : 357 - 360) ตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง

การกำหนดเข้ากลุ่ม	สอบก่อน	ตัวแปรอิสระ	สอบหลัง
(R) E	T _{1E}	X	T _{2E}
(R) C	T _{1C}	-	T _{2C}

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

- E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
 C แทน กลุ่มควบคุม (Control Group)
 R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assignment)
 X แทน การทดลอง (Treatment)
 T_{1E} แทน การวัดก่อนการจักษะทำการทดลองของกลุ่มทดลอง
 T_{1C} แทน การวัดก่อนการจักษะทำการทดลองของกลุ่มควบคุม
 T_{2E} แทน การวัดหลังการจักษะทำการทดลองของกลุ่มทดลอง
 T_{2C} แทน การวัดหลังของกลุ่มควบคุม

2. การดำเนินการทดลอง

2.1 ประชุมชี้แจงครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 และอนุบาลปีที่ 1/4 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง การส่งกิจกรรมนิทานให้แก่นักปกครอง การเก็บรวบรวมแบบบันทึกข้อมูลย้อนกลับจากนักปกครอง ตลอดจนการจักษะที่นักปฏิบัติที่พบระหว่างการดำเนินการทดลอง

2.2 สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 และชั้นอนุบาลปีที่ 1/4 เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์

2.3 ทำการทดสอบความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทักษะของผู้น้องเด็กปฐมวัย ก่อนดำเนินการทดลอง โดยทำการทดสอบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางการทดสอบ ดังนี้

ตาราง 3 เวลาการทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง

วัน เดือน ปี	เวลา	กลุ่มตัวอย่าง
5 พ.ย. 33	9.00 - 11.00 น.	กลุ่มทดลอง
6 พ.ย. 33	9.00 - 11.00 น.	กลุ่มควบคุม
7 พ.ย. 33	9.00 - 11.00 น.	กลุ่มทดลอง
8 พ.ย. 33	9.00 - 11.00 น.	กลุ่มควบคุม

2.4 ควบคุมสภาพแวดล้อมภายใน - ภายนอกห้องเรียน และการจัดกิจกรรมตาม ตารางประจำวันของห้องเรียนกลุ่มตัวอย่างให้คงสภาพปกติตลอดระยะเวลาการดำเนินการทดลอง

2.5 ดำเนินการทดลองใหญ่ปกครองจัดกิจกรรมนิทานชุด "สื่อเพื่อพัฒนาลูกรัก" ตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ โดยใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ทั้งวันจันทร์ - วันศุกร์ ตามตารางการดำเนินงาน ดังนี้

ตาราง 4 การดำเนินการทดลอง

สัปดาห์	วัน เดือน ปี	กิจกรรมนิทาน
1	12 พ.ย. - 16 พ.ย. 33	ชุดที่ 1 - 5
2	19 พ.ย. - 23 พ.ย. 33	ชุดที่ 6 - 10
3	26 พ.ย. - 30 พ.ย. 33	ชุดที่ 11 - 15
4	3 ธ.ค. - 7 ธ.ค. 33	ชุดที่ 16 - 20
5	10 ธ.ค. - 14 ธ.ค. 33	ชุดที่ 21 - 25
6	17 ธ.ค. - 21 ธ.ค. 33	ชุดที่ 26 - 30

2.6 วิธีการทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

2.6.1 ครูประจำชั้นแจกกิจกรรมนิทานชุด "สื่อเพื่อพัฒนาลูกรัก" ให้กับนักเรียนในกลุ่มทดลองทุก ๆ วัน ๆ ละ 1 กิจกรรม ตั้งแต่วันจันทร์ - วันศุกร์ ตามตารางการทดลองข้อ 2.5 เพื่อให้เด็กเรียนนำกิจกรรมนิทานไปให้พ่อแม่

2.6.2 ผู้ปกครองศึกษากิจกรรมนิทาน และดำเนินการจัดกิจกรรมนิทานกับนักเรียน แล้วบันทึกผลการจัดกิจกรรมนิทาน ลงในแบบบันทึกท้ายกิจกรรมนิทาน

2.6.3 นักเรียนกลุ่มทดลองนำแบบบันทึกท้ายกิจกรรมนิทานจากผู้ปกครองส่งคืนครูประจำชั้นในวันต่อไป

2.6.4 ครูประจำชั้นเก็บรวบรวมแบบบันทึกท้ายกิจกรรมนิทานจากนักเรียนนำส่งคืนผู้วิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดกิจกรรมนิทานจากผู้ปกครอง

2.6.5 ผู้วิจัยทำการสังเกตขั้นตอนการดำเนินการทดลองทุกวันในสัปดาห์แรกของการทดลองและในสัปดาห์ต่อไปทำการสังเกตสัปดาห์ละ 2 ครั้ง จนถึงสิ้นสุดการทดลอง เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงาน

2.7 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ
ทักษะของผู้น้องเกิดปฐมวัยด้วยแบบทดสอบชุดเดิม เพื่อศึกษาผลการทดลอง โดยทำการทดสอบนักเรียน
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางการทดสอบ ดังนี้

ตาราง 5 เวลาการทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง

วัน เดือน ปี	เวลา	กลุ่มตัวอย่าง
24 ธ.ค. 33	9.00 - 11.00 น.	กลุ่มทดลอง
25 ธ.ค. 33	9.00 - 11.00 น.	กลุ่มควบคุม
26 ธ.ค. 33	9.00 - 11.00 น.	กลุ่มทดลอง
27 ธ.ค. 33	9.00 - 11.00 น.	กลุ่มควบคุม

2.8 ส่งแบบสอบถามถึงผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มทดลอง เพื่อสำรวจความคิดเห็น
เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการบีบตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย

2.9 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์หาวิธีการทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1.1 คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$ คำนวณจากสูตร (ส่วน - ชายยศ และอังตนา ชายยศ.

2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 คำนวณความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร (ฉวน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 63)

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ t-test

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Difference Score (Scott. 1976 : 262 - 265)

$$t = \frac{\bar{MD}_1 - \bar{MD}_2}{s_{\bar{MD}_1 - \bar{MD}_2}}$$

$$s_{\bar{MD}_1 - \bar{MD}_2} = \sqrt{\frac{s_{D_1}^2}{n_1} + \frac{s_{D_2}^2}{n_2}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา

MD_1 แทน คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดลองหลังเรียน และก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง

MD_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดลองหลังเรียน และก่อนเรียนของกลุ่มควบคุม

$s_{D_1}^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดลอง หลังเรียนกับก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง

$s_{D_2}^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดลอง
หลังเรียนกับก่อนเรียนของกลุ่มควบคุม

n_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

3. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตร Pearson Product - Moment

Coefficient Correlation (ฉวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 163 - 164)

		$r_{tt} = \frac{NXY - EXEY}{\sqrt{[NEX^2 - (EX)^2] [NXY^2 - (EY)^2]}}$
เมื่อ	r_{tt}	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	N	แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง
	ΣXY	แทน ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบครั้งแรก (X) และคะแนนการสอบครั้งที่สอง (Y)
	ΣX	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก
	ΣY	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สอง
	ΣX^2	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนน การสอบครั้งแรก
	ΣY^2	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนน การสอบครั้งที่สอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองและการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
s^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ย
MD_1	แทน คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดลองหลังเรียนและก่อนเรียน ของกลุ่มทดลอง
MD_2	แทน คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน ของกลุ่มควบคุม
$s^2_{D_1}$	แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบหลังเรียนและ ก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง
$s^2_{D_2}$	แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบหลังเรียนและ ก่อนเรียนของกลุ่มควบคุม
n_1	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการทดลองเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานและไม่ได้จัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนก่อนการทดลอง		คะแนนหลังการทดลอง	
		$\bar{X}$	s^2	$\bar{X}$	s^2
กลุ่มทดลอง	15	10.20	1.028	5.53	2.409
กลุ่มควบคุม	15	10.33	1.952	9.86	1.266

จากตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีค่า 10.20 และ 10.33 ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกับกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.53 และกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.86

ตาราง 7 เปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทักษะของผู้สอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	MD	$S_{MD_1 - MD_2}$	t
กลุ่มทดลอง	15	4.677	0.130	10.047**
กลุ่มควบคุม	15	0.467	0.046	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($t = 2.771$)

จากตาราง 7 ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทักษะของผู้สอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการทดลองเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึกตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองไม่ได้จัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึกตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยมีลำดับขั้นตอนการศึกษาและผลสรุปดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานและไม่ได้จัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึกตนเองเป็นศูนย์กลาง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึกตนเองเป็นศูนย์กลางและเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองไม่ได้จัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึกตนเองเป็นศูนย์กลาง มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากร เป็นนักเรียนอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 140 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 30 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นกลุ่มควบคุม 15 คน กลุ่มทดลอง 15 คน

3. คุณลักษณะของปฏิบัติการกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ตาราง 8 คุณลักษณะของปฏิบัติการ

คุณลักษณะ	กลุ่ม	
	ควบคุม	ทดลอง
วิธีการศึกษาระดับประถมศึกษา	5	5
วิธีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา - อปปริณญา	5	5
วิธีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป	5	5

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

4.1 เครื่องมือวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น เป็นเครื่องมือวัดการบอกตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของ ซีลสุคา พิสันรศักดิ์ ซึ่งดัดแปลงมาจากเครื่องมือวัดการบอกตนเองเป็นศูนย์กลางของเพียเจตและฮอย (Piaget and Hoy) โคญูว์จิบ ได้นำเครื่องมือไปทดสอบกับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยการทดสอบซ้ำ (Test - Retest) ไข้ระยะเวลาในการทดสอบห่างกัน 2 สัปดาห์ และหาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร Pearson Product - Moment Correlation Coefficient มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.781

4.2 กิจกรรมนิทานเพื่อขยายการบอกตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย ชุด "สื่อรัก เพื่อพัฒนาลูกรัก" เป็นกิจกรรมนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 กิจกรรม โดยให้ผู้ปกครองจัดกิจกรรมกับเด็กเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยและเอกสาร เกี่ยวกับการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย ลักษณะการบอกตนเองเป็นศูนย์กลางและแนวทางในการส่งเสริมการขยายการบอกตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกและแก่นิทาน ตลอดจนการสร้างกิจกรรมนิทาน โดยนำกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการขยายการบอกตนเองเป็นศูนย์กลาง ไปทดลองใช้กับเด็ก หลังจากนั้นนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขด้านเนื้อหาของนิทาน ภาษา และกิจกรรมประกอบการเล่านิทาน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้กับผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

5. วิธีดำเนินการทดลอง

5.1 ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

5.1.1 ขอความร่วมมือจากโรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม โดยส่งจดหมายเชิญผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ทุกคนเข้าร่วมประชุม และให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม รวมทั้งแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กปฐมวัย

5.1.2 ประชุมชี้แจงครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 และชั้นอนุบาลปีที่ 1/4 และชี้แจงขั้นตอนการดำเนินการทดลอง การส่งกิจกรรมนิทาน การเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนกลับ ตลอดจนการบันทึกปัญหาในการดำเนินการทดลอง

5.1.3 ส่งแบบสำรวจความสนใจในการเข้าร่วมดำเนินการทดลอง และส่งจดหมายเชิญผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทดลอง ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมนิทาน ตลอดจนการบันทึกข้อมูลย้อนกลับ

5.1.4 สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทั้ง 2 ห้องเรียน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ และวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

5.2 ทำเป็นการทดลองทั้งแต่วันจันทร์ - วันศุกร์ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยนักเรียนในกลุ่มทดลอง ได้รับกิจกรรมนิทานจากครูประจำชั้นในช่วงเวลาตอนกลางวัน และนำไปมอบให้ครูปกครองดำเนินการจัดกิจกรรมนิทานร่วมกับนักเรียน ตลอดจนบันทึกข้อมูลการจัดกิจกรรมเป็นข้อมูลย้อนกลับลงในแบบบันทึกหายกิจกรรม แล้วมอบให้นักเรียนนำมาส่งครูประจำชั้นในวันต่อไป

5.3 ครูประจำชั้นรวบรวมข้อมูลย้อนกลับและบันทึกปัญหาที่พบจากการจัดกิจกรรมนิทานของครูปกครองแล้วส่งมอบให้ครูวิจัย

5.4 หลังจากสิ้นสุดการทดลอง ครูวิจัยวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

5.5 ทำเป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นของ เด็กปฐมวัย กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t -test แบบ Difference Score

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ครูปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึดตนเอง เป็นศูนย์กลางและเด็กปฐมวัยที่ครูปกครองไม่ได้จัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยที่ครูปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและเด็กปฐมวัยที่ครูปกครองไม่ได้จัดกิจกรรมนิทานเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า การที่ครูปกครองจัดกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบการนิทานเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางสามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการรับรู้

และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บิสกิน และฮอสกินสัน (Biskin and Hoskinson) ซึ่งพบว่า การเล่านิทานที่มีคุณค่าและมีเนื้อหาเข้าใจง่าย ให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กเล่าแบบพาหุสมมุติและอธิบายเกี่ยวกับตัวละครโดยใช้คำถามกระตุ้นความคิด ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Crogh and Lamme. 1983 : 191 - 192 ; citing Biskin and Hoskinson. 1977) การเล่านิทาน ประกอบการจักกิจกรรมนิทานให้แก่เด็กจึง เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ว่าผู้อื่นมีความคิด และความรู้สึกแตกต่างไปจากตนอย่างไร ในการจักกิจกรรมให้เด็กฟังนิทานที่ไม่จบเรื่องแล้วให้เด็กแต่งเรื่องต่อโดยสมมุติว่าตนเองเป็นตัวละครในเรื่องจะช่วยให้เด็กนำตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถช่วยให้เด็กรับรู้และเข้าใจผู้อื่นมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ คงเหมือน ศาสตราจารย์ ทว่ากล่าวว่าการให้เด็กไม่มีประสบการณ์ต่อสิ่งเรต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้เด็ก เกิดขบวนการรับ (Assimilation) และขบวนการปรับให้เหมาะสม (Accommodation) นอกจากนี้การให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดของตนกับบุคคลอื่น จะช่วยส่งเสริมให้เด็กกลาย การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลง (คงเหมือน ศาสตราจารย์. 2522 : 20 - 21) นับว่า สอดคล้องกับ เบนทรา (Bandura) ซึ่งกล่าวว่า พฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์เกิดจากการ เรียนรู้ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง (Direct Experience) และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กับบุคคลอื่น (Indirect Experience) โดยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบที่ตนสนใจแล้วนำมาปรับ เป็นพฤติกรรมของตน (Bandura. 1977 : 22 - 27) อนึ่ง การจักกิจกรรมให้เด็ก ได้แสดงบทบาทสมมุติของตัวละครในนิทานแล้วสนทนาค้นหาถึงความคิดและความรู้สึกของเด็กในขณะ ที่เด็กสวมบทบาทต่าง ๆ ทำให้เด็กได้รู้ถึงความแตกต่างทางความคิดและความรู้สึกของบุคคลอื่น ซึ่งดิคสัน จอห์นสัน และซอลท์ (Dixson, Johnson and Saltz) ศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัย ที่ได้ฟังนิทานและเลียนแบบตัวละครในนิทาน ทำให้เด็กต้องการเลียนแบบตัวละครที่ตนชอบ หรือตัวละครที่ได้รับความสำเร็จจากการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ (Dixson, Johnson and Saltz. 1977 : 367 - 379) การให้เด็กเล่าแบบพาหุสมมุติของตัวละครในนิทาน นอกจาก จะทำให้เด็กมีอิสระในการปรับพฤติกรรมของตนและรับรู้ว่าคุณอื่นสามารถ และความรู้สึกแตกต่าง ไปจากตนแล้ว ยังเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาความสามารถในการสื่อความหมายกับ ผู้อื่นอีกด้วย (Sirithaporn and Parkbongkoch. 1990 : 5)

การส่งเสริมผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการกลายการยึดตนเอง เป็นศูนย์กลางแก่เด็กนั้นเป็นการร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้เด็กได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและเป็นทิศทางเดียวกันทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน นับว่าเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กซึ่งวงการปฐมวัยควรให้ความสนใจ ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญในการสร้างเสริมให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการปรับตัวและพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ชยันต นาคบุญผา. 2515 : 331) และสามารถช่วยลบลบปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กได้เป็นอย่างดี (ราศี ทองสวัสดิ์. ม.ป.ป. : 1 - 2) ทั้งนี้ การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองโดยให้ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทาน เพื่อส่งเสริมการกลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง นอกจากจะช่วยกระตุ้นให้ผู้ปกครองได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในบทบาทของตนที่มีต่อเด็กแล้ว ยังเป็นการให้แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้แก่เด็กโดยการเล่านิทานที่มีคุณค่าให้เด็กฟัง ตลอดจนพูดคุยสนทนาและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเด็ก ทำให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสใกล้ชิดกับเด็กมากขึ้น และได้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็ก ตลอดจนได้รับรู้และเข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขและส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดีพึงประสงค์ได้

การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมนิทานแล้วพูดคุยสนทนาและเล่นเกมต่าง ๆ กับเด็ก ทำให้เด็กเรียนรู้ว่าผู้อื่นอาจมองเห็นสิ่งต่าง ๆ แตกต่างไปจากตน จึงทำให้เด็กยอมรับความคิดและการกระทำของผู้อื่นมากขึ้น ตลอดจนสามารถพัฒนาการรับรู้ต่อสิ่งต่าง ๆ ในมุมมองที่แตกต่างไปจากที่ตนเองเห็น ดังนั้นการเล่านิทานและการสนทนาพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานและตัวละครในนิทานจึง เป็นการช่วยให้เด็กกลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งนับว่าเป็นการพัฒนาทางด้านสังคมและบุคลิกภาพ รวมถึงการพัฒนาทัศนคติของ เด็กปฐมวัย ดังที่ ฟอร์ด (Ford) กล่าวว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กสามารถเป็นกระบวนของการพัฒนาทางสติปัญญา และเป็นการบ่งบอกถึงการมีพฤติกรรมที่ดีพึงประสงค์ของเด็กอีกด้วย (Ford. 1988 : 1171) นอกจากนี้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า การจัดประสบการณ์การเล่านิทาน โดยมุ่งส่งเสริมให้เด็กกลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญเพราะ

สามารถนำไปสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และสามารถปรับตัวได้
ในสังคมควบคู่กับการพัฒนาตามสติปัญญา

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษารังนี้

1. ค่านิยมเด็ก

จากบันทึกขลุ่ยยอนกัณและการเล่นกับเด็กปฐมวัยหลังจากมีการจัดกิจกรรม
นิทานเพื่อส่งเสริมการคลาไคลการยักตนเอง เป็นศูนย์กลางร่วมกับเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กในกลุ่ม
ทดลองมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเด่นชัด กล่าวคือ เด็กมีความสนใจในความรู้สึกร
ผู้อื่นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น และเด็กลดการโต้เถียงง นอกจากนั้นเด็ก
สามารถปรับพฤติกรรมของตนได้เหมาะสมขึ้นเมื่อถูกมองนำตัวละครในนิทานมาพูดคุย
ให้เด็กฟังโดยผู้ปกครองต่างลงความเห็นว่า นิทานสามารถเป็นสื่อในการยอมรับสั่งสอนเด็ก
ช่วยให้เด็กรับรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนได้เหมาะสมมากกว่าการใช้คำพูดว่ากล่าว
ตักเตือนหรือการลงโทษ

2. การผู้ปกครอง

จากการสอบถามผลการจัดกิจกรรมนิทาน ผู้ปกครองส่วนใหญ่รายงานว่าได้รับ
ความรู้และเห็นความสำคัญของ การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กปฐมวัย ตลอดจนตระหนัก
ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการยอมรับสั่งสอนเด็กมากขึ้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยอมรับว่า การเล่า
นิทานและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเด็กทำให้มีโอกาสได้ใกล้ชิดเด็กมากขึ้น เข้าใจ
ธรรมชาติของ เด็กและได้ทราบถึงความคิดและความรู้สึกของ เด็ก นอกจากนี้ผู้ปกครองสามารถ
นำตัวละครในนิทานเข้ามาเป็นสื่อในการยอมรับสั่งสอนและปรับพฤติกรรมของเด็กโดยการนำ
ตัวละครในนิทานที่เด็กชื่นชอบมาพูดคุยสนทนาเป็นแบบอย่างแก่เด็ก ทำให้เด็กปรับพฤติกรรมดีขึ้น
ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการนำนิทานเข้ามาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม
แก่เด็ก และได้ทราบแนวทางในการเลือกนิทานที่มีคุณค่ามาเล่าให้เด็กฟัง และผู้ปกครองได้
เสนอให้มีการจัดกิจกรรมนิทานดังกล่าวต่อไป นอกจากนี้ยังเสนอให้ทางโรงเรียนจัดกิจกรรม

การสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยกันพัฒนาเด็กในท่านต่าง ๆ มากขึ้น

3. งานทั่วๆไป

จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น พบว่า หลังจากที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและระหว่าง การดำเนินการทดลองผู้ปกครองมีความกระตือรือร้นต่อการจัดกิจกรรมนิทานกับเด็ก และมีความสัมพันธ์กับครูผู้สอนมากขึ้น จากการสังเกตพฤติกรรมของ เด็กในห้องเรียนพบว่า เด็กในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมทางสังคมเหมาะสมมากขึ้น กล่าวคือ เด็กเริ่มยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสนใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น ในด้านการจัดกิจกรรมนิทานของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองแสดงความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนิทานให้เด็กโดยเห็นว่าการจัดกิจกรรมดังกล่าวทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสได้ใกล้ชิดเด็กมากขึ้นและไม่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติภารกิจประจำวันของผู้ปกครอง ทำให้ครูตระหนักถึงความสำคัญในการร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ แก่เด็กมากขึ้น โดยครูเห็นว่าการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการช่วยกันพัฒนาเด็กเป็นสิ่งที่สามารถทำได้โดยไม่ยาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

1.1 โรงเรียนอนุบาลหรือศูนย์เด็กควรให้โอกาสแก่ผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก โดยการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เกี่ยวกับแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และวิธีการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างถูกต้อง เหมาะสมและเป็นทิศทางเกี่ยวกับทางโรงเรียน นอกจากนี้การให้ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานยัง เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย ทำให้ผู้ปกครองรับรู้ปัญหาของเด็กและเข้าใจเด็กมากขึ้น ตลอดจนสามารถส่งเสริมและแก้ไขพฤติกรรมที่อาจเป็นปัญหาแก่เด็กได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.2. ครูและผู้ปกครองควรมานำนิทานเข้ามาเป็นสื่อในการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่เด็ก ทั้งนี้เพราะนิทานเป็นสื่อที่เด็กชอบและทำให้เด็กซึมซับพฤติกรรมที่เหมาะสมของตัวละครในนิทานมาปรับพฤติกรรมของตนได้โดยง่าย

1.3. ควรมีการส่งเสริมการกลายการนิทานเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย ควบวิธีการเล่านิทานให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเห็นพฤติกรรมที่เหมาะสมจากตัวแบบ หรือการให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางต่าง ๆ ด้วยตนเอง รวมถึงการให้เด็กเล่นเลียนแบบหรือแสดงบทบาทสมมุติ ทั้งนี้ควรมีการพูดคุยกับเด็กโดยการให้คำถามกระตุ้นความคิด เพื่อให้เด็กนำตนเองเข้าไปแทนที่บุคคลอื่นหรือสิ่งอื่น

2. ข้อเสนอแนะในด้านการทำวิจัย

2.1. ควรมีการศึกษาถึงการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

2.2. ควรมีการศึกษาถึงตัวแปรเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูเด็ก จำนวนพี่น้องของเด็ก ลำดับที่การเกิดของเด็ก ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และสภาพแวดล้อมเด็กที่มีผลต่อความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัย

2.3. ควรมีการศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่มีผลต่อเด็กต่าง ๆ เช่น พัฒนาการทางสติปัญญา การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น การยอมรับในกลุ่มเพื่อน พฤติกรรมช่วยเหลือและร่วมมือ พฤติกรรมการแบ่งปัน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ฯลฯ

ဘဏ္ဍာရန်ကုန်

บรรณานุกรม

- กวีนิพนธ์ ชรรมนุต. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดโดยการฝึกตนเองเป็นศูนย์กลาง
ของเด็กที่มีความแตกต่างกันในด้านอารมณ์เชิงคุณและการยอมรับของกลุ่มเพื่อน.
ปริญญาโท ศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2522. ถ่ายเอกสาร.
- กานต์ รัตนพันธุ์. การศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้จดหมายข่าว
"ช่วยกันพัฒนาเด็ก" กับเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองไม่ได้ใช้. ปริญญาโท ศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- กิ่งแก้ว อิตถากร. วรรณกรรมจากบ้านใน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย.
กรุงเทพฯ : หอสมุดส่วนจำกัด ศรีเกษรา, 2528.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เอกสารชุดอบรมบุคลากรทางการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 1 - 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว,
2529.
- _____ . การศึกษาวิเคราะห์ผลงาน วิจัยและบริการดูแลการศึกษาของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา
ในประเทศนิวซีแลนด์ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- _____ . เด็กก่อนวัยเรียนกับการเรียนรู้ ทฤษฎี และหลักการสำคัญทางประการ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2523.
- คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ, สำนักเลขาธิการ. 6 ปีแรกแห่งชีวิต.
กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์, 2529.
- จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ . อิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็ก. กรุงเทพฯ :
สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, 2513.
- จินทนา เจริญคำวงศ์. ความคิดเห็นของนิคมารดา และผู้ปกครองเด็กอนุบาล โรงเรียนอนุบาล
สามแสนห่มต่อการจัดและดำเนินการศึกษาในระดับอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

จิรา ทองเกิด. "ทำอะไรไม่ให้เด็กชั้ว," แนะแนว. 17(87) : 23 - 25 ; มิถุนายน - ~~*~~
กรกฎาคม 2526.

จิตราภรณ์ เข้มยกุล. การศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานของเด็กปฐมวัย โดยการใช้
ภาพและหุ่นมือประกอบ. ปรินฏยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2531. อักสาเนา.

จินตนา หนูผึ้ง. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก. กรุงเทพฯ : โอเคียนส์โตร์, ม.ป.ป.

จิระประภา บุญนิตย์. ทุนการทําและวิธีใช้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปณยา, 2525.

ฉวีวรรณ กิณาวงศ์. การศึกษาเด็ก. โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยุโลก.
วิทยุโลก : โรงพิมพ์พิษเนศ, 2526.

ฉันทนา ภาคบงกช. เอกสารประกอบการศึกษาวิชา ป.ว. 541 การศึกษาสำหรับบุคคลากร. ~~*~~
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

ชัยนาถ นาคบุปผา. โลกของวัยรุ่น. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์, 2515.

ชัยยงค์ ทาเมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการศึกษาระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

เชื้อ สามีมาน. "บทบาทของบุคคลากร," วิทยจารย์. 79(4) : 19 - 22 ; ตุลาคม - ~~*~~
ธันวาคม, 2524.

เชียรศรี วิวัชสิริ. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ ~~*~~
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

_____ สื่อสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา
ผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

ทองเคือน พันธมนาวิน. "ความสำเร็จในชีวิตเริ่มในวัยก่อนเรียน," แนะแนว. พฤษภาคม, ~~*~~
2527.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแซ ประจักษ์จันท์. จิตกรรมของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประสาธมิตร, 2520.

ดวงเดือน ศาสตราจารย์. อิทธิพลของชุมชนที่มีต่อการพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กและความสามารถในการเข้าใจบุคคลอื่น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, ม.ป.ป.

_____. เอกสารประกอบการสอนวิชา Piagetian Theory. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2522.

ถวิล รัชชสิทธิ์. การศึกษาพัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมของเด็กก่อนวัยเรียน. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2526. อัคราณา.

ถิรพันธ์ อนวัชชีวงศ์. เด็กและผู้ใหญ่สื่อสารกันอย่างไร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ทัศนีย์ บัวเอี่ยม และคนอื่นๆ. "การให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการอบรมเลี้ยงดูเด็ก," พัฒนาชุมชน, (2) : 62 - 68 ; กุมภาพันธ์ 2529.

ทิพย์สุภา นิลสมภพ. "ครูชาญอยากฟังนิทาน," เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ชมรมไทยอิสราเอล, 2523.

_____. ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจิตกรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพฯ. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2523. อัคราณา.

ธีราพร อูรรณโน. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก หน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2525.

นิภา แก้วศรีงาม. "พ่อ-แม่-ลูก (ตอนลูกวัยก่อนเข้าเรียน)," ฟ้ารวมคำแห่ง, 10(4) : 40 - 47 ; มีนาคม 2528.

นิภา ทองไทย. หลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนสำหรับพ่อแม่ในชุมชนเกษตรกรรม. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2525. อัคราณา.

บุญเรือน ประกอบแสง. บทบาทของครูปกครองตามการรับรู้ของตนเองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
ก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
อัครสาเนา.

เบญจา แสงมลิ. "เด็กนั้นสำคัญไฉน," มิตรครู. (ปีที่แรก) 18 - 19 ; ธันวาคม 2520.

ประนิต เคาฉิม. เอกสารการสอนวิชาจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

ประคินันท์ อุปรมย์. เอกสารการสอนวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก หน่วยที่ 8 (เล่ม 2). กรุงเทพฯ :
อรุณการพิมพ์, 2525.

ปัญญานันท์ภักขุ. "ครูคนแรกของลูก," เสียงธรรม. 30(4) ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2530.

พจน วัลลภพันธ์. "ทำไมบางคนกับโรงเรียนจึงต้องมีความสัมพันธ์กัน," ศึกษาศาสตร์. (13) : ★
12 - 16 ; พฤษภาคม 2506.

พยอม อิงคทานุวัฒน์. จิตวิทยาพัฒนาการวัยผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523. ✕

พรจันทร์ จันทิมล. "การเล่นหาค้นหาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน," รักลูก. 4(41) : 103 - 107 ;
มิถุนายน 2529.

พรพนิกา สันติพงษ์. การสร้างชุดการสอนเพื่อช่วยครูปกครองเตรียมความพร้อมทางการอ่านแก่
เด็กก่อนวัยเรียนที่ยังไม่พร้อมทางการอ่าน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัครสาเนา. ✕

พรณี ข. เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
อมรินทร์การพิมพ์, 2528.

พิริยา ชราธรพิสุทธิกุล. หนูคือเพราะแม่เฝ้าสอน. ศูนย์ส่งเสริมหนังสือกรุงเทพ. กรุงเทพฯ : ✕
สหมิตรออฟเซต, 2529.

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. "การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูปกครองนักเรียนและครู," ✕
วารสารรวมคำแห่ง. 9(2) : 60 - 65 ; 2525.

พัชรี ส่วนแก้ว. เอกสารประกอบการสอน 2174503 การให้การศึกษาแก่พ่อแม่. กรุงเทพฯ : *

ภาควิชาโรงเรียนสาธิต คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ, 2532.

_____. พ่อแม่ และครู. กรุงเทพฯ : ภาควิชาโรงเรียนสาธิต คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ, 2532.

พัฒนาชุมชน, กรม. กระทรวงมหาดไทย. คู่มือสอนลูกให้ฉลาด. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาสตรีและเด็ก กรมการพัฒนาชุมชน, 2530.

ภรณ์ คุรุวิเศษ. "พัฒนาการของเด็กวัย 3 - 6 ปี," เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ชมรมไทย - อิสราเอล, 2523.

_____. เด็กก่อนวัยเรียน เรียนรู้อะไรอย่างไร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์, 2523.

เขาวงกต เศรษฐศิลป์. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

_____. เอกสารประกอบการสอนวิชา คร. 411. ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

รสสุคนธ์ มกรมณี. การสร้างชุดการสอนเพื่อช่วยผู้ปกครองเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ แก่เด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
อัครสำเนา.

ราศี ทองสวัสดิ์. "แนวคิดในการเตรียมความพร้อม," รักลูก. 4 : 101 - 106 ; เมษายน 2529.

_____. เอกสารสำหรับให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองเรื่องการศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ป. อัครสำเนา.

รักธรรม หิราพร. การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนียภาพโดยการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อคล้ายการขีดตนเองเป็นศูนย์กลางสำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัครสำเนา.

รัตน์ ศรีไพรวรรณ. "การเล่านิทานและเล่าเรื่อง," สื่อภาษาชุมชนภาษาไทยของครูสภา.

3 : 37 - 41 ; เมษายน 2516.

ละเมียด ลิมอักษร. "เขาแก้ปัญหาเรื่องเด็กกันอย่างไร," ประชาศึกษา. 29(3) : ✕

29 - 32 ; ตุลาคม 2520.

รดา กาญจนชาติ. การศึกษานอกระบบของการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองในการสอนความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัย. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. ✕

วราภรณ์ รักวิชัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์, 2533.

_____. เอกสารประกอบการสอน นร. 311 การศึกษาก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

วลัย วิเศษวราง. "การส่งเสริมห้องสมุดด้วยการเล่านิทาน," วารสารการศึกษาไทย.

9(53) : 22 - 26 ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2513.

วัฒนา เทาทอง. "พ่อแม่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต," แนะแนว. 22(115) ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2531.

วัฒนา ปุณณฤทธิ์. การฝึกตนเองเป็นศูนย์กลางอารมณ์และความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อักษรานา.

วิไล เวียงวิระ. "นิทานสำหรับเด็ก," เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน. เล่ม 2. ชมรมไทย -
อิสราเอล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2526.

ศรีวรรณ มากชู. การศึกษาเปรียบเทียบสุนัษย์ของเด็กก่อนวัยเรียนตามสภาพครอบครัวแตกต่างกัน
ในจังหวัดพิษณุโลก. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2521. อักษรานา.

ศรีสมร ไทวระ. พฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กเล็กในเขตตามการรับรู้ของแม่. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อักษรานา.

ศรีสุภา พิสิษฐ์ศักดิ์. ผลของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อการ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็น
ตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนเข้า. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2527. ภายนอกสาร.

ศิริกาญจน์ โกศลภัก. "การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์แก่เด็กก่อนวัยเรียน,"
ประถมศึกษา. 29 : 37 - 39 ; พฤศจิกายน 2520.

ศุภกุล เกียรติสุนทร. "การจัดการศึกษาสำหรับบุปผารองของเด็กก่อนวัยเรียน," วิทย์พัฒนา 29. A
กรุงเทพฯ : กองพุทธศาสนสถาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.

สถาบันค้นคว้าระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก. อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการ เด็กที่หมู่บ้าน
พราหมณ์เหมือน ตำบลบ้านขาว อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 13
เล่ม 4. กรุงเทพฯ, 2518.

สมบุญ คิงขมาพันธ์. "การเล่านิทานและการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง," คนเขมรศาสตร์. 23(4) :
26 - 32 ; กันยายน 2522.

ชวนา พรพัฒน์กุล. อิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อการพัฒนาการด้านการคิดและการเรียนรู้ทางสังคมของ
เด็กไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2525.

สามัญศึกษา, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
อัมรินทร์การพิมพ์, 2523.

สุภาวดี ไชยนิล. ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมตามความชอบสัปดาห์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมุติ. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

สุรางค์ จันทร์เอม. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอักษรนิมิต, 2525.

สุวัฒนา ภวภูตานนท์. บทบาทและปัญหาของสมาคมบุปผารองและครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ✶
ในพระนครและชนบท. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2515. อัดสำเนา.

สุขสมร ประพัฒน์ทอง. "อิทธิพลของนิทานสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูบุตร," วารสารการศึกษา
ผู้ใหญ่. 16(95) : 31 - 36 ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2522.

- สุขสมร ประพัฒน์ทอง. อิทธิพลของการใช้ยานสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรม
ไม่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2521. อีตส์นา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. เอกสารประกอบการศึกษาวิชาการศึกษา 407 การศึกษานอกระบบโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. "พัฒนาการด้านบุคลิกภาพและสังคมของเด็ก," มิตรคุณ. 26(14) :
14 - 17 ; ปักษ์หลัง กรกฎาคม 2527.
- อรรถัย จันทวิชานวนัน. รูปแบบของนิทานที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 4.
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
ลายเอกสาร.
- อัมพร โอทะกุล. "เตรียมลูกเข้าโรงเรียน," แม่บ้าน. (2) : 87 ; กรกฎาคม 2521.
- Andrews, D. "Social Development in Early Children," A paper presented
at the Development of the Model for Preschool Social Skills
Development Conference. Bangkok: The National Commission of
Primary Education, 1988.
- _____. Social Development in Early Childhood. (cassette tape).
Bangkok : Srinakharinwirot University, 1988.
- Auerbach, A.B. Parents Learn through Discussion : Principles and Practices
of Parent Group Education. New York : Wiley, 1968.
- Bandura, A. Principle of Behavior Modification. New York : Holt, Rinehart
and Winston, 1969.
- _____. Social Learning Theory. New Jersey: Prentice - Hall, Inc.,
1977.
- Berger, E.H. Parents as Partners in Education. St. Louis : The C.V.
Mosby Company, 1981.
- Borke, H. "International Perception of Young Children : Egocentrism
or Empathy," Developmental Psychology. 5 : 263 - 264 ; 1971.
- Buckley, S. and N. Buckley. "Egocentrism Empathy and Altruistic Behavior
in Young Children," Developmental Psychology. 15 : 329 - 330 ;
1977.

- Clore, G.L. and M.B. Robert. "The Effects of Children's Stories on Behavior and Attitudes Modeling and Vicarious Role Playing," Resources in Education (ERIC). 13 : 156 ; April, 1978.
- Cowan, P.A. Piaget with Feeling. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1978.
- Dixon, D., J. James and E. Salts. "Training Disadvantaged Preschoolers on Various Fantasy Activities : Effects on Cognitive Functioning and Impulse Control," Child Development. 2 : 367 - 376 ; June, 1977.
- Elkind, D. Children and Adolescents : Interpretive Essays on Jean Piaget. New York : Oxford University Press, 1970.
- _____. "Egocentric in Adolescence," Child Development. 38 : 1025 - 1034; 1967.
- English, H.E. Child Psychology. New York : Henry Holt and Company, Inc., 1958.
- Flavell, J.H. The Development Psychology of Jean Piaget. Princeton, New York: Van Nostrand Co., 1963.
- Ford, M.E. "The Construct Validity of Egocentrism," in Psychological Bulletin. New York : John Wiley and Son Company, 1979.
- Gesell, A. and F.L. Ilg. The Children From Five to Ten. New York : Harper and Brother Publishers, 1964.
- Ginsburg, H. and S. Oppen. Piaget's Theory of Intellectual Development. Englewood Cliffs, New Jersey : Princeton Hall, Inc., 1969.
- Good C.V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Co., 1964.
- Hoy, E.A. "Measurement of Egocentrism in Children's Communication," Developmental Psychology. 10 : 392 ; 1974.
- Huck, C.S. Children's Literature in The Elementary School. Holt, Rinehart and Winston, Inc., New York : 1979.
- Hurlock, E.B. Adolescent Development. 3th. ed. New York : McGraw-Hill, 1967.
- _____. Child Development. 6th. ed. New York : McGraw-Hill Book Co., 1978.
- _____. Child Development. New York : McGraw-Hill Book Co., 1964.

- Jarome, K. Understanding Children : Behavior Motives and Thought. New York: Harcourt Brace Javanovich, 1971.
- Krogh, S.L. and L.L. Lamme. "Learning to Share : How Literature Can Help," Childhood Education. 59(3) : 180 - 192 ; January - February, 1983.
- Kurdek, L.A. and M.M. Rodgon. "Perceptual, Cognitive and Affective Perspective Taking in Kindergarten Through Sixth - Grade Children," Developmental Psychology. 11 : 643 - 650 ; 1973.
- Leeper, S.H. and others. Good School for Young Children. New York : Macmillan, 1979.
- Maier, H.W. Three Theories of Child Development. Revised ed., Harper & Row, Publishers, 1969.
- Maratson, M.P. "Nonegocentric Communication Abilities in Preschool Children," Child Development. 44 : 697 - 700 ; 1973.
- McClelland, D.C. The Achieving Society. New York : D. Van Nostrand Company, Inc., 1961.
- McDavid, J.W. "Effect of Ambiguity of Imitative Cues upon Learning by Observation," Journal of Social Psychology. 62 : 165 - 174 ; February, 1964.
- Mcknight, S.R. "A Study of the Kindergarten Teacher's Role in Support of Parent Education Parent Involvement and Its Relation to First Achievement," Disertation Abstracts International. 46(4) : 826-A ; October, 1987.
- Miller, N.E. and J. Dollard. Social Learning and Imitation. New Heaven : Yale University Press, 1967.
- Munsinger, H. Fundamental of Childhood Development. 2rd.ed. New York : Holt, Rinchert and Winston Co., 1975.
- Mussen, P.H. and J.J. Conger. Child Development and Personality. New York : Harper and Brother, 1965.
- Neale, J.M. "Egocentrism in Institutionalized and Noninstitutionalized Children," Child Development. 57 : 97 - 101 ; 1966.
- Page, T. and H. Page. International Pictionary of Education. Hichols Publishing, Company, 1977.
- Peterson, K.L. and M.G. Gustaven. "Empathy in Young Children : Defining and Evaluation," (opinion papers). Washington, 1986.

- Rubin, K.H. "Relationship between Egocentric Communication and Popularity Among Peers," Developmental Psychology. 7 : 364 ; 1972.
- Rubin, K.H. and F.W. Schneider. "The Relationship Between Moral Judgement, Egocentrism and Altruistic Behavior," Child Development. 44 : 661 - 665, 1973.
- Saltzman, A.L. and D.J. Townsend. "Children Can Learn to Communicate in a Word - Pair Task : Evidence Against Egocentrism," Developmental Psychology. 16 : 83 - 84, 1980.
- Sarah, H.L. and others. Good School For Young Children. London : Collier - Macmillan, 1971.
- Scott, W.A. Introduction to Psychological Research. New York : John Wiley & Sons Inc., 1967.
- Securre, S.J. "Egocentrism and Perception Dominance in Young Children : Implications for Development and Management," (opinion papers). West Virginia, 1985.
- Seefeldt, C. Teaching Young Children, New Jersey : Prentice - Hall, 1980.
- Selman, R.L. "The Relation of Role - Taking to the Development of Moral Judgement in Children," Child Development. 42 : 79 - 91, 1971.
- Shantz, C.W. "The Development of Social Cognition," Review of Child Development Research. c., by E.M. Halhington. 5 : 6 - 10; 1975.
- Sirithaporn, R. and C. Parkbongkoch. "The Ability to Perceive and Understand the others," Perspective of Young Children Through Play Activities for Decentering of Egocentrism A paper Presented at the Sixth Asian Workshop on on Early Childhood and Adolescence Development Behavioral Science Research Institute, 1991.
- Smith, J.B. and others. "Perspective - Taking and Prosocial Behavior," Development Psychology. 13 : 87 - 88, 1977.
- Strager, J. "A Naturalistic Study of Empathic Behaviors and Their Relation to Affective States and Perspective Taking Skill in Preschool Children," Children Development. 51 : 815 - 822, 1980.
- Tyree, C.L. "Development of a Parenting Skills Taxonomy for Parent Educators," Dissertation Abstracts International. 47(4) : 1182-A; October, 1986.
- Verna, H. Introduction to Early Childhood Education. New York : Macmillian Co., 1972.
- Woodsworth, J.B. Piaget's Theory of Cognitive Development. Placy : David McKay Company, Inc., 1971.
- Waxler, C.Z., M.B. Yarrow and J.B. Smith. "Perspetive - Taking and Prasocial Behavior," Developmental Psychology. 13 : 87 - 88, 1977.
- Wills, C.D. and W.E. Stegeman. Living in the Kindergarten. Chicago : Follett Publishing Company, 1957.

ກາລຸຜນວາດ

ภาคผนวก ก

1. ผลการทดลองกลุ่มทดลอง
2. ผลการทดลองกลุ่มควบคุม
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น

ตาราง 9 ผลการทดลองของกลุ่มนักทดลอง

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง						คะแนนหลังการทดลอง				ค่าการพัฒนา	
	จุดสั กานเท	จุดสั คางนุ	จุดสั กานเท	จุดสั คางนุ	จุดสั กานเท	คะแนน รวม	จุดสั คางนุ	จุดสั กานเท	จุดสั คางนุ	คะแนน รวม	d	d ²
1	2	3	3	2	2	10	1	1	1	5	5	25
2	2	2	3	3	1	10	2	1	1	6	4	16
3	2	2	2	3	1	9	1	2	2	6	3	9
4	2	2	3	3	1	10	2	1	2	6	4	16
5	2	3	3	3	2	11	2	1	2	7	4	16
6	2	3	3	2	2	10	1	2	3	8	2	4
7	3	2	3	3	1	11	2	1	1	5	6	36
8	2	2	2	3	0	9	0	2	0	2	7	49
9	3	2	3	3	1	11	2	2	1	6	5	25
10	3	3	3	3	1	12	3	1	1	6	6	36
11	2	2	2	3	1	9	2	2	1	6	3	9
12	3	3	3	3	2	12	2	2	1	7	5	25
13	2	3	2	2	0	9	1	1	1	3	6	36

ลำดับ	คะแนนก่อนการทดลอง					คะแนนหลังการทดลอง					ค่าการพัฒนา	
	ผู้คิด เรียน คานเท	ผู้คิด เรียน คานเท	ผู้คิด เรียน คานเท	ผู้คิด เรียน คานเท	ผู้คิด เรียน คานเท	ผู้คิด เรียน คานเท	ผู้คิด เรียน คานเท	ผู้คิด เรียน คานเท	ผู้คิด เรียน คานเท	ผู้คิด เรียน คานเท	d	d ²
14	2	3	2	3	10	1	2	1	2	6	4	16
15	3	3	2	2	10	2	0	0	2	4	6	26
	35	38	39	41	153	17	23	20	23	83	70	354
					(10.20)					(5.533)		

คณ	คะแนนก่อนการทดลอง						คะแนนหลังการทดลอง						ค่าการพิจารณา	
	จุดสังเกต ด้านหน้า	จุดสังเกต ด้านหลัง	จุดสังเกต ด้านขวา	จุดสังเกต ด้านซ้าย	จุดสังเกต ด้านบน	จุดสังเกต ด้านหน้า	จุดสังเกต ด้านหลัง	จุดสังเกต ด้านขวา	จุดสังเกต ด้านซ้าย	จุดสังเกต ด้านบน	จุดสังเกต ด้านหน้า	จุดสังเกต ด้านหลัง	d	d ²
1	3	3	3	3	3	2	2	3	3	11	11	10	1	1
2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	11	11	11	0	0
3	3	3	3	2	2	2	2	3	2	10	10	9	1	1
4	3	3	2	3	3	3	3	3	3	11	11	10	1	1
5	2	2	2	3	3	3	3	2	3	10	10	10	0	0
6	3	3	3	2	2	3	2	3	2	11	11	9	2	4
7	2	3	3	3	3	3	2	3	3	11	11	10	1	1
8	2	2	1	2	2	2	2	2	2	7	7	7	0	0
9	2	2	2	3	3	1	3	3	3	8	8	9	-1	1
10	3	3	3	2	2	3	1	3	3	11	11	11	0	0
11	3	3	3	3	3	2	3	3	3	11	11	11	0	0
12	2	3	3	2	2	3	2	3	2	10	10	9	1	1
13	3	3	3	3	3	3	2	3	3	12	12	11	1	1

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง					คะแนนหลังการทดลอง					ค่าการพัฒนา	
	จุดสังเกต ด้านเท	จุดสังเกต ด้านท	จุดสังเกต ด้านท	จุดสังเกต ด้านท	คะแนน รวม	จุดสังเกต ด้านท	จุดสังเกต ด้านท	จุดสังเกต ด้านท	จุดสังเกต ด้านท	คะแนน รวม	d	d ²
14	2	3	1	3	9	2	3	2	3	10	-1	1
15	3	3	3	3	12	3	3	3	3	11	1	1
	39	39	38	39	155 (10.333)	35	39	37	38	148 (9.866)	7	13

การคำนวณเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้สอนของเด็กปฐมวัย
กลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง

$$\begin{aligned}
 s_{D_1}^2 &= \frac{NED^2 - (\Sigma D)^2}{N(N-1)} \\
 &= \frac{15(354) - (70)^2}{15(15-1)} \\
 &= \frac{5310 - 4900}{210} \\
 &= 1.952 \\
 MD_1 &= \frac{153 - 83}{15} \\
 &= 4.666
 \end{aligned}$$

การคำนวณเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้นของ
เด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

$$S_{D_2}^2 = \frac{ND^2 - (\sum D)^2}{N(N-1)}$$

$$= \frac{15(13) - (7)^2}{15(15-1)}$$

$$= \frac{195 - 49}{210}$$

$$= 0.695$$

$$MD_2 = \frac{155 - 148}{15}$$

$$= 0.466$$

การคำนวณเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S_{MD_1 - MD_2}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2 = 28$$

$$S_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S_{D_1}^2}{n_1} + \frac{S_{D_2}^2}{n_2}}$$

$$= \sqrt{\frac{1.952}{15} + \frac{0.695}{15}}$$

$$= \sqrt{0.13 + 0.046} = \sqrt{0.176}$$

$$= 0.49$$

$$t = \frac{4.677 - 0.467}{0.419}$$

$$= \frac{4.21}{0.419}$$

$$= 10.047$$

แบบทดสอบวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น

คำอธิบาย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น ผู้วิจัยได้นำมาจากเครื่องมือวัดการบิดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของ ศรีสุภา พิณสุตติก์ ซึ่งดัดแปลงมาจากเครื่องมือวัดการบิดตนเองเป็นศูนย์กลางของ เพียเจต์และฮอย (Piaget and Hoy) โดยใช้เครื่องมือซึ่งเป็นรูปทรงเรขาคณิตที่มีขนาดและสีต่าง ๆ วางอยู่บน ตำแหน่งที่ต่างกัน เครื่องมือดังกล่าวใช้ควบคู่กับภาพถ่ายสีแสดงถึงการมองเห็นของบุคคลที่นั่งอยู่ทางด้านหน้า ด้านซ้าย ด้านขวา และด้านหลังของรูปทรงเรขาคณิต ซึ่งมีทั้งหมด 4 ชุด คือ ชุดสีเหลี่ยมคางหมู ชุดสีเหลี่ยมคางหมู ชุดหน้าเหลี่ยมคางหมู และชุดสามเหลี่ยมคางหมู

ในขั้นเริ่มต้นการทดสอบผู้วิจัยให้เด็กเห็นรูปทรงเรขาคณิตกับสีในภาพ เพื่อให้เด็กแน่ใจและมั่นใจในการตอบคำถาม โดยวางรูปทรงเรขาคณิตให้มีระยะห่างกันช่วงละประมาณ 1 นิ้ว และให้รูปทรงเรขาคณิตอยู่ในระดับสายตาเด็ก จากนั้นให้เด็กเดินดูตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนด (ด้านหน้า ด้านซ้าย ด้านหลัง ด้านขวา) แล้วให้เด็กนั่งอยู่ด้านหลังของรูปทรงเรขาคณิตแต่ละชุด จากนั้นให้เด็กเลือกภาพที่คิดว่าถูกต้องแต่ละตัวมองเห็น

การให้คะแนนเด็กที่ตอบถูกจะได้คะแนน 0 คะแนน และเด็กที่ตอบผิดจะได้ 1 คะแนน

แบบบันทึกการให้คะแนนความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น

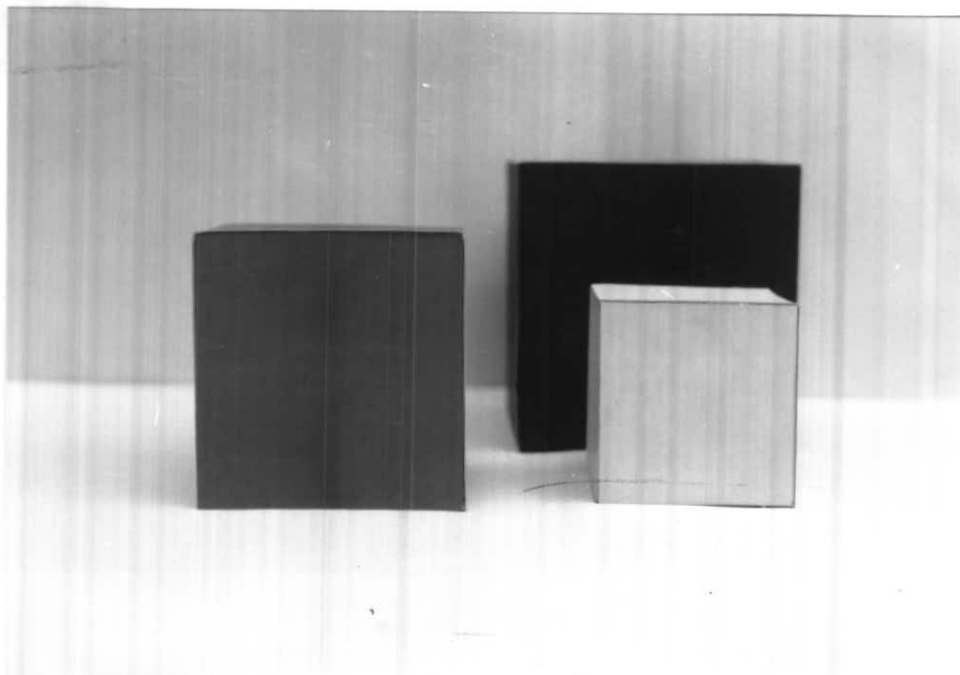
ชื่อ - สกุล (ค.ช./ค.ญ.)

ชั้นอนุบาลปีที่ 1/..... วันที่ทำการทดสอบ

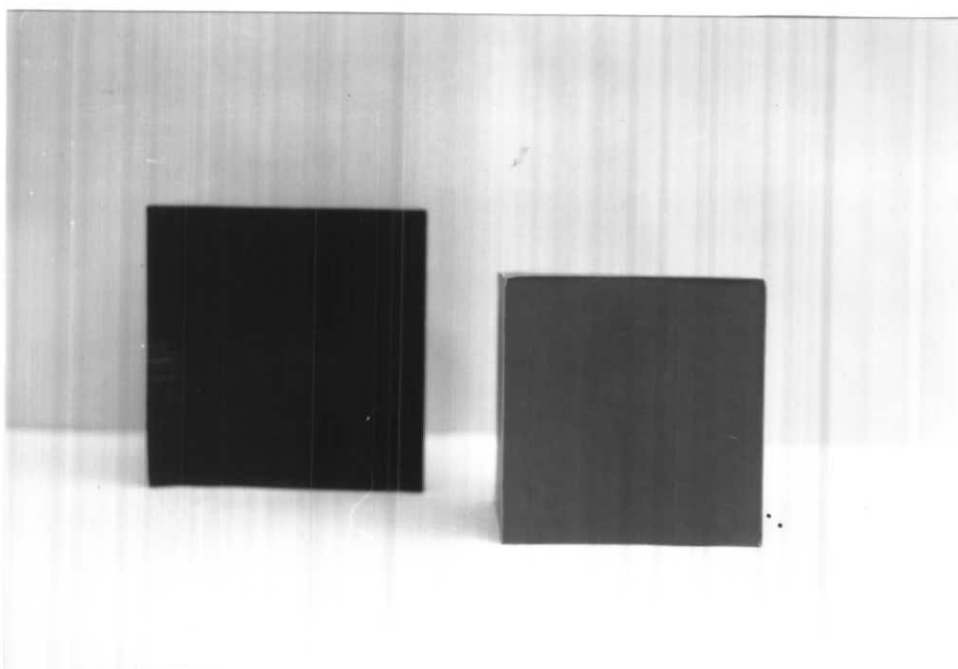
ชุดที่	ข้อ	คะแนนการให้คะแนนเองเป็นศูนย์กลาง	
		ผิดให้คะแนน 1	ถูกให้คะแนน 0
1	1. หนูคิดว่าตุ๊กตาที่อยู่ทางซ้ายมือจะเห็นภาพใด		
	2. หนูคิดว่าตุ๊กตาที่อยู่ทางด้านหลังจะเห็นภาพใด		
	3. หนูคิดว่าตุ๊กตาที่อยู่ทางด้านขวาจะเห็นภาพใด		
2	4.		
	5.		
	6.		
3	7.		
	8.		
	9.		
4	10.		
	11.		
	12.		
คะแนนรวม			

เครื่องมือทดสอบความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น

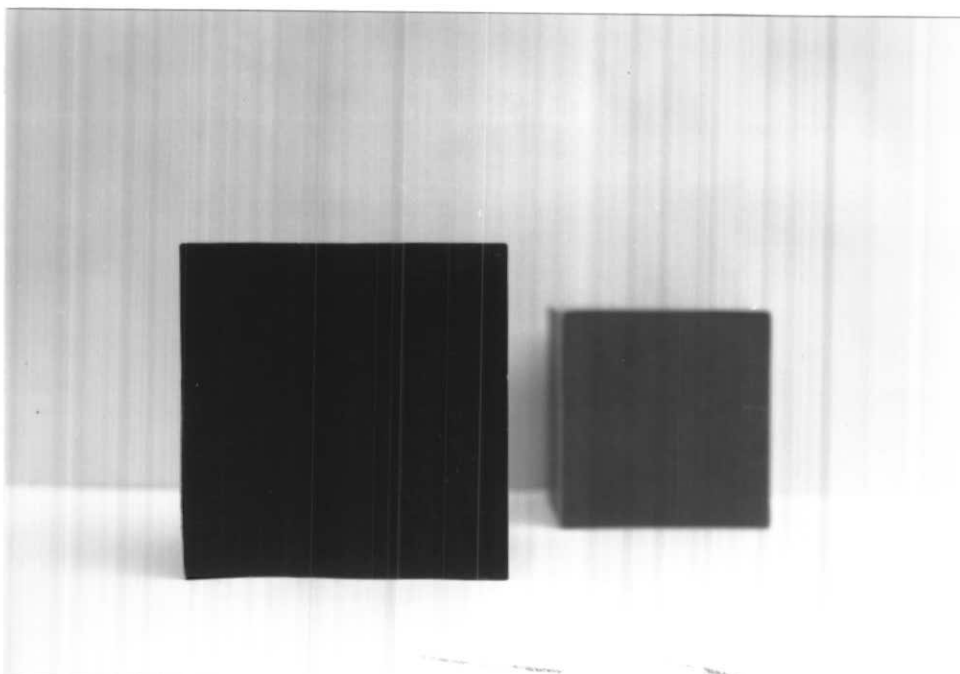
ชุดที่ 1 ชุดสีเหลี่ยมคานเท่า



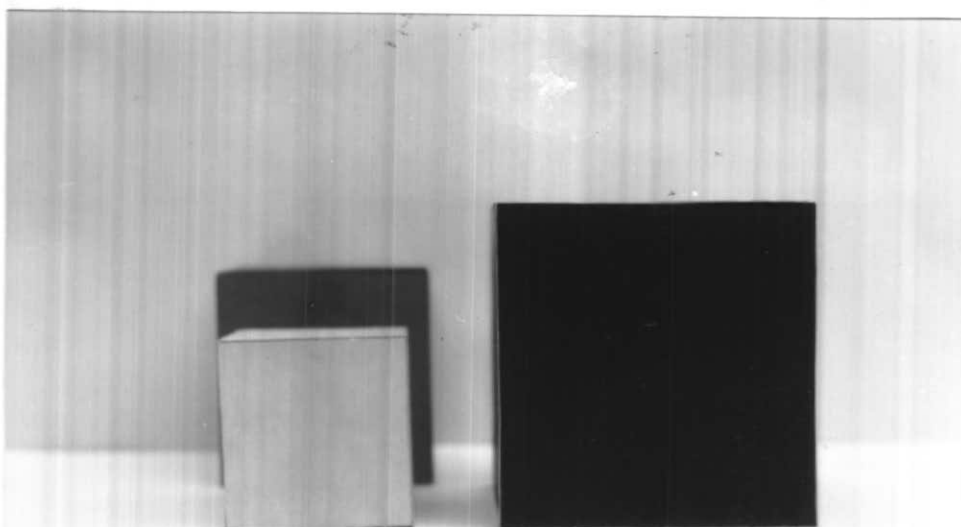
ภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 2

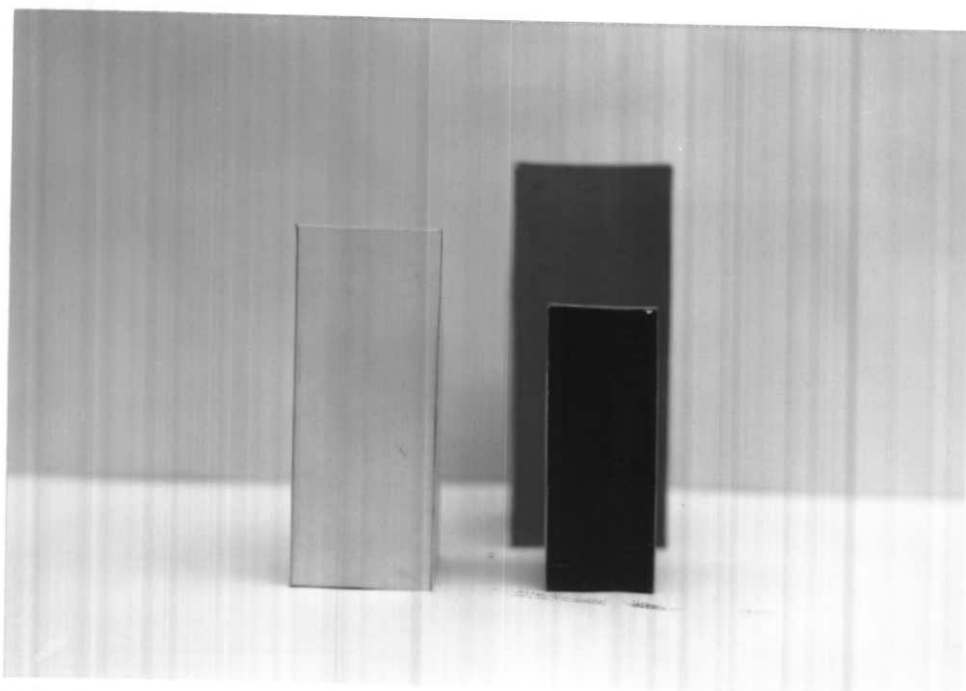


ภาพประกอบ 3

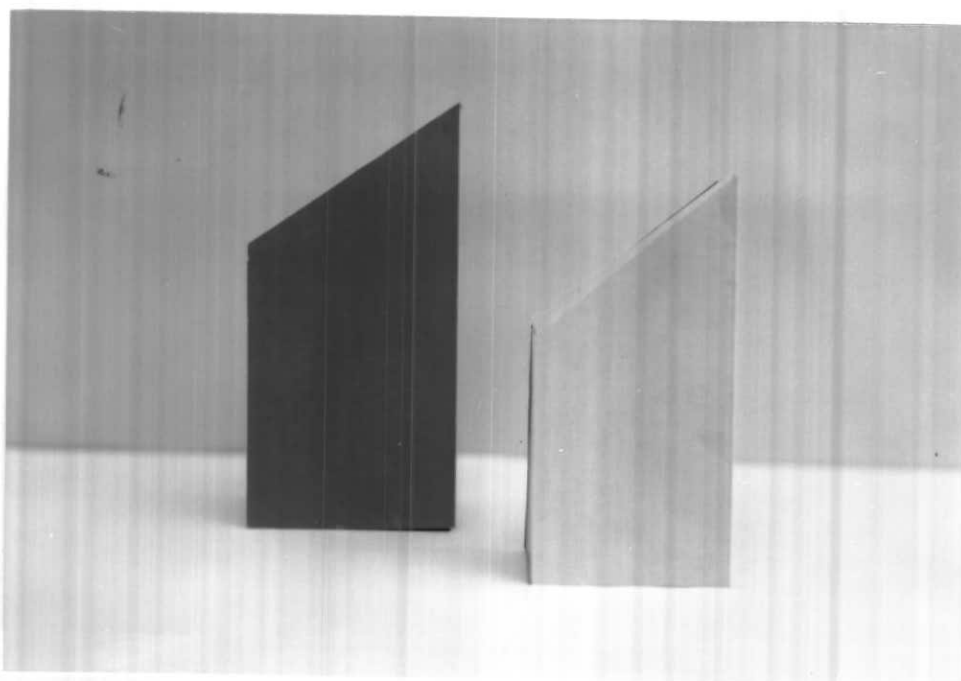


ภาพประกอบ 4

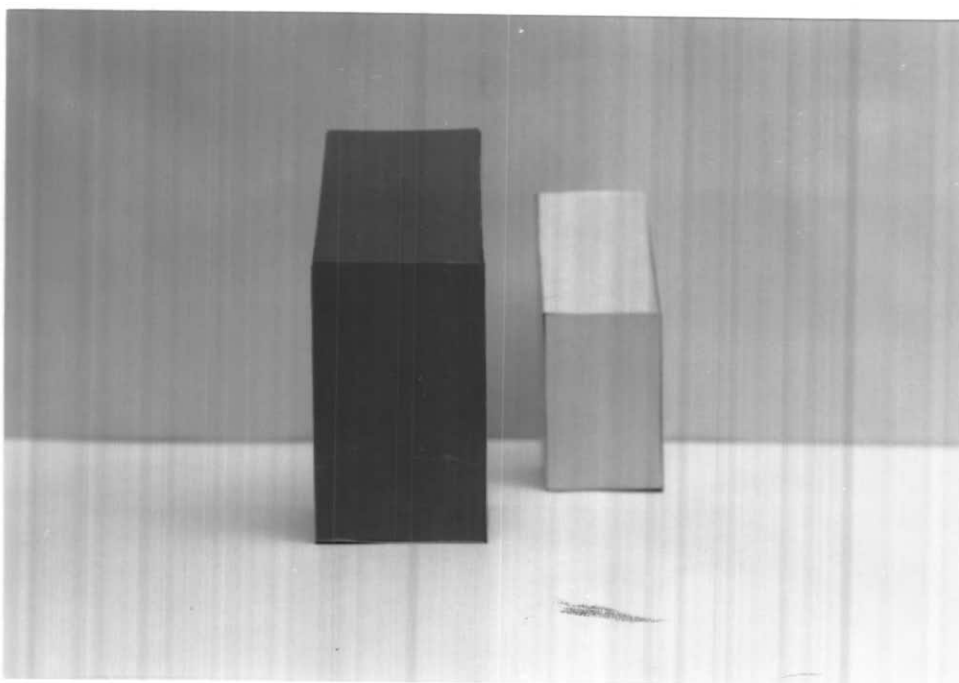
ชุดที่ 2 ชุดสี่เหลี่ยมคางหมู



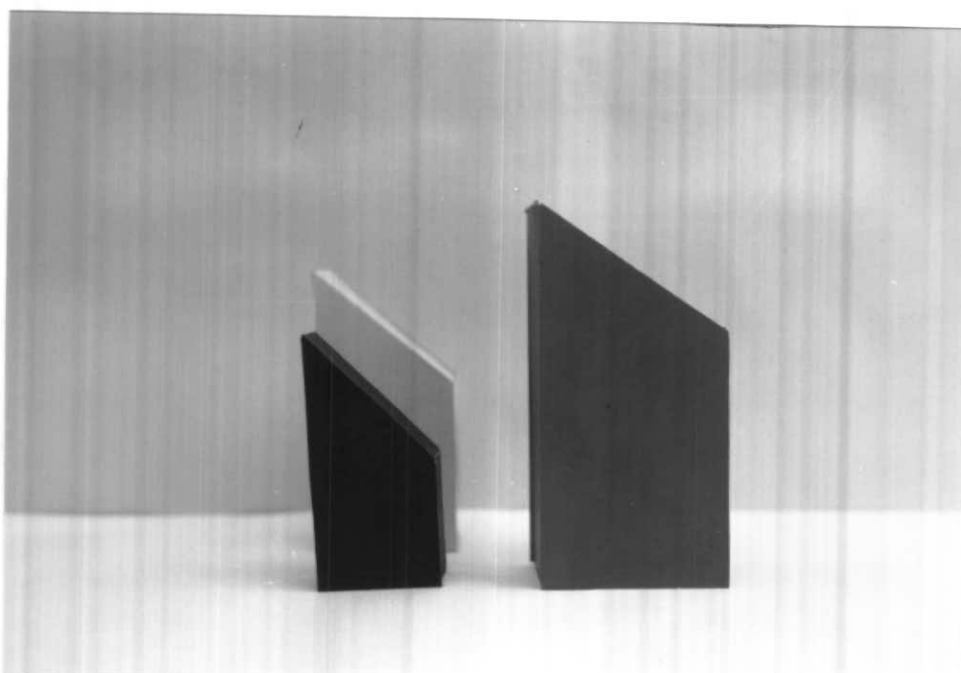
ภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 2

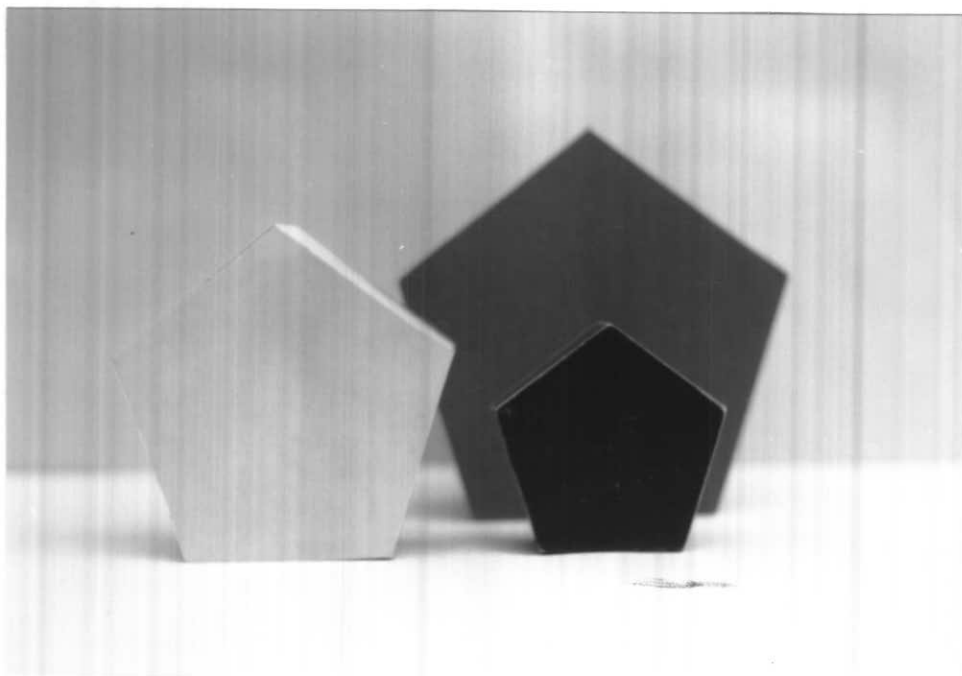


ภาพประกอบ 3

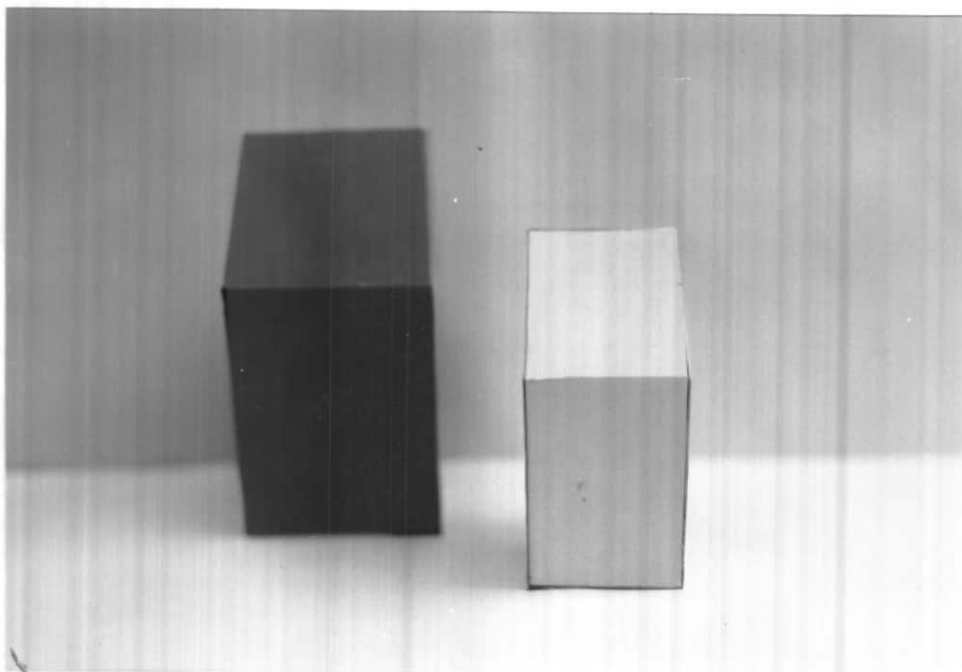


ภาพประกอบ 4

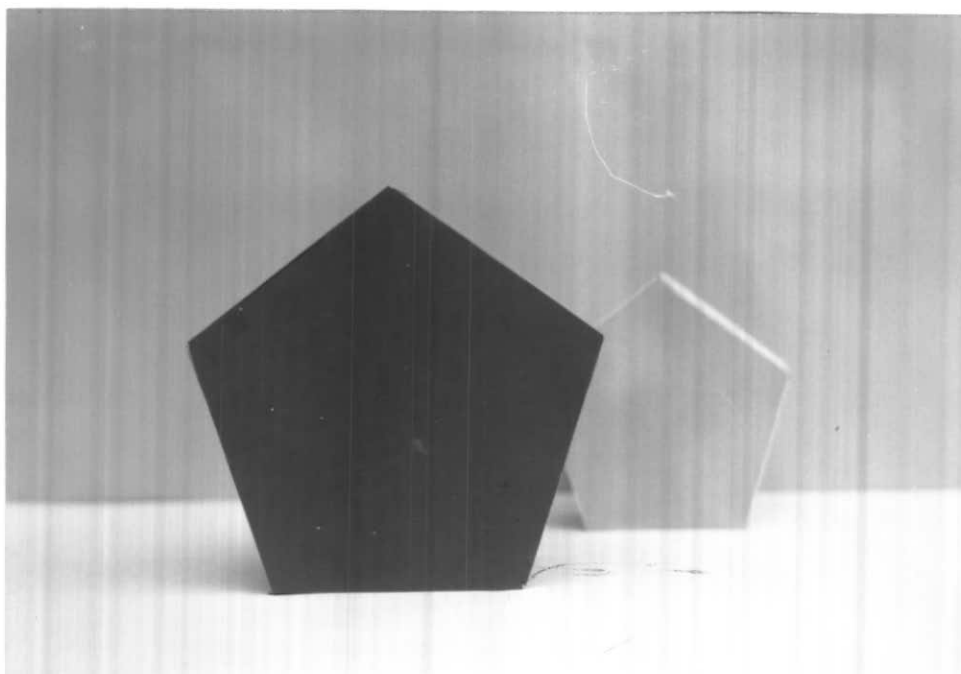
ชุดที่ 3 ชุดห้าเหลี่ยมคันทะ



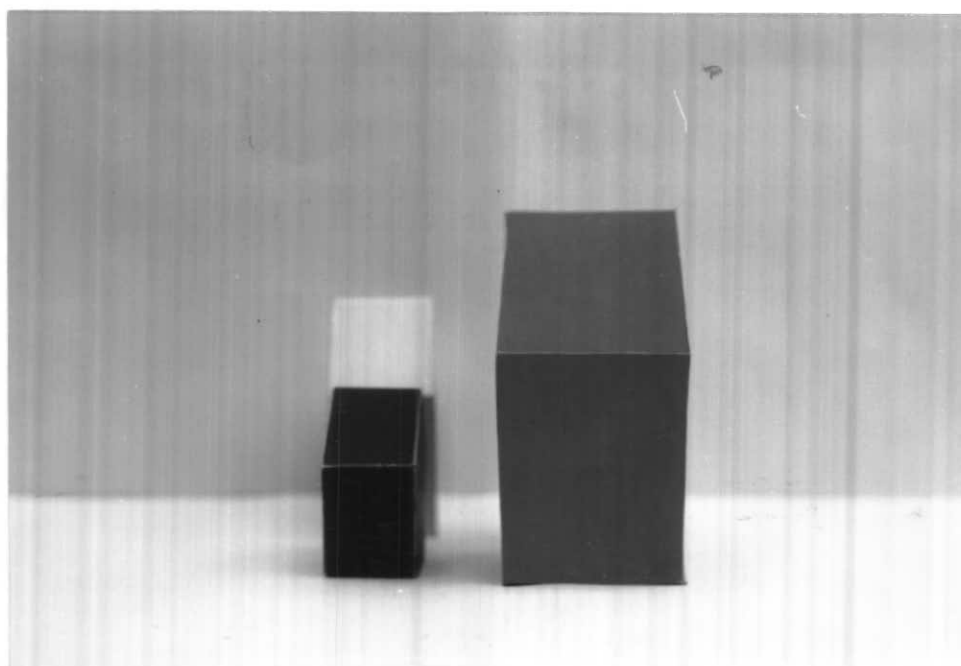
ภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 2

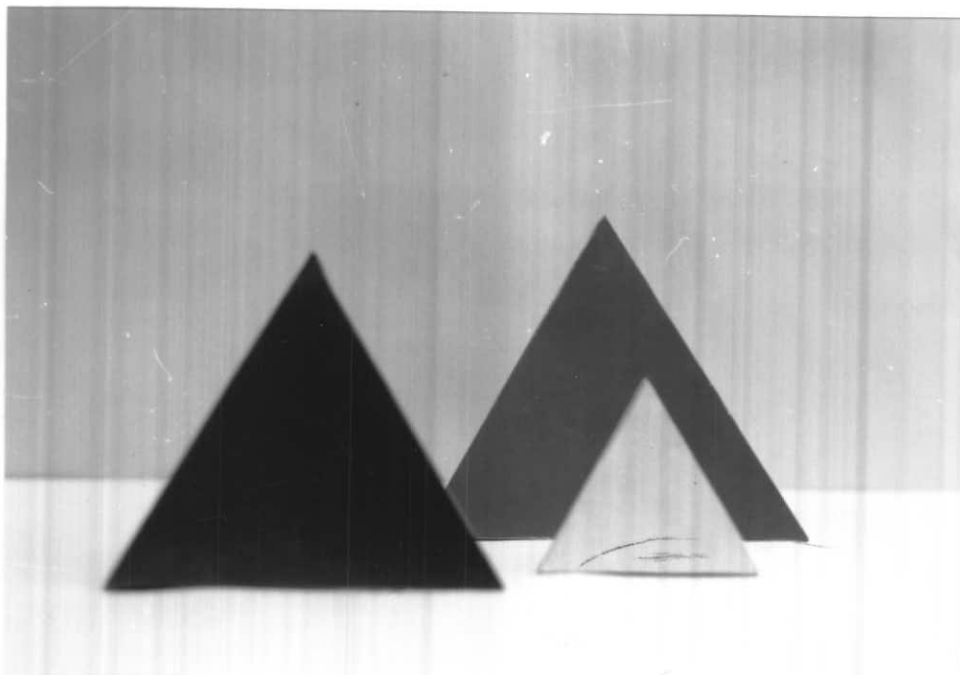


ภาพประกอบ 3

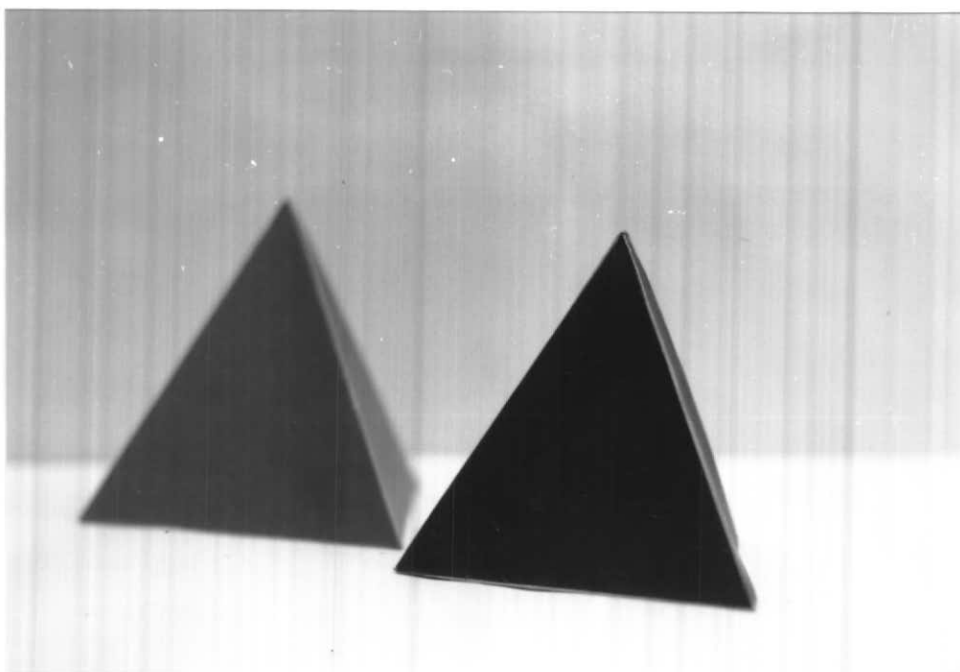


ภาพประกอบ 4

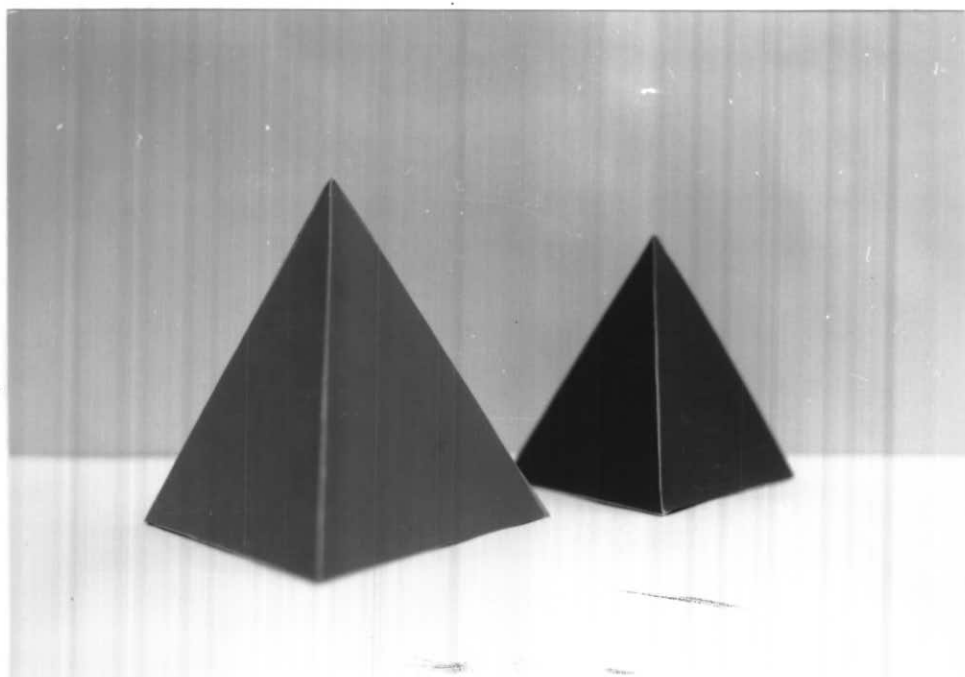
ชุดที่ 4 ชุดสามเหลี่ยมด้านเท่า



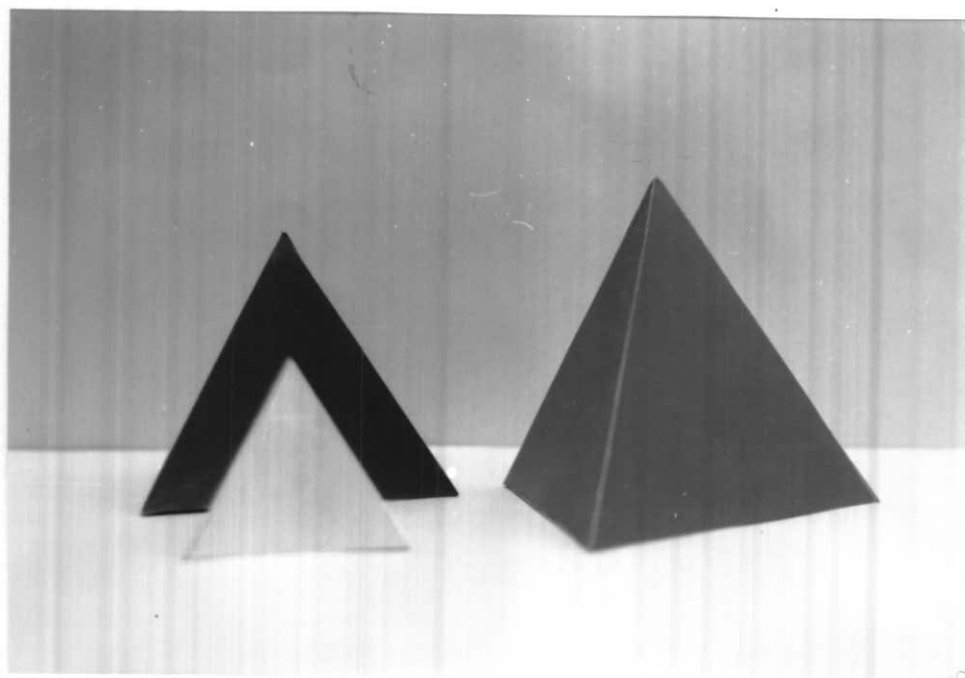
ภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 2



ภาพประกอบ 3



ภาพประกอบ 4

ภาคผนวก ข

1. การดำเนินงานการจัดกิจกรรมนิทาน
2. แผนการจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการฉายการยึกตนเองเป็นศูนย์กลาง
3. กิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการฉายการยึกตนเองเป็นศูนย์กลาง
4. ตัวอย่างกิจกรรมนิทานชุด "สื่อเพื่อพัฒนาอูฐรัก"
5. เอกสารความรู้สำหรับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กปฐมวัย
6. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมนิทาน

การดำเนินการจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการ คลายการ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
ชุด "สื่อเพื่อพัฒนาอูกรัก"

1. หลักการและเหตุผล

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญที่สุดในการ ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ทั้งนี้เพราะการมีพัฒนาการทางสังคมที่แข็งแกร่งแต่เยาว์วัยเป็นการวางพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมไทยอย่างมีความสุข จากการศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กพบว่า ธรรมชาติของเด็กวัยนี้จะมีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เด็กจะยึดถือความคิดของตนเป็นใหญ่ โดยไม่เข้าใจว่าผู้อื่นมีความคิดและความรู้สึกแตกต่างไปจากตน ซึ่งทำให้เด็กแสดงออกโดยการก้าวร้าว เอาแต่ใจตนเอง ขอมหะเลาะวิวาทและโตเถียงกันเสมอ แม้ว่าลักษณะดังกล่าวนี้จะค่อยคลายลง เมื่อเด็กอายุมากขึ้น แต่ในเด็กบางคนจะยังคงอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็ก ยังทำให้ความคิดของเด็กคับแคบไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาทางสติปัญญาและสังคม

การส่งเสริมการ คลายการ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กนั้น ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งเพราะเป็นผู้ที่เด็กใกล้ชิดมากที่สุด การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กจึงเป็นวิธีการที่ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ผู้ปกครองเล่านิทานและพูดคุยสนทนาหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเด็ก นอกจากจะทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังเป็นการ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความรักความเข้าใจใส่ และไต่ถามความรู้สึกนึกคิดของเด็กจากการสนทนาซักถามขณะฟังนิทาน ซึ่งทำให้ผู้ปกครองเข้าใจเด็กได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการแสดงให้เห็นว่าความร่วมมือกันระหว่างครูและผู้ปกครองเป็นพลังสำคัญที่จะพัฒนาเด็กให้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพในอนาคต

2. การวางแผน

2.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของพัฒนาการทางสังคมและสามารถให้การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสม
2. เพื่อให้ผู้ปกครองและครูเห็นความสำคัญในการร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียนต่อการส่งเสริมพัฒนาการแก่เด็กปฐมวัย
3. เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักว่า การเล่นที่สนุกสนาน เหมาะสมกับวัยของเด็ก และการพูดคุย ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับ เด็กสามารถพัฒนาและสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่เด็กได้

2.2 เป้าหมาย

1. ผู้ปกครองและครูสามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. นักเรียนที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการกลายการบุคคลตนเองเป็นศูนย์กลางพูด "สวัสดีเพื่อพัฒนาความรัก" มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองไม่ได้จัดกิจกรรมนิทาน

3. วิธีการและขั้นตอนการทำงาน

3.1 สาระสำคัญของกิจกรรม

1. ครูประจำชั้นนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทำการสำรวจความสนใจของผู้ปกครองในการเข้าร่วมการทดลองจัดกิจกรรมนิทานที่บ้าน
2. เชิญครูประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมประชุมและชี้แจงขั้นตอนการทำงาน
3. ครูประจำชั้นแจกกิจกรรมนิทานให้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง เพื่อนำไปให้ผู้ปกครอง

4. ผู้ปกครองศึกษากิจกรรมนิทาน และจัดกิจกรรมนิทานให้กับเด็กตามขั้นตอนที่กำหนด
5. บันทึกผลการจัดกิจกรรมนิทานลงในแบบบันทึกท้ายกิจกรรม แล้วให้เด็กนำส่ง

ครูประจำชั้นในวันต่อไป

6. ครูประจำชั้นเก็บรวบรวมแบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมส่งคืนแก่ผู้วิจัย

3.2 ระยะเวลาในการดำเนินการ

ดำเนินการทดลองเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ทั้งวันจันทร์ - วันศุกร์ ใช้เวลาประมาณ

ครั้งละ 10 - 15 นาที

4. การประเมินผล

- 4.1 ครูประจำชั้นสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนของเด็กในกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง
- 4.2 ใช้แบบสอบถามผู้ปกครองหลังการสิ้นสุดการจัดกิจกรรมนิทาน
- 4.3 ใช้แบบทดสอบวัดศักยภาพพัฒนาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็ก

ปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 11 แผนการจัดกิจกรรมนิเทศงานเพื่อส่งเสริมการขยายการศึกษารายงานของตนเองเป็นศูนย์กลาง

สัปดาห์	วัน เดือน ปี	ชื่อนิทาน	ประเภท	ความคิดรวบยอด	กิจกรรม
1	12 พ.ย.33	บ้านฉันที่สวยที่สุด	อารมณ์และความรู้สึก	ความพอใจแต่ละคนแตกต่างกัน	การพูดคุยสนทนา
	13 พ.ย.33	ลูกแมววัยเตาะ	การมองเห็นค่าแห่งวัตถุ	สิ่งของลักษณะทางกายจะมีประโยชน์ต่างกัน	เกม "จับคู่ทางสีตัว"
	14 พ.ย.33	กระต่ายตาหมี	การคิดและการสื่อสาร	ก่อนจะพูดก่อนจะคิด	การพูดคุยสนทนา
	15 พ.ย.33	ปลาวาฬน้อย	อารมณ์และความรู้สึก	ให้รอบคอบ	เกม "จับคู่สีทุกอย่างไว้"
	16 พ.ย.33	กระต่ายน้อยอยากมีหาง	การมองเห็นค่าแห่งวัตถุ	แต่ละคนมีความรู้สึกต่างกัน ก่อนจะพูดก่อนจะคิด	การพูดคุยสนทนา
2	19 พ.ย.33	ผีเสื้อน้อย	การคิดและการสื่อสาร	การไม่ตั้งใจฟัง อาจทำให้เกิดผลเสีย	เกม "หนูทำไ้"
	20 พ.ย.33	ลูกบอลแสนสวย	อารมณ์และความรู้สึก	สิ่งต่าง ๆ ล้วนต้องการความรักและเอาใจใส่	การพูดคุยสนทนา

สัปดาห์	วัน	เดือน ปี	ชื่อนิทาน	ประเภท	ความคิดรวบยอด	กิจกรรม
3	21	พ.ย.33	ลิงจับช้าง	การมองเห็นค่าแห่งวัตถุ	แต่ละคนอาจคิดสิ่งเดียวกันแตกต่างกัน	การพูดคุยสนทนา
	22	พ.ย.33	น้ำสมหก	การคิดและการสื่อสาร ความหมาย	การพูดไม่ชัดเจนอาจทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด	เกม "ใบคำ"
	23	พ.ย.33	กระต่ายเจ้าปัญญา	อารมณ์และความรู้สึก	การอยู่ร่วมกันต้องรักและช่วยเหลือนอกกัน	การพูดคุยสนทนา
	26	พ.ย.33	แว่นของช่างเย็บ	การมองเห็นค่าแห่งวัตถุ	แต่ละคนอาจมองเห็นสิ่งเดียวกันต่างกัน	เกม "แว่นวิเศษ"
	27	พ.ย.33	หุ่ของเจ้าใจฉึก	การคิดและการสื่อสาร ความหมาย	การพูดไม่ชัดเจนทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด	การพูดคุยสนทนา
	28	พ.ย.33	ปู่ฝ่ายออกกักตัญญู	อารมณ์และความรู้สึก	การอยู่ร่วมกันต้องเห็นใจและช่วยเหลือกัน	การพูดคุยสนทนา
	29	พ.ย.33	บ้านของแก้ว	การมองเห็นค่าแห่งวัตถุ	สิ่งเดียวกันอาจมองเห็นต่างกันตามองคนละด้าน	เกม "บ้านโน้นบ้านนี้"

สัปดาห์	วัน	เดือน	ปี	ชื่อนิทาน	ประเภท	ความคิดรวบยอด	กิจกรรม
4	30	พ.ย.	33	สอบตก	การคิดและการสื่อความหมาย	การพูดไม่ชัด เจนจากทำให้ ผู้อื่นเข้าใจผิด	เกม "สายสร้อยแสนสวย"
	3	ธ.ค.	33	แม่ไถน้อย	อารมณ์และความรู้สึก	การอยู่ร่วมกันของรักและ ช่วยเหลือกัน	การพูดคุยสนทนา
	4	ธ.ค.	33	สามชื่อยากเป็นเสือ	กฎของเห็นค่าแห่งวัตถุ	ก่อนทำสิ่งใดควรคิดให้ รอบคอบ	การพูดคุยสนทนา
	5	ธ.ค.	33	พวงกมและคุณเสือหลอม	การคิดและการสื่อความหมาย	การพูดกับผู้อื่นควรพูดให้ ชัดเจน	เกม "บอกทนาย"
	6	ธ.ค.	33	ไอศกรีมสามรส	อารมณ์และความรู้สึก	การอยู่ร่วมกันควร ช่วยเหลือและแบ่งปันกัน	การพูดคุยสนทนา
	7	ธ.ค.	33	เด็กชายคบออกกับช้าง	การมองเห็นค่าแห่งวัตถุ	ของสิ่งเดียวกันอาจเห็น ต่างกันตามองคนละด้าน	เกม "เอะ จ๊ะ หรือ"

สัปดาห์	วัน	เดือน ปี	ชื่อนิทาน	ประเภท	ความถี่รวบยอด	กิจกรรม
5	10	พ.ค. 33	หนูแจวซางจำ	การคิดและการสื่อความหมาย	การตั้งใจฟังหัวใจจดจำเรื่องราวได้	เกม "ช่วยกันคิด"
	11	พ.ค. 33	เจ้ากบปากกว้าง	อารมณ์และความรู้สึก	แสดงศรัทธาแยกต่างกัน	การพูดคุยสนทนา
	12	พ.ค. 33	กระรอกหาววัง	การมองเห็นตำแหน่งวัตถุ	จึงควรยอมรับผู้อื่นก่อนทำสิ่งใดควรพิจารณาให้เสียก่อน	การพูดคุยสนทนา
	13	พ.ค. 33	จุดและค้างซางสงสัย	การคิดและการสื่อความหมาย	ทุกคนมีเหตุผลของตนจึงควรรับฟังผู้อื่น	การแต่งเรื่องตามจินตนาการ
	14	พ.ค. 33	งานวันเกิด	อารมณ์และความรู้สึก	แต่ละคนมีความพอใจแตกต่างกัน	เกม "ทายใจ"
6	17	พ.ค. 33	คุยกับคอมพิวเตอร์	การมองเห็นตำแหน่งวัตถุ	เมื่อบุคคลจะคำนึงแต่ละคนอาจมองเห็นต่างกัน	เกม "เธอเห็นอะไร"
	18	พ.ค. 33	หนูเหม่งขยับ	การคิดและการสื่อความหมาย	การเฝ้าหาทางแทนการพูดอาจทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด	เกม "ฉันรู้สึกอย่างไร"

สัปดาห์	วัน	เดือน	ปี	ชื่อนิทาน	ประเภท	ความคิดรวบยอด	กิจกรรม
19	ธ.ค.	33		ลูกหมูเพื่อนรัก	อารมณ์และความรู้สึก	ก่อนหน้าสิ่งใดควรคิดถึงความรู้สึกผู้อื่น	เกม "กระจุ๊กแกว"
20	ธ.ค.	33		แก้วน้ำของหมอย	การมองเห็นท่ามกลางวัตถุ	ในท่ามกลางทางกันอาจเห็นสิ่งของต่างกัน	เกม "อะไรเอ๋ย"
31	ธ.ค.	33		หนูจิวเที่ยวทะเล	การคิดและการสื่อความหมาย	เมื่อยุคนั้นจะดี ผู้ซึ่งอาจไม่เข้าใจสิ่งที่เราพูด	เกม "โทรศัพท์แสนสนุก"

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 1
"บ้านฉันดีที่สุด"

ตัวสีกะห่านผู้ปกครอง

ท่านคงพบเสมอว่า เด็ก ๆ มักจะเอาแต่ใจตนเอง ร้องไห้อาละวาดถ้าไม่ไ้สิ่งที่ต้องการ ทั้งนี้เพราะเด็กวัยนี้ยังขาดความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น การพูดคุยกับเด็กโดยให้เด็ก สมมุติตนเองเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ หรือการให้เด็กสำรวจความรู้สึกของตนเอง จะช่วยให้เด็กรับรู้ความรู้สึก ของผู้อื่นและปรับตัวได้ดีขึ้น

พบกับใหม่พรุ่งนี้ค่ะ

นิทานเรื่อง "บ้านฉันดีที่สุด"

บนถนนใหญ่แห่งหนึ่ง มีนกสองตัวนอนอาศัยอยู่ในรังที่ทำด้วยเศษหญ้าแห้งที่แข็งแรงและ ปลอดภัย ที่ใหญ่ขอรังนี้มาก แทนเองเล็กคิดว่า "รังหญ้านี้ไม่น่าอยู่เลย เราน่าจะย้ายมาอยู่ดีกว่า" วันหนึ่งเล็กจึงบินหนีจากรังหญ้าเพื่อหาบ้านใหม่ เล็กพบกรงทองที่บานของเศรษฐี และเห็นจานอาหาร วางอยู่จึงบินเข้าไป "ฉับ" เสียงประตูกรงปิด "ฉันโดนกักตัวใหม่ไว้เสียแล้ว" ลูกชายเจ้าของบ้านพูด เล็กก็ใจที่ได้อยู่ในกรงทองมีข้าวมีน้ำกินตลอดวัน

วันหนึ่งเล็กท้อใจมาก เพราะมีแมวตัวหนึ่งยืนแยกเขี้ยวอยู่หน้ากรง "พ้อ พ้อ " เล็กกลัวมาก แต่ไม่รู้ว่าหนีไปทางไหน เล็กเริ่มคิดถึงที่ใหญ่ คิดถึงรังเศษหญ้าแห้งและเพื่อนนกด้วยกัน ที่อยู่บนทามหา เล็กอยู่หลายวันจนกระทั่งพบเด็กและช่วยเหลือให้ออกจากกรงทองได้ เล็กก็ใจมากที่ได้อลับมาอยู่รังหญ้าแห่ง ทามเดิม "ฉันรักบ้านของฉัน บ้านฉันดีที่สุด"

คุยกับเด็ก

1. ถ้าหนูเป็นเด็กที่อยู่ในกรงทองของเศรษฐี หนูรู้สึกอย่างไร
2. ถ้าหนูเป็นแมวที่กำลังหิวมากเมื่อเห็นนกที่อยู่ในกรง หนูรู้สึกอย่างไร
3. ถ้าหนูเป็นลูกชายเศรษฐี และลูกนกที่เลี้ยงไว้หายไป หนูรู้สึกอย่างไร
4. ถ้าหนูเป็นใหญ่และพานอนหนีออกจากกรงได้ หนูรู้สึกอย่างไร

บทสรุป

"ให้เมย์จะ แต่ละคนมีความรู้สึกต่างกัน ดังนั้นก่อนที่จะทำอะไร ควรคิดถึงความรู้สึก
ผู้อื่นด้วย"

แบบบันทึกท้ายกิจกรรม

1. เล็กรู้สึกอย่างไร เมื่ออยู่ในกรงทอง เด็กของท่านตอบว่า
2. แมวรู้สึกอย่างไร เมื่อเห็นนกในกรง เด็กของท่านตอบว่า
3. ลูกชายเขารู้สึกอย่างไร เมื่อนกหายไป เด็กของท่านตอบว่า
4. ใหญ่รู้สึกอย่างไร เมื่อพาน้องหนีออกจากกรงไก่ เด็กของท่านตอบว่า

ลงชื่อ ผู้บันทึก
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 2

"ลูกแมวกับเต่า"

สวัสดีค่ะท่านผู้ปกครอง

ท่านคงพบเสมอว่า เด็ก ๆ มักชอบโต้เถียงหรือดูยอฮิวว่าสิ่งของตนเองมีจะดีกว่าใคร
ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นธรรมชาติของเด็กที่ยังไม่เข้าใจว่าผู้อื่นอาจมองเห็นสิ่งต่าง ๆ แตกต่างจากตน
การพูดคุยกับเด็กและการพาเด็กไปเที่ยวยังที่ต่าง ๆ จะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจมากขึ้นคะ
พบกันใหม่พรุ่งนี้คะ

นิทานเรื่อง "ลูกแมวกับเต่า"

ลูกแมวตัวหนึ่งเดินไปพบเต่า มองเห็นทางเต่าสั้นนิดเดียวก็หัวเราะชอบใจ "ไม่เห็นน่าขันเลย
สัตว์ทาง ๆ ก็มีทางยาวไม่เท่ากันทั้งนั้น" เต่าพูดแล้วทำทางยึก ๆ หก ๆ ให้ลูกแมวดู ลูกแมวเห็นทางเต่า
ยึกได้ หกได้ก็ตกใจถอยหลังพ้นจันทองไปในน้ำ "ช่วยด้วย ฉันว่าน่าไม่เป็น" ลูกแมврอง "ฉันจะช่วย
ถ้าเธอสัญญาว่าจะไม่หัวเราะเยาะสัตว์อื่นที่มีทางสั้นกว่า" เต่าพูดลูกแมวรีบตอบตกลง เต่าจึงช่วยลูกแมว
ให้ขึ้นจากน้ำ "เห็นไหมว่า แม่นฉันจะมีทางสั้นแต่ก็ช่วยชีวิตเธอไถ้คะ" เต่าบอก ทั้งที่เต่ามา ลูกแมวก็นึก
ไม่หัวเราะเยาะสัตว์อื่นอีกต่อไป

คุยกับเด็ก

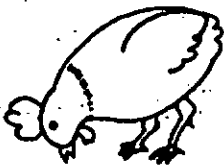
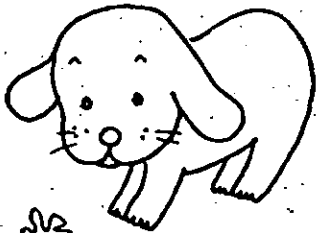
"ถ้าหนูเป็นลูกแมว หนูจะหัวเราะเยาะเต่าหรือไม่ เพราะอะไร"

บทสรุป

"เห็นมั้ยคะ แต่ละคนอาจมีสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ถึงแม้ว่าหนูพบว่าผู้อื่นอาจพบเห็นเหมือน
บางอย่างไม่เหมือนเรา หนูไม่ควรหัวเราะเยาะเขา"

เล่นกับลูก เกม "จับคู่ทางสัตว์"

คำสั่ง โยงเส้นจับคู่สัตว์กับทางของมัน



แบบบันทึกทำกิจกรรม

1. เมื่อถามเด็กว่า "ถ้าหนูเป็นลูกแมว หนูจะหัวเราะเยาะเค้าหรือไม่ เพราะอะไร"
เด็กตอบว่า.....เพราะ.....

2. กิจกรรมที่ท่านได้ปฏิบัติกับลูกบ่อยครั้งที่สุด

☐ พูดคุยกับลูก

☐ พาออกไปเที่ยว

☐ ชื่นชมให้ลูกสังเกตสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็น

☐ อื่น ๆ

ลงชื่อ ผู้บันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 3
"กระต่ายตนซุ่ม"

สวัสดีค่ะท่านผู้ปกครอง

ในชีวิตประจำวันของเรา บ่อยครั้งเราอาจพบว่ามีเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพราะการได้ยิน
ได้ฟังคำบอกเล่าที่ไม่ถูกต้อง การปลูกฝังให้เด็กคิดให้รอบคอบก่อนพูดหรือกระทำ จึงเป็นการวางพื้นฐาน
ในการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในวันหน้า

พบกันใหม่พรุ่งนี้ค่ะ

นิทานเรื่อง "กระต่ายตนซุ่ม"

มีกระต่ายตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ที่โคนตาล ขณะหลับเพลินๆ มีลูกตาลหล่นเสียงดัง "โครม"
มันตกใจมากคิดว่าฟ้าผ่าลง จึงรีบวิ่งไปบอกสัตว์ต่าง ๆ ให้หนีภัย บรรดาสัตว์ทั้งหลายต่างพากันแตกตื่น
วิ่งหลบหนีกันซุ่มซน สิงโตเห็นสัตว์ต่าง ๆ พากันตกใจจึงถามว่าเกิดอะไรขึ้น กระต่ายตอบว่า "เร็วเข้า
ท่านสิงโต รีบหนีเร็วฟ้าผ่าลงแล้ว" สิงโตไม่เชื่อจึงบอกให้กระต่ายพาไปดู เมื่อไปถึงกลับพบว่าไม่มีฟ้าผ่าลง
อย่างที่กระต่ายบอกมันแค่เพียงลูกตาลตกอยู่ กระต่ายเสียใจมากจึงกล่าวขอโทษสัตว์ต่าง ๆ ที่ทำให้ตกใจ
และให้สัญญาว่าจะไม่ตกใจง่ายเช่นนี้อีก

คุยกับเด็ก

"หนูคิดว่า เสียงดัง โครม เป็นเสียงของอะไรไ้บ้าง"

"ถ้าหนูเป็นสัตว์อื่นและได้ฟังกระต่ายบอกว่าฟ้าผ่าลง หนูจะทำอย่างไร"

"ถ้าหนูเป็นกระต่ายได้ยินเสียงดัง "โครม หนูจะทำอย่างไร"

บทสรุป

"ก่อนจะเชื่อคำพูดของผู้อื่น ควรคิดให้รอบคอบเสียก่อน"

บันทึกหายกิจกรรม

1. เด็กของท่านคิดว่าเสียงดัง โครม เป็นเสียงอะไรไ้บ้าง
2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นสัตว์อื่น ๆ ไ้ฟังกระต่ายบอกว่า ฟังดม หนูจะหาอย่างไร"
เด็กตอบว่า
3. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นกระต่ายไ้ยินเสียงดัง โครม หนูจะหาอย่างไร"
เด็กตอบว่า

ลงชื่อ ผู้บันทึก
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 4
"ปลาวาฬน้อย"

สวัสดิ์คะท่านผู้ปกครอง

ธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะมีลักษณะของตนเองเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เด็กจะไม่เข้าใจว่า ผู้อื่นมีอารมณ์และความรู้สึกแตกต่างไปจากตน เด็กจึงอาจคิดและทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่สนใจว่าผู้อื่นพอใจหรือไม่ การพูดคุยและสนทนากับเด็กนำตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นวิธีที่จะช่วยให้เด็กรับรู้และเข้าใจผู้อื่นได้มากขึ้น

พบกับใหม่คะ

นิทานเรื่อง "ปลาวาฬน้อย"

จิมโบเป็นปลาวาฬน้อยอาศัยอยู่ในทะเลลึก ทุก ๆ วัน จิมโบจะช่วยเพื่อนมาว่ายน้ำเล่น จิมโบชอบพ่นน้ำพุให้เพื่อนดูเสมอ วันหนึ่งจิมโบและเพื่อน ๆ ว่ายน้ำไปไกลเรือจิมโบลา จิมโบจึงถูกชาวประมงจับ มันคืบและร้องไห้เพื่อนช่วย แต่ไม่มีใครช่วยได้ จิมโบจึงถูกลากขึ้นฝั่ง แล้วนำไปขังที่สระขนาดใหญ่ จิมโบร้องไห้ทุกวัน จิมโบคิดถึงเพื่อนมากจนไม่ยอมกินอาหาร ทอมน้ำปลาโสมาคั่วหนึ่ง ถูกลำนำพลอยในสระ จิมโบก็ใจดีมีเพื่อน มันจึงยอมกินอาหาร

วันหนึ่งปลาวาฬถูกจับมาอยู่ในสระชื่อ รูกี้ จิมโบชอบรู่มาก มันจึงพ่นน้ำพุใหญ่และเล่นน้ำควายกันอย่างมีความสุข

คุยกับเด็ก

"ถ้าหนูเป็นปลาและถูกชาวประมงจับได้ หนูจะรู้สึกอย่างไร"

"ถ้าหนูเป็นชาวประมงและสามารถจับปลาได้มากมาย หนูจะรู้สึกอย่างไร"

บทสรุป

"ในเหตุการณ์เดียวกัน แต่ละคนอาจมีความรู้สึกต่างกัน ดังนั้นก่อนจะทำสิ่งใดควรคิดถึงความรู้สึกของคนอื่น"

เล่นกับลูก

เกม "ฉันรู้สึกอย่างไร"

หนูลองทายสิ เด็ก ๆ ทอไปรู้สึกอย่างไร

1. คุณแม่ชอบทุกคำที่ใหม่ให้หนูแจว แต่ถูกหนูจุกแย่งไป หนูแจวรู้สึก.....
2. หนูแคงไม่มีของเล่น หนูกำลังแย่งของเล่นให้ หนูแคงรู้สึก.....
3. หนูพูดว่าฉันจึงถูกเพื่อน ๆ เรียก "หนูอ้วน" หนูพูดรู้สึก.....
4. หนูไปยักกำลังวิ่งเล่นกับเพื่อน ถูกหนูแคงและฉฉักหลอม หนูไปยักรู้สึก.....

บันทึกทายกิจกรรม

1. เมื่อถามเด็กว่า "ถ้าหนูเป็นปลาและถูกชาวประมงจับได้หนูรู้สึกอย่างไร"
เด็กตอบว่า
2. เมื่อถามเด็กว่า "ถ้าหนูเป็นชาวประมงและจับปลาได้มากมาย หนูรู้สึกอย่างไร"
เด็กตอบว่า
3. เมื่อเด็กเล่นเกม "ฉันรู้สึกอย่างไร" เด็กตอบคำถามถูกต้องเพียงใด.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 5

"กระต่ายน้อยอยากมีหาง"

สวัสดีค่ะท่านผู้ปกครอง

ท่านอาจเป็นคนหนึ่งที่พบเสมอว่า เด็ก ๆ มักชอบเอาแต่ใจตนเอง และยึดถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ ทั้งนี้เป็นเพราะธรรมชาติของเด็กวัยนี้จะคิดว่าตนเองเห็นและคิดถึงสิ่งต่าง ๆ เช่นเดียวกันกับตน การชวนพูดคุยให้เด็กสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว จะช่วยให้เด็กเข้าใจและปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น

พบกันใหม่ค่ะ

นิทานเรื่อง "กระต่ายน้อยอยากมีหาง"

กระต่ายน้อยตัวหนึ่งเดินไปเที่ยวป่าพบลิงกำลังหยอโยนกิ่งไม้อย่างว่องไว มันอยากมีหางอย่างลิงบ้างจึงขอยืมหางจากลิง "ไม่ไค้หรอก ฉันต้องเฝ้าทางจับกิ่งไม้ นำอาหารไปให้ลูกนกจะ" ลิงตอบ กระต่ายน้อยจึงเดินหางไปขอยืมหางจากลิงมา "ไม่ไค้หรอกหลานเอ๋ย ลิงต้องเฝ้าทางจับกิ่งไม้ และแมลงที่มาตามลูกสัตว์ที่พ่อแม่เขามาฝากเลี้ยงตอนเขาออกไปหากิน" ลิงมาตอบ กระต่ายน้อยจึงเดินเลี่ยมลำธารไปขอยืมหางจากคุณตากระเซ "ตาให้ผมไม่ไค้หรอก เพราะตาต้องเฝ้าทางหาเป็นสะพานขวางลำธารให้สัตว์ต่าง ๆ เดินข้าม" พะขบอก กระต่ายน้อยเสียใจมากจึงเดินกลับมาพบพ่อ "พ่อครับ ทำไมสัตว์ต่าง ๆ มีหางยาว ๆ กันทั้งนั้น ลูกอยากมีหางยาว ๆ บ้าง" พ่อกระต่ายบอกว่า "หางยาว ๆ ไม่จำเป็นสำหรับเราเลย เพราะมันจะทำให้วิ่งหรือกระโดดได้ช้า ลูกมีหูยาวแล้ว ถาหางยาวอีกจะดูประหลาดนะลูก" "ครับพ่อ" "กระต่ายน้อยขอมรับ"

คุยกับเด็ก

"หนูคิดว่าหางของสัตว์อื่นเหมาะจะสมกับกระต่ายน้อยหรือไม่ เพราะอะไร"
"ถ้าสัตว์อื่นขอมให้หาง หนูคิดว่าจะเปลี่ยนหางได้จริงหรือไม่"

บทสรุป

"สิ่งต่าง ๆ รอบตัวมีลักษณะต่างกัน ก่อนคิดทำอะไรจึงควรดูให้รอบคอบเสียก่อน"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามเด็กว่า "หนูคิดว่าหางของสัตว์อนิเมะจะตรงกับกระต่ายน้อยหรือไม่"
เด็กตอบว่า เพราะ
2. เมื่อถามเด็กว่า "หนูคิดว่า ถ้าสัตว์อนิเมะให้หาง กระต่ายน้อยจะเปลี่ยนหางได้หรือไม่"
เด็กตอบว่า

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 6
 นิทานเรื่อง "ผีเสื้อน้อย"

สวัสดีค่ะท่านผู้ปกครอง

ท่านคงจะพบว่า บ่อยครั้งที่เด็ก ๆ ขาดสมาธิในการฟังและไม่สนใจคำพูดหรือคำเตือน
 ของใคร ทั้งนี้เพราะเด็กยังไม่เข้าใจว่า การขาดความตั้งใจฟังขณะผู้พูดอาจทำให้เกิดผลเสียได้
 นิทานในวันนี้เป็นตัวอย่างที่จะช่วยให้เด็กทราบถึงผลเสียของการไม่ตั้งใจฟังได้มากขึ้นค่ะ
 พบกันใหม่ค่ะ

นิทานเรื่อง "ผีเสื้อน้อย"

ในสวนดอกไม้แห่งหนึ่งมีผีเสื้อและลูกสามตัวกำลังกินน้ำหวานจากเกสรดอกไม้ แม่ผีเสื้อ
 รุขารายจากเพื่อน ๆ ว่า ที่หมู่บ้านใกล้คียาแม่ลงในสวนดอกไม้ ทำให้แมลงต่าง ๆ สัมผัสกัน
 เป็นอันมาก แม่ผีเสื้อจึงเตือนลูก ๆ ว่า "ลูกจำอย่าไปกินน้ำหวานที่สวนดอกไม้ในหมู่บ้านนะ เพราะ
 มีคนคียาแม่ลงทำให้พวกเราตายได้ ในขณะที่แม่ผีเสื้อบอกลูก ๆ นั้น ผีเสื้อน้อยบินเล่นโดย
 ไม่สนใจฟังคำพูดของแม่เหมือนกับพวกพี่ ๆ

เช้าวันรุ่งขึ้น ผีเสื้อน้อยก็ชวนพี่ ๆ ไปที่สวนดอกไม้ในหมู่บ้าน พี่ ๆ เตือนว่า "แม่บอกว่า
 ไม่ให้ไปหมู่บ้านนะ เพราะเขาคียาแม่ลงที่สวนดอกไม้" ผีเสื้อน้อยเถียงว่า "ฉันไม่เห็นใครคียา
 พวกคุณผีเสื้อน้อยก็บินไปหมู่บ้านโดยไม่สนใจคำหักห้ามของพี่ ๆ

คุยกับเด็ก

"หนูคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับผีเสื้อน้อย"

"เพราะอะไรผีเสื้อน้อยจึงไม่รู้ว่าอันตรายที่หมู่บ้าน"

"ถ้าหนูเป็นผีเสื้อน้อย เมื่อแม่หักห้าม หนูจะทำอย่างไร"

บทสรุป

"เพิ่มเติมจะ การไม่ตั้งใจฟังขณะพูด อาจเกิดผลเสียได้ ท่องไปถ้าใครพูดหรือบอกอะไรกับหนู ควรตั้งใจฟังให้คั่นะ"

เล่นกับเด็ก

วันนี้ลองให้เด็กเล่นเกมที่ของอาศัยการฟังอย่างตั้งใจ ชื่อเกม "หนูทำได้" ค่ะ ก่อนอื่นตกลงกับเด็กก่อนนะค่ะว่า ท่านจะเป็นผู้ออกคำสั่งให้เด็กตั้งใจฟังทำตามให้ถูกต้องที่สุด เริ่มเล่นนะค่ะ

- ให้หนูยืนขึ้นทั้งสองข้าง เดินไปที่หน้าต่าง เอามือแตะหน้าต่าง แล้วคลานกลับมา
 - ให้หนูยืนขึ้น เอามือท้าวเอว หนูรอบตัวแล้วกระโดดไปข้างหน้า
- (ถ้าเด็กตั้งใจฟังและทำได้ถูกต้องของอย่าชมเชยนะค่ะ)

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เด็กคิดว่า จะเกิดอะไรขึ้นกับนิเสือน้อย
 2. เด็กคิดว่า เพราะอะไรนิเสือน้อยจึงไม่รู้ว่านิอันซายที่หมู่บ้าน
 3. ถ้าเด็กเป็นนิเสือน้อย เด็กจะทำอย่างไรเมื่อแม่เพื่อน
 4. เมื่อเล่นเกม "หนูทำได้" เด็กสามารถปฏิบัติได้กี่เพียงใด
- ☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้

ลงชื่อ ผู้บันทึก
วันที่ เดือน พ.ศ.

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 7

"ลูกบอลแสนสวย"

ตัวละครที่คนผู้ปกครอง

ธรรมชาติของเด็กวัยนี้จะไม่เข้าใจการกระทำของคนที่อาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึก
ของผู้อื่น หรืออาจทำความเสียหายต่อสิ่งต่าง ๆ การพูดคุยให้เด็กรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราจะช่วย
ส่งเสริมให้เด็กรู้จักปฏิบัติตามกรรมของคนที่เคอะเขินขง
พบกันใหม่คะ

นิทานเรื่อง "ลูกบอลแสนสวย"

บุษย์ลูกบอลใบใหม่ เมื่อกลับมาถึงบ้านลูกบอลพบเพื่อน ๆ มากมาย ทุกท้าวหมื่นชอบลูกบอลมาก
จึงชวนลูกบอลเล่นด้วย "ฉันไม่เล่นกับเธอหรอกเกี่ยวกับฉันสกปรก" ลูกบอลพูด เพื่อน ๆ จึงไม่มีใคร
ชอบลูกบอล วันหนึ่งบุษย์ได้ลูกบอลมารักตัวใหม่จึงไม่สนใจลูกบอลดูลูกบอลเห็นลูกบอลจึงเข้ามาเชยลูกบอลเล่น
เล่นจนลูกบอลกลิ้งตกลงไปในโคลน ลูกบอลต้องนอนหนาวอยู่บนถนนตลอดคืน โดยไม่มีใครสนใจเลย
วันต่อมาบุษย์ได้พาทุกท้าวออกมาเดินเล่น "พี่มาช่วยลูกบอลด้วย" ลูกบอลเรียกด้วยความท้อใจ
ลูกบอลหันมามองเห็นลูกบอลมอมแมมสกปรกจึงกระโดดลงมาช่วย บุษย์หันมาเห็นเขาจึงพาลูกบอลกลับบ้าน
ลูกบอลสำนึกผิดจึงกล่าวขอโทษเพื่อน "พวกเรายกโทษให้เธอ ถ้าเธอจะไม่ทำนิสัยชอบวิ่งเกียจเพื่อนอีก"
เพื่อน ๆ ทุก ทังแค้นมาลูกบอลและเพื่อน ๆ จึงเล่นด้วยกันเสมอ และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

คุยกับเด็ก

"ถ้าหนูเป็นลูกบอลที่ถูกเจ้าของทอดทิ้ง หนูรู้สึกอย่างไร"

"ถ้าหนูเป็นทุกท้าว หนูจะช่วยลูกบอลหรือไม่ เพราะเหตุใด"

บทสรุป

"เห็นไหมว่า สิ่งต่าง ๆ ล้วนต้องการความรักและเอาใจใส่ ดังนั้นก่อนจะทำอะไร ควรคิดถึงความรู้สึกผู้อื่นด้วยนะจ๊ะ"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นลูกบอลที่ถูกเจ้าของทอดทิ้ง หนูรู้สึกอย่างไร"
 เด็กตอบว่า
2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นลูกคาหมี่จะช่วยลูกบอลหรือไม่"
 เด็กตอบว่า เพราะ.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 8
"ลิงกับช้าง"

สัตว์สี่เท้าหนายูปการอง

การที่ธรรมชาติของเด็กมีลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จึงทำให้เด็กมักจะยึดถือความคิดของตนเป็นใหญ่โดยไม่ยอมรับฟังผู้อื่น เด็ก ๆ จึงมักโต้เถียงและทะเลาะวิวาทกันเสมอ กิจกรรมนิทานในวันนี้ จะช่วยให้เด็กเข้าใจถึงผลดีของการรู้จักยอมรับฟังผู้อื่น ตลอดจนการรู้จักร่วมมือและช่วยเหลือกัน

พบกับใหม่ค่ะ

นิทานเรื่อง "ลิงกับช้าง"

ในป่าแห่งหนึ่งมีลิงและช้างซึ่งมักทะเลาะกันเสมอโดยไม่มีใครยอมฟังใคร ฝ่ายลิงถือตนฉลาดจึงอวดที่ไม่ยอมฟังใคร ฝ่ายช้างถือว่าตนมีกำลังมหาศาลจึงทำตัวเป็นใหญ่ไม่กลัวใคร วันหนึ่งเกิดแผ่นดินไหวพวกสัตว์ทั้งหลายจึงวิ่งหนีไปในถ้ำและถูกก้อนหินขนาดใหญ่ปิดปากถ้ำไว้ออกไปหากินไม่ได้ ช้างผู้หลังออกแรงดันก้อนหินแต่ดันออกไม่ได้ฝ่ายลิงคิดวิธีการใดแต่ไม่มีแรงพอ สัตว์ทุกตัวหิวมากพากันเสนอความตายอยู่ในถ้ำนั้นเอง

หนูตัวหนึ่งเห็นเหตุการณ์ในถ้ำโดยตลอด จึงบอกว่าถ้ำมีตัวเตวดคืออยู่เหนืพวกเราคงออกตายกันหมด พวกช้างและลิงจึงคิดโคกถล่มปรึกษากัน เพื่อช่วยกันหาวิธีผลักก้อนหินที่ปิดปากถ้ำออก ลิงออกความคิดว่าให้ใช้ไม้เป็นคานจackingและระดมกำลังสัตว์ทุกตัวผลักก้อนหิน สัตว์ทุกตัวร่วมมือกัน โดยใช้วิธีการของลิงจนจackingก้อนหินออกได้สำเร็จ เมื่อออกสัตว์ออกมาได้สัตว์ต่าง ๆ จึงพร้อมใจกันตั้งลิงกับช้างเป็นหัวหน้าอยู่ร่วมกันในป่าอย่างมีความสุข

คุยกับเด็ก

"เพราะอะไร สัตว์ทุกตัวจึงจackingก้อนหินออกจากถ้ำได้สำเร็จ"

"ถาลิงกับช้างไม่ร่วมมือกัน หนูคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้น"

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 9
"นำสมหก"

สวัสดิ์คะทานบุญปกครอง

เด็ก ๆ วิทยายังขาดความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่น ทั้งนี้เพราะเด็กยังไม่รู้จักปรับคำพูดของตนเองให้เหมาะสมกับผู้อื่น เนื่องจากเด็กคิดว่าผู้อื่นจะมีความเข้าใจเหมือนกับตน กิจกรรมนิทานในวันนี้ จะช่วยให้เด็กทราบถึงผลเสียของการพูดที่ไม่ชัดเจน ตลอดจนวิธีการพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ

พบกันใหม่ นะคะ

นิทานเรื่อง "นำสมหก"

วันนี้เป็นวันหยุดคุณแม่บอกหนูๆ ว่า คุณป้าจะมาเยี่ยมที่บ้าน หนูดีใจมากที่จะได้พบคุณป้า คุณแม่ชวนหนูทำน้ำส้มคั้นและขนมอร่อย ๆ ไวคอยต้อนรับ เมื่อคุณป้ามาถึงที่รับอาสาคุณแม่นำน้ำส้มคั้นมาต้อนรับคุณป้า ขณะที่คุยกำลังดีถาดคาน้ำส้มเข้ามา หนูดีใจที่หนูได้เห็นสะกูด หอม! เพลิง! ถาดน้ำส้มหล่นและมีน้ำส้มหกหกหกหกหกหกหกหกหกหก คุณแม่บอกว่า "ไม่เป็นไรลูก หนูไปบอกพี่แจ้ในครัวให้น้ำมาเช็ดพื้นที่นะจ๊ะ" หนูจึงเดินไปบอกพี่แจ้ในครัว "พี่แจ้ น้ำส้มหก"

สักครู่พี่แจ้เดินยกถาดคาน้ำส้มมาที่ห้องรับแขก "นำสมหกแก้วโตแล้วละ" พี่แจ้บอกคุณแม่ หนูเห็นพี่แจ้เข้าใจผิดเพราะคำพูดของหนูจึงกล่าวขอโทษ คุณแม่บอกหนูว่า "คราวหลังจะพูดกับใครต้องพูดให้ชัดเจนนะจ๊ะ"

คุยกับเด็ก

"เพราะอะไร พี่แจ้จึงไม่นำน้ำมาเช็ดพื้น"

"ถ้าหนูเป็นหนู หนูจะบอกพี่แจ้ว่าอย่างไร"

บทสรุป

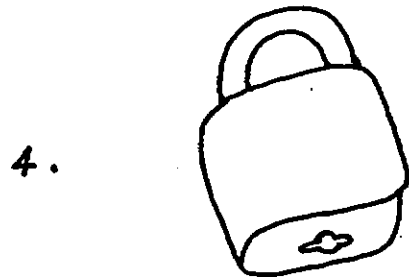
"เห็นมั้ยจ๊ะ การพูดที่ไม่ชัดเจนอาจทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิดได้ ถ้าหนูคิดจะพูดหรือบอกอะไรกับใคร
ต้องพูดให้ชัดเจนนะจ๊ะ"

เล่นกับเด็ก

วันนี้ลองให้เด็กได้ฝึกการสื่อสารกับผู้อื่นโดยการ เล่นเกม "ใบคำ" กันนะคะ

วิธีเล่น

ให้เด็กดูภาพที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แล้วใบคำให้สมาชิกในบ้านเป็นทาย

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เด็กคิดว่าที่แจวไม่น่าเข้ามาใช้คัพเพาะ
2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นคัพ หนูจะบอกที่แจวว่าอย่างไร"
เด็กตอบว่า

3. เมื่อให้เด็กเล่นเกมใบคำ เด็กสามารถสื่อความหมายได้กี่เพียงใด

☐ ชัดเจนดีมาก

☐ ค่อนข้างชัดเจน

☐ ยังไม่ชัดเจน

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 10

"กระต่ายเจ้าปัญญา"

สัตว์สี่เท้า หานปลูกครอง

การดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข คนในสังคมจะต้องช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกัน การปลูกฝังให้เด็กเรียนรู้ในการ เป็นผู้ใหญ่และการรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น จึงเป็นการพื้นฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

พบกับใหม่คะ

นิทานเรื่อง "กระต่ายเจ้าปัญญา"

เช้าวันหนึ่งขณะที่กระต่ายกำลังเดินทางกลับบ้านข้างน้อยเพื่อฉลองวันเกิด ระหว่างทาง มันได้ยืมสัตว์รองขอความช่วยเหลือ จึงเดินไปคุยกับสัตว์ต่าง ๆ ถูกหมาป่าขังไว้ เพื่อจับเป็นอาหาร กระต่ายจึงรีบเปิดกรงปล่อยเพื่อน ๆ พอที่หมาป่ากลับมาพบมันโกรธมากและตบเข้าจับกระต่ายที่หนี กระต่ายจึงออกอุบายชวนหมาป่าไปบ้านข้างน้อยเพราะมีสัตว์ให้กินหลายตัว หมาป่าหลงเชื่อว่าจะได้ จับสัตว์เพิ่มอีกหลายตัว ระหว่างทางกระต่ายหลอกหมาป่ามาที่หลุมใหญ่ ซึ่งมีแผนกระดานวางอยู่ "ถ้าท่านกลาซามกระดานแผ่นนี้ สัตว์ต่าง ๆ คงจะยกย่องท่าน" กระต่ายพูด หมาป่าหลงกลรีบเดินข้าม ทัณฑ์ ทันใดนั้นไม้กระดานก็พลิกคว่ำ หมาป่าตกลงไปในหลุม มันร้องให้กระต่ายช่วย กระต่ายจึงไปหา สิงโตและสัตว์อื่น ๆ มาช่วยกันดึงหมาป่าขึ้นมาจากหลุมได้ปลอดภัย หมาป่ารู้สึกขำขันในปัญญาของเพื่อน ๆ ช่วยชีวิต จึงให้สัญญาว่าจะไม่ทำร้ายเพื่อนอีกต่อไป ทั้งแก้นั้นมาสัตว์ในป่าจึงอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

คุยกับเด็ก

"ถ้าหนูเป็นหมาป่า หนูจะมีวิธีมาจากหลุมอย่างไร"

"ถ้าหนูเป็นกระต่าย หนูจะช่วยหมาป่าหรือไม่ เพราะเหตุใด"

"หนูคิดว่า ถ้ากระต่ายไม่ช่วยเหลือ หมาป่าจะเป็นอย่างไร"

บทสรุป

"เห็นมั้ยจะ การรู้จักช่วยเหลือกันและให้อภัยกัน จะทำให้เราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นหมาป่า หนูจะฉวยชีวิตรจากหลุมอย่างไร"
เด็กตอบว่า
2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นกระต่าย หนูจะช่วยหมาป่าหรือไม่"
เด็กตอบว่า เพราะ
3. เมื่อถามว่า "ถ้ากระต่ายไม่ช่วยหมาป่าจะเป็นอย่างไร"
เด็กตอบว่า

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 11

"แว่นตาของช่างน้อย"

สวัสดีค่ะท่านผู้ปกครอง

ลักษณะการ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กทำให้เด็กคิดว่าตนเองเห็นสิ่งต่าง ๆ เหมือนกับที่ตนเห็น เด็ก ๆ จึงมักแสดงออกโดยการทอเรียน ยึดถือความคิดตนเป็นใหญ่ กิจกรรม นิทานวันนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจมากขึ้นว่า แต่ละคนอาจมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้เหมือนกันหรือต่างกันได้ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้นค่ะ

พบกันใหม่นะคะ

นิทานเรื่อง "แว่นตาของช่างน้อย"

เช้าวันหนึ่งขณะที่ช่างน้อยกำลังเดินเล่น มันพบแว่นตาสีดำตกอยู่จึงเก็บขึ้นมาใส่ "เอ ทำไม ทองคำมีครีมน้อยอย่างนี้ สงสัยจะเกิดพายุใหญ่แน่ ๆ "ช่างน้อยคิดดังนั้นจึงรีบวิ่งไปบอกเพื่อน "เร็วเข้า ชวกเรา ฉันเห็นทองคำมีครีมน้อยไปหมด สงสัยจะเกิดพายุใหญ่รีบหนีเร็ว" ช่างน้อยบอก สัตว์ต่าง ๆ ตกใจมาก รีบหนีกันซุกซุน สิ่งโตเจ้าป่าแปลกใจที่เห็นบรรดาสัตว์ต่าง ๆ วิ่งหาที่หลบภัยจึงเรียก ช่างน้อยมาถาม "เร็วเข้าเด็กทานเจ้าป่าจะเกิดพายุใหญ่แน่ ๆ ข้าเห็นทองคำมีครีมน้อยไปหมด" ช่างน้อยบอก "โอเอ๋ย ช่างน้อย เจ้าใส่แว่นตาสีดำอยู่จะเห็นทองคำสว่างได้อย่างไรละ" สิ่งใหญ่ ช่างน้อยจึงถอดแว่นตาสีดำออกพบว่าทองคำสว่างสดใส จึงกล่าวขอโทษเพื่อน ๆ บรรดาสัตว์ต่าง ๆ จึงพากันแยกย้ายกลับไปที่บ้านตามเดิม

คุยกับเด็ก

"ทำไมช่างน้อยจึงคิดว่าจะเกิดพายุใหญ่"

"ถ้าหนูเป็นเพื่อน ๆ ช่างน้อย หนูจะเชื่อช่างน้อยหรือไม่ เพราะอะไร"

เล่นกับเด็ก

วันนี้ลองเล่นเกมกับเด็กนะคะ ชื่อเกม "แวนวิเศษ" ค่ะ เกมนี้จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจของเด็กว่า แต่ละคนอาจมองสิ่งเดียวกันแตกต่างกันหรือเหมือนกันได้

อุปกรณ์

แวนกระดาษสีต่าง ๆ

วิธีเล่น

1. ให้เด็กเลือกแวนสี สองคู่สิ่งของในบ้าน
2. ถามเด็กว่า เด็กเห็นสิ่งต่าง ๆ นั้นเป็นสีอะไร เพราะอะไรจึงเห็นเป็นสีนั้น
3. ให้ท่านเลือกแวน 1 สี สองไปี่ต่าง ๆ ในบ้าน และให้เด็กทายว่า ท่านจะเห็นสิ่งนั้นเป็นสีอะไร ทำไมจึงเห็นเป็นสีนั้น
(ถ้าเด็กตอบไม่ถูกต้องให้กำลังใจเด็กนะคะ แล้วลองให้แวนเด็กพิสูจน์คำตอบอีกครั้ง)

บทสรุป

"หนึ่มีจะ แต่ละคนอาจมองสิ่งต่าง ๆ เหมือนกันหรือต่างกันก็ได้ ดังนั้นถ้ามีใครบอกถึงสิ่งต่าง ๆ แล้วไม่เหมือนกับที่หนูเห็น ควรรับฟังเขาบ้างนะ"

บันทึกทายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "ทำไมช่างน้อยจึงคิดว่าจะเกิดพายุใหญ่"
เด็กตอบว่า
2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นเพื่อนช่างน้อย หนูจะเชื่อช่างน้อยหรือไม่"
เด็กตอบว่า เพราะ

3. เมื่อเล่นเกม "แวนวิเศษ" เด็กเล่นเกมและตอบคำถามได้กี่เพียงใด

☐ ตอบถูกทั้งหมด

☐ ตอบถูกบางคำถาม

☐ ตอบไม่ถูกเลย

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 12
 "หนูอ่อนเข้าใจนิค"

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

ความสามารถในการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญที่ควรส่งเสริมให้กับเด็ก เพราะเด็กวัยนี้จะคิดว่าผู้อื่นเข้าใจสิ่งที่ตนพูด จึงทำให้เด็กไม่รับคำพูดของคนที่เหมาะสมกับผู้ฟัง ผู้ใหญ่จึงควรพูดกับเด็กอย่างชัดเจนทุกครั้ง และช่วยแก้ไขเมื่อพบว่าเด็กยังพูดไม่ถูกต้อง จะช่วยให้เด็กสื่อสารกับผู้อื่นได้ชัดเจนค่ะ

พบกันใหม่นะคะ

นิทานเรื่อง "หนูอ่อนเข้าใจนิค"

หนูอ่อนอาศัยอยู่กับพ่อแม่ในคอกหมูแห่งหนึ่ง หนูอ่อนกินจุมากและกินทั้งวัน จนพ่อแม่ต้องคอยตัดเตือน วันหนึ่งหนูอ่อนปวดท้องมาก พ่อแม่จึงพาไปหาหมอ คุณหมอได้ให้ยามากินหลายชนิด ที่จอตีขาวว่าหนูอ่อนไม่สบายจึงฉีดยาเข้ามา เข็ม "หนูอ่อน กินยาเยอะ ๆ นะ จะหายเร็ว ๆ ไปเล่นด้วยกันเหมือนเดิม" ที่จอบอกหนูอ่อนพร้อมกับลากลับไป

"ที่จอบอกว่า กินยาเยอะ ๆ จะหายเร็ว ๆ หนูอ่อนคิดดังนั้นจึงลุกขึ้นกินยาตามที่หมอให้มา จนหมดขวด ลึกครู่หนูอ่อนรู้สึกท้อและล้มลงหมดสติ พ่อหมูปาพาเขาจึงรีบนำส่งโรงพยาบาล ที่จอรูข่าวว่าหนูอ่อนกินยาเกินขนาดเพราะได้ฟังคำบอกของตน จึงรีบมาหา "หนูอ่อน ขอโทษนะที่พูดกับเธอไม่ชัดเจน ทำให้เธอเข้าใจนิค" ที่จอตัก ที่จวจึงอาสาพาแม่หนูอ่อนคุณแดงหนูอ่อนหายดี พ่อแม่จึงเตือนหนูอ่อนว่า ก่อนจะเชื่อคำพูดใคร ควรคิดให้ดีเสียก่อน

คุยกับเด็ก

"ถ้าหนูเป็นหนูอ่อน หนูจะเชื่อคำพูดที่จอหรือไม่เพราะอะไร"

"ถ้าหนูเป็นที่จอ หนูจะบอกหนูอ่อนเรื่องกินยาวาอย่างไร"

บทสรุป

"เห็นมั้ยว่า การที่พ่อพูดไม่ถูกต้อง ทำให้หนูอ่อนแอจนตายเพราะเข้าใจผิด ดังนั้น
ถ้าจะพูดหรือบอกอะไรกับใคร ควรพูดให้ชัดเจนถูกต้องนะ"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นหนูอ่อน หนูจะเชื่อคำพูดที่พ่อหรือไม่"
เด็กตอบว่า..... เพราะ
2. เมื่อสมมติให้เด็กเป็นพ่อ เด็กจะบอกหนูอ่อนเรื่องกินยาว่า
3. ทานคิดว่า เด็กของท่านควรได้รับการแก้ไขเรื่องการพูดในคานาไคบาง
.....

ลงชื่อ ผู้บันทึก
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 13
 "ปุยฝ้ายขอกกัญญ์"

สวัสดีค่ะท่านผู้ปกครอง

ระยะปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่เด็กจะเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม เด็กวัยนี้ยังไม่เข้าใจว่าการกระทำของตนอาจส่งผลกระทบต่อและทำความเสียหายแกผู้อื่น การเป็นแบบอย่างที่ดีและการพูดคุยให้เด็กนำตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่น จะช่วยให้เด็กรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นและปรับพฤติกรรมของตนได้เหมาะสม

พบกับใหม่ นะคะ

นิทานเรื่อง "ปุยฝ้ายขอกกัญญ์"

ในป่าแห่งหนึ่งมีแม่กระต่ายชื่อเจ้าปุก มันมีลูกตัวหนึ่งชื่อปุยฝ้าย ทุก ๆ เจ้าปุกแม่กระต่ายจะออกไปหานักสด ๆ มาให้ลูกของมันทุกวัน วันหนึ่งเจ้าปุกถูกนายพรานยิงบาดเจ็บ ปุยฝ้ายสงสารแม่มากจึงอาสาจะไปหาอาหารมาเลี้ยงแม่ มันจึงบอกทางให้ปุยฝ้ายไปเก็บผักในสวนผักของชาวสวน ปุยฝ้ายจึงรีบออกไปทันที

วันหนึ่งขณะที่ปุยฝ้ายกำลังเก็บผักเจ้าของสวนผักมาพบจึงจับปุยฝ้ายไว้ "ปล่อยผมเถอะครับ แม่ผมถูกยิงบาดเจ็บไม่มีอาหารกิน" ปุยฝ้ายพูด เจ้าของสวนผักเห็นใจที่ปุยฝ้ายท้องคุณแม่ จึงบอกว่า "ทีหลังถ้าอยากกินของกินอะไร บอกเจ้าของสวนผักนะ" จากนั้นจึงปล่อยให้ปุยฝ้ายนำผักไปให้แม่ เมื่อกลับถึงบ้านปุยฝ้ายจึงเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้แม่ฟัง และสัญญาว่าแม่จะไม่ทำเช่นนั้นอีก ในไม่ช้าปุยฝ้ายก็หายเป็นปกติ ปุยฝ้ายและเจ้าปุกรู้สึกสำนึกในบุญคุณของเจ้าของสวนผักที่ไว้ชีวิต กระต่ายสองแม่ลูกจึงอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

คุยกับเด็ก

"ถ้าหนูเป็นปุยฝ้ายเห็นแม่ถูกนายพรานยิงบาดเจ็บ หนูรู้สึกอย่างไร"

"ถ้าหนูเป็นเจ้าของสวนผักและถูกขโมยผัก หนูรู้สึกอย่างไร"

"ถ้าเจ้าของสวนผักไม่ยอมปล่อยปุยฝ้าย หนูคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้น"

บทสรุป

"เห็นไหม ถ้าเจ้าของสวนผักไม่ยกโทษให้ ปุ๋ยฝ้ายและแมลงจะลำบากนะ ดังนั้นการที่เราจะอยู่ร่วมกัน ควรจะรู้จักเห็นใจและช่วยเหลือกันนะ"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นปุ๋ยฝ้ายเห็นแม่ถูกนายพรานยิงบาดเจ็บ หนูรู้สึกอย่างไร"
เด็กตอบว่า
2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นเจ้าของสวนผักและถูกขโมยผัก หนูรู้สึกอย่างไร"
เด็กตอบว่า
3. เด็กคิดว่า จะเกิดอะไรขึ้น ถ้าเจ้าของสวนผักไม่ยอมปลดปุ๋ยฝ้าย
.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 14
"บ้านของแก้ว"

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังมีขีดจำกัดในการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ โดยเด็กจะคิดว่าผู้มองเห็นสิ่งต่าง ๆ เช่นเดียวกับที่ตนเห็น ทำให้ความคิดเด็กกับแคบและไม่ยอมรับว่าสิ่งที่ยอดคิดต่างไปจากตน กิจกรรมนิทานวันนี้ จะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจเรื่องความแตกต่างในการมองเห็นสิ่งเดียวกันได้ชัดเจนคะ
พบกันใหม่คะ

นิทานเรื่อง "บ้านของแก้ว"

แก้วอาศัยอยู่กับพ่อแม่ที่บ้านหลังใหม่ แก้วชอบบ้านใหม่มากจึงชวนปอและขวัญไปเที่ยวบ้าน "บ้านของฉันสีฟ้า เป้นบ้านสองชั้น ปลุกดอกไม้ไว้นานานจะ" แก้วบอกเพื่อน ต่อมาปอและขวัญ จึงไปหาแก้ว พบบ้านสีฟ้าสองชั้นแต่เมื่อก่อนไปไกล ๆ กลับเห็นสวนผักมากมายที่หน้าบ้านหลังนั้น "กลับเถอะ เรามาบ้านแล้ว" ปอและขวัญ ทันใดนั้นก็ได้ยินเสียงแก้วเรียก "ปอ ขวัญ ทำไมจะกลับละจะ" ปอและขวัญบอกว่า "โธ่เราบอกว่าหน้าบ้านปลูกดอกไม้ แต่เราเห็นแต่สวนผัก" แก้วตอบว่า "โธ่ขออภัย ตรงนี้เป็นหลังบ้านจะ สวนดอกไม้อยู่หน้าบ้านไงละ" แก้วจึงชวนเพื่อนไปเล่นกันที่หน้าบ้าน

คุยกับเด็ก

"ทำไมปอและขวัญจึงคิดว่าไม่ใช่บ้านของแก้ว"

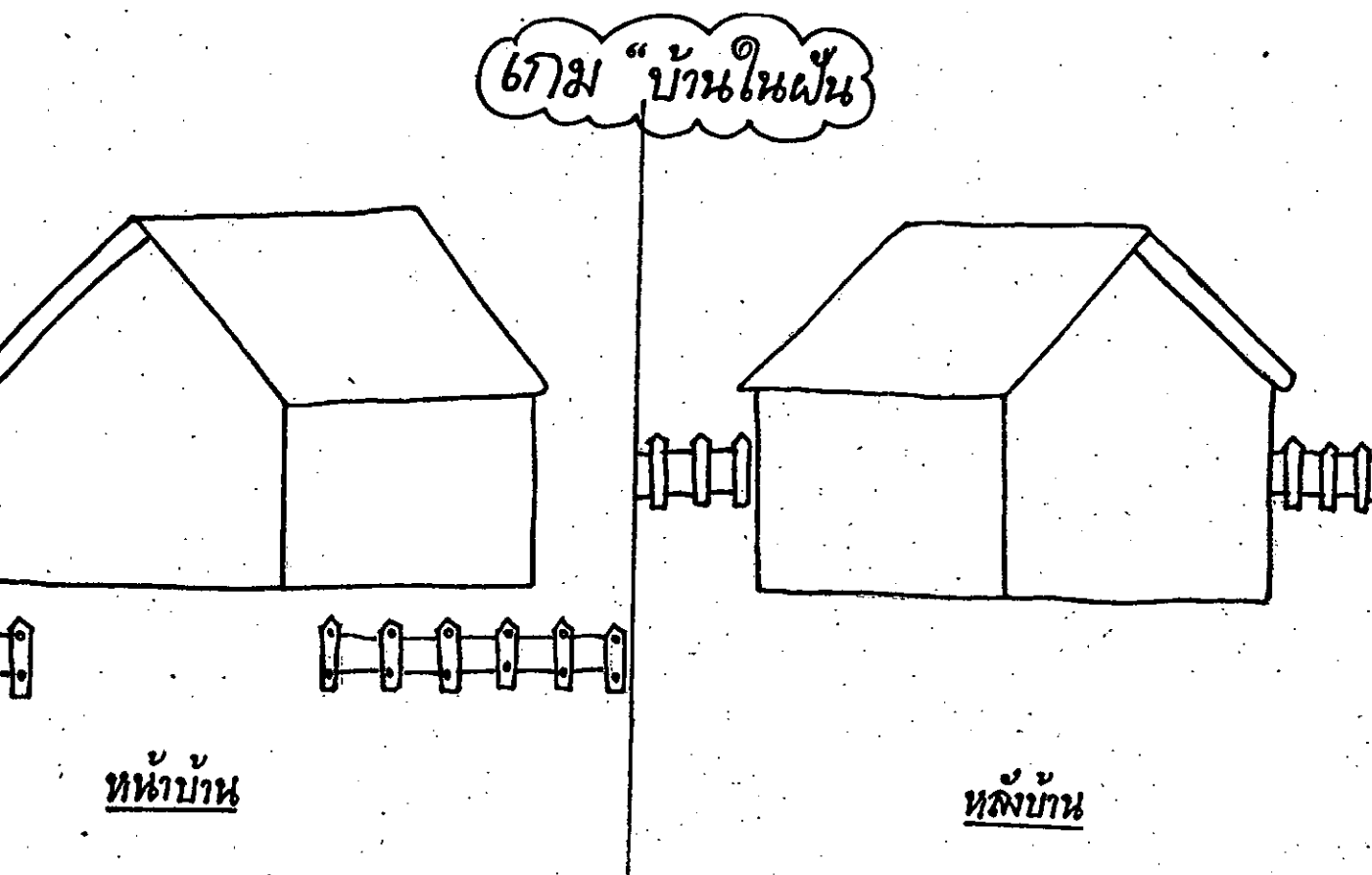
"ถ้าหนูจะชวนเพื่อนมาเที่ยวบ้าน หนูจะบอกเพื่อนถึงลักษณะบ้านหนูอย่างไร"

บทสรุป

"เห็นมั้ยจ้ะ สิ่งของสิ่งเดียวกัน ถ้าเรามองคนละด้าน เราอาจเห็นแตกต่างกันได้"

เล่นกับเด็ก

วันนี้ลองชวนเด็กตกแต่งบ้านตามความคิดของเด็กนะคะ เมื่อเสร็จแล้วลองชวนเด็กคุยว่า
"ถ้ายนอยุ่หน้าบ้าน (ข้างบน หลังบ้าน) จะมองเห็นอะไร"



บันทึกท้ายกิจกรรม

- เมื่อถามเด็กว่า "ทำไมพอและขวัญจึงคิดว่าไม่ใช่บ้านของแก้ว"
เด็กตอบว่า
- เมื่อให้เด็กบอกลักษณะบ้านของตนเอง เด็กอธิบายได้ดีเพียงใด
☐ ชัดเจนถูกต้องมาก ☐ ชัดเจนพอควร ☐ ยังไม่ชัดเจน
- เมื่อเล่นเกม "บ้านในฝัน" เด็กตอบคำถามได้ดีเพียงใด

ลงชื่อ ผู้บันทึก
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 15

"สอบตก"

สวัสดิ์คะ ทานผูกครอง

เด็กวัยนี้เป็นวัยแห่งการซักถาม การอยากรู้อยากเห็นของเด็กเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กมีประสบการณ์ต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมากขึ้น การตอบคำถามเด็กด้วยความตั้งใจและการแก้ไข เมื่อพบว่าเด็กยังสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน จะช่วยให้เด็กพัฒนาทางสติปัญญาเพิ่มขึ้นคะ

พบกับใหม่คะ

นิทานเรื่อง "สอบตก"

เช้าวันหนึ่งหนูน้อยแดงตัวเพียวไปฟังผลสอบที่โรงเรียน คุณแม่เดินออกมาส่งที่หน้าบ้าน "ขอให้ลูกสอบไถนะจะ ถ้ากลับบ้านหนูแหวะขอโซโกให้แม่ทีนะ" คุณแม่บอก เมื่อฟังผลสอบเสร็จ หนูน้อยก็ใจที่สอบได้ จึงรีบแหวะขอโซโกให้พี่สาวไปฝากคุณแม่ ขณะกำลังเดินกลับบ้าน หนูน้อยได้เดินสะดุดก้อนหินกลม "ฮือ! ฮือ! โซแตกหมด คุณแม่ของหนูนะ ๆ " หนูน้อยเดินร้องไห้กลับไปหาคุณแม่ "คุณแม่ชา ซักหมดเลย" หนูน้อยร้องไห้มาหาคุณแม่ "ไม่เป็นไรลูก ทอไปหนูท่องตั้งใจเรียนมากกว่านี้นะ" คุณแม่ปลอบ "ไม่ใช่คะ คุณแม่ หนูสอบได้แต่โซโกนะแตกหมดหมดเลย" หนูน้อยพูดพร้อมกับกอดคุณแม่

คุยกับเด็ก

"เพราะอะไร คุณแม่จึงคิดว่าหนูสอบตก"

"ถ้าหนูเป็นหนูน้อย หนูจะบอกคุณแม่ถึงเรื่องที่เกิดขึ้นอย่างไร"

บทสรุป

"เห็นมั้ยคะ การพูดที่ไม่ชัดเจนอาจทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดได้ ดังนั้นถ้าจะพูดหรือบอกอะไรกับผู้อื่น ต้องคิดให้ถี่ถ้วนและพูดให้ชัดเจนนะ"

เล่นกับเด็ก

วันนี้ลองทดสอบการสื่อความหมายของเด็ก โดยการชวนเด็กเล่นเกม "สายสร้อยแสนสวย"

นะคะ

อุปกรณ์

หลอดกาแฟสีต่าง ๆ เชือกขนาดยาว 1 ฟุต 2 เส้น

วิธีเล่น

ให้ท่านแจกอุปกรณ์ให้เด็ก 1 ชุด และตัวท่าน 1 ชุด

1. ผู้ปกครองและเด็กหันหลังชนกันคะ

2. ให้เด็กเริ่มใช้เชือกร้อยหลอดกาแฟ โดยขณะที่เด็กร้อยให้เด็กบอกผู้ปกครองให้ช่วยไป

พร้อมกับเด็กให้เหมือนกัน

3. เมื่อร้อยเสร็จให้นำสายสร้อย 2 เส้น มาเปรียบเทียบว่าเหมือนหรือต่างกัน

(อาจสลับกันโดยผู้ปกครองออกคำสั่งให้เด็กทำตามบ้าง)

แบบบันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "เพราะอะไรคุณแม่จึงคิดว่า หนูชอบหลอดกาแฟ"

เด็กตอบว่า

2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นหนูจอม หนูจะบอกคุณแม่ถึงเรื่องที่หนูชอบอย่างไร"

เด็กตอบว่า

3. เมื่อเล่นเกม "สายสร้อยแสนสวย" เด็กสื่อความหมายได้กี่เพียงใด

☐ ชัดเจนดีมาก

☐ ชัดเจนพอควร

☐ ยังไม่ชัดเจน

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 16
"แม่โกนอย"

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

นักจิตวิทยาหลายท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กในระยะปฐมวัยเป็น
สิ่งซึ่งมีผลต่อคุณภาพของเด็กในอนาคต การปลูกฝังให้เด็กสามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับผู้อื่น
จึงเป็นการวาง พื้นฐานการ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในวันหน้า
พบกันใหม่ค่ะ

นิทานเรื่อง "แม่โกนอย"

แม่โกตัวหนึ่งพบเห็นแม่ลูกสาวลืตกอยู่ มันคิดจะนำไปปลูกเพื่อนำข้าวมาทำขนมปัง แม่โก
และลูก ๆ จึงไปชวนเพื่อน ๆ คือ เบ็ค ห่าน แมว และหมูมาช่วยกัน แต่ไม่มีใครสนใจจะช่วย แม่โก
ปลูกข้าวเพื่อนำมาทำขนมปังแม่ตัวเดียว แม่โกกับลูก ๆ จึงช่วยกันปลูกข้าว เมื่อข้าวออกรวงมันจึง
ไปชวนเพื่อน ๆ มาช่วยเกี่ยวข้าว เพื่อน ๆ ตอบว่า "ฉันไม่ช่วย" แม่โกเสียใจมากมันจึงชวนลูก ๆ
ช่วยกันเกี่ยวข้าวแล้วนำมาทำขนมปังด้วยความเหน็ดเหนื่อยตามลำพัง เมื่อขนมปังสุกส่งกลิ่นหอมชวนกิน
แม่โกถามเพื่อน ๆ ว่า "ใครอยากกินขนมปังบ้าง" เพื่อน ๆ ตอบพร้อมกันว่า "ฉันอยากกิน" แต่แม่โก
ไม่สนใจเพื่อน ๆ มันชวนลูก ๆ กินขนมปังอย่างเอร็ดอร่อย เพื่อน ๆ จึงกลับไปด้วยความผิดหวังและ
หิวโหย

คุยกับเด็ก

"ถ้าหนูเป็นแม่โกหนูจะรู้สึกอย่างไรที่เพื่อน ๆ ไม่ช่วยเหลือ"

"ถ้าหนูเป็นเพื่อนแม่โก หนูจะช่วยแม่โกหรือไม่ เพราะอะไร"

"ถ้าหนูเป็นแม่โกหนูจะแบ่งขนมปังให้เพื่อนหรือไม่ เพราะอะไร"

บทสรุป

เห็นด้วยจะ สักว่าทุกคนไม่รักกัน แม่ไก่จึงต้องทำงานเหนื่อย เพื่อน ๆ ก็ไม่ได้กินขนมปัง เพราะ
แม่ไก่ไม่แบ่งให้ ถ้าหนูเพื่อนต้องช่วยเหลือกันและแบ่งปันกันนะ

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นแม่ไก่ หนูรู้สึกอย่างไรที่เพื่อน ๆ ไม่ช่วยเหลือ"
เด็กตอบว่า
2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นเพื่อน ๆ แม่ไก่หนูจะช่วยแม่ไก่หรือไม่"
เด็กตอบว่า..... เพราะ
3. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นแม่ไก่ หนูจะแบ่งขนมปังให้เพื่อน ๆ หรือไม่"
เด็กตอบว่า เพราะ

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 17

"สามสือยากเป็นเสือ"

สวัสดีคะท่านผู้ปกครอง

การปลูกฝังให้เด็กรู้จักพิจารณาโทษของกอนกิดจะทำสิ่งใด เป็นวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมทางการ
 คลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็ก ทั้งนี้เพราะเด็ก ๆ มักจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยใช้ความคิด
 ของตนเองเป็นใหญ่ จึงมีผลทำให้เด็กขาดการ ยึดถืออย่างรอบคอบก่อนทำสิ่งต่าง ๆ

พบกับใหม่คะ

นิทานเรื่อง "สามสือยากเป็นเสือ"

หนูนิดและหนูน้อยมีแมวตัวรัก 5 ตัว สามสือตัวโตและมีขนไม่เหมือนพี่น้องตัวอื่น ๆ สามสือ
 คิดว่า "ฉันไม่ใช่เป็นแมวสักหน่อย ฉันเป็นเสือทางหากละ" สามสือจึงไม่ยอมเล่นและคลุกคลีกับพี่น้องเลย
 สามสือไม่ยอมกินข้าวเหมือนลูกแมวตัวอื่น ๆ จนกระทั่งร่างกายซูบผอม "เสือไม่กินข้าวแบบแมวทั่วไปหรอก"
 สามสือคิด เมื่อถึงเวลาตอนสามสือไม่ยอมนอนในบ้าน มันคิดว่าเป็นเสือต้องนอนบนต้นไม้ สามสือจึงหนีออกมา
 นอนบนต้นไม้ทุกคืน แมวทองทองนอนหนาวอยู่ในที่สูง ๆ

วันหนึ่งหนูนิดและหนูน้อยหาลูกแมวทั้ง 5 ไปเที่ยวสวนสัตว์ สามสือเดินไปพบเสืออยู่ในกรง
 "โอโฮนี่หรือเสือ ตัวโต มีเขี้ยวใหญ่จริง" สามสือรู้สึกกลัวเสือมากแต่แข็งใจบอกเสือว่า "พี่เสือครับ
 ขอผมเล่นด้วยนะ เพราะผมก็เป็นเสือเหมือนกัน "ฮา ฮา เจ้านะเป็นลูกแมว ไม่ใช่เสือหรอก"
 เสือหัวเราะเสียงดังจนสามสือตกใจมาก เมื่อกลับมาถึงบ้าน สามสือบอกกับพี่น้องว่า "ฉันไม่อยากเป็น
 เสือแล้วละ เสือน่ากลัวจริง ๆ " หนูนิด หนูน้อยและพี่น้องของสามสือโง่ ๆ สามสือเปลี่ยนใจ สามสือ
 จึงทำตัวเป็นลูกแมวตัวรักดังแต่เดิมมา

คุยกับเด็ก

"หนูนิดคิดว่าเขาจะอะไรสามสือจึงคิดว่ามันเป็นเสือ"

"ถ้าหนูเป็นสามสือ หนูอยากจะเป็นเสือหรือไม่ เพราะอะไร"

บทสรุป

"เห็นมั้ยจ้ะ แหมว่าสามสี่จะพยายามทำทุกอย่างให้เหมือนกับเสือ มันก็ยังคงเป็นแมวอยู่นั่นเอง
ดังนั้นก่อนจะคิดทำอะไรก็ควรคิดให้รอบคอบเสียก่อน"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "หนูคิดว่าเพราะอะไรสามสี่จึงคิดว่ามันเป็นเสือ"
เด็กตอบว่า
2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นสามสี่ หนูอยากจะเป็นเสือหรือไม่"
เด็กตอบว่า เพราะ

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 18

"คุณวงกลมและคุณสี่เหลี่ยม"

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

เด็ก ๆ ส่วนใหญ่มักชอบที่จะเป็นเด็กมากกว่าผู้ใหญ่ การพูดของเด็กจะพัฒนาขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งที่เด็กรู้จักรับคำพูดของคนที่เหมาะสมกับวัยฟัง ตลอดจนการให้เด็กรู้จักฟังผู้อื่น และนำมาปรับใช้กับตนเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการของเด็กและการได้รับการส่งเสริมจากผู้ใหญ่ที่พบกันใหม่ค่ะ

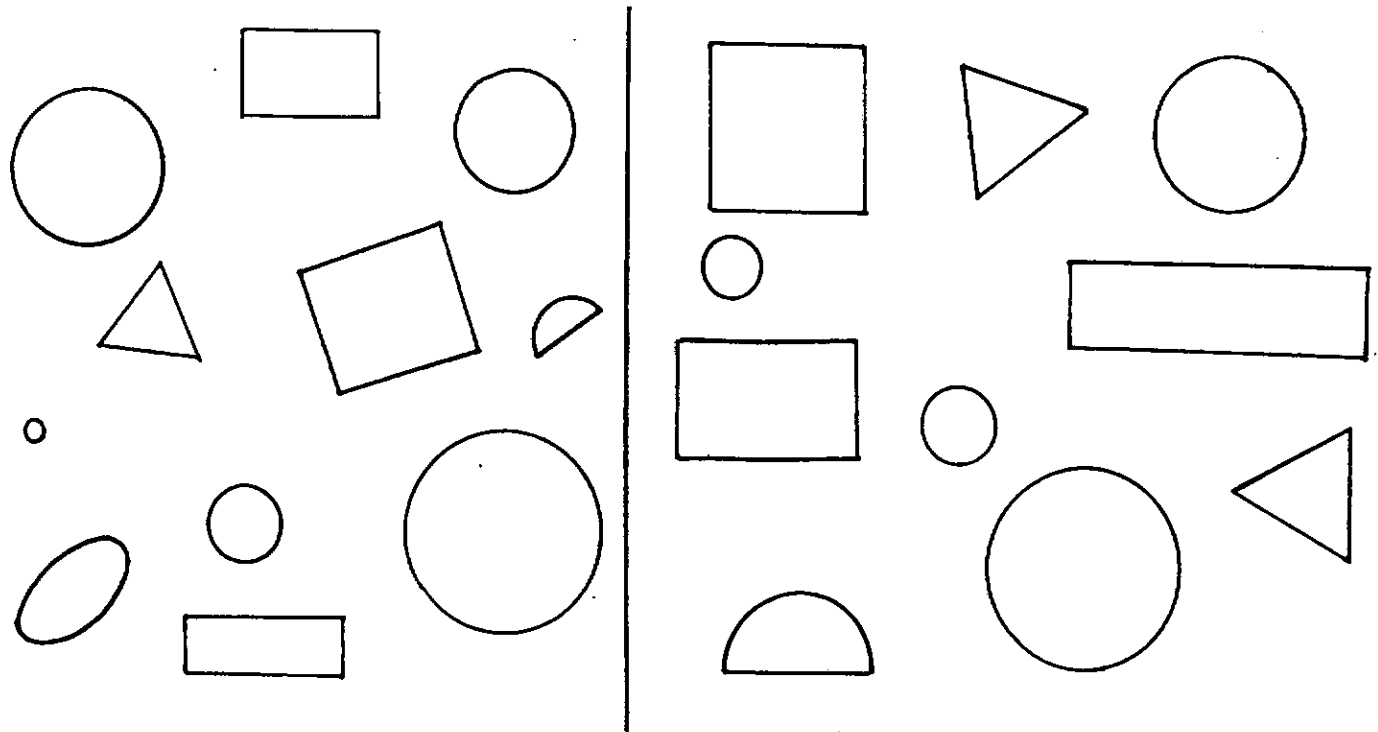
นิทานเรื่อง "คุณวงกลมและคุณสี่เหลี่ยม"

เช้าวันหนึ่งขณะที่หนูทอยตัวกิ้งกิ้งเล่นอยู่ในสวนหลังบ้าน เธอได้ยินเสียงดังมาจากโรงไม้ใหญ่ "กุกกัก กุกกัก" หนูทอยตัวกิ้งกิ้งค่อย ๆ คลานเขาไปดูใกล้ ๆ ในไม้เขาปรากฏว่ามีตัวประหลาด 2 ตัว ค่อย ๆ โผล่ออกจากโรงไม้ หนูทอยตัวกิ้งกิ้งรีบตะคุบตัวไว้ เจ้าตัวประหลาดร้องขึ้นอย่างตกใจว่า "โอ๊ย ปล่อยฉันนะ" หนูทอยตัวกิ้งกิ้งปล่อยเจ้าตัวประหลาดและพูดว่า "เธอบอกฉันก่อนหรือจะว่า เธอทำอะไร" เจ้าตัวประหลาดจึงบอกว่า "ฉันชื่อวงกลมจะ" "ฉันชื่อสี่เหลี่ยมจะ"

นิทานจบแล้วลองให้เด็ก ๆ มองหา "คุณวงกลม" และ "คุณสี่เหลี่ยม" กันนะคะ

คำสั่ง เลือก ✕ หารูปวงกลม

คำสั่ง เลือก ✕ หารูปสี่เหลี่ยม



เล่นกับเด็ก

วันนี้สองชวนเด็กเล่นเกม "บอกหน่อยนะ" เกมนี้ จะช่วยให้เด็กทราบว่า การพูดของเด็กนั้น ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้มากน้อยเพียงใด

อุปกรณ์

บัตรภาพรูปถนัดต่าง ๆ กระดาษแข็งรูปสี่เหลี่ยมและวงกลม

วิธีเล่น

1. ให้เด็กเลือกบัตรภาพรูปถนัด 1 ภาพ และถือไว้ไม่ให้ใครเห็น
2. ผู้ปกครองเป็นผู้ถามคำถามเชิงรูปสี่เหลี่ยมและวงกลมไว้ โดยหันหลังชนกับเด็ก

3. ให้เด็กออกคำสั่งให้หุ่นปกครองวางกระดาษรูปสี่เหลี่ยม และวงกลมเพื่อให้เป็นภาพ
ให้เหมือนกับภาพที่เด็กถือ

4. นำบัตรภาพและรูปที่ต่อเสร็จแล้วนำมาเปรียบเทียบกันว่าเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร
(อาจจัดให้หุ่นปกครองเป็นผู้ออกคำสั่งให้เด็กทำตามบ้างก็ได้คะ)

บทสรุป

"เห็นมั้ยคะ การพูดกับผู้อื่นนั้น เขาอาจจะไม่เข้าใจสิ่งที่เราพูด ดังนั้นเราจึงควรพูดให้
ชัดเจน"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อเล่นเกม "บอกหนอยนะ" กับเด็ก ท่านคิดว่าเด็กของท่านใช้คำพูดในการสื่อ
ความหมายเป็นอย่างไร

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 19

"ไอศกรีมหลายรส"

สวัสดิ์ละ ทานบุญปกครอง

เด็ก ๆ ส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจว่า การกระทำบางอย่างของพวกเราอาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้อื่น เด็ก ๆ จึงมักโต้เถียง แย่งของ อยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน ไอศกรีมเยาะเย้ยผู้อื่น ฯลฯ พฤติกรรมดังกล่าวนี้จะคอยคลายลงเมื่อเด็กอายุมากขึ้น รวมถึงการได้รับการส่งเสริมและแก้ไขในทางที่ถูกต้อง

พบกับใหม่ชะคะ

นิทานเรื่อง "ไอศกรีมหลายรส"

ที่ร้านไอศกรีมแห่งหนึ่งมีเสียงเล็ก ๆ เฝยกันอยู่ในถ้วยไอศกรีม "ฉันอร่อยที่สุด" วนิดาออกสพรอบอรัยเสียงว่า "ฉันทางหากอร่อยที่สุด ฉันมีสมาธิมากทีเดียว" ชอคโกแลตไม่ยอมจึงแย้งว่า "ฉันมีรสชาติกลมกล่อมหอมหวานกว่าพวกเธออยู่เยอะ" ไอศกรีมทั้งสามรสต่างเถียงกันเสียงดัง ทันใดนั้นไอศกรีมสามรสก็ตกลงมาทุบกระຈักเพราะเสียงร้องไห้ดังขึ้น "แง แง แง" เสียงของกล้วยหอมนั่นเอง "กล้วยหอมจำร้องไห้ทำไม" วนิดาถาม "ฮือ ฮือ ก็เพราะฉันหิวแล้วก็อร่อยสู้พวกเธอไม่ได้นะสิ" กล้วยหอมตอบเสียงสะอื้นอย่างน่าสงสาร ไอศกรีมสามรสจึงคิดได้ว่า การกระทำของพวกเราทำให้กล้วยหอมน้อยใจ จึงช่วยกันคิดหาวิธีช่วยกล้วยหอม "รูแล้วละ พวกเรามาแบ่งความสวຍให้กล้วยหอมกันเถอะ" วนิดาพูดพร้อมกับแบ่งคอกไม้สวຍบนหัวให้ ส่วนสพรอบอรัยก็แบ่งแยมสีแดงให้ และชอคโกแลตก็แบ่งบลูชอคโกแลตไปประกับบนหัวของกล้วยหอม ไอศกรีมทั้งสามรสช่วยแบ่งความสวຍและความอร่อยให้กล้วยหอม กล้วยหอมมีความสุขมากที่เพื่อน ๆ รักและให้ความช่วยเหลือ ไอศกรีมสามรสก็ให้ช่วยกล้วยหอมให้มีความสุข

คุยกับเด็ก

"เพราะอะไรกล้วยหอมจึงร้องไห้"

"ถ้าหนูเป็นไอศกรีมสามรส หนูจะช่วยกล้วยหอมหรือไม่ เพราะเหตุใด"

"ถ้าหนูเป็นกล้วยหอม หนูรู้สึกอย่างไรที่เพื่อน ๆ ช่วยเหลือ"

บทสรุป

"เห็นมั้ยจะ การกระทำของเราอาจทำให้ผู้อื่นเสียใจ ดังนั้น ถ้าหนูพบใครที่เขาต้องการให้ช่วยเหลือควรเห็นใจเขานะ เพราะเราอยู่ร่วมกัน เราควรช่วยเหลือกัน"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "เพราะอะไรกล้วยหอมจึงร้องไห้"
เด็กตอบว่า
2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นไอศกรีมสามรส หนูจะช่วยกล้วยหอมหรือไม่"
เด็กตอบว่า เพราะ
3. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นกล้วยหอม หนูรู้สึกอย่างไรที่เพื่อน ๆ ช่วยเหลือ"
เด็กตอบว่า

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 20
"เด็กขายตามอกกับช้าง"

สวัสดิ์คชทานูปการอง

การที่ตนเองเป็นศูนย์กลางทำให้การมองสิ่งต่าง ๆ ของเด็กคับแคบ กล่าวคือ เด็กจะไม่เข้าใจของสิ่งเดียวกัน ถ้ามองคนละด้านแต่ละคนจะเห็นต่างกัน โดยเด็กจะคิดว่าผู้มองเห็นเหมือนกับตน เด็ก ๆ จึงมักโต้เถียง คอรั้นไม่ยอมฟังใคร การส่งเสริมให้เด็กมีประสบการณ์โดยการสังเกตและลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง จะช่วยให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง และยอมรับฟังความคิดของผู้อื่นมากขึ้น

พบกันใหม่ นะคะ

เล่นกับเด็ก

วันก่อนให้เด็กฟังนิทาน ชวนเด็กเล่นเกม "เอ๊ะ! จริงหรือ" กันก่อนนะคะ

อุปกรณ์

เอกสารฉบับนี้ค่ะ

วิธีเล่น

นูปการองนั่งหันหน้าเข้าหาเด็กโดยถือเอกสารไปก่หน้าหันไปทางเด็กแล้วถามเด็กว่า

1. "หนูมองเห็นรูอะไรบ้าง" (.....)แม่มองเห็นเป็นรูประกาย

หนูเจอไหม" (.....)

2. หนูลองมาคิดว่า แม่เห็นเป็นรูประกายจริงไหม" (ให้เด็กเถียงมา)

3. "หนังสือเล่มเดียวกัน ทำไมเรามองเห็นไม่เหมือนกันจะ" (เฉลยเพราะเราอยู่คนละด้าน)

นิทานเรื่อง "เด็กขายตำบอคับข้าง"

กาลครั้งหนึ่งมีเด็กขายตำบอคับคนเป็นเพื่อนรักกัน แต่เขามักชอบเถียงกันเสมอว่า ความคิดของตนถูกต้องที่สุด วันหนึ่งเด็กทั้งสองซึ่งไม่เคยมีใครเคยเห็นข้าง จึงเถียงกันว่าข้างมีรูปร่างอย่างไร เด็กที่สามคนพูดว่า "ข้างคงรูปร่างเหมือนคันทะ" คนที่สองเถียงว่า "เหมือนโองทางหาก" คนที่สามพูดขึ้นว่า "ฉันว่าเหมือนก้อนหินมากกว่า" แต่คนที่สี่บอกว่า "ฉันว่าเหมือนถังแฉะ ๆ "

ในที่สุดเด็กที่สามก็พูดทั้งสองตกลงกันไปคลำข้างที่สวนสัตว์ คนที่หนึ่งคลำไปถูกวงข้างจึงพูดว่า "ข้างเหมือนงูมะ" คนที่สองคลำไปถูกทองข้างจึงเถียงว่า "ข้างเหมือนกำพุทังหาก" คนที่สามคลำที่ขาข้างจึงบอกว่า "ฉันว่าเหมือนเสามากกว่า" คนที่สี่คลำที่หางข้างจึงเถียงว่า "ฉันว่าเหมือนเชือก" เด็กที่สามพูดทั้งสี่ได้เถียงว่าความคิดของตนถูกต้องโดยไม่มีใครยอมฟังใคร

คุยกับเด็ก

"ทำไมเด็กขายตำบอคับจึงคิดถึงรูปร่างข้างต่างกัน"

"ทำอย่างไร เด็กขายตำบอคับจึงจะรูปร่างข้างได้ถูกต้อง"

บทสรุป

"เห็นมั้ยจะ ถ้าเราอยู่คนละบ้าน แต่ละคนอาจมองเห็นสิ่งเดียวกันไม่เหมือนกัน ท่อไปนี้ ถ้าหนูพบใครที่อาจคิดหรือบอกอะไรไม่เหมือนที่หนูเห็น ควรต้องฟังเขาบ้างนะ"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. หนูเห็นเกม "อะ ! จริงหรือ" เด็กข้อหรือไม่ว่า หนูมองเห็นเป็นรูปกระต่าย
2. เมื่อถามว่า "หนังสือเล่มเดียวกัน ทำไมเรามองเห็นไม่เหมือนกัน"
เด็กตอบว่า

3. เมื่อถามว่า "ทำไมเด็กตาบอดจึงคิดถึงรูปร่างข้างทางกัน"

เด็กตอบว่า

4. เมื่อถามว่า "ทำไมเด็กตาบอดจึงจะรูปร่างข้างทางถูกต้อง"

เด็กตอบว่า

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 21
 "หนูแจวข้างจำ"

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

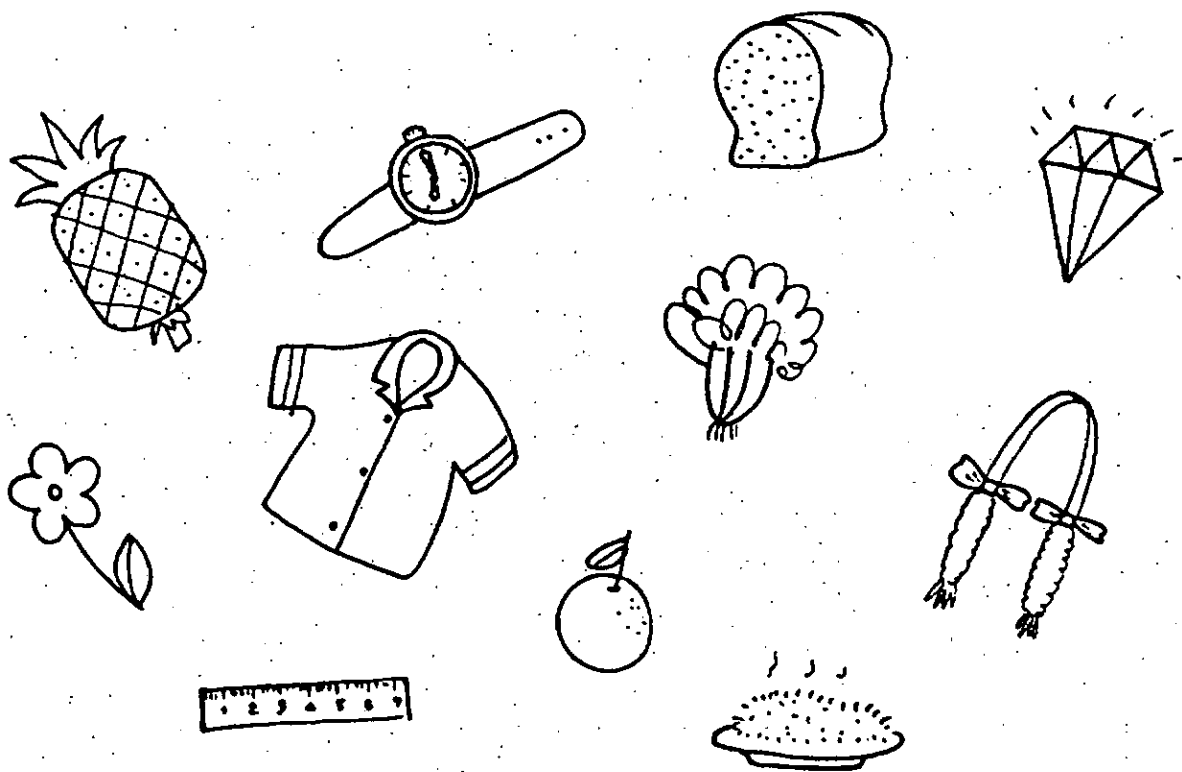
การฝึกตนเองเป็นศูนย์กลางแม้ว่าจะเป็นธรรมชาติของเด็ก แต่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสติปัญญา ทั้งนี้เพราะเด็ก ๆ มักจะไม่ยอมรับฟังผู้อื่นและคิดว่าความคิดของตนเองถูกต้องที่สุด การส่งเสริมให้เด็กตั้งใจฟังขณะผู้อื่นจะช่วยในการคิดและการรับรู้อารมณ์ต่าง ๆ ของเด็กพัฒนาขึ้นจะพบกันใหม่นะคะ

นิทานเรื่อง "หนูแจวข้างจำ"

หนูแจวเป็นเด็กที่ขี้แ้วจกจำ ไม่ว่าใครจะพูดหรือบอกอะไรหนูแจวจะจำได้แม่นยำ เพื่อน ๆ เห็นหนูแจวมีความจำดีจึงอยากเป็นเหมือนหนูแจวบ้าง "ถ้าเธออยากจำเก่งอย่างฉันต้องตั้งใจฟังขณะที่ผู้อื่นพูด แล้วเธอจะจำได้ก็จะเป็น" หนูแจวบอกเพื่อน ๆ คำว่าหนึ่งคุณแม่อำลึงเล่าให้หนูแจวฟัง หนูแจวชอบฟังนิทานมากขณะที่คุณแม่เล่าให้หนูแจวฟังคุณแม่ด้วยความตั้งใจ คุณแม่เล่าว่า "ในป่าแห่งหนึ่งมีกระต่ายตัวหนึ่งเดินไปพบโพรงไม้ใหญ่ มันมองเข้าไปในโพรงไม้ ทันใดนั้นกระต่ายก็พบสิ่งต่าง ๆ ในโพรงไม้มากมาย มีทั้งผักกาดขาว สับปะรด ส้ม คอกไม้ และขนมปัง

เล่นกับเด็ก

ต่อไปนี่ลองชวนเด็กเล่นเกม "ช่วยกันคิด" โดยให้เด็กช่วยหนูแจวคิดว่า กระต่ายพบอะไรในโพรงไม้บ้าง แล้วให้เด็กวงกลมล้อมรอบภาพนั้นคะ



คุยกับเด็ก

"หนูคิดว่าทุกอย่างโรหนึงจะจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้อง"

บทสรุป

"เห็นมั้ยจ้ะ การตั้งใจฟังหนูอน ทำให้เราเข้าใจและจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ต่อไปนี้ถ้ามีใครพูดหรือบอกอะไรกับหนู ควรตั้งใจฟังให้คีนะ"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "หนูคิดว่าทำอะไร จึงจะจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้อง"

เด็กตอบว่า

2. ขณะเล่นเกม "ชวบกินคิค" เด็กสามารถปฏิบัติได้กี่เพียงใด

☐ คืบมาก

☐ คืบพอควร

☐ ยังไม่คืบนัก

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 22
"เจ้ากบปากกว้าง"

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

เด็ก ๆ ส่วนใหญ่มักจะไม่เข้าใจว่า การกระทำของนกอาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้อื่น จึงมีผลทำให้เด็กปรับตัวเข้ากับผู้อื่นไม่ได้ การให้เด็กนำตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ จะช่วยให้เด็กเข้าใจผู้อื่นและปรับตัวได้ดียิ่งขึ้นค่ะ

พบกันในนะคะ

นิทานเรื่อง "เจ้ากบปากกว้าง"

กบน้อยตัวหนึ่งนั่งเล่นอยู่บนไม้ไผ่ มันคิดถึงของลงไปในน้ำพองเอง เมื่อมันมองเห็นปากของมัน จึงร้องว่า "ปากของฉันกว้างใหญ่และสวยงามจริง ๆ " กบน้อยภูมิใจกับปากของมันมาก และอยากทราบว่าสัตว์อื่นปากใหญ่และสวยงามเท่ากับมันหรือไม่ มันจึงกระโดดจากไม้ไผ่ไปหาสัตว์ต่าง ๆ เมื่อกบน้อยกระโดดมาพบวัวกำลังกินหญ้า มันเห็นปากของวัวจึงหัวเราะเยาะว่า "อ้อ อ้อ เจ้าวัวหน้าสงสาร ตัวเจ้าออกใหญ่โตแต่ปากเล็กนิดเดียว น่าเกลียดจริง ๆ " วัวได้ยินกบน้อยพูดเช่นนั้น รู้สึกเสียใจมาก กบน้อยกระโดดมาพบไก่กำลังจิกกินข้าวเปลือก มันเห็นไก่มีปากเล็กแหลมก็หัวเราะเยาะไก่แล้วพูดว่า "โธ่เอ๊ย เจ้าไก่หน้าสงสาร ทำไมเจ้าจึงมีปากน่าเกลียดเช่นนั้น แล้วเจ้าจะกินอาหารอื่นได้อย่างไร"

ต่อมากบน้อยกระโดดมาพบงูเมื่อมันเห็นปากของงู จึงพูดว่า "ทำไมปากของเจ้าจึงเล็ก น่าสงสารอย่างนั้นเล่า แล้วเจ้าจะกินอาหารได้อย่างไรกันนะ" ทุกขกบน้อยก็หัวเราะเยาะเสียงดัง งูไม่ตอบ แต่อาปากกับกบน้อยทันที "เห็นเจ้าหรือยังว่าปากกินอาหารอย่างไร" กบน้อยจึงตกเป็นเหยื่ออันโอชะของงูในที่สุด

คุยกับเด็ก

"นิทานเรื่องนี้หนูไม่ชอบสัตว์ตัวใด เพราะอะไรจึงไม่ชอบ"

"ถ้าหนูพบว่า เพื่อน ๆ มีสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกับหนู หนูจะทำอย่างไร"

บทสรุป

"ให้เมย์จะ แก่ละคนอาจมีสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนเรา จึงไม่ควรดูถูกหรือเหยียดเขา
 อย่างทกบเยาะเย้ยเพื่อน ๆ "

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "นิทานเรื่องนี้ หนูไม่ชอบสักรั้วใด เพราะอะไรจึงไม่ชอบ"
 เด็กตอบว่า เพราะ
2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูพบว่า เพื่อน ๆ มีสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกับหนู หนูจะอย่างไร"
 เด็กตอบว่า

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

เด็ก ๆ มักจะคิดและตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ เฉพาะในมุมมองของตน จนบางครั้งทำให้เด็กไม่ทราบว่าสิ่งที่ตนคิดหรือมองเห็นอาจไม่ถูกต้องเสมอไป ผู้ใหญ่จึงควร เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์และได้ตัดสินใจด้วยตัวเอง โดยเป็นผู้ใหญ่เป็นผู้แนะนำและส่งเสริมให้กำลังใจจะพบกันใหม่นะคะ

นิทานเรื่อง "กระรอกน้อยหารัง"

กระรอกน้อยอาศัยอยู่กับแม่ในโพรงไม้เก่า ๆ แห่งหนึ่ง "ฉันเบื่อโพรงไม้เก่า ๆ นี่เหลือเกิน ฉันจะไปหารังใหม่ดีกว่านี้" กระรอกน้อยคิดพร้อมกับออกจากรังไปโดยไม่ฟังคำตักเตือนของแม่ กระรอกน้อยไปพบรังนก "รังนกนี้น่าอยู่จัง อยู่สูง ๆ คงจะเย็นสบายดี" กระรอกน้อยจึงขออาศัยบนถาด "โอ๊ย! รังนกนี้สูงมากลัวจังและยังคับแคบด้วย ถ้าเราไปขอพญานาคอาศัยอยู่ในคอกน้อย คงจะกว้างสบาย และปลอดภัยกว่าแน่ ๆ " กระรอกน้อยคิด

คืนต่อมากระรอกน้อยจึงมาอาศัยบนถาดในคอกหมู "แน่จริง คอกหมูทำไม่จึงรกและมีกลิ่นเหม็นอย่างนี้ เวลานอนก็โง้ง ๆ นากลัวทรมาน" กระรอกน้อยคิด "ถ้าเราไปขอแมวอยู่ด้วย คงจะสบายกว่าแน่ ๆ " กระรอกน้อยจึงไปขอแมวอยู่ด้วย "โอ๊ย! ไ้เท้าไฟร้อนจัง ๆ ที่แมวหลับอยู่ไ้ข้างไหนนะ" กระรอกน้อยคิด "แน่จริงนอนไม่หลับมาหลายคืนแล้ว คิดถึงแม่จัง ที่ไหน ๆ ก็ไม่สบายเท่ากับโพรงไม้เก่า ๆ ของแม่เลย" กระรอกน้อยคิดได้ดังนั้นจึงกลับไปอยู่โพรงไม้เก่ากับแม่ตามเดิมอย่างมีความสุข

คุยกับเด็ก

"หนูคิดว่า รังนก (คอกหมู, เทาไฟ) เหมาะสมจะเป็นที่อยู่ของสัตว์ใด"

"ถ้าหนูเป็นกระรอกน้อย ไม่อยากอยู่ในโพรงไม้เก่า ๆ หนูจะทำอย่างไร"

บทสรุป

"เห็นผุ้จะ เพราะกระรอกน้อยไม่คิดให้รอบคอบเสียก่อนว่า สิ่งต่าง ๆ มีส่วนดีและไม่ดีแตกต่างกัน ดังนั้นก่อนหนูจะตัดสินใจทำอะไรควรคิดให้รอบคอบก่อนนะ"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เด็กสามารถเลือกที่อยู่ของสัตว์ได้ถูกต้องเพียงใด
☐ ถูกต้องทั้งหมด ☐ ถูกต้องบางส่วน ☐ ยังไม่ถูกต้อง
2. เมื่อดูว่า "ถ้าหนูเป็นกระรอกน้อยไม่ยากอยู่ในโพรงไม้เก่า ๆ หนูจะทำอย่างไร"
 เด็กตอบว่า

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 24

"จุกและกางขางสงสัย"

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

การส่งเสริมให้เด็กรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จะช่วยให้เด็กมีประสบการณ์ที่ดี
ทาง ๆ กว้างขวางขึ้น การเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรู้จักยอมรับ
ฟังความคิดเห็นของผู้อื่นจะช่วยให้เด็กมีเหตุผล เชื่อมโยงในตนเองและปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น

พบกันใหม่นะคะ

นิทานเรื่อง "จุกและกางขางสงสัย"

จุกและกางเป็นเพื่อนกัน วันหนึ่งจุกและกางพบกล่องใบหนึ่ง และได้ยินเสียงก๊วก แกรก แกรก
ออกมาจากกล่อง "คงเป็นแมวแน่ ๆ " จุกบอก "ถ้าเป็นแมวคงจะได้ยินเสียงเหมียว เหมียวแมวชอบ
จับหนู ชอบก๊วกก๊วก คงไม่อยู่ในกล่องนี้หรอก" กางพูด จุกจึงบอกว่า "ดังนั้นอาจเป็นหนูก็ได้" กาง
ให้เหตุผลว่า "หนูชอบที่เฉอะแฉะ หนูเป็นอาหารของคน คงไม่มีใครจับหนูมาใส่กล่องหรอก"
จุกจึงบอกว่า "ดังนั้นอาจเป็นไก่ก็ได้ เพราะไก่ไม่ชอบที่เฉอะแฉะ คงจะชอบอยู่ในกล่องนี้แน่ ๆ "
กางแย้งว่า "ถ้าเป็นไก่เราคงได้ยินเสียงมันนะ แต่เสียงที่ได้ยิน มันก๊วก แกรก แกรก คงไม่ใช่
เสียงไก่หรอก" จุกจึงชวนกางเตะกล่อง กางร้องห้ามเพราะกลัวว่าในกล่องมีอะไรจะทำร้าย
เราได้ กางจึงไปถอนหญ้าที่กล่อง ทันใดนั้นกล่องก็เริ่มโยกเขย่าเสียง แกรก แกรก ดังมากขึ้น
ทุกที และมีตัวอะไรตัวหนึ่งค่อย ๆ โผล่ออกมาจากกล่องนั้น

คุยกับเด็ก

"หนูคิดว่าตัวอะไรอยู่ในกล่อง เพราะอะไรจึงคิดว่าเป็นสัตว์ชนิดนี้"

(เมื่อเด็กตอบแล้ว ลองให้เด็กถามสมาชิกในบ้านคุณนะค่ะ ว่าตัวอะไรอยู่ในกล่อง)

บทสรุป

"ให้เมย์จะ แต่ละคนทางมีความคิดแตกต่างกัน เราจึงควร ขอมรับฟังคนอื่นด้วยนะ"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "หนูคิดว่าตัวเองอยู่ในกล่อง เขาจะอะไร"
เด็กตอบว่าตัว เพราะ
2. เมื่อเด็กของท่านมีความคิดขัดแย้งกับผู้อื่น เด็กมีพฤติกรรมส่วนใหญ่อย่างไร
☐ โต้เถียงโดยไม่ยอมรับฟัง ☐ ขอมรับฟัง
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 25

"งานวันเกิด"

สวัสดิ์คะ หานูปการอง

การส่งเสริมการคล้ายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็ก อาจทำได้โดยการทำให้เด็กทราบว่า แต่ละคนอาจมีความรู้สึกพอใจในสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน เด็กจะเริ่มรับรู้สิ่งที่เด็กชอบหรือสิ่งที่ผู้อื่นชอบอาจไม่เหมือนกัน ซึ่งจะช่วยให้เด็กรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และลดการเอาแต่ใจตนเองลงคะ

พบกันใหม่ นะคะ

นิทานเรื่อง "งานวันเกิด"

วันนี้เป็นงานวันเกิดของสิงโตเจ้าป่า บรรดาสัตว์ทั้งหลายต่างตกลงกันว่าจะนำอาหารที่อร่อยที่สุดมาร่วมงาน มาให้น้ำดื่มก่อน ๆ บรรทุกใส่หลังมาให้สิงโตเพื่อเลี้ยงฉลอง สิงโตเห็นเข้าจึงบอกว่า "ข้าไม่ชอบกินหญ้า" ทอมแมวและสุนัขก็เดินทางมาถึงบ้านสิงโตพร้อมกับอาหารมากมาย "ฉันนำปลาอร่อย ๆ มาฝาก" แมวบอก "ฉันก็นำกระต๊อบกรอบ ๆ มาฝากท่าน" สุนัขพูด สิงโตเห็นอาหารที่แมวและสุนัขนำมารู้สึกผิดหวังมาก "ข้าไม่ชอบกินปลา และไม่ชอบกินกระต๊อบ" สิงโตบอกด้วยความโกรธ

ทอมแมวสิงโตเหลือบไปเห็นข้างกำลังเดินมาถึง "ที่ข้างคงจะนำอาหารถูกใจมาให้แน่ ๆ" สิงโตพูด ข้างตอบว่า "ใช่แล้ว ฉันหาอาหารหวาน ๆ มาฝากท่านมากมาย" สิงโตพูดด้วยความผิดหวังว่า "ข้าไม่ชอบกินอ้อย ไม่เป็นไร เคี้ยวหนักกับกระต๊อบคงจะเอาของที่ข้าชอบมาให้แน่ ๆ" เมื่อนกและกระต๊อบมาถึงสิงโตจึงรีบออกมาท้อนรับ "เจ้าคงมีอาหารอร่อย ๆ มาให้ข้าใช่ไหม" สิงโตถาม "ใช่แล้ว ฉันนำผลไม้สด ๆ มาฝาก" นกพูด "ฉันก็เก็บผักสด ๆ หวานกรอบมาให้" กระต๊อบบอก สิงโตรู้สึกผิดหวังมากจึงพูดขึ้นว่า "เชิญเพื่อน ๆ กินอาหารเหล่านี้ตามสบาย" แล้วสิงโตก็เดินจากไป

คุยกับเด็ก

"หนูคิดว่าสิ่งไหนชอบอาหารอะไรมากที่สุด"

"หนูชอบรับประทานอะไรมากที่สุด"

"หนูลองทายว่า แม่ (พ่อ จุง ป้า ล่า) ชอบอาหารอะไรมากที่สุด"

(เมื่อเด็กทายแล้ว เฉลยคำตอบให้เด็กทราบด้วยนะค่ะ)

บทสรุป

"เห็นมั้ยคะ แต่ละคนมีความพอใจในสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ดังนั้นก่อนหนูจะทำอะไร ควรคิดถึงความรู้สึกของบางนะ เพราะเขาอาจชอบไม่เหมือนกับเรา"

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เด็กคิดว่า สิ่งไหนชอบกินอาหารอะไรมากที่สุด
เด็กตอบว่า
2. เมื่อให้เด็กทายอาหารที่ทานชอบ และพบว่าทานชอบอาหารไม่ตรงกับที่เด็กคิด
เด็กทำอย่างไร

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 26
"คุยกับทอมผจญภัย"

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาทางจิตวิทยาเห็นสอดคล้องกันว่า การเตรียมเด็กให้สามารถดำเนินชีวิตในอนาคตได้อย่างมีความสุขขึ้นอยู่กับ การส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคมที่แข็งแรง ขาววัย ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูให้เด็กสามารถปรับตัวได้ อารมณ์ดีมีความสุข จึงเป็นภาระสำคัญของครูและผู้ปกครอง

พบกันใหม่นะคะ

เล่นกับเด็ก

ก่อนทั้งนิทานวันนี้ ขวนเด็กเล่นเกม "เธอเห็นอะไร" นะคะ

อุปกรณ์

กล่องสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ 1 กล่อง (ติดรูปภาพต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน)

วิธีเล่น

1. ให้เด็กสำรวจกล่องภาพ โดยผู้ปกครองและเด็กหันหน้าชนกัน
2. วางกล่องภาพให้อยู่ในระนาบสายตาเด็ก
3. สอนถามเด็ก "หนูเห็นรูปอะไร" (.....) แม่เห็นเป็นรูป.....

หนูเชื่อไหม (.....) จากนั้นให้เด็กเปิดดูภาพที่ตนเองเห็นด้วยตัวเอง แล้วสรุปให้เด็ก
เข้าใจว่า ถ้าเราอยู่คนละด้านเราจะเห็นภาพต่างกัน

4. เมื่อเด็กเข้าใจแล้วว่า จะเห็นภาพต่างกัน จึงลองให้เด็กลองทายภาพที่ผู้ปกครองเห็น และผู้ปกครองทายภาพที่เด็กเห็น

นิทานเรื่อง "ตุ้ยกับทอมผจญภัย"

ตุ้ยกับทอมเป็นเพื่อนรักกัน วันหนึ่งตุ้ยชวนทอมไปเที่ยวที่ภูเขาท้ายหมู่บ้าน เมื่อเดินทางไปถึง ภูเขาศูญกับทอมตกลงกันว่า จะแยกกันไปเที่ยวผจญภัยบนภูเขาตามลำพังแล้วกลับมาพบกันที่ต้นไม้ใหญ่ ใกล้หมู่บ้าน เมื่อถึงเวลานัดหมาย ตุ้ยกับทอมจึงเดินกลับลงมาจากภูเขามายังจุดนัดหมาย ตุ้ยชอบภูเขา มากจึงบอกทอมว่า "ภูเขาสวยจังนะ มีน้ำตกสวยงามเย็นชื่นใจจริง ๆ" "ทอมเถียงว่า "ไม่จริงหรอก ฉันไม่เห็นมีน้ำตกเลย บนภูเขามันแค่วิวสกปรกและมีถ้ำมืด ๆ ฉันไม่ชอบภูเขาเลย มันน่ากลัวมาก" ตุ้ยเถียงว่า "ฉันไม่เห็นพบเหวและถ้ำอย่างที่คุณบอกเลย บนภูเขามันมีแม่น้ำตกสวย ๆ " ตุ้ยและทอมต่างเถียงกันโดยไม่มีใครยอมใคร

ตุ้ยกับเท็ก

ลองชวนเท็ก ๆ ชวนบอกตุ้ยและทอมหน่อยนะคะว่า "ทำไมตุ้ยและทอมจึงเห็นสิ่งต่าง ๆ บนภูเขาไม่เหมือนกัน"

บทสรุป

"เห็นมั้ยคะ ถ้าเราอยู่คนละคาน เราอาจมองสิ่งเดียวกันแตกต่างกัน เหมือนตุ้ยกับทอมไปเที่ยวบนภูเขาเหมือนกันแต่เห็นไปคนละคานจึงพบสิ่งต่าง ๆ บนภูเขาไม่เหมือนกัน"

บันทึกท้ายกิจกรรม

- เมื่อเล่นเกม "เธอเห็นอะไร" เด็กสามารถเข้าใจความแตกต่างของวัตถุได้เพียงใด

เข้าใจดีมาก	เข้าใจพอควร
ยังไม่เข้าใจ	

2. เมื่อถามว่า "ทำไมทุกข์และทรมานจึงพบสิ่งต่าง ๆ บนภูเขาไม่เหมือนกัน"

เด็กตอบว่า

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

วันที่.....เดือน.....ปี.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 27
"หนูเหงงซีแย"

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

การกระทำและคำพูดของเด็กในวัยประถมวัยนั้น เด็กส่วนใหญ่ก็เข้าใจว่าสิ่งที่ตนทำและแสดงออกควยวิธิการของตน ผู้อื่นจะพอใจหรือไม่ เด็กจึงไม่ยอมปฏิบัติตามพฤติกรรมของตนและจะเข้าใจพฤติกรรมของผู้อื่น เฉพาะในมุมมองของตนเท่านั้น กิจกรรมนิทานในวันนี้จะช่วยให้เด็กปฏิบัติตามพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างไม่ถูกต้องได้เหมาะสมมากขึ้นค่ะ

พบกับนิทานนะคะ

นิทานเรื่อง "หนูเหงงซีแย"

หนูเหงงเป็นเด็กหน้าตาน่ารัก แต่หนูเหงงชอบร้องไห้จนใคร ๆ เรียกว่า "หนูเหงงซีแย" วันหนึ่งขณะที่หนูเหงงกำลังเล่นของเล่นกับหนูเปี๊ยะ หนูเหงงก็ร้องไห้เสียงดังจนหนูเปี๊ยะตกใจถามว่า "หนูเหงงร้องไห้ทำไม" หนูเหงงไม่ตอบโต้แต่สาธยายแฉะร้องไห้ หนูถูกเพื่อนมาพบจึงปลอบหนูเหงง "หนูเหงงร้องไห้ทำไม อย่าโกธของเล่นไซ้ไหม ฉันจะแบ่งให้เธอนะ" หนูเหงงไม่ตอบโต้แต่สาธยายแฉะร้องไห้เสียงดังมากขึ้นจนหนูถูกตกใจรีบหนีไป หนูนึกเห็นหนูเหงงร้องไห้จึงเดินมาถาม "หนูเหงงถูกเพื่อน ๆ แยงของเล่นไซ้ไหม" หนูเหงงส่ายหน้า "ถ้าฉันชิงหัวข้าวไซ้ไหม" หนูถูกถามอีก แต่หนูเหงงก็โกธสาธยายไม่ยอมตอบ หนูจึงพูดว่า "ฉันบอกฉันว่าหนูเหงงร้องไห้ทำไม" หนูเหงงไม่ยอมตอบโต้แต่ร้องไห้เสียงดังจนหนูถูกอ้อนใจ

คุยกับเด็ก

"หนูคิดว่า หนูเหงงร้องไห้เพราะอะไร"

"ถ้าหนูเป็นหนูเหงง หนูคิดว่าจะต้องทำอย่างไรผู้อื่นจึงจะรู้สาเหตุการร้องไห้"

บทสรุป

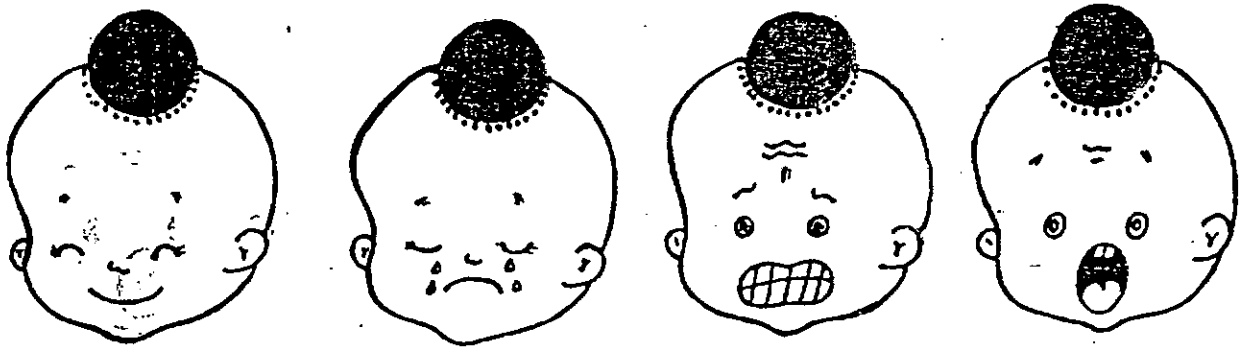
"เห็นมั้ยจ๊ะ แต่ละคนมีความคิดต่างกัน การไขว่หาทางแทนการพูดของหนูๆ ทำให้ผู้อื่นไม่เข้าใจ ดังนั้น ถ้าหนูอยากบอกสิ่งใดกับใคร ควรใช้การพูดที่ชัดเจนนะ"

เล่นกับเด็ก

วันนี้ลองฝึกให้เด็กรับรู้ความรู้สึกและความคิดของผู้อื่นด้วยเกม "ฉันรู้สึกอย่างไร"

อุปกรณ์

ใบหน้าหนูๆ (แสดงอารมณ์ดีใจ เสียใจ โกรธ ตกใจ)

วิธีเล่น

1. ผู้ปกครองและเด็กหันหน้าเข้าหากันและคุยกับเด็กว่า "บางคนอาจบอกความรู้สึกของหนูๆ ทางทักทายทางแทนคำพูด หนูลองทายดูนะว่าหนูๆ รู้สึกอย่างไร"
2. คำนวณใบหน้าหนูๆ ทั้ง 4 แบบไว้ตรงหน้าเด็ก

3. ให้เด็กหยิบใบหน้าหนูจุก 1 อัน ผู้ปกครองถามว่า "ทายซิ หนูจุกรู้สึกอย่างไร"

4. ให้เด็กแสดงสีหน้าเลียนแบบใบหน้าหนูจุก และให้ผู้ปกครองหาใบยาง

(อาจฉีกกันให้เด็กเป็นผู้ถาม และผู้ปกครองเป็นผู้ตอบบ้างก็ได้ค่ะ)

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "หนูคิดว่า หนูเหงื่อร้องไห้เพราะอะไร"

เด็กตอบว่า

2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นหนูเหงื่อ หนูคิดว่า จะทำอะไรอย่างไรตอนนี้จะรู้สาเหตุการร้องไห้"

เด็กตอบว่า

3. ขณะเล่นเกม "ฉันรู้สึกอย่างไร" เด็กเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นได้แค่ไหน

☐ เข้าใจดีมาก

☐ เข้าใจพอควร

☐ ยังไม่เข้าใจ

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 28

"ลูกหมีเพื่อนรัก"

สวัสดิ์ละ ห่านบุปผาครอง

การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมปัจจุบัน คนในสังคมควรรู้จักเห็นอกเห็นใจกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การปลูกฝังให้เด็ก ๆ มีคุณลักษณะดังกล่าวนี้จะเป็นการวางพื้นฐานทางบุคลิกภาพให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

พบกับใหม่ะคะ

นิทานเรื่อง "ลูกหมีเพื่อนรัก"

ลูกหมี ลูกหมี ลูกหมี ลูกเปิด และลูกโต เป็นเพื่อนกัน เพื่อน ๆ ชอบลูกหมีมากเพราะแมวลูกหมีจะตัวโตกว่าเพื่อน ๆ ลูกหมีก็ไม่รังแกใคร ลูกหมีชอบให้เพื่อน ๆ ชีหลังวิ่งเล่นด้วยกันเสมอ วันหนึ่งขณะที่เพื่อน ๆ กำลังเล่นสนุกกับลูกหมี ลูกหมีรู้สึกปวดท้องมากจึงบอกกับเพื่อน ๆ ว่า "ฉันปวดท้องจังเลย ขอพักเล่นเดี๋ยวนะ" เพื่อน ๆ กำลังเล่นสนุกจึงอยากให้ลูกหมีเล่นต่อไปโดยไม่มีใครสนใจว่าลูกหมีกำลังไม่สบาย "ไม่เป็นไรหรอกลูกหมี เล่นกันต่อกี่กว่า" ลูกหมีพูด ลูกหมีเล่นต่อไปได้สักครู่ก็ล้มลงนอนร้องครวญคราง เพื่อน ๆ ทกใจมาก จึงช่วยกันพาลูกหมีไปหาหมอ คุณหมอบอกกับลูกหมีว่า "ลูกหมีไม่สบายมาก ต้องนอนรักษาตัวที่โรงพยาบาล" เพื่อน ๆ ทุกคนเสียใจมากที่ทำให้ลูกหมีป่วยหนัก จึงนำดอกไม้มาเยี่ยมและขอโทษลูกหมี เพื่อน ๆ จึงช่วยกันดูแลลูกหมีจนหายป่วย

เล่นกับเด็ก

วันนี้เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้นำตนเองเข้าไปแทนที่ความรู้สึกของผู้อื่น โดยให้เด็กแสดงสีหน้าบอกความรู้สึกต่าง ๆ กับกระจกเงาะคะ

อุปกรณ์

กระจกเงาะ 1 ใบ

วิธีเล่น

1. ให้เด็กหันหน้าเข้าหากระเจกเงา
2. ให้เด็กแสดงสีหน้าจากสถานการณ์ต่อไปนี้
 "หนูจุกตัวเล็ก จึงถูกขโมยแกล้งทุกวัน หนูจุกรู้สึก....."
 "หนูถูกทำโวยวายจนหายไป หนูแคงแยะโตจึงนำมาให้ หนูจุกรู้สึก....."
 "หนูป้องกันเงินเล่น มีเพื่อนวิ่งมาชนหนูเองล้มลง หนูจุกรู้สึก....."
 "หนูเล็กเดินไปพบนกตัวหนึ่งถูกยิงบาดเจ็บ หนูเล็กรู้สึก....."

คุยกับเด็ก

"ถ้าหนูเป็นเพื่อน ๆ ลูกหนูที่กำลังเล่นกันสนุก แต่ลูกหนูปวดท้องมาก หนูจะทำอย่างไร"

บทสรุป

"ให้แม่จะ เพื่อน ๆ ลูกหนูห่วงความสนุกโดยไม่สนใจว่าลูกหนูกำลังป่วย จนทำให้ลูกหนูต้องป่วยหนัก ท่อไปนั้นถ้าหนูจะทำอะไรต้องคิดถึงความรู้สึกของใครนะ"

บันทึกหายกิจกรรม

1. ขณะเล่นเกม "กระเจกเงา" เด็กรับรู้และแสดงความรู้สึกใดที่แท้จริง
☐ แสดงความรู้สึกใดดีมาก ☐ แสดงความรู้สึกใดพอควร
☐ ยังทำไม่ได้
2. เมื่อถามว่า "ถ้าหนูเป็นลูกหนูที่กำลังสนุก แต่ลูกหนูปวดท้องมาก หนูจะทำอย่างไร"
 ให้ตอบว่า

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 29
"แก้วนํ้าของหมีนอย"

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

พัฒนาการทางสังคมของเด็กจะพัฒนามากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับทักษะและการได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากทางบ้านและทางโรงเรียนเป็นสำคัญ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กจะช่วยให้เด็กเรียนรู้และจดจำพฤติกรรมที่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะเด็กจะเลียนแบบบุคคลที่เด็กใกล้ชิดจะพบกันในขณะที่

เล่นกับเด็ก

เล่นกับเด็กวันนี้เป็นเกม "อะไรเอ๋ย" ซึ่งเป็นเกมที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจถึงความแตกต่างในการมองเห็นสิ่งของเมื่ออยู่คนละตำแหน่งการมองเห็นใดกันละ

อุปกรณ์

1. แก้วนํ้าชนิดไม่มีหู 1 ใบ
2. ผาสำหรับผูกตา 1 ผืน

วิธีเล่น

1. ใช้นาฬิกาเด็ก โดยผู้ปกครองซ่อนแก้วนํ้าไว้ไม่ให้เด็กเห็น
2. ผู้ปกครองถือแก้วนํ้าแล้วให้เด็กใช้นิ้วคลำเงาหะรอบปากแก้ว และถามเด็กว่า "หนูทายอะไรเอ๋ย" (.....) จากนั้นให้เด็กคลำก้นแก้วและรอบ ๆ แก้วตามลำดับ โดยถามเด็กว่า "คราวนี้หนูไหวอะไร" (.....)
3. ส่งแก้วให้เด็กคลำด้วยตัวเองทุกส่วน และให้เด็กทายอีกครั้ง จากนั้นเฉลยคำตอบโดยเปิดนาฬิกาเด็กออก
4. สันทนาการถึงลักษณะแก้วนํ้าเมื่อมองจากด้านบน ด้านล่าง และด้านข้าง

นิทานเรื่อง "แก้วนํ้าของหมีน้อย"

หมีน้อยอาศัยอยู่กับคุณย่า วันหนึ่งคุณย่าเพิ่งกลับจากตลาดและชอแก้วนํ้ามาฝากหมีน้อย
หมีน้อยก็ใจมากเพราะไม่เคยมีแก้วนํ้ามาก่อน จึงถือแก้วนํ้าไปอวดคนแถวและมคคํ้า "นกแก้วจา
คูนี่สิ มันคือแก้วนํ้าของฉันเอาไว้ใส่นํ้าดื่มใจละ" หมีน้อยบอก นกแก้วถ่มถ่มมองแก้วนํ้าในมือของหมีน้อย
เห็นเป็นเพียงวงกลม ๆ จึงบอกกับหมีน้อยว่า "วงกลม ๆ นี้นะหรือจะใส่นํ้าได้ ฉันไม่เชื่อหรอก"
นกแก้วพูด "นั่นสิ จริงของนกแก้ว" มคคํ้ามองแก้วนํ้าจากคานล่างเห็นเป็นเพียงวงกลม ๆ จึงเห็นควย
กับนกแก้ว หมีน้อยเห็นเพื่อนเข้าใจผิดจึงพูดขึ้นว่า "เพราะเธอมองแก้วนํ้าเพียงคานเดียวจึงเห็นแค่
วงกลม ๆ สองคู่ให้ดูก่อนนะ" หมีน้อยส่งแก้วนํ้าให้นกแก้วและมคคํ้าสองจับดู "โอโฮจริงอย่างที่
หมีน้อยบอกนะ แก้วนํ้าของเธอคือจริง ๆ ฉันคงต้องไปชอมาใส่นํ้าดื่มบ้างแล้วละ" นกแก้วและมคคํ้าบอก

คุยกับเด็ก

"เพราะอะไรนกแก้วและมคคํ้าจึงเห็นแก้วนํ้าเป็นวงกลม"

บทสรุป

"เห็นมัยจะ การมองสิ่งต่าง ๆ ควรมองให้ชัดเจนนก่อน เพราะถ้าเรามองคนละด้านเราอาจเห็น
สิ่งของต่างกัน"

บันทึกทายาทกิจกรรม

1. ขณะเล่นเกม "อะไรเอ่ย" เด็กสามารถปฏิบัติได้ดีเพียงใด

☐ เข้าใจดีมาก

☐ เข้าใจพอสมควร

☐ ยังไม่เข้าใจ

2. เมื่อถามเด็กว่า "เพราะอะไรนกแก้วและมคคํ้าจึงมองเห็นแก้วนํ้าเป็นวงกลม"

เด็กตอบว่า

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมนิทาน ชุดที่ 30
 "หนูจิวเที่ยวทะเล"

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครอง

เด็กจะมีพัฒนาการทางสังคมที่พึงพอใจ บุคคลที่อยู่ใกล้ชิดเด็กเช่นพ่อแม่ ครู ญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ ล้วนมีอิทธิพลต่อเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม การเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กจะเป็นการวางพื้นฐานให้เด็กเติบโตขึ้น มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นทั้งคนดีและคนเก่ง เมื่อเป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศในวันข้างหน้าค่ะ

สวัสดีค่ะ

นิทานเรื่อง "หนูจิวเที่ยวทะเล"

เช้าวันหนึ่งในฤดูร้อนเป็นช่วงเวลาที่เหมาะที่หนูจิวปิดภาคเรียน คุณพ่อ คุณแม่ จึงตกลงกับหนูจิวว่าจะพาไปเที่ยวทะเล หนูจิวดีใจมากจึงขอร้องคุณแม่ให้ซื้อชุดอาบนํ้าตัวใหม่ให้ เมื่อถึงเวลาเดินทาง คุณพ่อก็กระโดดลงไปเที่ยวทะเลครั้งนี้ด้วยไมเค้ แต่คุณพ่อให้สัญญาว่าจะโทรศัพท์ไปคุยด้วย เมื่อไปถึงบ้านพักริมทะเลหนูจิวได้สวมชุดอาบนํ้าตัวใหม่สีแสดสวยมากและเตรียมตัวลงไปเล่นน้ำทะเล ทันทีนั้นเสียงโทรศัพท์ก็ดังขึ้น "ฮัลโล หนูจิวพูดค่ะ" หนูจิวพูด "หนูจิวสนุกไหมลูก" คุณพ่อดถาม "สนุกมากค่ะ คุณพ่อคะชุดอาบนํ้าใหม่ของหนูสวยไหมคะ" หนูจิวถามคุณพ่ออย่างตื่นเต้น "เอ ไม่รู้ชุดคุณพ่อไม่เห็นไหม" คุณพ่อบอก "โห ทำไมคุณพ่อไม่เห็นละคะ" หนูจิวพูดด้วยความผิดหวัง

คุยกับเด็ก

"เพราะอะไร คุณพ่อจึงไม่เห็นหนูจิวสวมชุดอาบนํ้าใหม่"

บทสรุป

"การพูดคุยเมื่ออยู่ใกล้กัน ผู้ฟังจะมองไม่เห็นสิ่งที่เราพูดถึง จึงอาจทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกันได้ ดังนั้นควรพูดให้ชัดเจนและคำนึงถึงผู้ฟังด้วย"

เล่นกับเด็ก

กิจกรรมวันนี้จะช่วยส่งเสริมการพูดและการฟังแก่เด็ก เพื่อให้เด็กพัฒนาความสามารถด้าน
การสื่อความหมายแก่ผู้อื่น ชื่อเกม "โทรศัพท์แสนสนุก" ค่ะ

อุปกรณ์

โทรศัพท์จำลอง 1 ชุด (ผลิตจากถ้วยกระดาษ)

วิธีเล่น

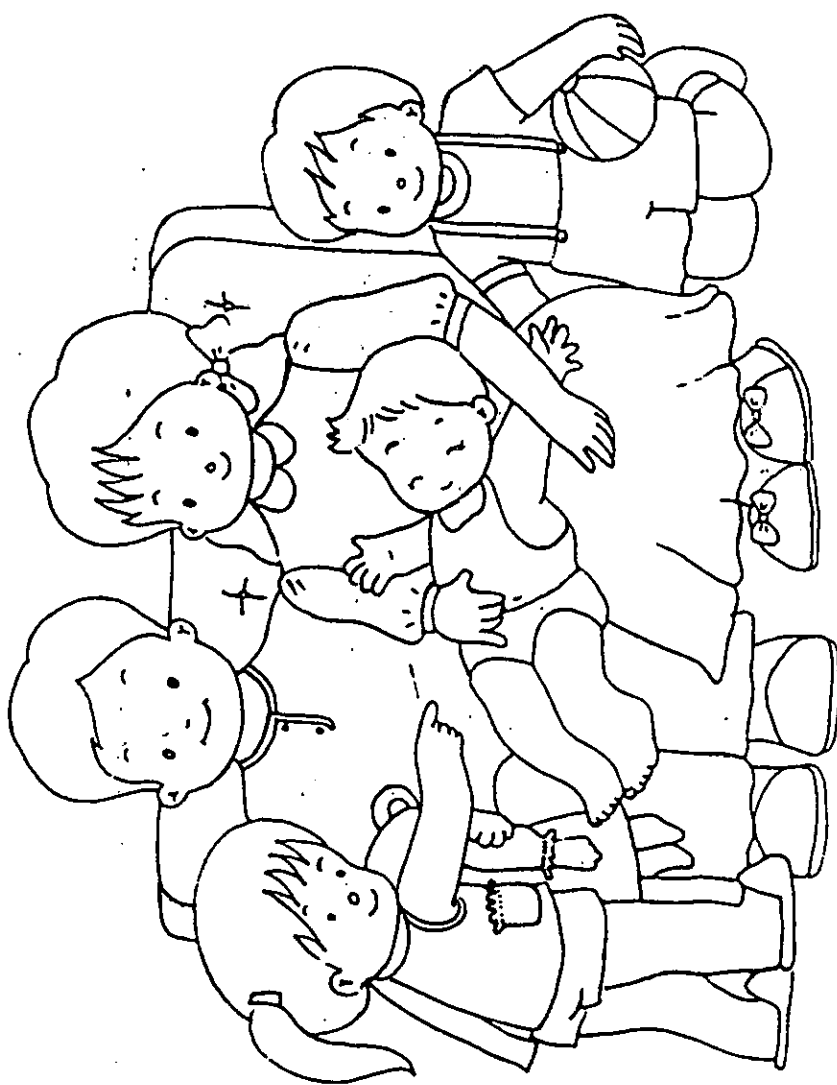
1. ให้เด็กเลือกจับคู่กับสมาชิกในบ้านที่เด็กต้องการพูดคุย
2. ให้ทั้งสองฝ่ายถือโทรศัพท์โดยยืนห่างกันในระยะเอื้อมถึงพอดี
3. ให้เด็กพูดคุยอย่างอิสระค่ะ

บันทึกท้ายกิจกรรม

1. เมื่อถามว่า "เพราะอะไร คุณพ่อจึงไม่เห็นหนูมีส่วนร่วมสนุกอย่างไหน"
เด็กตอบว่า
2. ขณะเล่นเกม "โทรศัพท์แสนสนุก" เด็กสามารถสื่อความหมายโต้ตอบได้กี่เพียงใด
☐ ชัดเจนดีมาก ☐ ชัดเจนพอสมควร ☐ ยังไม่ชัดเจน

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้เพื่อพัฒนาลูก



๑ เลกสารสั่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง

๑ ชุดที่ ๑

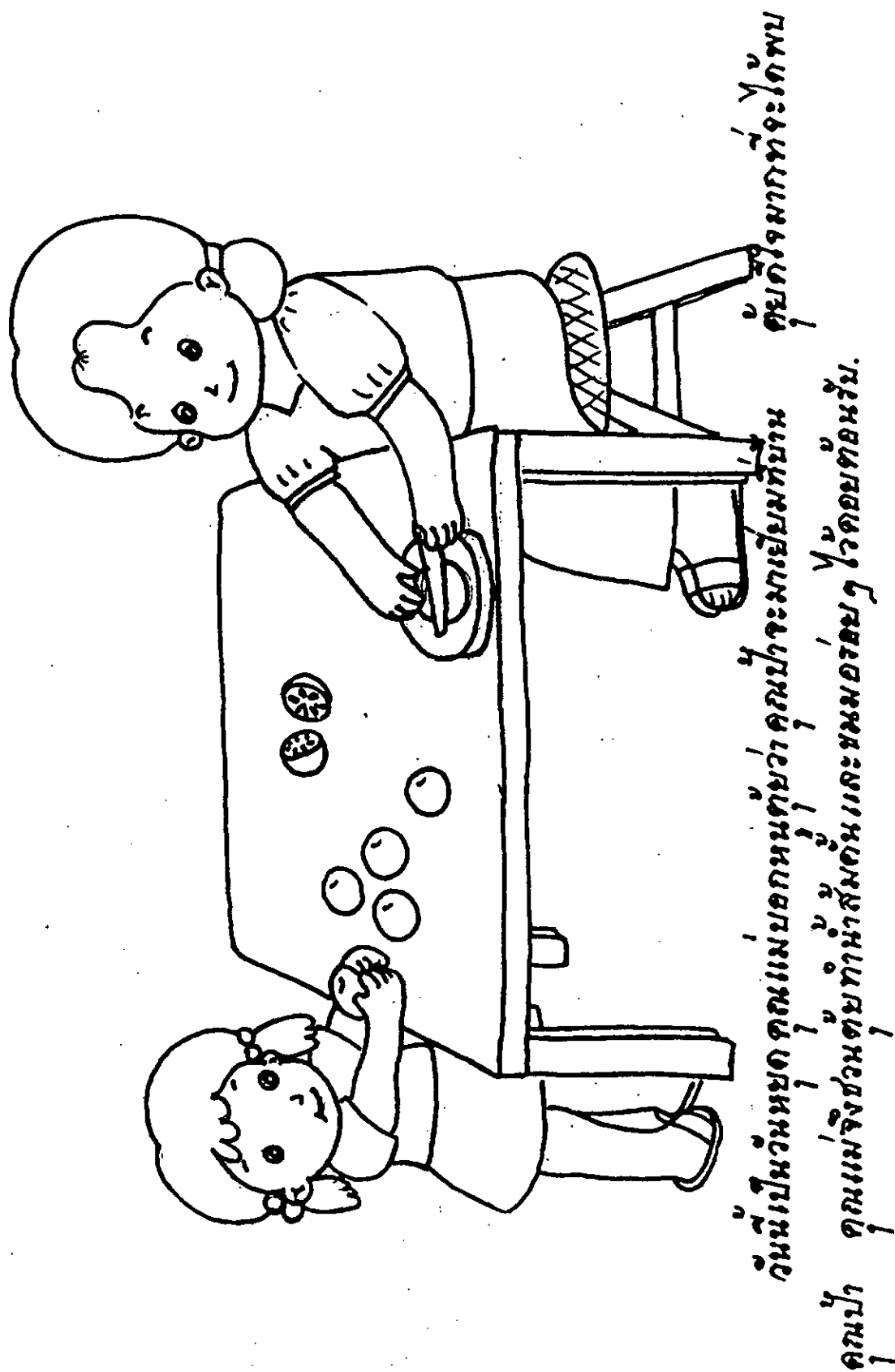
๕๐ สวัสดิ์คะท่านผู้ปกครอง

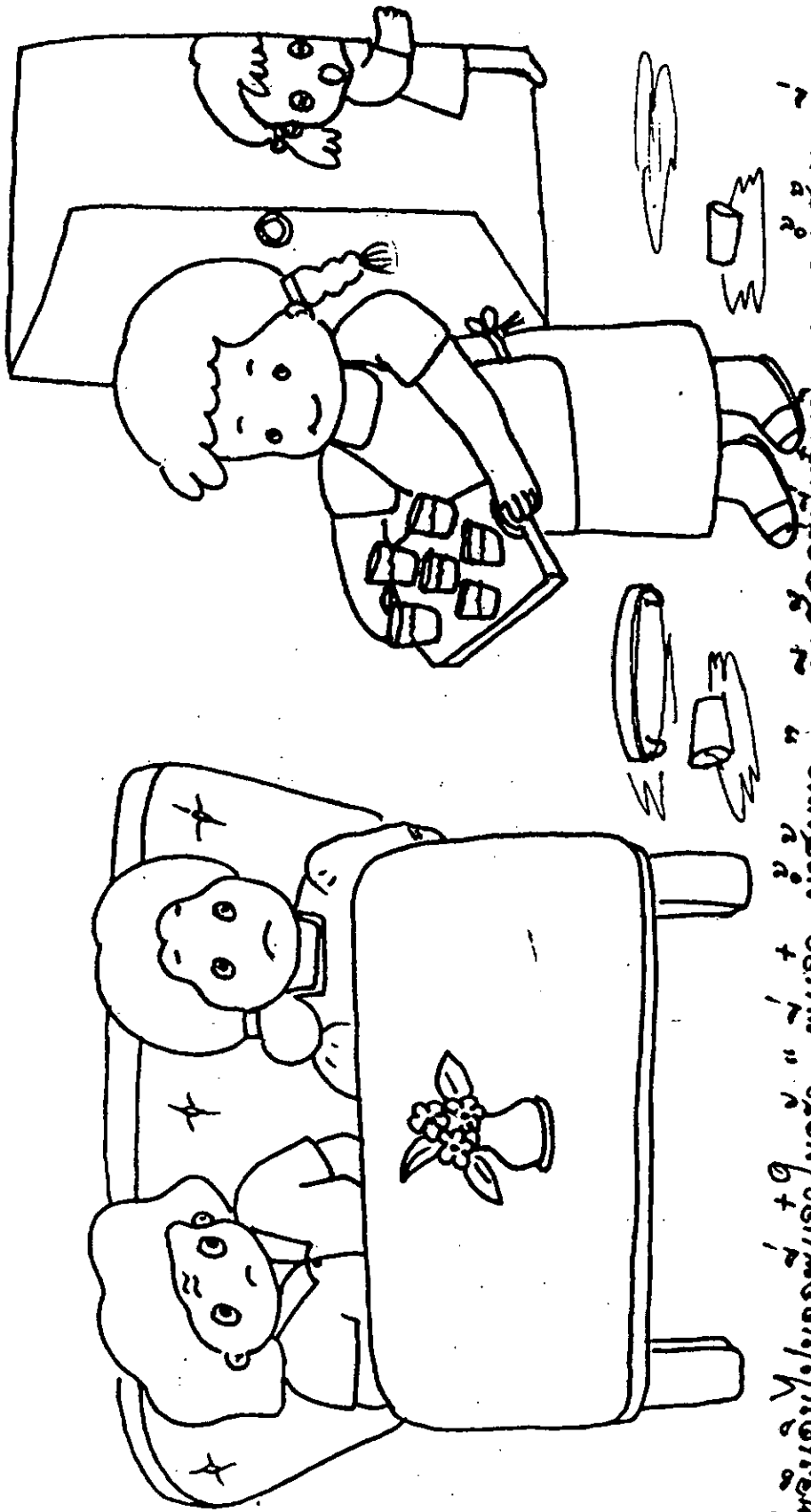
เด็ก ๆ ในวัยนี้ จะยังขาดความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่น ทั้งเพราะเด็กยังไม่รู้จักปรับ
คำพูดของตนให้เหมาะสมกับผู้ฟัง เนื่องจากเด็กคิดว่าผู้อื่นจะมีความเข้าใจเหมือนกันตาม นทาน
และกิจกรรมในวัยนี้ จะชอบให้เด็กทราบถึงผลเสียของการพูดที่ไม่ชัดเจน และวิธีการพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ

พบกันใหม่หน้า
๕๑

นิทานเรื่อง

น้ำส้มซ่า





“ข้าจริงเดินไปบอกพี่แจวในครัว” พี่แจว น้ำส้มหก “ข้าก็กลัวครีพี่แจวเดินยกภาคน้ำส้มมาก
 หอรับแขก” น้ำส้มหกแกวไปเดวละ “พี่แจวบอกจนแม่” ข้าเห็นพี่แจวเข้าใจจังกลัว
 รอโทษ “ข้าหลังจากพูดกับใครต่อพูดไปหลายคนนะจ๊ะ” คุณแม่บอก

เดี๋ยวเดี๋ยว

“ เพราะอะไร พี่เจ้าจึงไม่หามาขายให้พี่น ”

“ อ้อ พี่นเป็นทาส
หนูจะบอกพี่เจ้าว่าอย่างไร ”

บาทลัวร์

“ เหม่นขจร การพูดที่ไม่ชัดเจนอาจทำให้ผมฟังเขาใจผิดได้
บอกอะไรกับใคร ต้องพูดให้ชัดเจนนะจ๊ะ ”

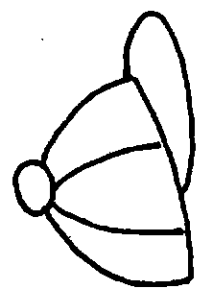
“ อ้อ พี่น ถ้าหนูคิดจะพูดหรือ ”

ฉันต้องให้เด็กได้ฝึกการสื่อสารกับผู้อื่น โดยการเล่นเกม "9 ขวบ" กันนะค่ะ

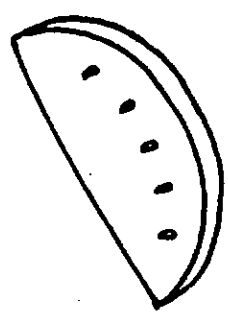
วิธีเล่น ให้เด็กดูภาพที่กำหนดให้ตอบไปนะ แล้วบอกให้สมาชิกในบ้านเป็นสมมุติว่า อย่าลืมเขียน

ให้กำลังใจเด็กด้วยนะค่ะ

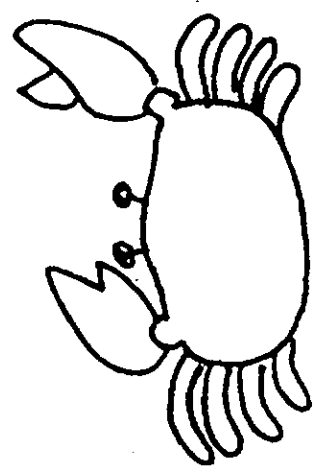
1.



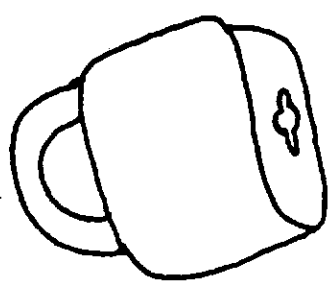
2.



3.



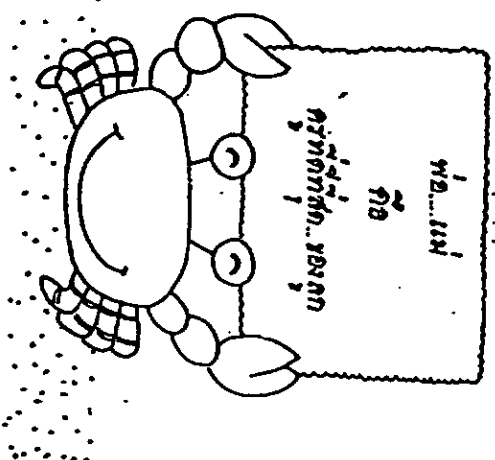
4.



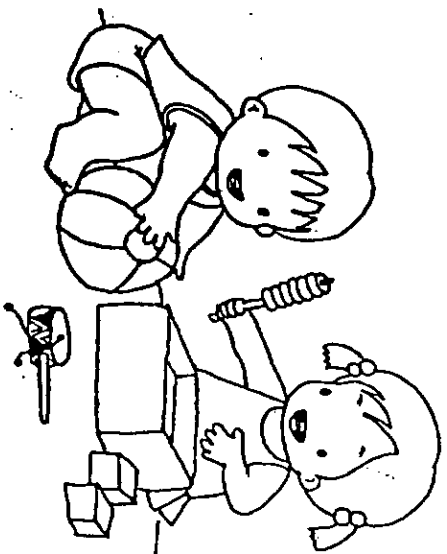
แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของเด็ก

- เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก
- เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่น
- หากเด็กไปพบปะพูดคุยกับบุคคลอื่น
- หากเด็กไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ
- เปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือบุคคลอื่น
- พยายามหาหนทางกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่ยุ่งยากหรือตัว
- ชื่นชมหากเด็กมีเมื่อเด็กทำดี
- ระวังภัยอันตราย เมื่อเด็กทำตัวไม่เหมาะสม
- กำหนดงานหรือเหตุการณ์ที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนที่เหมาะสม

๑๓๑



ผู้เลี้ยงดูอย่าง
ดีใน
บ้านและ
โรงเรียน



[illegible]

ทางด้านการขาย ที่เกี่ยวข้อง อบรม ส่งเสริม ตลอดจน

การพัฒนาระบบงาน
บุคลากรภายใน

[illegible]

ผู้แทนกลุ่มใหญ่มาจากการเลือกในชั้น

๖๑๕
ที่ฐานศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

[illegible]

การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยของชนกลุ่มแรกๆ ในเมือง

การปกครองและบริหารงานของ

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841

[illegible][illegible]

พระบัญชาการสมเด็จพระเอกาทศพร

งานนี้เป็นการชักจูงคนให้เรียนและขอรับตัว. ๕๐.



Handwritten: $\frac{d}{dt} \int_{\Omega} u^2 dx = -2 \int_{\Omega} u \Delta u dx$

๑. คุณโออวาทาเมเรนท์ สัก สัก

๑. แผนแม่บทฯ เป็นกรอบทิศทางและแนวทาง

[illegible]

๑๑. การประชุมทางไกลทางวิทยุ

426

พญากฤษณ์ภักกลาโหมเป็นลักษณะทางพระยาต

๒๖๓๕ การศึกษาและพัฒนาศักยภาพเด็กพิเศษ

๒๑. ๓๖๕

๒๑. ๒๑.๔
๒๒. ๒๒.๕
๒๓. ๒๓.๖
๒๔. ๒๔.๗
๒๕. ๒๕.๘
๒๖. ๒๖.๙
๒๗. ๒๗.๑๐
๒๘. ๒๘.๑๑
๒๙. ๒๙.๑๒
๓๐. ๓๐.๑๓
๓๑. ๓๑.๑๔
๓๒. ๓๒.๑๕
๓๓. ๓๓.๑๖
๓๔. ๓๔.๑๗
๓๕. ๓๕.๑๘
๓๖. ๓๖.๑๙
๓๗. ๓๗.๒๐
๓๘. ๓๘.๒๑
๓๙. ๓๙.๒๒
๔๐. ๔๐.๒๓
๔๑. ๔๑.๒๔
๔๒. ๔๒.๒๕
๔๓. ๔๓.๒๖
๔๔. ๔๔.๒๗
๔๕. ๔๕.๒๘
๔๖. ๔๖.๒๙
๔๗. ๔๗.๓๐
๔๘. ๔๘.๓๑
๔๙. ๔๙.๓๒
๕๐. ๕๐.๓๓
๕๑. ๕๑.๓๔
๕๒. ๕๒.๓๕
๕๓. ๕๓.๓๖
๕๔. ๕๔.๓๗
๕๕. ๕๕.๓๘
๕๖. ๕๖.๓๙
๕๗. ๕๗.๔๐
๕๘. ๕๘.๔๑
๕๙. ๕๙.๔๒
๖๐. ๖๐.๔๓
๖๑. ๖๑.๔๔
๖๒. ๖๒.๔๕
๖๓. ๖๓.๔๖
๖๔. ๖๔.๔๗
๖๕. ๖๕.๔๘
๖๖. ๖๖.๔๙
๖๗. ๖๗.๕๐
๖๘. ๖๘.๕๑
๖๙. ๖๙.๕๒
๗๐. ๗๐.๕๓
๗๑. ๗๑.๕๔
๗๒. ๗๒.๕๕
๗๓. ๗๓.๕๖
๗๔. ๗๔.๕๗
๗๕. ๗๕.๕๘
๗๖. ๗๖.๕๙
๗๗. ๗๗.๖๐
๗๘. ๗๘.๖๑
๗๙. ๗๙.๖๒
๘๐. ๘๐.๖๓
๘๑. ๘๑.๖๔
๘๒. ๘๒.๖๕
๘๓. ๘๓.๖๖
๘๔. ๘๔.๖๗
๘๕. ๘๕.๖๘
๘๖. ๘๖.๖๙
๘๗. ๘๗.๗๐
๘๘. ๘๘.๗๑
๘๙. ๘๙.๗๒
๙๐. ๙๐.๗๓
๙๑. ๙๑.๗๔
๙๒. ๙๒.๗๕
๙๓. ๙๓.๗๖
๙๔. ๙๔.๗๗
๙๕. ๙๕.๗๘
๙๖. ๙๖.๗๙
๙๗. ๙๗.๘๐
๙๘. ๙๘.๘๑
๙๙. ๙๙.๘๒
๑๐๐. ๑๐๐.๘๓
๑๐๑. ๑๐๑.๘๔
๑๐๒. ๑๐๒.๘๕
๑๐๓. ๑๐๓.๘๖
๑๐๔. ๑๐๔.๘๗
๑๐๕. ๑๐๕.๘๘
๑๐๖. ๑๐๖.๘๙
๑๐๗. ๑๐๗.๙๐
๑๐๘. ๑๐๘.๙๑
๑๐๙. ๑๐๙.๙๒
๑๑๐. ๑๑๐.๙๓
๑๑๑. ๑๑๑.๙๔
๑๑๒. ๑๑๒.๙๕
๑๑๓. ๑๑๓.๙๖
๑๑๔. ๑๑๔.๙๗
๑๑๕. ๑๑๕.๙๘
๑๑๖. ๑๑๖.๙๙
๑๑๗. ๑๑๗.๑๐๐
๑๑๘. ๑๑๘.๑๐๑
๑๑๙. ๑๑๙.๑๐๒
๑๒๐. ๑๒๐.๑๐๓
๑๒๑. ๑๒๑.๑๐๔
๑๒๒. ๑๒๒.๑๐๕
๑๒๓. ๑๒๓.๑๐๖
๑๒๔. ๑๒๔.๑๐๗
๑๒๕. ๑๒๕.๑๐๘
๑๒๖. ๑๒๖.๑๐๙
๑๒๗. ๑๒๗.๑๑๐
๑๒๘. ๑๒๘.๑๑๑
๑๒๙. ๑๒๙.๑๑๒
๑๓๐. ๑๓๐.๑๑๓
๑๓๑. ๑๓๑.๑๑๔
๑๓๒. ๑๓๒.๑๑๕
๑๓๓. ๑๓๓.๑๑๖
๑๓๔. ๑๓๔.๑๑๗
๑๓๕. ๑๓๕.๑๑๘
๑๓๖. ๑๓๖.๑๑๙
๑๓๗. ๑๓๗.๑๒๐
๑๓๘. ๑๓๘.๑๒๑
๑๓๙. ๑๓๙.๑๒๒
๑๔๐. ๑๔๐.๑๒๓
๑๔๑. ๑๔๑.๑๒๔
๑๔๒. ๑๔๒.๑๒๕
๑๔๓. ๑๔๓.๑๒๖
๑๔๔. ๑๔๔.๑๒๗
๑๔๕. ๑๔๕.๑๒๘
๑๔๖. ๑๔๖.๑๒๙
๑๔๗. ๑๔๗.๑๓๐
๑๔๘. ๑๔๘.๑๓๑
๑๔๙. ๑๔๙.๑๓๒
๑๕๐. ๑๕๐.๑๓๓
๑๕๑. ๑๕๑.๑๓๔
๑๕๒. ๑๕๒.๑๓๕
๑๕๓. ๑๕๓.๑๓๖
๑๕๔. ๑๕๔.๑๓๗
๑๕๕. ๑๕๕.๑๓๘
๑๕๖. ๑๕๖.๑๓๙
๑๕๗. ๑๕๗.๑๔๐
๑๕๘. ๑๕๘.๑๔๑
๑๕๙. ๑๕๙.๑๔๒
๑๖๐. ๑๖๐.๑๔๓
๑๖๑. ๑๖๑.๑๔๔
๑๖๒. ๑๖๒.๑๔๕
๑๖๓. ๑๖๓.๑๔๖
๑๖๔. ๑๖๔.๑๔๗
๑๖๕. ๑๖๕.๑๔๘
๑๖๖. ๑๖๖.๑๔๙
๑๖๗. ๑๖๗.๑๕๐
๑๖๘. ๑๖๘.๑๕๑
๑๖๙. ๑๖๙.๑๕๒
๑๗๐. ๑๗๐.๑๕๓
๑๗๑. ๑๗๑.๑๕๔
๑๗๒. ๑๗๒.๑๕๕
๑๗๓. ๑๗๓.๑๕๖
๑๗๔. ๑๗๔.๑๕๗
๑๗๕. ๑๗๕.๑๕๘
๑๗๖. ๑๗๖.๑๕๙
๑๗๗. ๑๗๗.๑๖๐
๑๗๘. ๑๗๘.๑๖๑
๑๗๙. ๑๗๙.๑๖๒
๑๘๐. ๑๘๐.๑๖๓
๑๘๑. ๑๘๑.๑๖๔
๑๘๒. ๑๘๒.๑๖๕
๑๘๓. ๑๘๓.๑๖๖
๑๘๔. ๑๘๔.๑๖๗
๑๘๕. ๑๘๕.๑๖๘
๑๘๖. ๑๘๖.๑๖๙
๑๘๗. ๑๘๗.๑๗๐
๑๘๘. ๑๘๘.๑๗๑
๑๘๙. ๑๘๙.๑๗๒
๑๙๐. ๑๙๐.๑๗๓
๑๙๑. ๑๙๑.๑๗๔
๑๙๒. ๑๙๒.๑๗๕
๑๙๓. ๑๙๓.๑๗๖
๑๙๔. ๑๙๔.๑๗๗
๑๙๕. ๑๙๕.๑๗๘
๑๙๖. ๑๙๖.๑๗๙
๑๙๗. ๑๙๗.๑๘๐
๑๙๘. ๑๙๘.๑๘๑
๑๙๙. ๑๙๙.๑๘๒
๒๐๐. ๒๐๐.๑๘๓
๒๐๑. ๒๐๑.๑๘๔
๒๐๒. ๒๐๒.๑๘๕
๒๐๓. ๒๐๓.๑๘๖
๒๐๔. ๒๐๔.๑๘๗
๒๐๕. ๒๐๕.๑๘๘
๒๐๖. ๒๐๖.๑๘๙
๒๐๗. ๒๐๗.๑๙๐
๒๐๘. ๒๐๘.๑๙๑
๒๐๙. ๒๐๙.๑๙๒
๒๑๐. ๒๑๐.๑๙๓
๒๑๑. ๒๑๑.๑๙๔
๒๑๒. ๒๑๒.๑๙๕
๒๑๓. ๒๑๓.๑๙๖
๒๑๔. ๒๑๔.๑๙๗
๒๑๕. ๒๑๕.๑๙๘
๒๑๖. ๒๑๖.๑๙๙
๒๑๗. ๒๑๗.๒๐๐
๒๑๘. ๒๑๘.๒๐๑
๒๑๙. ๒๑๙.๒๐๒
๒๒๐. ๒๒๐.๒๐๓
๒๒๑. ๒๒๑

ซึ่งการไหลเวียนของเลือดออกในรูปร่างต่างๆนั้น จะแตกต่างกัน

พระสารพัดคุณ
พระยาพิชัยดาบหัก

จะเพิ่มพูนพละกำลังเด็กและจะจดจ่อภาษาของแม่ได้อย่างไร?

หากมีเหตุฉุกเฉินทางทะเลขอความช่วยเหลือ.....



הַיְּהוָה יִשְׁמְרֵנוּ וְיִשְׁמְרֵנוּ

๑ เรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเรา

๑. เสนอจากเอกสารที่กองกานปกครองนครหลวง

ໂທມດັບກາກ໌ເກດ



ส่วนนี้... การปกครองแบบเผด็จการ

๑๒ การเป็นแบบอย่างที่ดี
ของความรักต่อเผ่าพันธุ์

และการจากไปของท่านที่พวกเราสัมผัสได้ จะเป็นที่

การส่งเสริมให้เด็กเขียนและอ่านทุกที่ทุกเวลา

อย่างไรก็ตามการก้าวเข้าสู่โลกออนไลน์...

เรียน ท่านผู้ปกครอง ค.ช./ค.ญ.

ตามที่ผู้วิจัยได้ขอความกรุณาจากท่านในการจัดกิจกรรมนิทาน ชุด "สื่อเพื่อพัฒนาลูกรัก" ให้นักเด็กในความปกครองของท่าน บัดนี้การจัดกิจกรรมดังกล่าวได้เสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาในการร่วมดำเนินการทดลองงานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี เพื่อการศึกษาถึงผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามข้อเท็จจริงที่ท่านได้รับและส่งคืนแก่ผู้วิจัย เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางทรงพร สุทธิธรรม)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความสนใจของเด็กต่อกิจกรรมนิทานชุด "สื่อเพื่อพัฒนาลูกรัก"					
2	ลักษณะเนื้อหาและกิจกรรมนิทานมีความเหมาะสมกับเด็ก					
3	ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมกับเด็กเหมาะสมกับ ความสนใจของเด็ก					
4	ท่านคิดว่าเด็กของท่านได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนิทาน					
5	ภารกิจประจำวันของท่านเป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรม					
6	หลังจากการจัดกิจกรรมท่านมีความเข้าใจเด็กมากขึ้น					
7	ท่านได้รับความรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมแก่เด็ก					
8	ท่านมีความต้องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม พัฒนาการเด็กทุกด้าน					

ตอนที่ 2

โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเป็นจริง

1. ท่านได้รับแนวคิดจากการจัดกิจกรรมนิทาน ชุด "สื่อเพื่อพัฒนาลูกรัก" อย่างไรบ้าง

- 1.1
- 1.2
- 1.3
2. ทว่มีควมเห็นอยางไรต่อการเจานทานให้เด็กฟงและการทำกิจกรรมทาง ๆ รวมกับเด็ก

3. "เด็กจะเติบโตขึ้นเป็นทงคนเก่งและคนดี จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาไปพร้อมกันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน" ทว่มีควมประสงค์ให้ทางโรงเรียนจัดบริการเพื่อรวมมือกันในการพัฒนาเด็กในคานไทม่าง (โปรดใส่หมายเลข 1, 2, 3 ... ตามลำดับความตองการ)
- () จกหมายชาวเกี่ยวกับเด็ก
- () แม่เมือใจ แม่แพ้ย เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก
- () จลสารควมรู้เกี่ยวกับเด็ก
- () การประชุม
- () การบรรยายทางวิชาการ
- () การทบทวนสนทนา
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางทรงพร สุทธิธรรม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 82/419 ซอย 16 หมู่บ้านนิมิตไทย ถนนประชาชื่น แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม ถนนราชพฤกษ์ อำเภอเมืองฯ
จังหวัดสมุทรสงคราม 75000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2514 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ อำเภอเมืองฯ
จังหวัดนครสวรรค์

พ.ศ. 2518 ป.กศ.สูง (ประถมศึกษา) จากวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ เขตกุหลาบ
กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2523 กศ.บ. (ประถมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2534 กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กรุงเทพมหานคร

การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครอง
จัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการขยายการยึกตนเองเป็นศูนย์กลาง

บทคัดย่อ

ของ

ทรงพร สุทธิธรรม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

เมษายน 2534

การศึกษานี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของ
 ผู้สอนของเค็ปลุ่มวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทาน และไม่จัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการ คลายการยึด
 ตนเองเป็นศูนย์กลาง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม อำเภอเมือง
 จังหวัดสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
 โดยกำหนดให้กลุ่มทดลองจำนวน 15 คน ได้รับการจัดกิจกรรมนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อส่งเสริมการ
 คลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจากผู้ปกครอง และกลุ่มควบคุม จำนวน 15 คน ไม่ได้รับการจัดกิจกรรม
 นิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจากผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบ
 Randomized Control Group Pretest Posttest Design ใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง
 6 สัปดาห์

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้รับการทดสอบก่อนและหลังการทดลองเป็น
 รายบุคคลด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้สอน โดยผู้วิจัยได้นำมาจาก
 แบบวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของ ซี.ซี. ทา คี. ส. ทักกี หากค่า
 ความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .78 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า t-test แบบ Difference Score

ผลการวิจัยพบว่า เค็ปลุ่มวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเอง
 เป็นศูนย์กลาง และเค็ปลุ่มวัยที่ผู้ปกครองไม่จัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเอง
 เป็นศูนย์กลาง มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .01

A STUDY OF PRESCHOOL CHILDREN'S PERCEPTIONS ON OTHERS' PERSPECTIVE
THROUGH STORY TELLING ACTIVITIES FOR DECREASING
OF EGOCENTRISM PROVIDED BY PARENTS

AN ABSTRACT

BY

SONGPORN SUTHITHAM

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Early Childhood
at Srinakharinwirot University

April 1991

The purpose of this study was to compare the abilities to perceive and understand others' perspective of preschool children who were provided and not provided with story telling activities for decreasing of egocentrism by parents.

Two from four classes of the first year preschool children from Samutsongkram Kindergarten School, Muang District, Samutsongkram Province of the 1990 academic year were randomly selected. Fifteen of the experimental group were provided with story telling activities for decreasing of egocentrism by parents. Another fifteen of the control group were not provided with story telling activities for decreasing of egocentrism by parents. The design of the study was randomized control group pretest - posttest design. The experimental period lasted six weeks.

The Test of the Abilities to Percieve and Understand Others' Perspective was adapted from the test of Egocentrism in Perceiving the Position of Objects of Srisuda Phisuthisuk. The reliability of this test was .78 , the data were statistically analyzed using the t-test.

The findings showed that the abilities to percieve and understand others' perspective of preschool children who were provided and not provided with story telling activities for decreasing of egocentrism by parents were different at the .01 level.